4360.

R. BIBLIOTECA NAZIONALE CENT.
DI FIRENZE

COLLEZIONE PISTOIESE

RACCOLTA DAL

Cav. FILIPPO ROSSI-CASSIGOLI

nato a Pistoia il 23 Agosto 1835
morto a Pistoia il 18 Maggio 1890

Pergamene - Autografi - Manoscritti - Libri a stampa - Opuscoli - Incisioni - Disegni - Opere musicali - Facsimile d'iscrizioni - Editti - Manifesti - Proclami - Avvisi e Periodici.

21 Dicembre 1891

COLLEZIONE PISTOIESE
ROSSI-CASSIGOLI
1394
BIBLIOTECA NAZIONALE
CENTRALE - FIRENZE

Digitized by Google

FAX CHRONOLOGICA

AD OMNIGENAM HISTORIAM

Sacra, Politica, Bellica, Fortuita, Literas, & Artes complectens

Ab Orbe condito

Ad Annum poſt Chriſtum natum 1700.

Authore

JO: DOMINICO MUSANTIO

SOC. JESU.

Quam olim in tabulas extenſam; nunc ſecundò editam, Et ad uſum libelli reformatam

SERENISSIMO

FERDINANDO

MAGNO HETRURIÆ PRINCIPI

COLLEGIUM CICOGNINUM

SOC. JESU D. D. D.

Piſtorii, Typis Stephani Gatti 1707. *Sup. permiſſu.*

Digitized by Google

SERENISSIMO

FERDINANDO

MAGNO HETRURIÆ PRINCIPI

COLLEGIUM CICOGNINUM

FELICITATEM.

IGne olim in terris extincto, SERENISSIME MAGNE PRINCEPS, aſcendiſſe, Minervæ auxilio ad Solis rotam Prometheum

ferunt

ferunt , ac beneficio audaciā excuſante, ignem detuliſse rurſus in terras. Pari & nos audacià , nec ſpe minore tum noſtra, tùm aliorum ſtudia illuſtrandi; penè jam extinctā CHRONOLOGICA FACE, noviſque typis reviviſcere optante; ad celſiſsimum tui Patrocinii lumen aſcendimus; eamq. rurſus accenſam, & majore nominis tui luce auctam, nobis, ac poſteris omnibus præferendam curamus. Et ſanè, cùm ingens literis ab eruditione ſplendor accedat, cumq; hiſtoria magiſtra ſit vitæ, habebunt nobis gratiam quotquot hanc Facem de manu in manu accipient, tibi verò, MAGNE PRINCEPS, etiam qui fuerunt Heroes antiquitatis, multùm debebunt, quòd eorum nomina & geſta ingruentem jam oblivio-

livio-

livionis caliginem, ſub tuis auſpiciis diſcutiant. Nos certè quoties in hanc Facem noſtris prælucentem ſtudiis intuebimur; toties de TE recordabimur, deque tua erga nos benignitate; cujus cùm multa jam extent argumenta, tùm hoc erit præſentiſſimum, quod audaci lucis tuæ furto, illam iterum accendi permiſeris.

Prati, Kalendis Novemb. 1707.

ERUDITO, ET AMICO LECTORI.

TABULIS Chronologicis, quas hiſtoriarum cognitionem aggreſſuris adoleſcentibus præcipuè proponimus, eum præfiximus titulum, qui mentem noſtram paucis aperiret; Facem ad omnigenam hiſtoriam apellavimus, quia per ſua tempora rerum omnium veluti capita, ſivè Sacrarum ſiuè Prophanarum ab Orbe condito ad extremos hos annos diſpoſuimus, ea methodo, quæ his tum cognoſcendis, tum memoriâ cuſtodiendis magnorum Virorum, ac præſertim Theophili Raynaudi exemplo, viſa eſt opportunior.

Ut verò minori cum periculo errandi publico commodo ſerviremus, inſignium Scriptorum Saliani, Petavii, Spondani, Labbæi ſententias amplexi plerumque ſumus; ubi quid illis intactum attulimus, teſtem peculiarem adduximus.

Compendiariis quibusdã notis utimur, A.C. ante Chriſtum, C. Cardinalis. C.P. Conſtantinopolit., D. Dux, E. Epiſcop. f. filius, ff. filii., fr. frater, ffr. fratres, M. Martyr, M. menſis, m. moritur, n. natus, vel naſcitur, P. Pontifex, R. Rex. r. regnat, regnavit, v. vivit, vixit &c.

Quæ ad Orthodoxam Religionem pertinent tradituri, ea pri-

primò proponimus, quibus illa præcipuè conſtat, & fovetur; mox illa, quæ turbas eidem, & detrimenta ſolent afferre. Id ſemper in utriſque ſpectantes, ut non eruditioni tantùm, ſed etiam religioni, & pietati ſerviamus.

In aſſignandis Rom. Pontificum annis, cùm certa aliquando adducere non poſſimus, quæ viſa ſunt probatiora ſelegimus; à minutioribus tamen abſtinendo, quare non integros aliquandò menſes computamus.

Concilia quotquot potuimus ex pluribus collecta recenſuimus, quia id adhuc à nemine præſtitum vidimus.

Ea, in quibus teſtem non adducimus, vel vulgò nota ſunt, vel facilè apud eos reperientur, quos ſequi libuit, Card. nempe Baronium, Raynaudum, Ciacconium, Gaulterium, Labbæum; quamvis aliò nos aliquando trahat amor veritatis.

Politicorum nomine Regna, Reſpublicas, Dynaſtias omnes, eorum initia, vices, & exitus complectimur. Hæc prima mortales putant, & pro illis bella gerunt; hinc illis Bellica jure conjungimus. Cum Romanis Imperatoribus Italiæ Reges, & res Italas: cum Romanorum Pontificum Ditione Principes ejuſdem in Italia Beneficiarios dedimus, quia ſejungi vix poſſe videntur.

Galliæ, & Hiſpaniæ Regibus Regnorum aliorum, ſive Dynaſtiarum initia, & quandoque vices apud eas gentes addidimus; quia id Hiſtoriæ meliùs intelligendæ non inutile futurum duximus. Probatos in his omnibus cujuſque gentis Scriptores conſuluimus.

Cæterùm, uti ſperare fas eſt, nemo mihi diem dicet, ſi Romæ Italis potiſſimùm ſcribens, ea quæ ad eos pertinent accuratiùs aliquanto perſequar.

In rebus tùm Politicis, tùm Bellicis, Fortuita plurimum poſſe nemo non videt. Hæc enim illas non rarò conſequuntur, eaſque ſæpe convertunt. Illis igitur hæc addenda.

In fortuitis afferendis ea ferè deſcripſimus, quæ Baronius in Annal. Genebrardus in Chronol., in Breviario Chronologico Theophilus Raynaudus, & in Tabulis Chronograph. Gaulterius tradunt, qui fide probatorum Scriptorum niti ſolent.

Aſſignamus deinde quæ ſiuè inter Sacra, ſiuè inter Prophana maximè memoranda cenſuimus, quæque certam ſedem habere non poterant; ut hinc etiam fortuita quodammodo videantur.

Nobilium literatorum cenſum, & literarum vices, variamque fortunam, quantùm inſtituti operis patiebantur anguſtiæ, accuratè deſcripſimus, quia id nec ingratum, nec inutile Mercurialibus viris futurum credidimus. Literatorum ſæcula diligenter inveſtigavimus, eoſque in illis eo plerumque ordine diſpoſuimus, quo vixiſſe feruntur; utinam & id in ſingulorum annis aſſignandis præſtare valuiſſemus.

Qui plurium doctrinarum gloria floruere, hi pluribus in locis memorantur, quod & eorum meritis deberi, & legentium eruditioni conferre putamus.

Et quoniam liberali, & nobili adoleſcente digna, excellentium artium cognitio quædam prudentiſſimo cuique ſemper eſt viſa; idcircò Architectura, Pictura, Statuaria vel florentis, vel deficientis tempora, vices, & varietatem propoſuimus: Roma præſertim, quæ præter cæteras gentes in his, omnium eruditorum judicio, primas plerumque ferre conſuevit.

In his porrò cognoſcendis non è libris tantùm fateor me profeciſſe, ſed etiam è colloquiis virorum in Romana antiquitate peritiſſimorum.

Cæterùm viventes ſeu Bellatores, ſeu Literatos, aut Artifices, quamvis maximis pares, memorare non libuit, ob eas cauſas, quæ prudenti viro facilè occurrent.

G E-

GENUS HUMANUM

Antè diluvium univerſale.

Periodus Juliana Mundi annum I. præcedit 730.

Homo innocens in Terreſtri Paradiſo felix.

1 *Ætas I. Ab Orbe condito. Ad univerſale Diluvium.*

IN primo temporum, & rerum exordio, Deus Cœlo, Terra, animantibus, cæteriſque ad eorum ornatum conditis, ſexta tanti operis die format Hominem, corpus ex luto fingens, animam ex nihilo, illique nomen indit Adamum appellando. E Campo poſtmodum Damaſceno, in quo eum creaverat, in amœniſſimos voluptatis hortos, Divina manu conſitos, Terreſtrem Paradiſum dicimus, Adamum tranſtulit, & è dormientis coſta Evam eduxit, quam illi vitæ, & thori ſociam adjunxit, ut beatè viverent, & nullo pœnarum, mortiſque metu genus humanum propagarent, ſi Deo parentes vetitæ arboris fructibus abſtinerent.

Homo poſt culpam reus extra Paradiſum miſer.

2

Verùm intrà dies omninò paucos, ut plerique opinantur, Adamus Divinam legem neglexit, non tam vetiti pomi ſpecie, quàm illecebra inductus uxoris, à callidiſſimo animantium omnium

nium ſerpente deceptæ. Propterea pavidus, & ovina pelle conte&tus, unà cum noxæ ſocia felicibus hortis in perpetuum expulſus, morti cæteriſque miſeriis, quæ mortalem conditionem comitantur, objicitur, & ſecum in eundem caſum poſteritatem trahit omnem.

Primo infelicis exilii anno Adamus Cainum genuit, ſecundo Abelem: ſed hoc per invidiam à fratre interempto, Setho ad ſolamen eſt auctus. Hinc impia Caini, pia Sethi progenies extitit; quare hi filii Dei, illi hominum filii ſunt appellati. Ex his in duas ſivè Gentes, ſivè Sectas diviſum eſt Genus humanum uſque ad terrarum omnium eluvionem.

Adam V. annos 930. Eva V. annos 940.

3 *Filii Dei*.

Seth Adæ f. n. 131. v. 912. m. 1042.
Enos Sethi f. n. 236. v. 905. m. 1140.
Cainan I. Enos f. n. 326. v. 910. m. 1235.
Malaèleel Cainani I. f. n.396. v.895. m. 1290.
Jared Malaèleelis f. n. 461. v. 962. m. 1422.
Henoch Jaredi f.n.62 . transfertur à Deo 987.
Mathuſalem Henochi f. n. 688. v.969. m. 1656.
Lamech Mathuſalemi f. n. 875. v. 777. m.1651.
Noe Lamechi f. n. 1037. v. 950. m. 2006.
Sem Noe f. n. 1559. v. 600. m. 2158.
Cam, & Japhet Noe ff. ante Diluvium nati, ſed eorum tempora in ſacris literis non deſignantur.

4 *Religio*.

Adam filios Dei cultum in primis, & ſacrificandi ritus edocet.

Abel

Abel ob ſingularem religionem, & innocentiam Deo gratus.

Seth pius,& egregius Divini cultus propagator.

Enos primus ſolemniores,ſtataſque cæremonias in Divino cultu adhibuit. Hinc dictus eſt primus invocaſse nomen Domini. *SS. Interpretes*.

Enochus Sethi trinepos, ob ſummam cum Deo familiaritatem, divinitùs eſt ex hominum cœtu, atque oculis raptus.

Res ſupra Naturam. 5

Sacrificium Abelis certo ſigno Deus probat, ſive ignis è Cœlo demiſſus, ſivè fumus recta in Cœlum tendens id fuerit; quod non liquet.

Caino poſt fratricidium,terra innocentis imbuta ſanguine viſa eſt fruges negaſſe; & ipſe, ultrice ſceleris conſcientia, poſt Dei minas profugus erravit.

Regna. 6

Adam Genus humanum patris potiùs more, quàm Principis poteſtate rexit, quandiù illi filii, nepoteſque paruere.

Si quæ fuere ante Diluvium Regna, ea intrà unius oppidi, & agri limites finiebantur.

Cain primus, Henochia condita, & de filii nomine dicta, in ea viſus eſt regnaſſe.

Bella. 7

Bellis prælusit Abelis cædes, à Caino, invidia impellente, patrata.

Cæterùm fuiſse inter Cainitas,& reliquos Adamitas bella, non immeritò plurimi ſuſpicantur.

Cer-

Certè tubas, & arma belli inſtrumenta ante terrarum eluvionem inventa novimus.

8 *Scientia.*

Scientiarum ſaltem principia, ſeu rudimenta Adamo diuinitùs indita, ab eo traduntur filiis, & nepotibus, à quibus ad poſteros propagantur.

Si pſalmos Adam compoſuit, uti Talmudici tradunt, quibus Genebrardus videtur aſſentiri, non hominum magis, quàm Poeſeos pater, dicendus eſt.

Quin & ab aliis ante terrarum eluvionem ſacris Hymnis, Canticis, & Pſalmis Dei laudes, victorias, & res proſperè geſtas fuiſse celebratas docet Huetius *in Demonſtrat. Evang.*

Inventas à Setho literas opinantur aliqui, quod certiſſimum proculdubio foret, ſi verum eſset quod aliqui ex graviſſimis Patribus tradidere; Scriptum ſcilicet ab Enocho librum, quem apud Æthiopes aſservari tradit Genebrardus.

9 *Artes. Inventa.*

Primus inter homines Paſtor Abel, Cain primus Agricola, Lamech Venator.

Ars effodiendi metalla, vel præceſſit agriculturam, vel cum ea nata eſt, vt rectè Ariſtoteles *l. 1. c. 2. Oecon.*

Jabel paſtoritia tabernacula, Jubal Muſicam, & ejus inſtrumenta, Noema lanificium, ac texturam invenit.

Tubalcain Ferrariam peritiùs exercuit.

Henochia prima inter Urbes à Caino condita, cui ab Henocho filio nomen dedit.

Ar-

Artem Nauticam primus divinitùs edoctus eſt Noe, cùm juſsus eſt Arcam ædificare.

Nugatur proculdubio Zozimus Panoplites affirmando Chymicorum artes hominibus ab Angelis traditas, cùm hi mulieres adamaſsent.

Res memorabiles. 10

Per hæc primæva Mundi tempora, Deo naturæ vires confirmante, fœminæ binos ferè ſemper enitebantur, vt plerique SS. Interpretes opinantur.

Quare anno Mundi, quo cæſus eſt Abel, magnam jam Terrarum partem frequentatam fuiſſe docet eruditè Bonfrer. *in c.* 4. *Geneſ.*

Cainus in ſylva pro fera habitus, à Lamecho abnepote occiſus eſt.

Sethi gens, connubiis cum Caini gente junctis gigantes progenuit, homines, & corporis mole, & morum improbitate perinſignes. Quæ res Deum ad terrarum omnium eluvionem impulit.

Diluvium univerſale. 11

Noe 1556. quingenteſimum annum agens, monetur à Deo de immittenda terris omnibus eluvione, jubeturq; Arcam fabricare, in qua ipſe cum filiis poſſit aſſervari. Illa centum annorum ſpatio perfecta eſt, longa (Deo ita mandante) cubitos 300. lata 50. alta 30.

Anno 1656. Deo jubente, immiſſis in Arcam omnis generis animantibus, ingreſſus eſt, & Noemus ipſe cum uxore ſua, tribuſque filiis Sem, Cham, & Japhet, ac nuribus pari numero. Hinc perpetuis 40. dierum effuſis imbribus, omnia merguntur aquis, & nihil uſquam hominum, cæte-

cæterorumque animantium reliquum in terris ſit, præter id, quod Noemus Dei monitu aſſervarat ad Sobolem.

Noe porro cum ſuis in Arca latuit 375. dies.

12 *Filii Hominum.*

Cain Adæ f. n. 1. m. 701. ut aliquibus viſum; nam Sacræ literæ, tum illius, tum poſterorum tempora omninò ſilent.

Henoch Caini f.

Irad Henochi f.

Maviael Iradi f.

Mathuſael Maviaelis f.

Lamech Mathuſaelis f.

Ab hoc primò Polygamia videtur inducta.

Jabel, & Jubal Lamechi ff. ex Ada.

Tubalcain Lamechi f. ex Sella.

GENUS HUMANUM
poſt univerſale Diluvium in gentes, & regna diviſum.

Progenitores Abrahami.	I
Arphaxad Semi f. n. 1659. v. 438.	*Ætas*
Cainan II. n. 1694. v. 360.	*II.*
Sale n. 1724. v. 423.	*Ad*
Heber n. 1754. v. 464.	*Nati-*
Phaleg n. 1788. v. 239.	*vitatē*
Reu, ſive Ragau n. 1818. v. 239.	*Abra-*
Sarug n. 1850. v. 230.	*hami.*
Nachor n. 1880. v. 148.	
Thare n. 1909. v. 205.	

Religionis incrementa, & damna. II

An. Mundi 1657. ſubſidentibus aquis, & Deo jubente, Noëmus cum tribus filiis prodit ex Arca, Deoq; gratias agit.

Ninus Templum, & Simulacrum Belo patri conſecrat. Id Baal exiſtimatur 1944. Hinc in vetuſtiſſimis Idolis Beli nomen licet agnoſcere, ut in Beelphegor, Belial, Beelzebub &c.

Ducentis circiter poſt Diluvium annis Idolorum cultus per imagines, hominum venerationi propoſitas, initium habet, creſcitque plaſticè inventa per Thareum Abrahami patrem.

Huma-

III

Humani Generis diviſio in gentes.
Hebræorum Politica.

Noe filiis, & nepotibus terras dividit.

Japheto Scythia, & Europa: Chamo, Syria, Ægyptus, & Africa: Semo, Aſſiria, India, & reliqua Aſiæ obveniunt.

Sublato per confuſionem linguarum commercio, Babylonicæ Turris ædificatio abjecta eſt, gentes diviſæ ſunt, & terra cœpit ubique frequentari.

E filiis, nepotibusq; Noemi, alii aliarum gentium parentes, Hebræorum à S. Auguſtino, & aliis cenſetur Heber, à quo Heberæi primò, mox Hebræi ſunt appellati.

IV

Res ſupra Naturam.

Iris à Deo ſtatuitur fœderis inter ſe, & homines pignus.

Superbis mortalium conatibus Turrim ædificantium Divinum Numen obſiſtit. Repente una, qua omnes utebantur, lingua in duas, & ſeptuaginta (quot erant hominum familiæ) divinitùs diſpertitur.

Hebraica, quæ communis omnibus antea fuiſſe creditur, in Hebero manſit, à quo nomen accepit.

V

Monarcha.

Nembrotus Chami nepos, idem prophanis Scriptoribus Belus, primus Babylone regnat 1879. per annos 65

Ninus, ſivè Aſſur f. ad 1996. 52

Nomen

Nomen dedit Aſſyriorum Imperio.

Semiramis uxor Nini ad 2038. 42
Nino marito obeunte, eluſo filio, regnum præſtigiis quibuſdam intervertit, & ad ſe transfert. Sed ab eo poſtea, quem de inceſtu appellaverat, eſt interfecta.

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Quamvis vetuſtiſſimi Græciæ Reges à Neotericis in dubium revocentur, placet eos nihilominus ex optimorum Scriptorum traditione referre.

Sicyoniorum Regnum in Peloponneſo inchoatur 1890. Ægialeus primus ibi regnat ann. 52. *Ab eo Peloponneſus quondam dicta eſt Ægialia.*

Europs f. 45. *Nomen dedit Europæ.*

Telchis 20. Apis 25. Telxion 52.

Cùm feliciſſimè regnaſſet, poſt ejus mortem publici ludi ejus honori ſunt inſtituti.

Regna, & Principatus extrà Græciam. VII

Antiquiſſimos cum Syncello ex Manethone, & Eratoſthene Ægypti Reges agnoſcimus, ſed poſt Babylonios, quia ſacris literis id magis conſonum.

Menes, qui Juppiter Hammon poſtea eſt appellatus in tota Ægypto.

Poſt hujus mortem ex filiis duobus, alter Thebis, Memphi alter imperavit.

Athotis, qui Mercurius Thebis.

Toſorthrus, qui Æſculapius Memphi.

Poſt hos in plures Dynaſtias diviſa eſt Ægyptus.

Bella. VIII

Ninus latiùs imperandi ſtudio flagrans, armis

Imperium primus propagat, pluribus domitis Aſiæ populis.

Idem circa annum conditi Orbis 1990. Rege Zoroaſtre debellato Bactris potitur.

Semiramis Virago, Media, Perſide, Ægypto, aliiſque provinciis ſubactis, cum Indis felici principio, exitu triſti bellum gerit.

Bella inter Vexorim Ægypti, & Tanaim Scythiæ Regem antiquiora ex Trogo Juſtinus memorat, ſed vel obſcura, vel fabuloſa cenſentur.

IX *Diſciplinæ Severiores.*

Noe ſcientias, quas à majoribus acceperat ante Diluvium in filios, & nepotes propagat.

Chaldæi Cœli, Syderumque ſpectatores cœleſtium motus, & effectus notare incipiunt 1900. annis antè Alexand. Magnum. *Simplicius in Ariſt.*

Mefraim Chami f. primus docet Ægyptios.

Babilonii, Aſſyrii, Chaldæi primi Philoſophiam profitentur, teſtibus Ariſtot. Sotione, & Laertio.

Athotis, ſive Theuth primus numeros invenit. *Plato.*

X *Juriſprudentia. Medicina.*

Sæculum ſinè Principibus, & Legibus, ac procul à bellis, aureum à Poetis eſt appellatum.

Zundavaſtavu pervetuſtum Perſicarum legum Codicem, qui ab Euſebio Perſicarum rerum Sacra collectio dicitur, Zoroaſtri à Deo datum, æmulantes Hebræorum gloriam, Perſæ finxere. *Huetius.*

Medicina inventa eſt à Toſorthro Ægypti R., quem Æſculapium dixere, Scripſiſſe fertur Anatomi-

tomicos libros *Videatur Marſhamus in Canon. Chronol. Sacul.* 1.

Literæ Humaniores. XI

An ante Babylonicam linguarum confuſionem literarum uſus repertus fuerit incertum adhuc eſt.

Ex duabus, & ſeptuaginta linguis, quæ natæ ſunt in Babylonica confuſione, ſeptem ſupereſse cenſentur, quę ideo Matrices appellantur, Hebraica, Arabica, Græca, Slavonica, Germanica, Tartarica, Latina, de qua lis eſt apud Eruditos.

Hieroglyphicæ literæ à Mercurio I. apud Ægyptios inventæ, iis occaſionem poſtea dedere Deos pingendi mõſtroſis animalium formis. *Euſeb.*

Artes. Nova inventa. XII

Noe primus è vitibus vinum expreſſit.

Neceſſitate magiſtra, quæ contra temporum injurias præſidium quærebat, inventa eſt inter primas ars ædificandi.

Pictura inventa 200. circiter poſt diluvium annis. *Salianus ex aliis.*

Thare Abrahami pater plaſtes primus ſimulacra fingit ex creta.

Zoroaſter Magicarum artium inventor habetur; falsò tamen illi tribuitur liber Zind, quo Magicos ritus, & ignis colendi diſciplinam ajunt contineri. *Huetius.*

Natales Urbium, Architecturæ opera. XIII

Hortante Nembroto Chuſi f. Chami Nepote Turris, & urbs Babylon ædificatur 1854. Aliqui Urbem multa poſt ſæcula conditam malunt.

Memphis à Mene conditur in Ægypto. Ninus ad Tigrim Niniven condit.

Niſibis in Meſopotamia, & aliæ urbes extructæ. Semiramis Babylonem magnificentiùs auget.

Pyramides non ad horrea, ut aliqui falsò putant, ſed ad Regum ſepulchra inter Deltam, & Memphim erectæ. Ideoque non Thinitæ, ſed Memphitæ Reges earum auctores habendi ſunt.

XIV

Viri, & Res memorabiles.

Nemo mortalium poſt ſubmerſionem terrarum natus, ad annos 500. vitæ tempus protraxit.

Cùm poſt eluvionem vis, & hominum vita imminuta eſſet, ad ſubſidium imbecillitatis carnis eſus, & vini uſus invectus.

Noe, vino liberaliùs hauſto, fit ebrius, quare nudus ludibrio habetur à f. Chamo.

Cùm Babel conderetur, ex probato Mathematicorum calculo homines jam excreverant ad 4195000.

Ab ANNO 2039. Ad 2300.

Progenitores Abrahami. I

PATRIARCHÆ HEBRÆORUM.

Abrahami Nativitas 2039. Ætas III. ad exitū Iſraelis.

Abraham Thare fil. n. 2039. v. 175.
Iſaac f. n. 2139. v. 180.
Rebecam ducit 2179.
Jacob. n. 2199. v. 147.
Ruben, Simeon, Levi, Judas, Dan, Nephtali, Gad, Aſer, Iſachar, Zabulon, Joſeph, Beniamin ex duabus uxoribus Lia, & Rachele Labano natis, & ex duabus ancillis Zelpha, & Bela.
Levi Jacobi f. n. 2285. v. 137.

Religionis incrementa, & damna. II

Abraham ex Ur Chaldæorum evocatur, futurus veræ religionis parens 2108.

Melchiſedech Rex Salem, & Sacerdos occurrit Abrahamo victori. Is decumas Sacerdoti ſolvit 2118.

Circumciſio à Deo imperatur Abrahamo 2125.

Moab Moabitarum, Amon Amonitarum parens naſcuntur ex inceſtu ebrii Lothi cum filiabus 2139.

Iſaac in monte Moria ſiſtitur immolandus 2163.

Eſau ducit alienigenas, unde corrupta religio 2238.

Humani generis diviſio in gentes.
Hebræorum Politica.

Abraham in Palæſtina cum Sara uxore Nachoris filia, Loth nepote 2114.
Loth ob jurgia inter paſtores dividitur ab A-
I brahamo 2116.
Iſmael, & Agar pelluntur 2144.
Eſau Primogeniti jura vendit 2218.
Jacob fugit in Meſopotamiam, ibique apud Labanum avunculum oves paſcit 2276.
Jacob redit, & conciliatur cum Eſau. 2296.

IV *Res ſupra naturam.*

Deus Abrahamo felicem ſobolem, Palæſtinæ poſſeſſionem, Chriſtum pollicetur.
Angeli Abrahamo prænunciant incendium Sodomorum 2139., & igne cæleſti pereunt quinque urbes famoſæ.
Eximitur Loth, & Uxor cum filiabus ab incendio.
Uxor Loth, quòd contra Angeli educentis præceptum reſpexiſset, in Statuam Salis eſt verſa, ſtultitiæ documentum.
Jacob Dei ſpeciem videt in quiete, è ſummis ſcalis Chriſtum ſibi pollicentis 2276.

V *Monarcha.*

Ninias f. ad 2076. 38
Regni adminiſtratione Præfectis permiſſa, in cœtu mulierum conſeneſcit, qua in re Aſſyriorum reges 32. habuit imitatores ſolis nominibus notos.
Arius f. ad 2106. 30.
Ara-

Aralius ad 2146.	40.
Xerſes, ſeu Balæus ad 2176.	30.
Armamithres ad 2214.	38.
Belochus ad 2249.	35.
Balæus ad 2301.	52.

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Sicyone regnant Thelxion 52. Ægydrus 29. Thurimacus 45. Leucippus 53. Meſſapus 47. Eratus 46.

Argorum Regnum incipit 2197.

Inachus I. Argis regnat 50. Phoroneus Inachi f., & Meliſſæ 60.

Inachidæ ab Inacho dicti Reges omnes Argivi.

Regna, & Principatus extra Græciam. VII

Pharao Mencheres R. Memphiticus in Ægypto Abrahamo æqualis 2115.

Pharaonis prænomen commune fuit Ægypti Regibus, ut Cæſar, & Auguſtus Rom. Imperatoribus.

Elephantini Reges in eadem Ægypto, ex Africano, *cujus tamen commentitias Dynaſtias cordati rejiciunt.*

Cres, à quo Inſula nomen accepit, in Creta regnat; poſt eum Jupiter hujus nominis in Creta primus.

Jovis nomen pluribus Regibus olim commune. Videantur Voſſius de Orig. Idolol., & Huetius in Demonſtrat. Evang.

Slanius, ut patrii Scriptores affirmant, primus regnat in Hibernia 2281.

VIII *Bella.*

Iſmaël Abrahami f. Arabiam bellando ſubigit 2261. *Salian*. Ex eo feroces bello gentes progenitas, Iſmaelitas, Agarenos, Arabes, Saracenos, omnes fermè tradunt.

Telchines, & Cariathæ cum Phoroneo bellum gerunt 2264.

Thelchines Talaſio, & Caretro ducibus vincuntur à Phoroneo 2271.

IX *Diſciplinæ Séveriores.*

Ur Chaldæorum Abrahami patria, Academia Syderum ſcientia nobilis 2101.

Qui docent Ægyptiis traditam ab Abrahamo Aſtrologiam, improbantur. Ut id perſuadeat lectoribus Artapanus apud Euſeb. l. 9. fingit Abrahamum annos 20. manſiſſe in Ægypto.

Libellus Jeſitra, quem ſub Abrahami nomine oſtentant Hebræi, proculdubio ſuppoſititius. *Genebrard.*

Heber ſæculo 23. incipiente publicus rerum Divinarum Magiſter. *Abulens. & Lyranus in cap. 25. Geneſ.*

X *Juriſprudentia. Medicina.*

Prima lex Abrahamo datur à Deo, Circumciſionem illi, & poſteris imperante 2125.

Phoroneus primus in Græcia leges condit, vagos, ac diſperſos homines in unum cogit, mœnibus ſepit 2247.

Hæc Græci, ſed negat Joſephus in Diſsert. adverſùs Apionem, docetque, Græcorum omnes Legislatores præ Moſe recentes eſse.

Literæ

Literæ Humaniores. XI

Aſſyriis literarum elementis à puero aſſuetus Abrahamus, ubi ad Chananæos acceſſit, ejus gentis literis uſus eſt.

Nec earum uſum abjecere Abrahami poſteri, quoad in Chaldæa captivi priſcas Aſſyrias reſumpſere. *Huetius.*

Ægyptii Artium inventa, & hiſtorias deſcribebant in columnis, & ſtelis, eaſque in ſpecubus aſservabant, quos dixere Syringes. *Huetius*[1].

Artes. Nova inventa. XII

Rudis ſtatuarum origo è ſaxis informibus, quas ſtatuas Stelarum Gedrenus appellat l. 4. Mox iiſdem ſucceſsere, vel Columnæ, vel Coni.

Oſiris Ægypti R. cujus uxor Iſis, ſeu Ceres Pharia Agriculturam docuit Ægyptios. *Verùm de Oſiride, & Iſide omnia, & incerta, & obſcura, ac veriùs fabuloſa.*

Phegon Phoronei Argor. R. fr. primus apud Græcos annis, & menſibus metitur tempora. Hebræi, & Ægyptii antea norant.

Natales Urbium. Architecturæ opera. XIII

Suphis Memphis in Ægypto R. pyramidem omnium maximam ante natum Aram Abrahami fratrem erexit. *Ex Manethone.*

Cres Gnoſſum in Creta condit 2097.

Eleuſis, ubi ſacra Eleuſinia, ab Ogyge condita 2272.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Aram Tharæi primogenitus Abrahami fr. pri-

mus

mus inter mortales repentina morte periiſſe fertur. *Salian.*

Ogyge regnante memorabilis Atticæ totius inundatio 2258. Uſque ad hanc omnis Hiſtoria Varroni dicitur incognita.

Quo tempore ſtella Veneris colorem, magnitudinem, curſum mutaſſe viſa eſt, ut ex Varrone refert S. Auguſtinus *l.* 25 *de Civ. c.* 8.

Guſtaphus Perſarum Rex acceptam à Zoroaſtre religionem in Perſide propagaſſe fertur.

Ab ANNO 2300. Ad 2500.

Progenitores Abrahami. I

(Gaath f. Levi n. 2318. v. 133. *Patri-*
(Amram f. n. 2381. v. 137. *archæ*
(Aaron f. n. 2461, v. 122. *Hebr.*

DUCES HEBRÆORUM.

Moſes Aaron fr. n. 2464. v. 120.
Joſue f. Nun n. 2491. v. 110.

Religionis incrementa, & damna. II

Joſeph fruſtra ſollicitatus ab hera nobile caſtitatis exemplum 2316.

Phares, & Zaram Judæ filii ex Thamar, Chriſti Progenitores 2338.

Jacob ſanctè moriens filiis bene precatur 2345.

Job, ex Zara f. vel nepote Eſau ſanctimonia clarus ærumnarum per patientiam victor in fine ſæculi 24.

Humani Generis diviſio in gentes.
Hebræorum Politica. III

Dinæ vis illata, & hinc pugna cum Sichimitis 2305.

Joſeph per invidiam à fratribus venditur 2306.

Joſeph Ægypto præficitur 2319.

Jacob cum filiis in Ægypto 2329.

Hebræi primò regebantur per Patriarchas, penes quos erat imperium in gentem.

Amenophis Pharao ſævit in Hebræos 2451.

Moy-

Moyſes è flumine à Thermuti Pharaonis f. in Aulam inductus 2464.

IV *Res ſupra naturam.*

Joſeph ob Divinam conjiciendorum ſomniorum ſolertiam è carcere vocatur ad imperium 2319.

Idem imminentem ſeptem annorum fertilitatem, ac totidem ſequentium ſterilitatem ex Regis Ægyptii ſomnio præſagit 2319.

Jacobi in Ægypto ſoboles, quamvis per labores opprimente Rege, vegetior, & fœcundior.

V *Monarcha.*

Atladas, ſeu Sethos ad 2333.	32
Mamythus ad 2363.	30
Aſcharius ad 2391.	28
Sphærus ad 2421.	30
Mamylus ad 2451.	30
Sparthæus ad 2481.	30
Aſcatades ad 2521.	40

VI *Regna, & Reſpublica in Græcia.*

Sicyone regnant Plemnæus 48.
Ortopolis 63. Marathon 30. Echyreus 55.

Argis regnant Apis 35. Argus 70. Criaſus 54. Phorbas 35. *Argus ob ſingularem prudentiam centoculus dictus.*

Athenarum Regnum inchoatur 2446.
Cecrops Ægyptius Athenis regnat 51.
Ab eo Succeſſores 16. dicti Cecropidæ.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto Pharao Ameſis, ſive Rameſis, ut alii

alii malunt, quo regnante Joſeph ingreſſus eſt Ægyptum 2306.

In eadem Ægypto Reges Tanitæ, dicti Paſtores, quorum primus Salatis ſeu Saites. *V. Marshamum in Canone Chr.*

Inter alios ibidem Memphitarum Reges memorantur Amenophis II. ſeu Memnon, Orus [Poetis Buſiris] in hoſpites ferus, Thermutis Ori filia, Moſis in fluvio expoſiti ſervatrix.

Bella. VIII

Telchines, qui victi, & Peloponneſo pulſi primò Cretam, deinde Cyprum armis occupaverant, tandem Rhodo potiuntur. Malefici homines fuiſſe traduntur, ſolo aſpectu omnia effaſcinantes. *Heſychius, Suid.*

Moſis in Ægypto bella, quæ Joſephus memorat, cordatioribus viris fabuloſa videntur.

Diſciplinæ Severiores. IX

Qui Druidas in Gallia hoc ævo floruiſſe docent, ſomniari videntur.

Joſeph in Ægypto Mercurialium virorum Mecænas, & veræ ſapientiæ magiſter. *Abulenſis.*

Theman urbs Idumææ, Jobo florente, literarum ſtudiis nobilis. *SS. Interpretes.*

Prometeus, & Atlas Aſtrologiæ cultu celebres.

Moſes Ægyptiorum literis excolitur.

Chaldæi Aſtronomi in Orchenos, & Borſipenos diſtincti. *Voſſius.*

Jurisprudentia. Medicina. X

Medicinæ repertorem Apim Ægyptium plurimi agnoſcunt.

Et cum

Et cùm ejus imagini ſymbolum Solis ineſſet, hinc Æſculapium ſuum, quem Græci Medicinæ parentem prædicant, Apollinis filium dixere. *Huetius*.

In Joſephi Patriarchæ familia fuiſſe Servos Medicos Sacræ literæ teſtantur. *Genes.* 50.

XI *Literæ Humaniores.*

Grammaticam à Prometheo inventam Græcorũ ſequuti fabulas Suidas, & Cedrenus affirmant.

Foy gentis Rex Sinenſes caracteres, ut Kircherus ex eorum monumentis tradit, Ægyptiacos Rex Memnon invenit. *Plin.*

Hieroglyphicas tamen literas antea Athotis, ſive Mercurius I. invenerat.

XII *Artes. Nova inventa.*

Betylia, hoc eſt lapides uncti ab Vrano, ſive Cœlo Deo, ut Sanchoniaton tradit, inventa ſunt. Erant hi Statuæ horum temporum.

Aliquid melius in ſimulacris effingendis Ægyptii conati ſunt, ita tamen, ut vix oculi diſtinguerentur, & nec brachia, nec pedes disjungerentur, ut videre eſt in Tabula Iſiaca Bembina, ac tribus vetuſtiſſimis Ægyptii lapidis ſimulacris, quæ ſervat nobiliſſima Caroli Card. Barberini Pinacotheca.

Prometheus ignem è ſilice eljiciendi, & alendi rationem invenit. Hinc fabulæ locus de igne per eum è Cœlo raptum.

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Sparta à Sparto Phoronæi f. condita 2336. Alii ma-

malunt à Lacedemone, cujus uxor Sparta.

Memnonis ſtatua ad Solis exortum vocalis 1438. à Cambyſe poſtea diffiſſa, Pyramides aliquæ in Ægypto à Pharaone Oro erectæ 2480.

Athenæ à Cecrope fundatæ 2496.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Graſſante per Palæſtinam, vicinaſque regiones fame, filii Jacob in Ægyptum proficiſcuntur 2327.

Apis poſt mortem in Ægypto divinis conſecratur honoribus. Hunc Ægyptium cum Argivo Api plerique confundunt.

Callythia Junonis Sacerdos Argo regnante floret.

Phorbas dictus Ophiacus Rhodo à ſerpentibus liberata.

Ab ANNO 2500 Ad 2600.

I

Progenitores Abrahami.

JUDICES HEBRÆORUM.

Joſue à 2584. ad 2600. 17

Annum agens 94. Moſi ſucceſſit, & quamvis Ducis potiùs, quàm Judicis nomine præfuerit Hebræis, iis nihilominus annumeratur.

II

Religionis incrementa, & damna.

Agni Paſchalis eſus, Deo jubente 2544.

Phaſe ſeu Paſcha, ſolemneſque Azimorum feriæ à Moſe inſtitutæ, partæ libertatis monumentum.

Lex à Deo per Moyſem data ad Sinam montem 2544.

Vitulus aureus adoratur 2544.

Aaron I. Hebræorum Pontifex, & filii conſecrantur 2545.

Eleazar f. Aaroni in Pontificatu ſuccedit 2583.

Primus annus Sabbaticus 2595.

III

Humani Generis diviſio in gentes.
Hebræorum Politica.

Exitus Iſraelis Ab Ægypto 2544. Ætas IV.

Moſes fugit ex Aula 2503.

Exitus Iſraelis ab Ægypto 2544.

Exploratores ex Phara ſolitudine in Paleſtinam miſſi 2545.

Iſraelitæ in ſolitudine per annos 40.

Tribunal primarium Synedrium à Moſe Iethri conſilio inſtitutum. Feli-

Felicia Hebræorum bella in Palæſtina, Joſue Duce. *ad Tēpl. Salom.*

Victoribus Iſraelitis Palæſtina dividitur.

Res ſupra naturam. IV

Prodigia à Moyſe patrata, vulgò Decem Ægypti Plagæ 2543.

Columna Dux populi Hebræi.

Tranſitus populi per mare Rubrum ad Moſaicæ Virgæ contactum diviſum 2544. Item manna è Cœlo: aqua è rupe.

Chore, Datan, & Abiron Moſi, & Aroni obtrectantes, vaſto terræ hiatu abſorbentur.

Sol ſiſtitur ad imperium Joſue 2584.

Hjericunctis muri concinentibus Hebræorum tubis cadunt 2584.

Monarchæ. V

Amyntes ad 2566. 45

Belochus ad 2590. 25

Hujus filia Atoſſa, ſive Semiramis, quæ cum patre annos 12. regnavit, & ſub Columba ſpecie culta eſt à Syris; ſed hoc aliqui ad primam Semiramidem referunt.

Balatores, ſive Bellepares ad 2620. 30

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Sicyone regnant Corax 30. Epopeus 35. Laomedon 40.

Argis regnant Triopas 46. Crotopus 21. Sthenelus 9. Inachidarum ultimus.

Poſt hunc Danaus Ægyptius, pulſo Gelanore, regnat 50. *Ab eo Danaidæ.*

Athenis regnant Cranaus 9. Amphiction 10. Erichtonius 50.

Lacedæmoniorum Regnum incipit 2570.

VI Lelex I. Lacedæmoniorum Rex indigena.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto Reges Paſtores uſque ad finem XII. ſæculi poſt diluvium.

Inter Memphitarum Reges ibidem memoratur Pharao Cenchris, qui fugientes Hebræos inſequens Rubri maris fluctibus hauſtus, cum ſuis interiit.

Trojæ Rex I. Dardanus, Jovis, & Electræ f. Atlantis nepos ab anno 2574. 31. mox Erichtonius 65.

VIII *Bella.*

Chaldæi pugnant in Phœnices 2507.

IX *Diſciplinæ ſeveriores.*

Tota doctrinarum gloria erat adhuc apud Chaldæos, Ægyptios, & Indos.

Mercurius II. ſive Hermes Ægyptius Triſmegiſtus, quia Rex, Sacerdos, Philoſophus, collegit doctrinæ monumenta, quæ Mercurius I. juſſerat in ſtelis deſcribi, vulgavitq. primus.

Suppoſititii tamen libri Peimandræ, & Aſclepii nominibus inſcripti.

Endymion paſtor in Cariæ monte Latmo ob Lunæ curſum diligentiùs obſervatum, ejus amator à Poetis dictus.

X *Juriſprudentia. Medicina.*

In Sina Monte leges à Deo acceptæ, Hebræis per Moſem datæ.

Eodem

Eodem prorſus anno 2545. quo Moſes Synedrium inſtituit, Athenis Areopagus eſt conſtitutus. *Salianus*.

Moſem Medicæ artis peritum, ac proinde ob hoc etiam ex eo Æſculapium effictum à Græcis fabularum architectis contendit Huetius *in Demonſtr. Evangel.*

Literæ Humaniores. XI

Moyſes Pentateuchum, & Jobi Hiſtoriam Poeticè digeſtam Joſue in libro cognomine res à ſe geſtas deſcribit. *SS. Interpr.*

Poeſis exortum agnoſcunt plerique in Moyſis, & Mariæ Cantico poſt tranſitum maris Rubri 2544. *Zoroaſtris enim Poemata ab Ermippo illuſtrata, ſuppoſititia cenſentur*.

Cadmus Europam ſororem quærens literas è Phœnicia deportat in Græciam 2596.

Artes. Nova inventa. XII

Cùm Dii ſub animalium formis in Hieroglyphicis notarentur, prima apud Ægyptios Deorum ſimulacra fuere animalia, & præcipuè Boves.

Hinc & Vitulus aureus Hebræorum, Ægyptios imitantium.

Trochilus currum primus jungit 2507. Alii id tribuunt Erichtonio R.

Panathenaici ludi Delphis 2565.

Hercules Phœnicius, ſeu Tyrius purpuram à cane maxillas cruentato edoctus monſtravit. Huic poſtea humanis victimis ſub Molochi nomine litatum eſt.

XIII *Natales Urbium. Architecturæ opera.*

Corinthus inſtaurata, quæ prius Ephira dicebatur.

Dardania, quæ poſtea Troja dicta eſt, à Dardano conditur 2574. Fabularum Seges.

Delphicum Templum Apollini Sacrum.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Theſſalia per eluvionem obruta, Deucalione, & Pyrrha in Parnaſſo regnantibus 2540.

Eadem ferè tempeſtate Phaetonte Rege maximum ad Eridanum exarſit incendium. Hinc fabulæ locus.

Hellen Deucalionis filius, à quo Græci dicti Helleniſtæ. Ex eo nati Æolus, Dorus, & Xutus, ex quibus Græci propagati ſunt.

Oenotrus cum Arcadum colonia in Italia.

Europa rapta à Jove Tauro Cretæ Rege: ſive evecta navi, cui Tauri nomen.

Pro-

Ab ANNO 2600. Ad 2700.

Progenitores Abrahami. I

Othoniel à 2600. ad 2640. 40 *Judices Hebr.*
Aod ad 2720. 80

Qui plures eodem tempore apud Hebraeos fuiſſe aliquando Judices docent, vel aliena, vel parum conſona ſacris literis docent.

Falli videntur, qui poſt Aodum inter Judices Samgarum numerant.

Religionis incrementa, & damna. II

Pontifices Phinees, Abiſue.

Cineorum migratio amore ſolitudinis. Erant hi eorum quodammodo temporum religioſi.

Michas Idoli author, quod Iſraelitæ nonnulli præſertim ex Tribu Dan, uſque ad Samuelis tempora coluere.

Primus Annus Jubilæus 2637.

Hebræi cum propinquis Chananæis, Hethæis aliiſque cōnubia jungentes, eorum Deos colunt, Othoniele, & Aodo Judicibus.

Humani Generis diviſio in gentes. Hebraeorum Politica. III

Othoniel Adonizedecum captum mutilat 2601. & populum reſipiſcentem vindicat in libertatem.

Hiſtoria Michæ Levitæ, & clades Tribus Beniamin 2620.

Servitus I. Hebræorum ſub Cuſano ab anno 2623. ad 2631. per ann. 8. liberantur ab Othoniele.

Servitus II. ſub Eglone Moab. an. 18. ceſſat, occiſo per Aodum tyranno 2669.

IV *Res ſupra naturam.*

Cùm tot præcedenti ſæculo prodigia per Moyſem, & Joſue patrata fuiſſent; eaque adhuc à Nepotibus paſsim celebrarentur, Iſraelitæ novis ad aſſerendam religionis veritatem non indigebant; quare hinc fortaſſe factum eſt, ut nullum hoc ævo contigiſſe memoretur.

V *Monarchæ.*

Lamprides ad 2651.	30
Soſares ad 2671.	20
Lampares ad 2700.	30

VI *Regna, & Reſpublicæ in Græcia.*

Sicyone regnant Sicyon, à quo regio dicta eſt Sicyonia 45. Blybus 40.

Argis Lynceus, Danai ex fr. Ægypto nepos 40. Abas 23. Prætus 17.

Athenis Pandion 40. Erechteus 50.

Lacedæmone Myles Eurotas.

Corinthiorum Regnum incipit 2645.

Siſyphus, à quo Reges dicti Siſyphidæ Rex I. Ornithion II.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto præter Tanitas Paſtores, regnant apud Thebanos Maris, Siphoas, Phouron, ſeu Nilus.

In

In Creta Jupiter Taurus, à quo rapta eſt Europa. Poſt eum Minos, Rhadamantus, Sarpedon ffr.

Trojæ, Rex Tros, à quo dicta Troja 70. *Hujus fr Callirrhoe pater Ili, Ganimedis, & Aſſaraci, à quo genitus Anchiſes Æneæ pater.*

Bella. VIII

Eleuſinii, adſcito Eumolpo Thrace, bellum cum Athenienſibus gerunt 2669.

Tros in Tantalum Mæniæ Regem, qui Ganimedem rapuerat, arma movet 2678.

Tantali juſſu, qui Phrygius Jupiter eſt appellatus, in navi cui Aquila nomen erat, avectus eſt. Hinc fabula.

Diſciplinæ Severiores. IX

Cariath Sepher, hoc eſt Civitas literarum, Academia Paleſtinæ ante Othonielis tempora *SS. Interpretes.*

Arithmeticæ inventum Phœnicibus tribui conſuevit, quia mortalium primi mercaturam exercuiſse hoc ævo cenſentur; ſed ejus inventio, ut monuimus, longè vetuſtior.

Jurisprudentia. Medicina. X

Vetuſtiſſimum Codicem Chaſter, Religionis dogmata complexum per hæc tempora à Deo traditum Bremavio Patriarchæ fabulantut Indi. *Huet.*

Minos Cretenſibus, Rhadamantus Lyciis jura ſeveriſſima tradunt.

Melampus Argivus Medicus Rege Præto. Huic templum erectum, & ſacrificia ſtatuta ſcribit Pauſan. l. 1. *Libri tamen, qui ſub ejus nomine prodiere, ſuppoſititii cenſentur.*

XI *Literæ Humaniores.*

Phœmonoe Vates Delphis reddit oracula heroicis verſibus, quorum primus Latinè redditus fuiſſe fertur à Strabone l.9. Geogr.

Et pennas volucres, & apes date mella, favoſque.

Olen Lycius hymnos compoſuit, qui cantari ſolebant in Delo. *Herod. l. 4.*

Linus Thebanus Rythmorum, & melodiæ apud Græcos inventor, Orphei magiſter.

XII *Artes. Nova inventa.*

Ida monte conflagrante, incolæ Dactyli ferri fundendi rationem diſcunt 2613.

Eumolpus myſteria Cereris inſtituit 2658.

Acriſius, & Prætus Argivi Clypeum primi adhibent in bello.

Iſthmiorum ludorum inſtitutio per Pelopem Tantali filium Piſæ Regem 2693.

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Thebæ in Bœotia per Cadmum conditæ 2620. *Seu potius Cadmia, cui poſtea adjecta Thebæ.*

Corinthus per Sisyphum iterùm inſtaurata 2630.

Amphion Thebas mœnibus cingit 2640. *His per conciliatos blanda oratione agreſtes homines extructis, magnam Poetis mentiendi licentiam fecit.*

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Phlegias Templum Apollinis Delphis incendit 2603.

Philomela, Procne, Itys, Tereus Pandionis ff.

Ory-

Orythia Erechtei filia à Borea rapta 2660. Ex his nati Zetes, & Callais.

Phrixi cum Helle ſorore fuga 2671. *Ab hac Helleſponto nomen.*

Dirce taurinæ caudæ alligata raptatur, & occiditur, Amphione, & Zethe matris Antiopes injurias ulciſcentibus.

Ab ANNO 2700 Ad 2800.

I *Progenitores Abrahami.*

Debbora Prophet. ad 2760. 40.

Fœmina ſupra Viros fortis Lapidothi uxor ſub palma Jus populo dicebat.

Gedeon ad 2800. 40

Jerobaal etiam cognominatus eſt, ex qua voce corrupta Hierombalus dictus eſt ab æquali Hiſtorico Sanchoniatone. Huetius.

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices Bocci, Oza, Zarajas.

Sub extremis Aodi Judicis annis, vel ſtatim ab ipſius obitu Iſraelitæ ad Idolorum cultum declinant.

Mortuis Debbora, & Baracco, rurſus Deorum ſimulacra colunt Hebræi.

Baal à Gedeonis patre adoratur.

III *Humani generis diviſio in gentes.*
Hebræorum politica.

Samgar Philiſtæos ſexcentos vomere interficit ſub Aodo.

Judæorũ Servitus ſub Jabino Chananæo à 2721. ad 2740. a qua liberantur, victo per Debboram, & Baraccum Siſara, cujus lacte ſopiti tempora trabali clavo Jahel trajecit.

Madianitis ann. 7. ſerviunt Hebræi, liberantur à Gedeone 2768.

Res

Res ſupra naturam. IV

Debbora, accepto divinitùs per Angelum mandato, Baraccum ad bellum contra Madianitas vocat 2740.

Gedeon, Angelo hortante Baalis Idolum, & lucum evertit 2768.

Idem roris, ac velleris miraculo confirmatus per viros 300. tubis, ac lampadibus armatos, Madianitas profligat 2768. Hi enim inſolita pugnæ ſpecie turbati mutua ſe cæde conficiunt.

Monarcha. V

Panyas ad 2745.	45
Soſarmis ad 2764.	19
Mithræus ad 2791.	27
Theutamus ad 2823.	32

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Sicyone regnant Janiſcus 42. Phæſtus 8. Adraſtus 4. Polyphides 3.

Argis Acriſius Danaes pater 32. quo per imprudentiam a Perſeo Danaes filio interempto, regnum Mycenas transfertur 2742.

Mycenarum Rex I. Perſeus 57. Taphius 17.

Athenis Pandion II. 25. Ægeus 48.

Lacedæmone, Lacedæmon, Amyclas, Argolus, Cynortas, Oebalus.

Corinthi Thoas.

Regna, & Principatus extrà Græciam. VII

In Ægypto Reges Thebani, & Tanitæ Paſtores.

In Creta Jupiter III. Saturni f. pulſo patre. *Hujus ffr. Neptunus, & Pluto.*

Tro-

Trojani Reges, Ilus, à quo Ilium 54. Laomedon. 36.

Latii, ſeu Aboriginum Rex I. Janus à 2722. 35. Poſt eum Saturnus ex Creta profugus 36. Picus f. 37.

VIII *Bella*.

Bacchi Jovis, & Semeles filii Indica expeditio 2720. *Aliis nominibus Liber, Dionyſius.*

Perſæi Jovis, & Danaes f. expeditio, in qua Meduſam obtruncat, Andromedam Cephei filiam liberat 2733.

Siculi, qui Latio pulſi per Aborigenes à Morge Itali f. ſedes acceperant in Oenotria, Siculo tandem Duce Trinacriam armis occupant, quæ ab illis Sicilia eſt appellata 2770.

Amphitryo Alcmenæ maritus armis inclytus cum Telebois bellum geſſit.

IX *Diſciplinæ Severiores.*

Mercurius Ægyptius hujus nominis quintus, ut Ciceroni, & Lactantio placet.

Antandri in urbe ſub Ida Prygiæ monte literarum Academiam floruiſſe docet Athenæus.

X *Jurisprudentia. Medicina.*

Mercurius Ægyptiorum Legiſlator. Cic. 3. de Nat. Deor. Lactant. l. 1. c. 6.

Indi à Baccho domiti, & manſuetiorum legum cultu imbuti ſunt. *Arrian. de Geſtis Alexandri.*

Acriſius Argivorum R. Amphyctiones, graviſſimum Græciæ Conſilium inſtituit. Alii tradunt ab Amphyctione Heleni f. conſtitutum. Conſtabat

bat primò ex ſeptem, poſtea ex tredecim Græciæ Civitatibus *Strabo l.*8.9.

Literæ Humaniores. XI

Sanchoniaton Phœnix Hiſtoricus, poſt Moyſem antiquiſſimus, à quo didicit.

Pittheus Theſei maternus avus, eloquentię primus præcepta propoſuit.

Debora vates, & Poetria, ut liquet ex ejus Cantico.

Orpheus Poeta. *Carmina tamen illius nomen præferentia meritò tribuuntur Onomacrito, qui floruit ſæcul.* 56.

Muſæus Hymnographus Orphei diſcipulus.

Artes. Nova inventa. XII

Orpheus Lyriſtes celeberrimus, feras, ſylvas, & ſaxa, hoc eſt rudes homines, traxiſſe ſcribitur.

Pluto Jovis frater funerum pompam primus adhibet, & indè inferorum Deus à Poetis dicitur.

Neptunus Jovis pariter fr. Nauticæ rei, cui præerat peritiſſimus, Maris Deus appellatur.

Argonautæ clarent, inter quos Jaſon 2793. Eorum ductor Tiphys.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Nyſa urbs prope Indum fluvium à Baccho condita.

Cyzicus in Helleſponto fundata 2771.

Miletus coloniarum poſtea multitudine celebris in ora maris Ægæi 2779.

Tyrus in Phœnicia inſtauratur 2783.

Laomedon Trojæ muros erigit 2794. mox, ob nega-

negatam Herculi ; & ſociis pactam mercedem , ab illis obtruncatur .

XIV *Viri , & Res memorabiles .*

Midas mortalium omnium ditiſsimus , ſed auribus aſininis, regnat in Phrygia 2731.

Pelops Tantali filius Hippodamiam ducit, præeſt ludis Olympicis 2731.

Faunus Latinus Rex Faunorum pater habitus, quia illis aras erexit .

Minos II. Cretæ R. inſtructa claſſe maris imperium primus tenuit. *Thucid. l. 1.*

Ab ANNO 2800. Ad 2900.

Progenitores Abrahami.		I *Judices Hebr.*
Abimelech ad 2803.	3	
Thola ad 2826.	23	
Jair Galaadites ad 2848.	22	
Jephte ad 2854.	6	
Abeſan ad 2861.	7	
Ajalon ad 2871.	10	
Abdon ad 2879.	8	
Samſon ad 2899.	20	

Religionis incrementa, & damna. — II

Pontifices Nerajoth, & Amarias poſtremus è poſteris Eleazari; eo enim mortuo, ſucceſſit Heli, è nepotibus Ithamaris, quem Aaron ſecundo loco genuerat. — IV

Baalim, & Aſtaroth adorantur ab Hebræis.

Ruth uxor Booz, mater Obed, avia Davidis R.

Jephte; victis Amonitis, voti reus filiam mactat 2849.

Humani generis diviſio in gentes. — III

Hebræorum politica.

Abimelechus Gedeonis f. cæſis 70. fratribus, tyrannidem occupat 2801.

Quarta Hebræorum Servitus ſub Ammonitis per annos 18. ab an. 2832.

Jephte Ammonitas prælio vincit, & populum à ſervitute liberat 2849.

Sam-

Samſon (Dalila, quam deperibat, prodente) amiſſis cum coma viribus, Philiſtæis hoſtibus traditur, à quibus orbatur luminibus 2898.

IV *Res ſupra naturam.*

Angelus uxori Manuæ Samſonis ortum prænunciat 2861.

Samſon ſitiens, ex aſini maxilla, qua hoſtes trucidarat, fuſis ad Deum precibus, fontem elicit.

Idem, receptis cum capillo viribus, domus ejus, unde ludentem ipſum Philiſtæi ſpectabant, concuſſis confractiſque columnis, ædium ruina victor hoſtium oppreſſus eſt.

V *Monarcha.*

Tenteus ad 2863.	40
Thineus ad 2893.	30
Dercylas ad 2934.	40

VI *Regna, & Reſpublicæ in Græcia.*

Sicyone regnant Pelaſgus 20. Zeuxippus 33. Sacerdotes poſt illum 33.

His ab Agamemnone poteſtas omnis erepta.

Micenis Stenelus 8. Euryſtheus 43.

Atreus & Thyeſtes 8. Agamemnon 17. Ægiſtus 7. Oreſtes 7.

Athenis Theſeus 31. Mneſtheus 16. Demophoon 33.

Lacedæmone Tyndarus, Caſtor & Pollux, Menelaus, Oreſtes.

Corinthi Damophon, Propodas.

Re-

Regna, & Principatus extra Græciam.	VII

In Ægypto, regnante apud Thebanos Thumnoſi, pulſi Paſtores, qui poſt annos 13 redeuntes iterum pulſi ab Amenophe.

In Creta Minos II. Ariadnæ, Androgei, & Phædræ pater.

Trojani Reges, Priamus, ſub quo Troja everſa 40.

Latii Reges, Faunus 44. Latinus 46.

Æneas Troja profugus ducta Lavinia Latini f. 4. Aſcanius f. 38.

Lydorum R. primus Argon Herculis f. 2835. Poſt eum ignoti Succeſſores ad Candaulem.

Bella.	VIII

Septem Duces ad Thebas 2833.

Epigoni Thebis potiuntur 2842.

Amazones Aſiam armis occupant; mox in Atticam irrumpentes ab Hercule, & Theſeo ſuperantur 2845.

Bellum Trojanum ob Helenam Menelai uxorem à Paride raptam 2861.

Troja capta, & incendio conſumpta 2870.

Bellum Æneæ cum Turno 2872.

Diſciplinæ Severiores.	IX

Ænigmatibus proponendis, & ſolvendis hujus ævi ſapientes exercebantur, ut apparet ex Samſonis hiſtoria, & Oedipodis fabula.

Perſeveravit idem ſapientiæ experimentum ad Æſopi fabulatoris tempora, ut è Sabæ Reginæ Salomonem adeuntis hiſtoria, & ejuſdem Æſopi vita licet agnoſcere.

X *Juriſprudentia . Medicina.*

Athenienſibus à Theſeo leges datas Plutarchus docet in Vita ejuſdem.

Chiron medicus Panaceæ inventor, & Achillis præceptor.

Æſculapius Chironis diſcipulus, & Medicorum celeberrimus apud Græcos, qui ab Ægyptio Æſculapio hoc ei nomen fecere, Cic. l. 3. de Natur. tres Græcorum Æſculapios agnoſcit.

Machaon, & Podalirius Æſculapii filii, & artis hæredes, Trojani belli tempore curandis vulneribus celebres.

XI *Literæ Humaniores.*

Eloquentiæ tria genera in Menelao, Neſtore, & Ulyſſe apud Homerum plerique agnoſcunt.

Paris Alexander Antandri ſub Ida monte literis excultus Ceſton Veneris ſcribit. *Athenæus.*

Daphne Tireſiæ filia Poetria nobilis, è cujus carminibus profecit Homerus.

Nicoſtrata, quæ carminibus reddens oracula, dicta eſt Carmenta, ex Arcadia cum Evandro literas affert in Latium.

A Palamede plures Græci characteres inventi.

XII *Artes. Nova inventa.*

Hercules Alcmenæ f. Olympicos ludos reſtituit 2836.

Dædali inventa promovendis artibus opportuna, Aſcia, Serra, Perpendiculum, Terebra, Glutinum, Ithyocolla.

Idem primus in ſtatuis apertos oculos, & cru-

ra

ra disjuncta ; & brachia à corpore diſparata faciens, hominum admirationem obtinuit. *Diodor. l.* 4.

Idem primus navibus aptavit vela, quæ à Poetis in alas converſa ſunt.

Latrunculorum ludus à Palamede inventus.

Natales Urbium. Architecturæ opera. XIII

Labyrintum Creteníem à Dædalo 2800. elaboratum plurimi ſcribunt ; ſed revera Labyrintus nil aliud fuit, quàm ingentes, ac tortuoſæ ſecturæ, quæ ad radices Idæ montis actæ ſunt, cùm lapides ad Gnoſſon, aliaſq. urbes condendas exciderentur. *Huetius in Demonſt. Evang.*

Scylacium in Brutiis Athenienſium colonia.

Laurentum ab Ænea conditum 2872.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Theſeus victo Minotauro, redit Athenas 2823.

Æta, Jaſon, Medea, Tireſias, Oedipus, Sphinx, Laius, Jocaſta, Creon, Electra, Oreſtes, & Pylades, nomina fabulis inclyta.

Hercules labores, & vitam exitu infeliciſſimo claudit 2854.

Antenor, & Æneas Trojæ proditores in Italiam navigant 2870.

Ægiſthus reducem Troja Agamemnonem interficit, ille ab Oreſte trucidatur 2878.

Ab ANNO 2900. Ad 3000.

I *Progenitores Abrahami.*

Heli Judex, & Pontifex ad 2939. 40
Samuel ad 2962. 22
Hebræi Regem petunt, & impetrant 2962.

REGES HEBRÆORUM.

Saul f. Chuſi ad 2979. 18
Primus Regum oleo Sancto unctus.
David f. Iſai ad 3021. 42

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices, Heli primus è poſteris Ithamaris, Achitob, Achimelech, Abiatar.

Saul divinitùs electus in Regem, contra Divinum præceptum parcit Agago, & rejicitur.

Achimelech Pontif. cum 83. Sacerdotibus juſſu Saulis cæditur 2963.

David poſt adulterium, & Uriæ cædem monitus à Nathano Propheta reſipiſcit 2999.

III *Humani Generis diviſio in gentes.*
Hebræorum Politica.

Ophni, & Phinees Heli ff. cæduntur in prælio à Phyliſtæis, capitur Arca, Heli obit ex caſu 2959.

Iſraelitæ Philiſtæos vincunt in Maſpha 2960.

David in monomachia Goliam interficit 2971.

Saul de Amalecitis, & aliis victor, à Philiſtæis victus ſe ipſum confodit 2979.

Da-

David feliciter præliatur ab an. 2990. ad 2996.

Res ſupra naturam. IV

Arca Dei apud hoſtes captiva, ingentes hoſtium Diis, corporibus, agris clades infert 2939.

Arca plauſtro impoſita, nullo rectore, à bobus in fines Hebræorum devehitur 2940.

Bethſamitarum ſupra 50. millia divinitùs pereunt, Arca curioſiùs ſpectata.

Arca transfertur in Sion. Oza, illam auſus contingere, illicò perit 2990.

Monarcha. V

Eupales ad 2971. 38.
Laoſtenes ad 3016. 45.

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Athenis regnant Oxynthus 13. Aphidas 1. Thymoetes 8. Melanthus 12. Codrus ultimus Regum 17.

Lacedæmone, Oreſtes, Thiſamenus.

Mox Heraclidæ.

Mycenis Oreſtes, Thiſamenus, Penthylus, Cometes Oreſtis ff.

Corinthi Dorydas, Hiantidas Siſyphidarum ultimi. Alethes, Ixion.

Heraclidæ Ducibus Temene, Cteſiphonte, & Ariſtodemo Ariſtomachi ff. 2951. redeunt in Peloponneſum. Temenes Argorum, Aletes Corinthi, Euryſthenes, & Proclus Lacedæmonis potiuntur. Ex his duo ſemper Reges apud Lacedæmones

Regna, & Principatus extra Græciam. VII

In Ægypto apud Thebanos ex Manethone

regnat Orus, ſive is, de quo dictum, ſive alius. Mox tota regio in ditionem unius redigitur. Memorantur præcipuè Acencheres tres, Rhameſſes duo.

Latini Reges Silvius Poſthumus 29.

Ab hoc Reges Alba dicti Silvii.

Æneas Silvius 31. Latinus II. 51.

Tyriorum Rex I. Abibalus 2984. & poſt eum Hiramus f. Davidis amicus 60.

Sibdagerus primus tria ſimul regna poſſidet, Sueciam, Norvevgiam, Gothiam 3940.

Danus primus regnat apud ſolos Danos, iiſque nomen facit 2983.

Nugari videntur qui Albionem Britanniæ nomen hoc ævo à Brito, ſiue Bruto Aſcanii filio conſecutam tradunt, docentes eum illic primùm Regnum auſpicatum, cùm ante habitaretur à Gigantibus.

Bella.

VIII Heraclidæ Athenis bello infeſti, ſed victi ſe devovent.

Amazones per Aſiam arma circumferunt 2906. Heraclidæ, hoc eſt Herculis poſteri, Peloponneſum occupant, Ducibus Temeno, Creſiphonte, & Ariſtodemo 2951.

Diſciplinæ Severiores.

IX Najoth hoc eſt, ut interpretatur Chaldæus, *Domus doctrinæ*, Sedes erat Samuelis, in urbe, ſive agro Ramathæ, in qua Hebræos adoleſcentes ſacris litteris informabat. *Abulenſ. Serrarius.*

Abela Palæſtinæ Academia. *Cornel. à Lapide, & alii in c. 20. l. 2. Reg.*

Ju-

Juriſprudentia. Medicina. X

Italus Telegoni f. leges Oenotriis tulit *Hygin. fab.* 127.

Prodicus Æſculapii diſcipulus medicinam inſtituit, quam Jatralepticen vocant. *Plin. l.* 29. *c.* 1. *Jatraleptice medicina apud veteres erat, qua unguentis, & perfrictionibus medebatur corporis morbis.* Jatraplitæ *hi quorum opera Medici in ungendo utebantur.*

Literæ Humaniores. XI

Samueli Judicum, & Rhutæ Hiſtoriam plerique omnes tribuunt, ac ſimul partem primam libri, qui Samuel inſcribitur. *SS. Interpr.*

Davidi Sacrorum Poetarum principi præcipuam Pſalmorum partem, non omnes adſcribimus. *SS. Interpretes.*

Odas, Hymnos, Pſalmos, & alia Cantica ſcripſit metro vario. *Genebrard.*

Syagrius Poeta Græcus, teſte Æliano, Bellum Trojanum ante Homerum cecinit.

Artes. Nova inventa. XII

Apaturias, hoc eſt Deceptionis feſtum ab Atheníenſibus inſtitutum, cùm Xantus Bœotorum Dux Melanthi aſtu cæſus eſſet. *Polian. Stratag. l.* 1. *Regem hunc Atbenienſium alii Thimœtem appellant apud Euſebium, traduntque Melanthum ejus fuiſse Succeſsorem.*

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Alba in Latio ab Aſcanio Æneæ f. 3903.

Præneſte à Telegono Vlyſſis f. & Tuſculum nunc dirutum ab eodem conduntur. *Quod nunc Fraſcatum dicimus ex ejus reliquiis exſtructum, ab eo diſtat, quod in Vallem oppoſitam, & nulla ratione Romam reſpiciebat; ut eruditè Fabrettus in Apol.*

Plura in Leſbo conduntur oppida, & inſula frequentatur. *Herodot.*

Viri, & Res memorabiles.

Penthilus Oreſtis f. Coloniam è Græcia Thraciam ducit 2951. Dicta eſt Æolica migratio.

Tiſamenes Penthili fr. Græcorum colonia in Aſiam ducta, Jonios vicit, & expulit. Hæc dicta eſt Jonica migratio 2952.

Theres Myniarum Coloniam ducit in Inſulam, quæ cùm Calliſtus diceretur, ab eo poſtmodum Thera eſt appellata.

Codrus Athenarum R. poſtremus egregiæ in Patriam pietatis laudem tulit, morte pro ejuſdem ſalute fortiter quæſita 2983.

Ab ANNO 3000. Ad 3100.

I *Templum Salom. Ætas V. ad Cyri Monarch.*

Progenitores Abrahami.

Salomon Davidis f. ad 3059.	40
Roboam Salomonis f. ad 3060.	1

Ab anno 3060, Tribus Judæ, & Benjamin Roboamo, reliqua ab eo deficientes Jeroboamo parent; & hinc Hebræorum Regnum in duo dividitur.

REGES JUDA.		REGES ISRAEL.	
Roboam ad 3076.	16	Jeroboam ad 3081.	21
Abias ad 3079.	3	Nabad ad 3082.	1
Aſa ad 3121.	41	Baaſa ad 3105.	23

II

Religionis incrementa, & damna.

Pontifices iterum è poſteris Eleazari, quorum primus Sadoc, mox Achimaas, Azarias.

Nathan Davidis f. à quo Chriſti Genealogia ducitur.

Salomon Templi fundamenta ponit 3023. abſolvit 3030.

Feſtum primæ Dedicationis Templi.

Salomon amat alienigenas, Diis templa, & aras erigit 3054.

Jeroboam aureos vitulos adorandos proponit 3061.

III

Humani generis diviſio in gentes.
Hebræorum politica.

Abſalon Ammonem fratrem interficit 3002.

Da-

Davidem patrem Abſalon regno pellit; ſed mox dum fugiens crinibus pendet è quercu, à Joabo confoditur 3009.

David movet in Philiſtæos, illoſque quatuor præliis profligat à 3012. ad 3014.

Aſa Zaram Æthiopiæ Regem vincit, & ingenti præda potitur 3094.

IV

Res ſupra naturam.

Peſtis divinitùs immiſſa ob numeratum juſſu Davidis populum, Angelo gladium condente, ceſſat 3017.

Salomon poſt oblatum Gabaone Sacrificium, à Deo Sapientiam in ſomnis petit, & impetrat 3022.

V

Monarcha.

Pyritiades ad 3046.	30
Ophracteus ad 3066.	20
Ophratanes, ſive Ephacheres ad 3116.	50.

VI

Regna, & Reſpublica in Græcia.

Athenis, extincto Codro, Archontes perpetui, quorum I. Medon 20. Acaſton 36. Archippus 19. Therſippus 41.

Lacedæmone ex Euryſtenis poſteris, qui mox dicti ſunt Agidæ Agis I. Echeſtratus, Labotas, Doryſſus.

Ex Proclidis Sous, Euripon, Pritanis.

Corinthi Agelas, Prymius Heraclidarum poſtremus, poſt quem Bacchis, à quo Bacchiadæ.

VII

Regna, & Principatus extra Græciam.

In tota Ægypto Amenophis IV. & poſteà Seſo-

ſoſtris, ſeu Sethoſis, & Seſonchis, in SS. literis Seſac, qui victor latè per Aſiam dominatus eſt.

Latini Reges Alba Silvius 39. Capetus 26, Capys 28.

Tyriorum Reges Baleazarus Hirami f. & poſt hunc uſque ad Pygmalionem Reges 7. nullius nominis.

Hiſpanis imperant Celtæ, & Rhodii.

Bella. VIII

Seſac in Sacris literis, apud prophanos Auctores Seſoſtris, Sethos, & Seſonchis, ac Seſonchoſis Ægypti R. Hieroſolima potitus, Templi theſauros aſportat 3064.

Idem Colchos, & Getas armis domuiſſe, regioneſque omnes à ſe ſubactas trophæis inſigniviſſe ſcribitur. *Calviſius perperam duos opinatur eſſe* Seſacum, & Seſoſtrim. *Videatur Marsbamus in Canon. Chron. ſacul.* 14.

Diſciplinæ Severiores. IX

Calcol, & Dorda ffr. Sapientiæ, & Philoſophiæ laude nobiles. *Joſeph. Antiq. l.* 8. *c.* 2.

Salomon Philoſophorum ſapientiſſimus Proverbiorum, Eccleſiaſtis, & aliorum, qui periere librorum ſcriptor, in Academia, quam Hieroſolymis munificentiſſimè fundaverat, bonas artes profitetur. *Ita Pineda de Reb. Salomon.*

Damnatus liber Clavicula falsò illi tribuitur.

Græci in Ægyptum peregrinantes doctrinarum ſtudia ad ſuos reportant, quas tamen fabulis corrumpunt.

Inter eos numeratur Homerus.

Iu-

X *Jurisprudentia. Medicina.*

Celeberrimum Salomonis judicium inter fœminas de filio contendentes.

Salomone Rege medicos floruiſse docet ejuſdem documentum de honore Medicis habendo apud Eccleſiaſticum *cap.* 38.

Quin & ipſum Salomonem Medica ſcripſiſſe teſtantur Joſephus, & alii; ac inter ea cenſendi libri de plantarum virtutibus, quas poſteris naturæ ſcrutator egregius aperuit.

XI *Literæ Humaniores.*

Natan, & Gad partem primi, totum omninò ſecundum Samuelis librum ſcripſere. *Huet.*

Dares Phrygius Bellum Trojanum deſcripſit ante Homerum. *Ptolem. Hephaſtio apud Photium in Biblioth.*

Proverbiorum, Eccleſiaſtis, & Cantici libri nobiliſſima ſunt Salomonis Poemata. *Videatur Huetius.*

Homerus, & Heſiodus ferè æquales, ut habent plures, & Marmor Arundelian., à quo tamen locantur in ſequenti ſæculo.

XII *Artes. Nova inventa.*

Navigatio Salomonicæ Claſſis, ſeu potiùs Catabli in Ophir, Nauticæ rei gloria floruiſſe Hebræos ea tempeſtate doceret, niſi Tyriorum præcipuè ope id factum ex S. S. Liter. noſceremus.

Æneam Tubam Piſæus Tyrrhenus invenit. *Plinius.*

Seloſtris itinera ſua in Tabulis proponens Geographicarum Tabularum rudimenta dedit. *Euſtat. in Epiſt. pravia ad Dionys. Perieges. Herodot. l.* 2.

Na-

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Smyrna; & Cumæ 3003. Epheſus 3007. Samos 3064. conditæ.

Templum Salomonis omnium celeberrimum 3023. cæptum 3030. abſolutum.

Ejuſdem Regia 3031. Thronus 3042.

Labaris, ut Euſebius, ſeu Lachares, ut Syncellus, R. Ægyptius in Labyrintho ſepulchrum ſibi paravit, Plin. id opus tribuit Peteſenco R. ſivè Tithoè.

Templum Dianæ Epheſinæ plurimorum Regum opus Architectis Theodoro, & Cherſiphrone; ſed hoc magnificentiùs potiùs extructum, quàm conditum.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Neocles, & Androcles Codri ff. Græcorum coloniam in Aſiam ducunt 3010.

Fames ingens in Paleſtina ceſſat, duobus Saulis filiis in crucem actis.

Seſoſtris Ægypti R. navigabilem alveum à Nilo in mare rubrum fruſtra ducere conatur.

Ab

Ab ANNO 3100. Ad 3200.

I *Progenitores Abrahami.*

REGES JUDA		REGES ISRAEL.	
Joſaphat ad 3145.	25	Ela ad 3106.	1
An. 3143. *fil. adſciſcit*		Zambri d.	7
Joram ad 3150.	6	Amri ad 3117.	11
Ochozias ad 3151.	1	Achab ad 3138.	22
Athalia ad 3157.	6	Ochozias ad 3139.	1
Jorami uxor.		Joram ad 3151.	12
Ioas ad 3196.	40	Jehu ad 3179.	28
		Joachaz ad 3195.	16

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontif. Joanan, Azarias, Amarias, Jojadas, Pedajas.

Achab ductâ Jezabele templum erigit Baali 3117. Jezabel ſurit in ſacros vates.

Joſaphatus Religionem reſtituit 3122.

Elias, Eliſeus, Jonas vaticinio, & ſanctimonia clari. Poſtremus mittitur ad Ninivitas 3168.

Eliæ Diſcipuli in Monte Carmelo.

Rechabitæ, qui & Cinei Religioſorum typus à Jonadab f. Rechab inſtituti. *S. Hieronym.*

III *Humani generis diviſio in gentes.*
Hebræorum politica.

Zambri Elæ temulento vitam eripit, mox & ipſe ſeptem poſt dies ab Amri obſeſsus, ſe cum univerſa domo comburit 3106. Iſra-

Iſraelitæ, Achabo regnante, de Benadabo Syro bis triumphant 3134. 3135.

Meſa Moabitarum Rex obſeſsus; filium ſpectantibus Hebræis, mactat 3140.

Joram fratres interficit 3145.

Iehu Achabi Stirpem funditùs delet 3151.

Hazaël Syriæ R. Iſraelitarum regionem ferro, flammiſque vaſtat 3154.

Res ſupra naturam. IV

Elias prodigiis clarus à 3126. ad 3139. quo raptus eſt igneo curru.

Joram R. Juda literas accipit ab Elia translato 3147.

Eliſeus duplici Eliæ ſpiritu auctus fluvium pallio ſciſſum ſicco veſtigio tranſit. Viduæ oleũ impetrat à Deo. Sunamitidis filium ad vitam revocat, aliiſque miraculis fulget.

In piſcis devorantis vtero illæſus Jonas triduum agit 3168.

Monarcha. V

Acracarnes ad 3157. 41

Sardanapalus, ſeu Tonos Connoleros, quem profligavit Arbaces Medus, & Beleſus ad 3178. 20

Hinc diviſa Aſsyriorum Monarchia.

Arbaces victor Regnum Medorum, & Perſarum, aliaque tenuit. 28

Beleſus, qui dictus eſt Phul-Bel-Ochus Aſſyriorum regnum, vicinaſque regiones obtinuit per annos 48

Re-

VI *Regna, & Reſpublicæ in Græcia.*

Athenis Archontes, Phorbas 31. Megacles 30. Diognetus 28. Phereclus 19.

Lacedæmone regnant ex Agid. Ageſilaus I. Archelaus.

Ex Proclid. Eunomus, Polydectes, Charilaus Lycurgi ex fr. nepos.

Corinthi ex Bacchiadis Agelaſtus. Eudemus, Ariſtodemas.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto Rhamſes, mox Amenophis V. quibuſdam Memnon, & Rameſſes.

Latini Reges, Galpetus 13. Tyberinus 9. *Ab hoc Tyberi nomen factum.*

Aremulus Agrippa 41. Alladius, ſivè Aremulus Silvius 19.

Tyriorum R. XII. Pygmalion 47. Sichæo patruele per fraudem interempto, infamis.

Carthago Vrbs, & Regnum 3166.

Regina Dido Tyria. Sed poſteà in Rempublicam converſum eſt.

VIII *Bella.*

Bella aliquot levia Archelai, & Charilai Lacedæmoniorum Regum in Peloponneſo.

Tyberinus dum victus ab hoſtibus fugit, Tyberi mergitur, eiq; nomen facit.

Sabaco Æthiopum R. profligatis pluribus Ægypti Regulis, ea potitur, vel in fine hujus, vel initio ſequentis ſæculi. Cùmque in ea regnaſſet annos 50. ſomno monitus ultrò abiit. *Herodot. l. 2.*

Di-

Diſciplina Severiores. IX

Omnis poſthac Theogonia, & Philoſophia Græcorum ab Homeri, & Heſiodi fontibus fluxit, qui ab Hebræis, & Ægyptiis accepta, fabulis, & commentis Poeticis involuta poſteris tradidere, eoſque ſequentium ſæculorum Scriptores imitati, omnia pluſquàm cimmeriis tenebris obduxerunt.

Videatur Huetius in Demonſt. Evan. tom. 1. Propoſ. 2. cap. 2. & Pineda de Reb. Salomon.

Jurisprudentia. Medicina. X

Lycurgus Charilai nepotis tutor integerrimus, & Spartanorum Legislator 3170 ad temperandum ſolutum Regum imperium Synedrion 28 Seniorum addidit. *Plutarch.*

In Medicorum arte pluſquàm in ope Divina ſpei poſuiſſe Aſæ Regi meritò vitio datur. *Paralip. 2.*

Atque hinc eos hoc ævo magno in honore fuiſſe conjicimus.

Literæ Humaniores. XI

Jonas Propheta rerum ſuarum ſcriptor.

Aſclepiades Cyprius Hiſtor. Pygmalione regnāte. *Quo tempore, quod mirum videtur, ſcribit ibi uſum carnium non fuiſſe. Videatur S. Hieronym. l. 2. adverſ. Jovinian. & Voſs. de Hiſtor. Græcis l. 4.*

Lycurgus primus ex Ionia Homeri Poemata tulit in Peloponneſum. *Plutarch. in Vita.*

Artes. Nova inventa. XII

Pictores, qui monocromata uno uſi colore pinxere, videntur ex Plinio hoc ſæculo ſtatuendi. *l. 35. c. 9.*

 Hy-

Hygiemon, Dinias, Charmidas.

Rhodii maritima potentia florebant.

Nummorum uſus Lacedæmone à Lycurgo vetitus.

Othryades Lacedæmonius, Argivis, qui ceciderant in prælio ſpoliatis, de eorum clypeis trophæum erexit, & ſuo ſanguine inſcripſit. *Plutarc. in Parall.*

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Bononia ab Etruſcis condita duobus ante Romam ſæculis. *Volater.*

Samaria Regia Regum Iſrael 3112.

Hiericho reparatur ab Hiele 3122.

Carthago cœpta 3147. abſoluta 3166. à Didone Tyria. Alii tamen malunt Urbem longè ante à Zoro, & Carchedone conditam, ſolamque Arcem Byrſam à Didone ædificatam affirmant.

Lemnius Labyrinthus hoc fortaſſe ſæculo ad imitationem Ægyptii.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Siccitas, & fames ingens tempore Eliæ Palæſtinam per annos tres cum dimidio vexant, ab anno 3123.

Meſa Moabitarum R. filium coram hoſtibus mactat 3140.

Eliſa, ſeu Dido, Pygmalionem fratrem, Sichæi viri ſui interfectorem exoſa, Tyro cum gaza ſolvens abit in Africam 3147.

Eadem laude pudicitiæ illuſtris, ne Regi Maurorum Jarbæ cogatur nubere, tribus fere poſt Æneæ fugam ſæculis ſibi mortem infert.

Ab

Ab ANNO 3200. Ad 3300.

I *Numeratio per Olympiades 3278.*

Progenitores Abrahami.

REGES JUDA.		REGES ISRAEL.	
Amaſias ad 3225.	29	Joas ad 3211.	16
Ozias ad 3277.	52	Jeroboam II. ad 3251.	41
Joatan ad 3293.	16	*Interregnum* 11. *annorum.*	
Achaz ad 3308.	14	Zacharias 3262. m.	6
		Sellum m.	1
		Manahem ad 3274.	10
		Phaceias ad 3277.	2
		Phacee ad 3297.	20

II

Religionis incrementa, & damna.

Pontif. Sedecias, Azarias, Joatham, Achitob.

Ozias R. cæteroqui pius & religioſus, excelſa, hoc eſt falſorum Deorum templa non aufert.

Amos, Oſeas, Joel, Iſajas vaticinantur, Ozia regnante.

Micheas futuram ſub Aſſiriis captivitatem prænunciat.

III

Humani Generis diviſio in gentes.
Hebræorum Politica.

Joas R. Samariæ ex vaticinatione Eliſæi morientis Benadabum Syriæ R. tribus atterit cladibus 3204.

Ozias contra circumpoſitas gentes feliciter pugnat.

Manahen R. Iſraelis, Phuli Syrorum Regi vectigalis.

Teglat-Phalazar victor Iſraelitas in ſervitutem abducit 3295.

Achaz captivus apud Syros 3294.

IV

Res ſupra naturam.

Mortuus in ſepulchrum Eliſei conjectus redit ad vitam 3205.

Ozias Rex, Sacerdotibus fruſtra reclamantibus, thus incendit in Templo, ſed nequaquam impunè; Lepra enim divinitùs affectus, à Sacerdotibus ejicitur 3214.

Viſio mirabilis Iſajæ Prophetæ, de qua ipſe cap. 6. 3277.

V

Monarchæ.

Poſt Arbacem apud Medos regnaſſe feruntur Madances an. 50. Soſarmus 30. Articas 50. Arbianes 22. *Sed omnia uſque ad Dejocem incerta.*

Poſt Beleſum apud Aſſyrios duorum, vel trium Regum nomina ſilentur, mox memorantur Phul 43. Teglat-Phalazar 31. ad 3309.

Sed hi fortaſſe Præfecti, vel Duces, non Reges, ut aliquibus viſum eſt.

Sub initium ſequentis ſæculi apud eoſdem Aſſyrios novum Babylonis regnum inchoàtur.

VI

Regna, & Reſpublicæ in Græcia.

Athenis Archont. Ariphron 20. Theſpieus 27. Agameſtor 20. Æſchylus 23. Alcmeon 2.

Lacedæmone ex Agid. Teleclus, Alcamenes, Polydorus.

Ex

Ex Proclid. Nicander, Theopompus.

Corinthi Pritanes Magiſtratus annuus inſtituitur 3276.

Macedonum Regnum incipit 3240.

Caranus R. I. 30. Cœnus II. 28.

Regna, & Principatus extrà Græciam. VII

Ægyptiorum in Aſia Imperium deficit.

Ægyptus in plures Regulos dividitur. Celebrantur ex his Necepſus, Nechos, Bocchoris, qui Necho fugiente, cæſus eſt à Sabacone Æthiope, qui annos 50. regnavit.

Latini Reges Aventinus 37. *Nomen dedit Aventino colli, ubi ſepultus.*

Procas 23. Amulius 18. Numitor 3.

Hiſpanis imperant Phœnices, quorum opes maritimæ ingentes.

Bella. VIII

Aſſyrii, Duce Theglat-Phalazar, Rhaſi Rege obtruncato, Damaſco potiuntur, Syriam populantur, incolas captivos abducunt 3296.

Theopompo Lacedæmoniis imperante, hi de finibus Thyreatum cum Argivis dimicarunt. *Pauſan. l.* 3, *Euſeb.*

Diſciplinæ Severiores. IX

Abaris Philoſophus an Magus? è Scythia, de cujus prodigioſa ſagitta mira veteres prodidere, Athenas legatus à ſuis, Græciam luſtrat.

Aſtronomos hoc ævo floruiſſe docet conſignata literis Eclypſis Solis 24. Junii 3263.

X

Iuriſprudentia. Medicina.

Ephori Spartæ inſtituti à Theopompo Rege. 3294.

Tales erant Ephori apud Lacedæmonios, quales apud Romanos Tribuni Plebis, ut enim à Conſulibus ad Tribunos, ita à Regibus ad Ephoros cuique prouocare licebat.

Medicos magnopere ab Hebræis cultos, Iſaja vaticinante, conjectare licet *ex cap. 3. Prophet.*

XI

Literæ Humaniores.

Amos, Oſeas, Joël ſua vaticinia ſcriptis conſignant, & quia Prophetarum more vaticiniis non pauca admiſcent hiſtorica, Hiſtoricis accenſentur.

Omnis Græcorum hiſtoria, quæ Olympiades præceſſit, Varroni viſa eſt fabuloſa.

XII

Artes. Nova inventa.

Emaurus pingendo marem, fœminamque primus diſcrevit, & figuras omnes auſus eſt imitari. Cimon Cleoneus Emauri inventa excoluit, varias vultuum formas, & Catagrapha invenit.

Iphitus Olympicos ludos inſtaurat, & hinc incipit numeratio per Olympiadas 3278.

Malas Chius omnium apud Græcos primus ſtatuas format è marmore. *Plin.*

Phidon Argivus Ponderum, & menſurarum apud Græcos inventor.

Chorebus Athenienſis figlinas invenit.

Lupercalia inſtituta à Romulo 3298.

Nata-

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Vienna in Gallia fundata 3218.

Capua in Campania condita 3253.

Obeliſcus omnium maximus, quem ante Lateranenſem Ædem miramur, juſſu Rameſſis R. Ægyptii à 20. hominum millibus elaboratus. *Plin.*

Ozias Urbes plures ædificaſſe traditur 2. *Paral.*

Viri, & Res memorabiles. XIV

Coræbus Coquus primus in ludis Olympicis coronatur 3278.

Amulius fr. Numitorem natu majorem regno pellit, ejus filiam Rhæam Sylviam, ex qua deinde Romulus, & Remus, Veſtalem facit.

Romulus, & Remus expoſiti ſervantur, & educantur à Regio Paſtore Fauſto 3284.

Iidem avum Numitorem regno reſtituunt 3300.

Ab ANNO 3300. Ad 3400.

I *Anni V. C.* 3301 *Æra Nabonaſſaris* 3306.

Progenitores Abrahami.

REGES JUDA.		REGES ISRAEL.	
Ezechias ad 3338.	29	Oſeas ad 3314.	18
Manaſſes ad 3392.	55	*Romæ conditæ anno 14.*	
In Regno impius, captivus reſipiſcit.		*Iſraeliticū regnum à Jeroboamo inſtitutum, per rebellionem, & impietatem poſt ann. 255. everſum eſt.*	
Amon ad 3394.	2		
Manaſſis parentis furores exceſſit.			

I I *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices Achitob, Meraioth, Sadoc, Salomon.

Achaz ab avita religione abhorrens, clauſo Templo, Baali, & Diis aliis, aras paſſim excitat, liberos luſtrat igne.

Ezechias pietate inclytus à paternis urbem ſuperſtitionibus expiat, Templum ornat.

Sanctimonia clari florent Tobiæ duo in Aſsyria captivi, Iſajas, Juditha.

Novi Samariæ coloni ethnicorum ritibus Sacra Hebræorum inficiunt.

III *Humani Generis, diuiſio in gentes.*
Hebræorum politica.

Samaria per Salmanaſarem Aſsyriorum R. capta, & everſa, Tribus decem cum Oſea R. in Aſſyrios abductæ 3314.

Ma-

Manaſſes Aſsyriis armis oppreſsus, Babylonem catenis vinctus abſtrahitur 3344. mox regno reſtituitur.

Holofernes Aſſyriorum Dux in Betuliæ obſidione à Vidua Juditha obtruncatur 3346.

Res ſupra naturam. IV

Ezechiam de vita producenda ex Divino Oraculo, quod Iſajas pronunciaverat certum factura, umbra decem in horologio lineas retrocedit 3322.

Sennacheribo Hieroſolymam obſidente, una nocte cæduntur ab Angelo 85. Aſſyriorum millia 3322.

Senior Tobias Raphaelis Archangeli beneficio cum filio reduce lumen recipit 3336.

Monarchæ. V

Baladan Babylonis Præfectus dictus Nabonaſſar deficiens ſe Regem appellat, & Æræ ab eo nuncupatæ dat initium 3306.

Huic ſuccedit Merodacus in ſacris literis Nabucodonoſor 1. à 3345.

Benmerodacus f. ad 3407.

Apud Aſſyrios interim regnant Salmanaſar ad 3317. 8. Sennacherib ad 3323. 6. Aſsaradon ad 3333. quo factus eſt vectigalis Babyloniis.

Dejoces qui & Arphaxad Medis imperat à 3345. ad 3398. 53

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Athenis Archontes Decennales, quorum I. Charops Æſchyli f. mox poſt Erixiam VII. Archontes annui, quorum I. Creon 3368.

La-

Lacedæmone regnant ex Agid. Eurycrates I. Anaxander.

Ex Proclid. Zeuxidamus, Anaxidamus.

Corinthi Cypſelus Tyrannus 3396.

Macedonum Reges uſque ad Philippum Amyntæ 22. non numeramus, quia nullius fere nominis.

VII

Regna, & Principatus extra Graciam.

In Ægypto Sous, ad quem miſſi ab Oſea Iſraelis R. Legati, Tauracus, mox Dodecarchia, qua brevi ſublata, regnat Pſammitichus.

Lydorum Reges Mermnadæ, quorum I. Gyges, occiſo Candaule 3340. r. 36.

Poſt hunc uſque ad Cræſum Ardys, Sadyates Alyates.

Romanorum R. 1. Romulus 3301. r. 37.

Interregnum an. 1. Numa Pompilius 43. Tullus Hoſtilius 32.

VIII

Bella.

Romuli cum Sabinis, Camerinis, & Fidenatibus bella.

Sennacherib Æthiopes, & Ægyptios bello profligat 3323.

Bellum vicennale inter Meſſeniacos, & Lacedæmonios finitur 3330.

Ardys Lydorum R. Cygis f. Mileſiis bellum intulit 3361. *Herod. l.* 1.

Bellum Albanis à Tullo Hoſtil. illatum. Horatii Curiatios vincunt 3387.

Fidenates 3389. Sabini à Romanis victi 3392.

Di-

Diſciplinæ Severiores. IX

Sibylla Erythræa Sapientiæ fama nobilis.

Herophila Sibylla Samia.

In Numa Pompilio Romanorum R. Philoſophiæ rudimenta quædam apparent.

Qui Pythagoricum fuiſse docent manifeſti erroris arguuntur, quia duobus fermè ante Pythagoram ſæculis florvit. Ejus libri anno V. C. 573. reperti, à Prætore lecti, damnatique, & in publico foro combuſti.

Juriſprudentia. Medicina. X

Zaleucus Legislator ſeveriſſimus paulò poſt Locros conditos, iis leges dedit.

Draco ſub initium ſæculi ſequentis Atheni-enſibus, non tam atramento, quam ſanguine jura ſcribit.

Literæ Humaniores. XI

Tobias pater, & fil. librum cognominem ſcribunt, ea parte dempta, in qua agitur de filii morte. *SS. Interpr.*

Liber, qui nomen Iſajæ præfixum gerit, eidem jure tribuitur. *Huetius.*

Eumelus, ſive Thymelus Corinthius Bugoniæ, & Europæ auctor, Archilochus Jambi repertor, Tyrtæus, Alcmanius, Lacedæmonius Poetæ, Megaloſtrata Poetria.

Artes. Nova inventa. XII

Bularchi Pictoris tabulam Candaules auro rependit.

Micciades Malatis f. & Anthermus ejusdem nepos Statuarii. Ho-

Horologia Solaria apud Hebræos, ut liquet ex miraculo Solis retrocedentis.

Annus correctus à Numa, duobus menſibus additis 3342.

Numus Romæ primò ſub Numa cuſus, hinc illi nomen.

Glaucus Chius primus ferrum glutinavit.

Plaſtice in Italia primò apparuit ſub Demarato Tarquinii Priſci patre.

Carnia in honorem Apollinis inſtituta 3318.

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Roma à Romulo condita 22. April. 3301. Dies dictus Palilia.

Naucratis in Ægypto à Mileſiis 3305.

Syracuſæ in Sicilia ab Archia Herculis nepote 3313.

Catanam in Sicilia Caloydii 3314.

Sybarim, & Crotonem in Italia Myſcellus 3345. condunt.

Cyzicus in Helleſponto, Locri in Italia 3371. Abdera, Lampſacus. Clazomene 3398. ædificatæ.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Sabinæ à Romanis 3304.

Lacedæmoniorum puellæ à Meſſeniis raptæ 3311.

Ariſtodemus filiam mactat ex oraculo 3316.

Hippomanes filia voratur ab equo, cum quo clauſa fuerat à patre 3331.

Romulus ob ingenii ferociam à ſuis diſcerpitur 3339.

Pro-

Ab ANNO 3400. Ad 3500.

Progenitores Abrahami. I

REGES JUDA.	REGES ISRAEL.
Joſias ad 3425. 31	*Hebræi apud Chaldæos captivi, toto ſervitutis tempore, Principes, & Judices ſuæ gentis habuere, à quibus regebantur.*
Joachaz 3425. m. 3.	Hi videntur fuiſſe.
Joakim ad 3436. 11	Jechonias olim Rex I.
Jechonias m. 3	Salathiel ejus fil.
Deinde Babylone vixit ad ann. 3475.	
Sedecias ad 3446. 11	

Religionis incrementa, & damna. II

Pontif. Helcias, Azarias, Sarajas, Joſedecus.

Joſias R. res religionis inſtaurat.

Jeremias Proph. in Ægypto futuras populi calamitates prænuncians lapidibus obruitur.

Daniel, Ezechiel, Tres Pueri captivi apud Chaldæos; Mardochæus, & Eſther apud Medos pariter captivi, florent.

Sinagogæ inſtitutæ tempore captivitatis Babylonicæ.

Feſtum Purim inſtitutum, Hebræis ab Amanis inſidiis per Eſtherem liberatis.

Humani generis diviſio in gentes. III
Hebræorum politica.

Joſias R. Juda cum Nechaone Ægypti R. confligit, peritque ex vulnere 3425. Joa-

Ioakim, & Jechonias à Chaldæis cum omni nobilitate in ſervitutem abducuntur 3428.

Sedecias filiis, & oculis orbatus cum populo captiuus Babylone 3446.

Incipit ſervitus 70. ann. quàm paſſi ſunt Hebræi apud Chaldæos.

IV *Res ſupra naturam.*

Daniel puer Suſannam liberat 3438.

Tres Pueri, Statuam Nabucodonoſor, non adorantes, conjiciuntur in fornacem, ſed flammæ intactos verentur 3456.

Daniel in Leonum foſſam dejectus, à Deo conſervatur, & paſcitur per Habacucum.

Nabucodonoſor ferarum more degit in Sylvis.

Balthaſſarem epulantem exarati cæleſti manu characteres terrent 3498.

V *Monarcha.*

Phraortes Medor. ad 3419. 21

Ciaxares ſenior, ſive Aſtybares ad 3460. 20

Aſtyages Cyri avus ad 3495. 35

Darius Medus, idem Ciaxares Jun. & Aſſuerus Cyri avunculus, Eſtheris maritus ad 3515. 19.

Babylone interim regnant Nabopolaſſar, ſeu Nabucodonoſor Senior à 3407. ad 3428. 21. Nabucodonoſor Magnus ad 3472. 44.

Evilmerodacus ad 3497. 25. Balthaſſar, Labinitus dictus Herodot. l. 1. ad 3514. quo capta Babylone occiſus eſt à Cyro auſpiciis avunculi Darii militante, ejuſque poſt annum Succeſſore.

Quæ de Dario Medo, Eſthere, & Cyro dicta ſunt, in aurea Diſſertatione demonſtrat Petrus Poſſinus vir planè doctiſſimus. Re-

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Piſiſtratus, fruſtra obſtante Solone, potitur Athenis 3494. bis pulsus redit.

Lacedæmone regnant ex Agid., Eurycrates II. Leon, Anaxandrides.

Ex Proclid. Archimus I. Agaſicles.

Corinthi Periander Tyran. à 3427. ad 3467. *Poſt hunc de Corintho ſilet Hiſtoria.*

Regna, & Principatus extra Græciam. VII

Ægyptiorum Reges Nechao, ſive Nechos, Pſamis, Apries..

Romanorum Reges Ancus Martius 24. *Feciales inſtituit, Patres* 100. *minorum gentium legit.* Tarquinius Priſcus 38. *Capitolium fundat.* Servius Tullius 30. *Populum in* 30. *Tribus dividit.*

Chartaginenſium opes, Regulis finitimis domitis, terra, mariq. creſcunt.

Argantejus regnat in Hiſpania.

Ambigatus Biturigum in Gallia Rex, Celtis imperat.

Bella. VIII

Ancus Martius Latinos, Fidenates, Sabinos, Vejos vincit: Tarquinius Sabinos, qui tandem domiti 3452.

Scythæ armis Aſiam adepti tenent à 3419. ad 3449.

Sadyates avus, Alyates Creſi pater Lydorum RR. Mileſios bello vexant.

Nabucodonoſor M. Syros, & Ægyptios armis domat: Hieroſolyma potitur 3428.

Idem

Idem Arabes, Elamitas, Medos vincit, Ninivem occupat 3452.

IX

Diſciplinæ Severiores.

Holda Prophetiſsa Sapientia nobilis Hieroſolymis Scholas moderatur. *Geneb.*

Septem Sapientes in Græcia florent. Thales, Solon, Myſon, Cleobulus, Chilon, Bias, Pittacus, Epimenides, Cretens.

Anacharſis Scytha Athenas venit 3462.

Æſopus moralem Philoſophiam per fabulas tradit.

Thales Miles. ab Ægyptiis doctus, Jonicæ Philoſophiæ genus inſtituit.

Maſſilia condita, & apertis Alpibus, Philoſophia ad Gallos, & Britannos acceſſit, Druidis illam tradentibus.

X

Juriſprudentia. Medicina.

Solon abrogatis Draconis legibus commodiores Athenienſibus tulit 3460.

Herophilus Medicus, qui Phalaridem Tyrannum ſanitati reſtituit, teſtibus, Cicerone, Plinio, & Plutarcho.

Mirum eſt, quod prodit Mart. Capella l. 3. *Herophilus ægrorum venas rhytmorũ collatione penſabat.*

Herophilus, & Eraſiſtratus nocentes homines à Regibus ex carcere acceptos vivos incidebant. *Celſ. l. 1. cap. 1.*

XI

Literæ Humaniores.

Jeremias, Baruch, Daniel, Ezechiel, ſua vaticinia ſcribunt.

Liber

Liber Judith Scriptoris incerti Babylonicæ captivitatis tempore, ut putat Huetius.

Solon, Cicerone teſte, primus eloquentis nomen meruit.

Alemanius Meſſenius, Leſchus auctor parvæ Iliadis, Terpander, Steſichorus, Sappho, Alcæus, Suſarion Comædiæ veteris inventor. Poetæ.

Piſiſtratus Homeri libros antea confuſos, ſic diſpoſuiſſe dicitur, ut nunc habemus. Cic. 3. de Orat. Hoc eſt in Iliadem, & Odyſſæam, vt interpretatur Ælianus.

Artes. Nova inventa. XII

Bupalus, & Athenis Malatis pronepotes, & poſt hos Dipœnus, & Scyllis Cretenſes marmore ſcalpendo apud Græcos inclaruere. *Plin.*

Pancratium additum ludis Olympicis 3406.

Gambrivius Tuiſcorum Rex VII. cerviſiam primus decoquere docuit anno 3414. Si rectè tradit, & numerat Achilles Gaſſarus *in Epit. Chron.*

Simulacrum Jovis Capitol. fictum à Turiano Plaſte, Tarquin. Priſco Rege.

Agon Nemæus per Argivos 3478.

Sappho Poetria primò plectrum excogitavit. *Genebrard.*

Natales Urbium. Architectura opera. XII

Selinus in Sicilia à Megarenſibus 3406. Dyrachium 3430. Oſtia ab Anco Martio extructa 3432.

Perinthus in Thracia, Camerina in Sicilia 3450. Maſſilia à Phocenſibus 3454.

F La-

Labyrinthus Ægyptius 3457.

Hortos penſiles Babylone Nabucodonoſor Magnus inſtruit; Urbem amplificat, munit, exornat.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Tullus Hoſtilius igne cœleſti cum Domo perit 3414.

Arionis ſive hiſtoria, ſive fabula 3340.

Ciaxares Ninivem delet 3448.

Peſtis Athenis furit, ſed fugatur ara Deo ignoto erecta 3457. *Euſebius.*

Cylonium piaculum Athenis 3455.

Phalaris Agrigenti in Sicilia Tyrannorum immaniſſimus.

Perillus bovis æneï faber ſub Phalari, illo primus exuritur 3482.

Ab

Ab ANNO 3500. Ad 3600.

Progenitores Abrahami. | I *Cyri Monarchia 3515. Ætas VI. Ad Chriſti Nativ.*

DUCES ITERUM.

Cùm Cyrus Hieroſolymam redeundi, & inſtaurandi Templi Iudæis poteſtatem feciſſet 3516. ſacræ expeditionis Dux fuit Zorobabel Salathielis f. ad 3567. 51

Joacimus D.& P. ad 3589. 22

Eliaſib D.& P. ad 3595. 6

Poſteà tantùm P. veniente Eſdra.

Eſdras D. à 3595. ad 3600. 5

Religionis incrementa, & damna. | II

Pontif. Joſue, ſeu Jeſus, & Joacim, Eliaſib.
Cyrus Templi Sacra vaſa reſtituit 3516.
Templum Hieroſolym. primò inſtauratur 3517.
Reſa, & Abiud Zorobabelis ff. ex quorum 1. V. Deipara, à 2. S. Joſeph originem ducit.
Aggæus, Zaccharias, Malachias Prophetæ florent.
Danielis Hebdomadæ incipiunt 3600.

Humani Generis diviſio in gentes. | III
Hebræorum Politica.

Judæi quamvis, poſt impletos annos ſervitutis ſeptuaginta, libertatis qualicumque imagine donati fuerint à Cyro anno 3516. fere nunquam tamen poſthàc ſui omnino juris fuere; diù enim

Perſis, mox Græcis, & Romanis paruerunt.

Artaxerſes Longim. Deo inſpirante, Eſdram Sacerdotem, & Scribam in Judæam mittit 3594.

IV *Res ſupra naturam.*

Daniel objectus Leonibus à Dario Medo, ſervatur intactus 3515.

Cyro à Daniele Iſajæ Vaticinium oſtenditur, quo plurimos ante annos prædixerat ille, futurum ut Cyrus Babylone potitus, Judæis Hieroſolymam redeundi poteſtatem faceret, ille voti reus Judæos dimittit, & Sacra vaſa Templo reſtituit 3516.

V *Monarcha.*

MONARCHIA PERSARUM.

Cyrus, qui moriente Aſtyage materno avo Regnum Perſarum adminiſtrandum ſuſceperat, jura Uxoris, quæ Darii Medi unica erat hæres, eo abdicante, Imperio Medorum, Perſarum, & Babyloniorum potitur, ſedemque locat in Perſide. 3516. r. an. 9

Cambyſes f. à 3524. ad 3532.		7
Smerdis Magus.	m.	7
Darius Hyſtaſpis f. ad 3596.		36
Xerſes I. ad 3589.		20
Artaxerſes Longimanus ad 3629.		40

VI *Regna, & Reſpublicæ in Græcia.*

Piſiſtratus bis pulſus iterum potitur Athenis.

Hippius, & Hipparchus Piſiſtrato patri ſuccedunt 3527. pelluntur 3541.

Redeunt annui Archontes.

Lace-

Lacedæmone regn. ex Agide Cleomenes I. Leonidas I. Pliſtarchus, Pliſtonax, Pauſanias.
Ex Proclid. Ariſton, Demaratus, Leotychides.

Regna, & Principatus extra Græciam. VII

In Ægypto Amaſis, Pſammenitus ex Herod.& Diodor. Mox Cambyſes regnum ad Perſas tranſfert 3529.
Lydorum Regū ultimus Cræſus à Cyro captus 3510,
Romanorum R. ultimus Tarquinius Superbus 25. Pellitur ob vim à filio Lucretiæ illatam 3545.
Conſules creantur L.Jun. Brut.& Tarquinius Collatinus, eoque abdicante, Valer. Publicola.
Dictator I.T.Lartius Flavus 3556.
Carthaginenſes Hiſpaniæ Domini 3556.
Cappadociæ R.1. Pharnaces Cyri Sororius.
Sicilia ſub Tyran. Syracuſanis 3569. libera 3588.

Bella. VIII

Quæ de Cyro à Tomiri Scytharum Regina victo, & cæſo traduntur ab Herodoto, apud eruditos vix fidem inveniunt.
Porſena Romam obſidet 3547.
Poſthumius Tubertus victis Sabinis primus ovat Romæ 3551.
Marathonia pugna Duce Miltiade 3564.
Leonidas cum 300. Laconibus ad Thermopylas 3574. Themiſtocles Perſarum ad Salaminam victor 3574.
Bellum ſociale contra Athenienſes à 3596. ad 3598.

IX *Diſciplinæ Severiores.*

Anaximander Zodiaci repertor, Xenophanes Eleaticæ ſectæ parens, Pythagoras Samius Italicæ Philoſophiæ conditor, Cleoſtratus duodecim in Zodiaco ſigna notavit, Heraclitus, Democritus, Philolaus Crotoniata, qui Terram circa Solem circumvolvi primus docuit, Diagoras, Harpalus Cyclum Luniſolarem inſtituit.

Parmenides Eleates Dialecticæ inventor, quique primus Terram rotundam in omnium orbium centro ſtatuit.

Anaxagoras Clazomenius ex Aſia ſcholam tranſtulit Athenas, ubi Socratem, Euripidem, & Periclem docuit.

X *Juriſprudentia. Medicina.*

P. Papyrius colligit Jus Roman. quod ab eo Papyrianum eſt appellatum. Zamolkis Pythagoræ auditor leges dat Getis, Confuſius Legislator Sinarum 3562. Democedes, Acron Agrigentinus Medicinæ Empyricæ parens.

Herodicus Hippocratis Magiſter. Medici.

XI *Literæ Humaniores.*

Ab Eſdra ſcripti III. & IV. Regum Libri, & qui ejus nomen præfert, ſi priora ſex capita demantur. *Huetius. Thalmudiſtæ tribuunt Jeremiæ.*

Pherecydes Sirus primus apud Græcos liberam numeris oratione ſcribere aggreſſus.

Hellanicus Mytilen. hiſtoriam ornat.

Jones à Perſis victoribus fictarum hiſtoriarum artem, vulgò *Romanzi*, diſcunt, & ab his tranſit ad Græcos. *Huetius.* Ora-

Oratio funebris 1. habita Romæ in laudem Bruti Conſulis à P. Valer. Publicola Collega.

Theognis, Hipponax, Anacreon, Theſpis Tragediæ parens, Simonides, qui memorandi artem invenit, Onomacritus, Pindarus. Poetæ.

Artes. Nova inventa. XII

Anaximander Mileſius horologia ſolaria primus apud Græcos inducit. Tabulas Geographicas perficit, quarum dederat rudimenta Seſoſtris.

Pythagoras liræ chordam addit, & notato fabrorum ſonitu Muſicam perficit.

Athenienſes Tyrannicidis Hermodio, & Ariſtogitoni ſtatuas ponunt. 3544.

Saturnalia inſtituta. 3557.

Theſpis Poeta perſonas invenit.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Cyrus in Ecbatanis 3504. domum habuiſſe ſcribitur lapidibus pretioſis verſicoloribus, atq. auro vinctis extructam. *Athen. l.* 12. *c.* 3.

Labyrintus Porſenæ Cluſii Regis. *Plin.*

Obeliſcus quem videmus in area D. Mariæ de Populo, Pſemmis R. juſſu è rupe Syenite exciſus.

Puteoli à Samiis conditi 3535.

Capitolium è ſaxo quadrato, cloacæ, & ſtratæ ſilice viæ jam majeſtatem aliquam Romæ ſpirabãt.

Sena in Etruria, & Senogallia in Umbria à Gallis Senonibus, Brenno Duce, condita.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Policrates Samiorũ Tyrãnus, & Milo Crotonita.

Zopyri amici ſtratagemmate Babylonem Darius occupat. 3534.

Horatij Coclitis, Cleliæ virginis, Mutij Scævolæ, Coriolani virtus apud Romanos claret.

Ariſtidès 3571. Themiſtocles 3583. Oſtraciſmo pulſi.

Spurius Caſsius præceps datur è rupe Tarpeja 3569.

Fabij 300. ad Cremeram cæſi 3577.

Ad Ægos Potamos ſaxum de Cœlo cadit 3587.

L. Quintius Cincinnatus Dictator ab aratro 3596.

Cimon apud Athenienſes, domi, & belli clariſſimus.

Ab ANNO 3600. Ad 3700.

Progenitores Abrahami. — I

DUCES, ET PONT. HEBRÆOR.

Nehemias D. ad 3629.	28
Jojadas D. & P. ad 3649.	20
Jonathas D. & P. ad 3689.	40
Jaddus D. & P. ad 3730.	41

Metonis Enneadecateris 3621.

Religionis incrementa, & damna. — II

Pontif. Jojadas, Jonathas, Jeddoa, ſeu Jaddus.

Cùm Hieroſolymam veniſſet Nehemias, renovata eſt diù intermiſſa Scenopegiæ ſolemnitas 3601.

Eſdras ſacros libros, qui interciderant, immutatis Hebræis literis, in lucem profert.

Nehemias redux è Perſide, Divinum cultum, Templi honorem, Levitarum miniſteriá, legitima conjugia, ex Divina lege componit 3629.

Humani generis diviſio in gentes. — III
Hebræorum politica.

Nehemias ex Perſide, ubi Regis Pincerna ejuſdem gratia florebat, impetrata ad id facultate, in Judæam veniens, fruſtrà obſiſtentibus inimicis, Hieroſolymæ muros intra dies 52. reſtituit 3600. vel 3601.

Idem, novis inductis tabulis, inopiæ ſuorum conſulit 3601.

Idem, qui anno 3621. Regem in Perſide adierat, Hieroſolymam redit ex Perſide 3629.

IV

Res ſupra naturam.

Sacerdotes ex Babylonica ſervitute reduces ignem ſacrum quærentes, quem ipſorum majores, in ſicci putei caverna occultaverant, pro eo aquā craſſam inveniunt, quæ ſuper victimas, & ligna Nehemiæ juſſu aſperſa, Sole è nubibus refulgente in ignem convertitur, quo ſacrificium ritè perficitur 3609.

V

Monarchæ.

Xerſes II. m.	2
Sogdianus m.	7
Darius Nothus, ſivè Ochus ad 3649.	19
Artaxerſes Mnemnon ad 3689.	40

Hujus fr. Cyrus Minor, poſt eum, ſed Rege patre natus; unde lis, & bellum infeliciter geſtum ope Græcorum.

Artaxerſes Ochus ad 3714.	26

VI

Regna, & Reſpublicæ in Græcia.

Athenis jubente Alcibiade præſunt Quadringenti à 3642. ad 3650. Nam tum captæ à Lyſandro Lacedæmone ſubjectæ fuere Triginta Tyrannis, quibus pulſis Democratia iterum inducta eſt 3653.

Lacedæmone regn. ex Agid. Ageſipolis I. Cleombrotus I. Ageſipolis II. Cleomenes II.

Ex proclidis Archidamus II. ſive Archelaus. Agis II. Ageſilaus II. Archidamus III.

Regna,

Regna, & Principatus extra Graciam. VII

In Ægypto poſt Perſas indigenæ Nephræus, & Thacon.

Romæ Decemviri 3603. & poſt annos tres iterum Conſules.

Ibidem Tribuni Militum Conſulari poteſtate aliquoties creati, & 1. 3610.

Cenſores primò inſtituti 3611.

Romæ ſervorum conjuratio detecta 3635.

Sicilia iterum ſub Tyrannis 3648. Dionyſio ſcilicèt Seniore, & Juniore.

Anarchia Romæ 3678. per annos 5.

Conſules Romæ confirmati 3688.

Bella. VIII

Athenienſes à Bœothis cæſi 3605.

Corinthii à Corcyreis victi 3619.

Athenienſium ad Potideam victoria 3622.

Bellum Peloponneſiacum inchoatur 3623. per annos 27. inter Athenienſes, & Lacedæmonios.

Conon Athenienſis Perſas vincit ad Gnidum navali prælio 3660.

Vei à Camillo expugnati 3658. Galli ab eodem, poſt Romam incenſam cæſi 3665.

Bellum Sacrum Græcorum contra Phocenſes ſacrilegos à 3699. ad 3708.

Diſciplinæ Severiores. IX

Socrates moralem Philoſophiam devocavit è Cælo. *Cic.* Meliſſus Phyſicus, Empedocles Agrigentinus, Meton Enneadecateridem publicat 3621.

Leucippus Atomorum inventor, Democritus, Abderita.

Plato

Plato veteris Academiæ inſtitutor, Euclides Megarenſis auctor ſectæ Contentioſæ, Anthiſtenes Cynicæ, Architas Tarentinus, Ariſtippus, à quo ſecta Cyrenaica, Eudoxus Gnidius, Lyſis Pythagoric. cujus aurea carmina ſub Pythagoræ nomine circumferuntur.

X *Juriſprudentia. Medicina.*

Charondas Thurinis, Archita Tarentinis, Parmenides Eleatibus, Eudoxus Gnidiis jura deſcribunt.

Romani Decemviri leges à Græciæ civitatibus acceptas in duodecim Tabulis deſcriptas proponunt; eas exul Hermodorus Epheſius interpretatur.

Cteſias Gnidius, Philiſtio Siculus, Crito Coſmeticæ inventor, Menecrates Syracuſanus, Eudoxius Gnidius.

Hippocrates Medicorum omnium princeps.

XI *Literæ Humaniores.*

Herodotus, Thucydides, Cratippus, Xenophon Hiſtor.

Empedocles dicendi præcepta primus dedit, ſed illa Chorax, & Tyſias poſtea vulgarunt.

Pericles, Gorgias Leontinus, Protagoras, Lyſias, Andocides, Theocritus Chius Oratores.

Comœdiæ Athenis vetitæ 3814.

Ariſtophanes, Sophocles, & Euripides Poetæ. Cleobulina, & Teleſilla Poetriæ.

Dionyſius Grammat. Platonis præceptor.

Lamprus, & Ileus grammatica ſcripſiſſe videntur ex *Ariſtot.*

Ar-

Artes. Nova inventa. XII

Panænus Phidiæ fr. quem in Picturæ certamine Corinthi Timagoras vicit.

Polygnotus Thaſius plurimum Picturæ contulit, ſiquidem inſtituit os adaperire, dentes oſtendere, vultum ab antiquo rigore variare: ſed ſupra hos, alioſque hujus ævi Pictores, Zeuxis, Parrhaſius, ac Timantes inclaruere.

Statuis ſive ex ære, ſiue ex marmore elaborandis, gloriam ſummam adepti ſunt Phidias, Scopas, Myron, Pytaghoras.

Phidias artem Toteuticen non invenit, ut Plinius tradit, ſed perfecit.

Artemon Clazomenius obſidionales machinas invenit 3612.

Callias Athenienſis uſum minii monſtravit 3649.

Natales Urbium. Architecturæ opera. XIII

Mneſicles Architectus Arcem Athenienſem delineat 3614.

Ancona à Syracuſanis, Dionyſii tyrannidem fugientibus, conditur.

Alexia in Dalmatia à Dionyſio 3670.

Fanum fortunæ conditum poſt Brennum à Camillo victum.

Viri, & Res memorabiles. XIV.

Spurius Melius à C. Servilio cæditur 3615.

Solydamus Theſſalus mirandi roboris 3646.

Socrates damnatur 3655.

Albani lacus excreſcentis prodigium 3657.

Epa-

Epaminondas in Bœtia floret 3680.

Dionyſius Syracuſarum Tyrannus, cujus fil. poſt annos 38 pulſus Ludimagiſter Corinthi fuit.

Curtius armatus in voraginem ſe projicit 3692.

T. Manlii Torquati cum Gallo ad Anienem Monomachia 3693.

Templum Dianæ Epheſiæ conflagrat 3698.

Ab ANNO 3700. Ad 3800.

Progenitores Abrahami.

DVCES, ET PONT. HEBRÆOR.

Onias 1.D.& P. ad 3753.	24
Simon 1. D.& P.ad 3765.	12
Eleazar D.& P. ad 3797.	32
Manaſſes D.& P.ad 3807.	9

Quamuis poſt Hieroſolymam ab Alexandro captam, Judæorum ſummum Imperium penès alienigenas fuerit; præcipua tamen ſub illis partes in adminiſtranda Republica fuere penès Pontifices, quos idcirco Duces jure appellamus.

Religionis incrementa, & damna.

Pontifices iidem, qui Duces.

Alexander M. in Templo Hieroſolym. Deo vero victimas immolat 3722,

Sanaballetes à Dario ad Alexandrum deficiens, hoc permittente, Templum erigit Samariæ in monte Garizim, cui præerat. Hinc inter Judæos, & Samaritanos æterna diſcordiarum ſeges.

Græcis 1.& mox Romanis imperantibus, Pontificatus factus eſt Principum arbitrio paucorum annorum, imò & annuus.

I Periodus Calip. 3724. Æra Philip. Aridæi 3730. Æra Seleucid. A. V. 442.

II

Hu-

III

Humani Generis diuiſio in gentes.
Hebræorum politica.

Judæi ab anno 3722. Græcis parent.

Andromacus Judæis præpoſitus ab Alexandro, ab illis occiditur 3722.

Ptolemæus Lagi f. amicitiæ ſimulatione Judæam occupat, captivos quamplurimos abducit ex montano præcipuè tractu 3733. circiter.

Antigono Rege victo, Aſiæ regna Seleuco Nicatori cedunt, ac proinde Hebræi vectigales Syriæ Regibus fiunt ab anno 3753. *Noris in Epoch. Syromaced.*

IV

Res ſupra naturam.

Jaddus Alexandri M. Hieroſolymā properantis iram metuens, divinitùs edocetur, illi cum Sacerdotibus ſolemniori cultu ornatis, & populo candidato obviam procedere. Alexander venerabundus Pontificem adiit, & Divinum in tiara nomen adoravit 3722.

Admirandus ſeptuaginta Interpretum conſenſus in Græca Sacrorum librorum verſione, quam Ptolemæus Philad. imperaverat, divinitùs contigiſse videtur.

V

Monarchæ.

Arſes, ſeu Arſamus ad 3718. 4

Darius Arsami f. ad 3724. 6

MONARCHIA GRÆCORUM.

Alexander Magn. victo Dario Græcorum Monarchiam inchoat ad 3730. 6

Alexandro mortuo poſt varias bellorum vices Græ-

corum

corum Imperium in tria præcipuè regna dividitur, Macedoniæ, Ægypti, Syriæ; ab hoc cum Machabæorum libris numeramus annos regni Græcorum.

Seleucus Nicator recuperata Babylone, à 3742. ad 3773. 32

Antiochus Soter ad 3792. 19

Antiochus Deus ad 3807. 15

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Athenæ Caſſandro Macedoni ſe dedunt, à quo Rector Phalereus inſtituitur 3736. Mox liberantur per Demetrium Poliorcetem 3747. ſed poſteà ingratæ ab eodem expugnantur 3753. & iterum liberæ 3764.

Lacedæmone regn. ex Agid. Arius, Acrotatus.

Ex Proclid. Eudamidas I. Archidamus IV. Eudamidas II. Agis III. Proclidarum extremus.

Macedon. R. Philippus Amintæ f. regnat à 3694. ad 3718.

Alexander Magn. f. ad 3730.

Macedoniæ, & Ægypti Reges hujus ſæculi.

Poſt Alexandrum in Macedonia regnant Arideus fr. 1. Caſſander 19. Philippus II. 1. Antipater, & Alexander II. 3. Demetrius Poliorcetes 6. Pyrrhus m. 7. Lyſimachus 6. Meleager. Antipater Soſtenes 2. Antigonus Gonatas 36.

In Ægypto regn. Ptolem. Lagi f. ad 3778. 40.

Ptolem. Philadelphus ad 3807. 39

Regna, & Principatus extrà Græciam. VII

In Ægypto, fugiente in Æthiopiam ultimo Re-

gum Nectenabo, Perſæ iterum uſque ad Alexandrum Magnum dominantur.

Carthaginenſes, terreſtribus, maritimiſque opibus præpollentes, terrarum imperium affectare incipiunt:

Romani poſt Tarentinos, Picentes, & Salentinos domitos, totius Italiæ Domini.

Sicilia iterum libera 3708. Romanorũ beneficio.

Ferguſius ex Hibernia vocatus initium dat Scotorum Regno.

VIII

Bella.

Philippi Macedonis in Græcia bella.

Bellum Samniticum a 3711. per an. 71. ad 3782. Triumphorum 24. materies.

Alexander M. per Europam, Aſiam, & Africam victor arma circumfert ab anno 3720. ad 3730.

Romanorum cum Pyrrho Epirotarum R. bellum 3774.

Gonatæ bella cum Spartanis, & Athenienſibus 3785.

Bellum Punicum I. Siculis contra Carthaginenſes Romanorum opem implorantibus 3790.

Romani primò rem nauticam attingunt, & Duillio Duce, nobilem de Pænis victoriam referunt 3794.

IX

Diſciplinæ Severiores.

Phœdo Elienſis Eliacæ ſectæ conditor.

Speuſippus Platonis nepos, ejuſque in Academia Succeſſor.

Ariſtoteles Peripateticorum princeps, Xenocrates Speuſippi Succeſſor, Philippus Metonenſis, Calli-

lipus Cyzicenus auctor periodi, Anaxarchus Abderita, Diogenes Cynicus, Crates Thebanus.

Theophraſtus Philoſophiam Ariſtotelis exornat.

Epicurus voluptatis patronus, Zeno Cithyeus Stoicorum parens, Strato Theophraſti ſucceſſor.

Ariſtotelis libri Attali II. metu libros undique colligentis conduntur à Neleo Sceptio, & diù latent.

Juriſprudentia. Medicina. X

Appius Claudius cœcus Juriſconſultiſs.

Tib. Coruncanus primus Jus Civile Romæ profeſſus eſt.

Theſſalus, & Draco filii, Polybus Gener, Dexippus Cous Hippocratis diſcipulus, Nicias Pyrrhi R. Philippus Acarnan. Alexandri M. Medici.

Eraſiſtratus, qui & Cleombrotus, ût rectè Harduinus in Plin. l. 29. c. 1.

Literæ Humaniores. XI

Hecateus Abderita, Abydenus Palephatus, Parius auctor marmoris Arundeliani, ſive Oxonienſis.

Megaſthenes non Metaſthenes Indic. Hiſtor.

Iſocrates, Theodectes, Naucrates, Theopompus, Iſæus, Demoſthenes, Demetrius Phalereus, Rhet. Orat.

Manander novæ Comœdiæ princeps.

Quamvis, Laertio teſte, Plato primus Grammaticæ vim inſpexerit, certior hujus artis inventor Ariſtoteles agnoſci ſolet.

Artes. Nova inventa. XII

Pamphilus Apellis magiſter, Apelles Pictorum

 prin-

princeps, Protogenes ejus æmulus Artis apicem attigere.

Ariſtides Apellis æqualis primus animum pinxit. *Plin.*

Æra Seleucidarum A.V.442. A.C.312. *Videatur-Noris in Epoch. Syro Maced.*

Simulacris effingendis, vel ex ære, vel ex marmore, ſuper omnes hujus ævi excelluere Lyſippus, Pyrgoteles, Praxiteles.

Coloſſus Rhodius artifice Charete Lydio.

Romæ nummus argenteus primò cuſus 3785.

Tonſores primùm è Sicilia P. Ticinius Romam adduxit.

XIII *Natales Urbium. Architecturæ opera.*

Artemiſia marito Mauſolo Cariæ Regi ſepulchrum nobiliſſimum poſuit 3701.

Alexandria in Ægypto ab Alexandro M. condita 3723. mox aliæ plures per Aſiam urbes.

Seleucus Nicator novem à ſe conditas Vrbes de ſuo nomine Seleucias appellat. *Appian. in Syriacis*

Appia via ſtrata, & Aquæductus per Appium Claudium 3743.

Antiochia ad Orontem, quàm inchoaverat Antigonus, abſolvitur à Seleuco 3753.

Pharus turris celeberrima in conſpectu Alexandriæ à Ptolemæo Philadelpho per Soſtratum Architect. erecta 3770.

Aſtacus à Nicomede R. Bithyniæ inſtaurata nomen ab eo ducit 3792.

Viri, & Res memorabiles.

M. Valerius ope Corvi Gallum in Monomachia vincit; inde Corvinus appellatus 3705. Man-

Manlius filium injuſſu pugnantem ſecuri percutit 3715.

Decius pater 3714. Fil. 3759. ſe pro Republ. devovet.

Romæ veneficia Matronarum detecta 3723.

Porus Indorum R. ab Alexandro victus 3727.

Phocion de Athenis optimè meritus damnatur 3736.

Agathocles Siciliæ Tyrannus obit 3765.

Ab ANNO 3800. Ad 3900.

I *Progenitores Abrahami.*

DUCES, ET PONT. HEBRÆOR.

Onias II. D. & P. ad 3821.	14
Simon II. D. & P. ad 3846.	25
Onias III. D. & P. ad 3881.	36

Anno 3879. *Jaſon Oniæ fr. PſeudoPontif. & poſt eum, Menelaus, Lyſimachus, Alcimus omnia ſubvertunt.*

Machabæi dicti Aſſidei hoc eſt ſancti, mox corrupta voce, Aſſamonæi.

Mathatias pater Judæ D. & P. ad 3888.	1
Judas f. D. & P. ad 3894.	6
Jonathas D. & P. ad 3912.	19

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices iidem, qui Duces.

Ptolemæus Philop. minis, & pœnis Judæos ad Ægyptiacos ritus compellit 3839.

Jaſon, Menelaus, Lyſimachus ethnicos ritus inducunt. Antiochus Epiphan. Templum prophanat. Templum ponit Jovi Hoſpitali in monte Garizim 3885.

Eleazarus, Salomona mater, & ſeptem filii Machabæi pro religione fortiter obeunt 3887.

Mathatias Judæum Diis thus adolentem interficit 3888. Fit Dux, & Pontif.

Tertia dedicatio Altaris per Judam Machabæum inſtaurati 3889. *Hu-*

Humani Generis diviſio in Gentes,
Hebræorum politica. III

Onias II. Ptolomæo Evergeti ſolvit 20. argenti talenta, quæ Syrio Regi pendebat 3811.

Recepta per Antiochum Magnum Judæa, Græcis in Syria regnantibus, iterum ſubditur, ſed brevi tempore 3836.

Ptolemæus Philopator, victo Antiocho Magno, Celeſyria, Phœnicia, Judæa potitur; quare Ægyptiis Regibus Judæi iterum parent 3837.

Antiochus Magnus potitur Syria, & iterum Judæis imperat 3857.

Res ſupra naturam. IV

Ptolemæus Philopator dum in adyta Templi tentat irrumpere divinitùs coërcetur 3837.

Judæi ab eodem Ptolemæo elephantis obterendi exponuntur in hippodromo, ſed Angelorum ope ſervantur 3838.

Heliodorus Hieroſolymitanum Templum expilaturus ab equite cæleſti terretur 3870.

Monarchæ. V

Seleucus II. Callinicus ad 3827.	20
Seleucus Ceraunus ad 3830.	3
Antiochus III. Magn. ad 3867.	37
Seleucus Philopator ad 3879.	12
Antiochus IV. Epiphanes ad 3890.	11
Antiochus V. Eupator ad 3892.	2
Demetrius Soter ad 3903.	14

VI *Regna, & Reſpublicæ in Græcia.*

Lacedæmone Proclidis extinctis regnant ex Agid. Areus, Leonidas II. Cleombrotus II. Cleomenes III. Mox Agidis etiam deficientibus brevi regnant Ageſipolis, & Lycurgus, atque poſt hos Tyranni Machanidas, & Nabis, quo cæſo prius paret Achæorum Reipublicæ ſuperiore ſæculo exortæ, denique Romanis.

Quintius Roman. jus dicit in Græcia, omneſque ejus Civitates liberas eſse jubet 3858.

Macedonum R. R. Demetrius II. 10.

Antigonus Tutor 12. Philippus III. 12.

Perſeus 11. quo victo Macedonicum Regnum Romanis cedit 3887.

Ægyptii Reges, Ptolemæus Evergetes ad 3823. 26

Ptolemæus Philopator ad 3850. 27

Ptolemæus Epiphanes ad 3873. 23

Ptolemæus Philometor ad 3907. 35

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

Ponti, Bithyniæ, Armeniæ Reges poſt Alexandrum Magnum exorti.

Pergami Princeps 1. Phileterus Spado, cui ſuccedit fr. Eumenes 3789.

Romani Siciliam 1. mox Sardiniam, & Hiſpaniam, Carthaginenſibus victis, in provinciam redigunt, eamque dividunt in citeriorem, & ulteriorem.

Pergami R. I. Attalus I. Eumenis f. 3812. Mox Eumenes II. & Attalus II. Eumenis fr.

Parthorum Rex I. Arſaces, à quo Arſacidarum

rum familia, & Reges poſteri Arſaces, 3808. Huic ſuccedunt Arſaces II. Priapacius, & Phraates I.

Bella. VIII

Pœni Romanos grandi clade profligant propè Drepanum 3805.

Pugna Roman. & Carthag. ad Ægates 3812.

Bellum Illyricum 3825.

Punicum II. 3836. Pugna ad Thraſimenum 3837. Cannenſis 3838.

Aſdrubal à C. Nerone ad Metaurum cæſus 3847.

Annibal à Scipione Afric. victus in Africa 3852.

Bellum Romanorum cum Macedonibus 3854.

Bellum Rom. cum Antiocho Magno 3863.

Bellum Rom. cum Perſeo 3883.

Diſciplinæ Severiores. IX

Jeſus Sirachi f. Eccleſiaſticum ex Ethicis Salomonis libris concinnat: *Huetius ex aliis*.

Beroſus Chaldæus Aſtron; Apollonius Pergæus, Ariſtarchus Samius, Archimedes Syracuſanus Mathematici nobiliſſimi.

Cleanthes Stoici Zenonis, Lyco, ſeu Glyco Stratonis Peripat. auditor, Athenodorus Solenſis Iſterius, Hermippus Smyrnenſis, Lacydes novæ Academiæ auctor, Chryſippus Cleanthis diſcipul. Eratoſthenes, Agatharchides Gnidius Panætius.

Euclides Geometra ſub Ptolomæo Lagi. Malè à quibuſdam cum Megarenſi confunditur.

Jurisprudentia. Medicina. X

Sextus Ælius Pætus ab Ennio laudatus, à quo Jus Ælianum.

Cato

Cato Cenſorius, M. Cato eiuſdem f. & Scipio Naſica Juris peritiſſimi.

Eratoſthenes Cyren. Hiſtoricus, Philoſophus, Medicus; Arateus Cappadox hoc ævo Medicæ artis gloria, Voſſio judice, floruit.

Archagatus primus è Græcia Romæ Medicinam profitetur 3935. *Plin.*

XI *Literæ Humaniores.*

Manethos, Philocorus, Beroſus, Eratoſthenes, Caſſius Hemina Hiſt.

Cethegus Cos. M. Porcius Cato. Tiber. Sempronius Gracchus, Diophanes Mytilen. Orator.

Poetarum Plejas, in qua Theocritus, Aratus Lycophron, Callimachus, Apollonius, Homerus Junior.

Prima ſabula data Romæ à Liu. Andronico.

Nævius, Ennius, Plautus, Terentius.

A bello Punico II. diligentiùs culta eſt lingua Latina.

Crates Mallotes primus Romæ Grammaticus.

XII *Artes. Nova inventa.*

Ageſander, Polydorus, & Athenodorus Rhodii, quorum eſt Laocon in Vaticano ſervatus, opus omnibus, & Picturæ, & Statuariæ artis præponendum ex Plinio. Metrodorus Philoſophus, & Pictor.

Cteſibius Tonſor Pneumatica, & hydraulica organa invenit, regnante Evergete. *Athen. l.* 4.

Floralia 3814. Ludi Apollinares 3842.

Archimedes Syracus. ſpeculis naves incendit 3840. Romani primò uſi auro ſignato 3847.

Lu-

Ludorum Megalenſium origo 3850.
Horologium ex aqua Romæ primò factum 3895.

Natales Urbium. Architectura operæ. XIII

Via Flaminia per Etruſcos Aretium ducens à Flaminio Cenſore munita 3835.

Circus Flaminius Romæ à Flaminio Cenſore extructus 3835.

Murus per 600. paſſuum millia à Sinis ad arcendos Tartaros extructus, ducentis circiter ante natum Chriſtum annis.

Savo, vulgo *Savona* à Magone Carthagin. ædificatur poſt diruta à Romanis Vada Sabatia, quorum illa ruinis crevit. *Hiſt. Mſs.*

Genuam à Magone Pæno dirutam Lucretius Spurius exædificat 3851. *Livius*.

Cornel. Scipio Naſica Romæ inter primos ſplendidè cœpit ædificare.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Mater Idea Romam invecta 3849.

M. Attilius Regulus necatur a Pœnis 3803.

Q. Fabius Maxim. cunctando rem Romanam reſtituit.

Romæ Templum Jani clauſum 3819.

M. Porcius Cato Cenſorius, optimus Orator, optimus Imperator, optimus Senator, & integritatis exemplar.

Scipio Afric. Senior Romæ indignè traductus Linternum ſecedit, ubi exul moritur 3967.

Bacchanalium peſtis Romæ extincta 3968.

Ab

Ab ANNO 3900. Ad 4000.

I	*Progenitores Abrahami.*	
	Simon D. & P. ad 3919.	8
	Joannes Hyrcanus D. & P. ad 3950.	31
	REGES ITERUM.	
	Ariſtobulus R. & P. 3950.	1
	Alexander Jannæus R. & P. ad 3975.	26
	Hyrcanus R. & P. ad 3988.	13
	Ariſtobulus II. R. & P. ad 3991.	3
	Pulſo fr. mox dejectus à Pompeio.	
	Hyrcanus iterum ad 4024.	49
	Cum per annos plures una cum Antipatro Herodis I. patre, & eodem Herode Tetrarcha Regnum adminiſtraſset, hujus tandem juſſu interemptus eſt.	

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices iidem, qui Duces, & Reges.

Judæi, & Samaritæ pro Templo litigant ante Ptolem. Philomet. Victoria Judæis cedit 3906.

Phariſæorum ſecta oritur A. C. 140.

Sadducæi Hæretici apud Hebræos.

Eſſæi, ſiue Eſſeni Samaritanorum ſecta, cujus origo incerta, plura cum Pythagoreis, & Stoicis habens communia. *Joſeph l.* 10. *Antiq. c.* 13. Ex his multi poſtea Chriſtianis acceſſere.

Joannes Hyrcanus Samaritanum Templum deſtruit 3925.

Hu-

Humani Generis diviſio in gentes.
Hebræorum Politica. III

Jonathas Demetrii Nicatoris ope nixus Judæam recipit, Hieroſolymam inſtaurat 3902.

Ejuſdem cum Romanis,& Spartiatis fœdus 3911.

Simon ad Demetrii partes tranſiens plenam Judæis obtinet libertatem, cujus annos numerare incipiunt 3912.

Jannæus epulans, coram ſe 800. Judæos è nobilioribus crucibus jubet affigi.

Judæi à M. Pompejo domiti Romanis inpoſterùm parent 3991.

Hyrcanus ob varias fortunæ vices dictus Fortunæ pila..

Res ſupra naturam. IV

Perpetuum, & omnibus notum Probaticæ Piſcinæ miraculum, quo aqua per Angelum mota, primus è languentibus in eam deſcendēs valetudinem recipiebat, uſque ad Chriſti Reparatoris tempora perduraſse conſtat è Sacris Paginis.

Joannem Hyrcanum Divino inſtinctu futura quandoque prævidiſse narrat Joſephus.

Monarchæ. V

Alexander Bala ad 3907.	55
Demetrius Nicator ad 3909.	3
Antiochus Balæ f. ad 3911.	2
Tryphon Tyrannus ad 3914.	3
Antiochus Sidetes ad 3925.	11
Demetrius Nicator iterum ad 3929.	4
Antiochus Grypus ad 3958.	29

An-

Antiochus Cyzicenus ſimul ad 3959. 18
Seleucus VI., Antiochus X., & Euſebes, Philippus, Demetrius Enceres, Tigranes, Antiochus Aſiaticus Reguli potius, quàm Reges in Syria, quæ à Pompejo redacta eſt in Provinciam 3991.

VI *Regna, & Reſpublicæ in Græcia.*

Athenæ, quæ ab anno 3764. libertatem qualemcumq; uſurpaverant, anno 3969. à Sylla expugnatæ Romanis parent, & abolentur Archontes.

In Ægypto regn. Ptolem. Phyſcon ad 3937. 29
Ptolemæus Lathurus ad 3954. 17
Ptolemæus Alexander ad 3964. 10
Ptolem. Lathurus iterum ad 3973. 8
Ptolem. Alexander II. D. 19
Ptolem. Alexander III. ad 3989. 17
Ptolem. Auletes ad 4003. 13

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

Romani, everſa Carthagine, Africæ Domini, victis Achæis, deleta Corintho, Græciam in prouinciam redigunt 3908.

Pergami Rex Attalus III. Populum Rom. regni, & opum ſuarum hæredem ſcribit 3921.

Gallia Narbonenſis fit Romanorum provincia 3933.

Africani Junioris, & Marii in Africa: Syllæ, & Pompeji in Aſia: Cæſaris in Europa victoriis Rom. propagatur Imperium. Sylla Dictator ab an. 3972. ad 3975.

Ciceronis Cos. prudentia, & vigilantia Reſpublica à nefariis Catilinæ conſiliis liberata 3991.

Par-

Parthis imperant Mitridates I. Phraates II. Artabanus I. Mithridates Magnus, Orodes Craſſi victor.

VIII

Bella.

Viriathus Luſitanus fortiter, & feliciter contra Romanos bellum gerit à 3904. ad 3915.

Bellum Punic. III. 3905. In eo Carthago everſa 3908.

Bellum Jugurthinum ad 3905. Marii de Cimbris victoria, & bellum Servile in Sicilia 3953. Italicum, ſeu Marſicum 3963. Mithridaticum 3966. Bella Civilia Cinnæ, Marii, Syllæ, Sertorii ab anno 3967. ad 3981.

Bellum Servile Spartaco incentore 3981.

C. Julius Cefar ab an. 3995. ad 3405. in Gallia, Germania, & Illyrico rem Rom. feliciter gerit.

IX

Diſciplinæ Severiores.

Arceſilas auctor Academ. II. Pyrrho Sceptius, à quo Sceptici, ſeu Pyrrhonii, quibus omnia incerta.

Tarſus in Cilicia nobile literarum emporium. *Strabo l.* 14.

Hipparchus, & Geminus Aſtron. Ariſtobolus Philos. Hebræus, Carneades Cyren. à quo Academ. III. Creſibius Pneumaticus, Hiero Mechan. Philo, & Charmides Academ. IV. Antiochus Philonis auditor Academ. V. conditores. Diogenes Stoicus. Philo laudatus, & Dionyſius Magneſius Ciceronis magiſtri.

Critolaus Peripatet. Zeno Epicureus, quem Cicero laudat.

Captis

Captis per Syllam Athenis Ariſtotelis, & Theophraſti libri ex Bibliotheca, Apellicontis Tey Romam deferuntur teſte Plutarcho. Hinc Ariſtotelica ſecta, quæ per tria ſæcula aruerat. Andronico primo Ariſtotelis Scholiaſte annitente revireſcit.

X *Juriſprudentia. Medicina.*

M. Manilius Q. Mut. Scævola Pub. f. Q. Mut. Scævola Q. Auguris f. M. Junius Brutus, C. Martius Figulus Gn. Auſidius, C. Antiſtius Labeo Senior juris Oracula.

Nicander Colophonius, Aſclepiades Pruſeus, qui neglecta Hippocratis medendi ratione novam condidit. Mithridates R. Ponti, cujus Medicos libros Pompejus Latinè verti mandavit.

XI *Literæ Humaniores.*

Q. Fabius Maxim. Servilianus, L. Calpurniu Piſo, Polybius, Alexander Polyhiſtor. L. Siſenna L. Claudius Quadrigarius. Hiſt.

Æmil. Lepidus, Servius Galba, L. Craſſus, M Antonius, Q. Hortenſius. Orat.

L. Plotius Gallus, qui primus Romæ Latinan Rethoricam profeſſus eſt, Hjerocles, Apolloniu Molo, per quos Cicero profecit. Nicander, Tur pilius, Pacuvius, L. Attius Senior, & Junior, Lu cilius, Q. Atta Togatarum Scriptor, Lucretius Catullus Poetæ, Ariſtarcus Grammatic.

XII *Artes. Nova inventa.*

Lala Virgo Cyzicena Pictrix Varronis juvent

Ro-

Romæ, & penicillo pinxit, & ceſtro in ebore.

Poſis, ex eodem Varrone, plaſtes nobilis, à quo facta poma, & uvæ, ut non poſſet quis diſcernere à veris.

Arceſilaus plaſtes Luculli familiaris.

Incenſa à Mummio Corintho 3908. Æs Corinthium fluxit, cui luxuria poſtea pretium fecit, vel ante aurum. *Plin.*

Natales Urbium. Architecturæ opera. XIII

C. Gracchi Trib. Plebis lege Carthago reſtituitur 3931. Primus omnium Metellus Macedonicus ædem ex marmore Romæ molitus, vel magnificentiæ, vel luxuriæ princeps fuit. *Vell. Paterc.*

M. Æmilius Scaurus viam Flaminiam Cenſor ſtravit.

M. Aurelii Scauri Theatra è ligno ampliſſima, cardinum ſingulorũ verſatili libramẽto ſuſpenſa.

Pompejus Theatrum dedicat 3999.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Maſſiniſſa Romanorum amiciſſimus quatuor ſuperſtites filios relinquit, inter quos Jugurtha 3906.

Scipio, & Lœlius mirum amicitiæ exemplum.

Numantia everſa Scipionis Africani Junioris virtute 3921.

Gracchorum Tib. & Caii, Druſi, & Saturnini Romæ ſeditiones poſt Attali hæreditatem.

C. Marius III. Cos. victus à Sylla latet in Palude 3966.

Mithridates Aſia potitus omnes tota provincia Romanos una die necat 3966.

Ab ANNO 4000. Ad 4053.

I

Æra Hiſpă. A. V. 716. Antioch. 723. Laodicena 724. Alexădrina 724. Chriſti D. Nativitas

Progenitores Abrahami.

Antipater Herodis I. pater Judæa, Procurator à Cæſare conſtituitur 4007.

Herodes I. Aſcalonita Judææ Tetrarcha 4012. mox R. dictus an. 4014. regnare incipit 4017. ad 4054. 37

Herode regnante, natum eſſe Chriſtum humani generis Reparatorem, ſacro id Evangeliſta tradente, fatentur omnes; verùm de Nativitatis anno variæ Chronologorum ſententiæ; nos cum Labbeo, aliiſque eam amplectimur, quæ illam Herodiani regni 37. ſtatuit.

II

Religionis incrementa, & damna.

Pontif. iidem qui Reges.

Sinagogæ paulò ante Chriſtum natum 480. numerabantur.

Joſeph Deiparæ Mariæ Sponſus.

Templum ab Herode inſtauratum, ejuſque quarta Dedicatio inſtituta 4030.

MARIA V. Deipara filia Joachim, & Annæ naſc. 4039.

JE-

JESUS CHRISTUS DEI FILIUS naſcitur 4053. 25. Decembr.

Sāctimonia florent Simeon ſenex, & Anna Proph.

Humani generis diviſio in gentes. III
Hebræorum politica.

Antigonus Ariſtobuli f. Judææ regnum petens rejicitur à Cæſare 4007. ſed Parthorum ope Hieroſolyma potitur 4014.

Hyrcanus captivus abducitur.

Herodes Hieroſolymam expugnat. 4017.

Eodemque anno capite plectitur Antigonus Aſſamonæorum poſtremus.

Herodes regnum adulatione partum, per ſcelera, & cædes confirmat.

Bellum anceps contra Arabes gerit 4023.

Res ſupra naturam. IV

Pluribus prodigiis fuiſſe prænunciatum Deiparæ Virg. ortum docet communis Orthodoxorum conſenſus.

Angelus Joannis Baptiſtæ nativitatem Zachariæ thus in Templo offerenti prænunciat 4052.

Arch. Gabriel MARIÆ V. JESUM ex ea intacta naſciturum annunciat 25. Martii 4053.

Judæi Dæmones à corporibus obſeſſis pellebant. *Liquet ex 12. c. Matthæi.*

Idque per exorciſmos è libris Salomonis deſumptos factum opinatur Genebrardus.

Monarcha. V

Pompejus M. Conſul. ſine Collega 4002.

C. Jul. Cæſar V. Dict. & Cos. occiditur 4010.

C. Octavius, M. Antonius, M. Lepidus Triumviri 4011.

MONARCHIA ROMANORUM.

C. Octavius Cæſar Auguſtus poſt Actiacam victoriam ſolus imperat 4024.

Omnes poſthàc Imperatores Cæſares, & Auguſti appellati.

Præfectus Urbis ſtabilis ab Auguſto inſtituitur, primuſque dicitur C. Clinius Mecænas, & poſt eum Meſſala Corvinus.

VI *Regna, & Reſpublicæ in Græcia.*

Ptolemæus Dionyſius cum Sorore Cleopatra ad 4007. 5

Cleopatra ſola ad 4024. 17

Poſt Actiacam pugnam, in qua victa cum Antonio ab Auguſto fuerat, cùm M. Antonius ſibi manus intuliſſet, & ipſa ultro periit, defecitque omninò Græcorum Imperium.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

Romani in Europa, in Africa, in Aſia rerum latè potiti, Reges omnes finitimos, vel ſocios habent, vel vectigales, ac tandem Ægypti, quod unum ſupererat è Græcorum Imperio regnum, Domini 4024.

Parthis imperant Phraates III. Tyridates, & Phraates IV.

Scotorum Hiſtorici Metellanum decimum ſeptimum Regum ſuorum numerant.

VIII *Bella.*

M. Craſſus cæſus à Parthis 4001.

Bellum Civile inter Cæſarē, & Pompejum 4005.

Pugna Pharſalica 4006. Fi-

Finis belli civilis 4009.

Caſſius, & Brutus ab Octavio, & M. Antonio victi 4012. Bellum Peruſinum 4014.

Ventidius Baſſus de Parthis triumphat 4021.

Actiaca pugna 4023.

Parthi ſponte ſigna de Craſſo rapta, & captivos reſtituunt 4034.

Diſciplinæ Severiores. IX

M. Tull. Cicero, & M. Terentius Varro Romanorum ante ſe omnium doctiſſimi.

C. Nigidius Figulus, Anaxilaus Laryſſæus Pythagorici, & Magicæ artis ſuſpecti.

Andronicus Rhodius, Jaſon Stoicus, Theodorus Tripolites, Philoſophi.

Soſigenes Aſtronomus, cujus præcipuè opera Cæſar Kalendarium inſtauravit.

M. Vitruvius Pollio Architect. princeps, Dionyſius Geographus.

Juriſprudentia, Medicina. X

Appius Augur, Q. Ælius Tubero, Servius Sulpitius Semonia, L. Attejus Capito, C. Antiſtius Labeo Junior Juriſperitorum principes.

Themiſon Laodicenus Aſclepiadis magiſtri ſectam mutavit, & aliam inter Medicos excitavit.

Craterus, Apollonius Craſſi libertus, Philotheus Amphiſſenus, Dioſcorides, Herophileus, Artorius Auguſti Medicus, quem Voſſius cum Antonio confundit.

Literæ Humaniores. XI

Salluſtius, Cornelius Nepos, L. Aruntius, Che-

 remon,

remon, Diodorus Siculus, Cæſar Hiſtor.

M. Tullius Cicero. C. Scribonius Curio, M. Antonius Triumvir, Timagenes Orat.

Elpidius Sextus, Clodius Siculus, Porcius Latro Rhetor.

M. Terentius Varro, Archias, Æmilius Macer, P. Virgilius Maro, Horatius, Domitius Marſus, Tibullus, Propertius, Albinovanus, Aulus Sabinus, & alii, Poetæ.

Turannio Varro, Attejus, L. Varius, Plotius Tucca, Grammat. & Philol.

XII

Artes. Nova inventa.

Æra Hiſpanica A. V. 716. A. C. 38.

Æra Antiochena A. V. 723. A. C. 31.

Æra Laodicena A. V. 724. A. C. 30.

Æra Alexandrina, ſive Ægyptiaca eodem anno.

Ludi Quinquennales 4026. Sæculares 4037. Timomachus Byzantinus ſub Cæſare, Ludio ſub Auguſto celebrantur inter Pictores.

Inter Statuarios memoratur à Varrone Praſiteles. Aliorum opera celebrantur, tempora ſilentur.

XIII

Natales Urbium. Architecturæ opera.

Lugdunum in Gallia conditum per C. Munatium Plancum Procos 4011.

M. Vipſanius Agrippa bellica gloria, & ædificandi laude celebris Pantheon Romæ condit 4027.

Unico Ædilitatis anno lacus 700. fecit, Salientes

tes 105. Caſtella aquarum 130. & alia plura cultu magnifica. *Plin. l. 26. c. 6.*

Herodes I. Hieroſolymis Theatrum, Amphiteatrum, & nobiliſſimam Regiam extruit 4030.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Pompejus M. Ptolemæi R. juſsu in Ægypto necatur 4006.

Cato Uticenſis ſibi manus infert 4008.

M. Tullius Cic. proſcriptus occiditur à Popilio Centurione, quem defenderat 4011.

Peruſia capta, multi Senatores, & Equites ad aram Cæſari Sacram mactati 4014.

Thebæ in Ægypto, Tralles in Lydia terræmotu everſæ 4026.

Mecœnas literatorum præſidium, & decus.

Julia Auguſti f. adultera relegatur 4048.

Digitized by Google

JESUS CHRISTUS

Sacerdos Magnus, & cœleſtis vitæ Magiſter.

IESUS *Dei Filius octava poſt natiuitatem die circumciditur, mox adoratur à Magis Arabiæ Regulis, offertur die quadrageſima in Templo, inde Angeli monitu transfertur in Ægyptum, unde redux poſt Herodis Aſcalonitæ mortem, duodennis cum Legiſperitis agit in Templo. Latet poſtmodùm in fabrili Joſephi officina uſque ad annum ætatis trigeſimum, à quo, poſt Judæam miraculis, & doctrina per triennium illuſtratam, anno trigeſimo tertio inchoato, in Crucem à Judæis actus, ſuo ſanguine ſcelus humanum luit, mortiſque victor, cœlum, undè venerat, repetit; Petrum ejuſque Succeſsores ſuæ poteſtatis Vicarios relinquens in terris.*

SÆ-

SÆCULUM I.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices.

1 Ætas VII. ad Mundi finem.

1. S. PETRUS Galilæus à Chriſti in Cœlum aſcenſu ejuſdem in terris Vicarius, 36. anno Antiochiæ Sedem locat, 43. Romæ, cùmque eam ibi annos 24. menſ. 5. dies 12. tenuiſſet, è cruce evolavit ad Superos 29. Junii 67. An. 24 m. 5
2 S. Linus Volaterran. M. à 67. ad 78. 11 3
3 S. Cletus Roman. M. à 78. ad 91. 12 7

2

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia.

Ex Patrum, & Hiſtoricorum fide, ex vetuſtiſſimis monumentis tam certum eſt, fuiſſe Romæ locatam à D. Petro Primatus Pontificii Sedem, ut id ſanæ mentis inficiari nemo poſſit. *Videatur Nicol. Maria Pallavic. in egregia Defenſ. R. Pontif. l. 3. c. 6.*

Multa de inito, ac depoſito à S. Clemente Pontificatu, ejuſdemque mortis tempore ſunt apud Hiſtoric. controverſa. *Papebroch. in Conatu Chronolog. & in appendice.*

3

R. Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.

Chriſtus Dei filius Petro totius Eccleſiæ Principatum, & ſupremam in ea ligandi, & ſolvendi poteſtatem promittit. *Matth. 16.*

Idem, Petrum ſupremum omnium Chriſtifidelium Paſtorem inſtituit. *Joan. 21.* Po-

Poteſtatem hanc Petro, ejuſque Succeſſoribus datam, Concilia, Patres, Sacri Interpretes, Theologi, aliique Scriptores innumeri docuere, quorum plures videre eſt apud *Card. Bellarmin. & Gaulter. in Tabulis Chorogr.*

Agnovere Martyres, SS. Viri, Cæſares, Reges, Epiſcopi, & omnium ferè gentium populi. E plurimis pauca damus.

Pontificum Romanorum, & S. R E. Cardinalium Ritus, & vices. 4

S. Clemens, quem D. Petrus ſibi Succeſſorem deſignarat, Linum præcedere maluit, ne apud poſteros noceret exemplum.

S. Cletus primus Cleri, & Pop. Romani ſuffragiis in Pontificem electus.

S. Clemens ad tuendam Pontificiam dignitatem peculiares veſtes aſſumit.

Qui Rom. Pontifici conſilio, & opera adeſſent, quod Cardinalium eſt munus, hoc ſæculo non defuere, ſed Cardinalis nomen non eſt auditum.

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

Innocentes pueri primitiæ Martyr.

S. Stephanus Martyrum Primicerius, furentibus in Chriſtianos Hebræis 33.

I. Perſecutio Neronis incipit an. 64. deſinit 68. In ea palmas adepti SS. Petrus, & Paulus, Andreas, & alii.

II. Domitiani ab an. 90. ad 96. In ea Martyres plurimi, ſed inſigniores Acilius Glabrio exconſul 94. & Flav. Clemens Domitiani patruelis.

III. Trajani cœpta 98. deſinit 116. In ea coronati

nati Simeon Cleophæ filius Hieroſolym. E. & Ignatius Antioch. E.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

R. indicat reprobatum. R. P. partim probatum, partim reprobatum G. Generale.

Hieroſolymitanum I. in quo cælesti ſorte Judæ ſubstitutus Mathias 33.

Hieroſolymitanum II. in quo ſeptem Diaconi electi 33.

Hieroſolymitanum III. in quo ſtatuta ab Apoſtolis Circumciſionis, & legalium abrogatio.

Antiochenum ab Apoſtolis celebratum, cujus Nicænum G. videtur meminiſſe. *Ex Turriano contra Magdeburg.* Sed dubium eſt, & anni incerti.

Meliaporenſe apud Indos à S. Thoma celebratum. *Athan. Kircher ex monum. ejus Eccleſia Chin. Illuſtr. p. 2. c. 7.*

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

S. MARIA Virgo Deipara annum agens 72. moritur an. partæ ſalutis 57.

S. Joſeph MARIÆ Sponſus, moritur, ut opinantur aliqui, anno 28.

S. Joannes Baptiſta 31.

SS. Apoſtoli, & Diſcipuli Domini.

S. Maria Magdalena.

S. Tecla V. & M. 47.

S. Petronilla V. 69.

S. Martha V. 74.

S. Dionyſius Areopagita Athenienſium, ac uti traditur, etiam Pariſienſium Epiſcopus.

S. Flavia Domitilla V. & M. 98.

SS. Nereus, & Achillæus MM. 98. Pro-

Propagatio Fidei, & Bella Sacra. 8

Apoſtoli per Orbem terrarum diſperſi docuere Fidem, Petrus, & Paulus Romam, Jacobus Zebed. Hiſpaniam, uti traditur, Joannes Aſiam Minorem, Andreas Scithiam, & Achajam, Philippus Aſiam Superiorem, Thomas Parthos, & Indiam, Bartholomæus Armeniam, Albaniam, & citeriorem Indiam, Matthæus, & Mathias Æthiopiam, Simon Meſopotamiam, & Perſidem, Judas Thadæus Arabiam, & Idumæam, Paulus Ethnicos varios, Joſeph ab Arimathæa Britannos, ut fertur.

SS. Lazarus, Maximinus, Martialis, Creſcentius, Saturninus, Trophimus primi apud Gallos Chriſtianæ Fidei præcones.

Sacri Ritus inducti, Antiquati. 9

Chriſtiani nomen Antiochiæ natum.

Inſtitutio diei Dominicæ, & feſtorum Nativit. Chriſti, Epiphaniæ, Reſurrectionis, Aſcenſionis, Pentecoſtes.

Jejunium quatuor temporum, & Quadragenarium.

Uſus Aquæ benedictæ, & Signi Crucis.

Cantus Eccleſiæ cum duplici Choro.

Horarum Canonicarum diſtinctio.

Lampades, & ſacra lumina.

Stationes in arenariis ad preces.

Diaconiſſæ, Dypticha Sacra.

Agapæ triplices.

De Mitra Epiſc. nil certi, fixique traditur. *C. Bona.*

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi.*

D. Ioannes Baptiſta ab Eremo ad Jordanis ripas veritatis, & pœnitentiæ Præco, vitæ Monaſticæ, & Religioſæ Anteſignanus. *Ex Epiſt. D. Hieronym. ad Euſt.*

Cœnobitarum diſciplina à tempore prædicationis Apoſtolicæ ſumpſit exordium. *Caſſian. collat.* 18. *c.* 5.

Eſſeni, ſive Jeſſæi Alexandriæ, ut quibuſdam viſum eſt, Religioſi.

S. Dionyſius Areopagita Monaſticæ profeſſionis meminit. *C.6. Eccl. Hier.*

Qui Crucigerorum Ordinem à S. Cleto Rom. Pontif. inſtitutum affirmant, non videntur audiēdi

11 *Miracula.*

Chriſtus Dei Filius in terris degens, edit innumera Divinæ virtutis ſigna, quorum partem ſacri Evangeliſtæ referunt.

Idem à Sectatoribus ſuis ingentia miracula patranda prænunciat. *Joann.* 14. *Matth.* 16.

Sanctiſſimi Apoſtolorum Principes, Petrus, & Paulus, aliique per Orbem terrarum Chriſtianam Religionem plurimis, maximiſq. miraculis ſanciūt.

Aliquot miracula habemus in Actis Apoſtolicis.

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

Obmurmuratio Græcorum adverſus Hebræos, cui tollendæ creati ſunt ſeptem Diaconi, quorum apex S. Stephanus. 33.

Petrus, cùm ſecum Paulus in Cōcilio Apoſtolorum diſceptaverit, non deſpexit Paulum, quòd Eccle-

Eccleſiæ priùs perſecutor fuiſſet, ſed conſilium veritatis admiſit. *Verba ſunt S. Cypriani Ep. 71. ad Quintum.*

S. Petrus cum Simone Mago, quem Roma veluti Numen adorabat, contendit, ac ex aere volantem precibus præcipitem agit.

Hæretici. 13

Judas Sacramentariorum anteſignanus, teſte S. Jo. Chryſoſt. *hom. 46. in Evangel.*

Simon Magus rerum ſacrarum mercatum, & nundinationem primus propoſuit: hinc ab eo Simonia nomen invenit.

Thebutes, Alexander Ærarius, Hymenæus, Philetus, Diotrephes, Cerinthus, Cleobius, Ebion, Menander, Doſitheus, Nicolaitæ,

Certum non eſt Nicolaum unum è ſeptem Diaconis auctorem Nicolaitarum fuiſſe.

Imperatores Romanorum. 14

1. OCTAVIUS Cæſ. Auguſtus moritur Chriſti nati an. 15. Imperii 44

2 Tiberius adoptatus ab Auguſto ad 37. 33

3 C. Caligula Germanici ex Agrippina fil. ad 41. 4

4 Claudius Nero filius Druſi, Liviæ Nepos ad 54. 13

5 Domitius Nero Agrippinæ fil. Germanici Nepos ad 68. 13

6 Sergius Sulpitius Galba primus à militibus dictus Imper. ad 69. M. 8

7 Silvius Otho à militibus pariter electus M. 3. 8 Au-

8 Aulus Vitellius à militibus extra Vrbem dictus. M. 8

9 Flavius Veſpaſianus à militibus appellatus ad 79. 10

10 Titus Veſpaſianus Flavii F. ad 81. 2

11 Flavius Domitianus Titi frater ad 96. 15

12 Nerva Coccejus à Domitiani interfectoribus dictus ad 98. 2

13 Ulpius Trajanus primus exterorum adoptatus à Nerva ad 117. 19

15 *R. Imperii, & Italiæ Vices, Reſpublicæ, Principes.*

Armenia, & Pannonia à Tiberio adjunctæ Romano Imperio.

Idem Cappadociæ Rege per ſpeciem amicitiæ evocato, retentoque, ejus regnum in provinciam redegit.

Claudius Britanniam, & Orcades inſulas ſine prælio, & ſanguine ſubigit.

Achaja, Thracia, Lycia, Samus, Rhodus in ditionem Pop. Romani redactæ ſub Veſpaſiano.

16 *Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Romæ ſub Auguſto numerata ſunt Civium capita quadragies centum millia, hoc eſt, ut vulgò loquimur, quatuor milliones, & 60. millia.

Sub Claudio cenſa ſunt ſexaginta novem centena, & quadraginta quatuor millia incolarum, hoc eſt ſeptem ferè milliones.

Triplici incendio hoc ſæculo deformata eſt Roma, primò ſub Claudio, ſecundò ſub Nerone, tertiò ſub Tito.

Re-

Reges Galliæ. 17

Francorum, ſive Gallorum Regum ſeriem daturus, pauca de tribus eorum Stirpibus præmitto, ita tamen, ut ea prorſus omittam, quæ, vel fabuloſa, vel fabulis proxima habentur à peritiſſimis vetuſtatis indagatoribus. Hujuſmodi porrò cenſentur quæcumque fermè ante Merovœum primæ Stirpis auctorem, nullo antiquo teſte producto, à pleriſque traduntur.

Hiſpaniæ Reges. 18

Chriſto Humani generis Reparatore naſcente, penes Romanos Hiſpanicarū rerum poteſtas erat.

Hi, Cantabriæ novis motibus æſtuanti, frænos injecere, præſidiis per Provinciā diſpoſitis. *Mariana.*

Otho Cæſar Bæticæ Præfecturæ, Mauritaniam Tingitanam contribuit. *Idem.*

Sub Veſpaſiano, & Domitiano Hiſpania in Bæticam, Luſitaniam, & Tarraconenſem provincias primò diuiſa eſt. *Idem.*

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Thraciæ Regum Tacitus, & alii meminere.

In Germania Maroboduus ab Arminio victus pellitur. *Tacit.*

Britanniæ, Hiberniæ, Daniæ, Norvegiæ, Sveciæ Reges hoc ſæculo à neotericis memorantur.

Metellanus Scotorum Rex, Chriſto naſcente, ſecundum regni annum numerabat.

Corbredus cognomento Galdus, ſive Galgacus Scotorum Rex, ut eſt apud Tacitum *in Vita Agric.*

20 *Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Herodes Aſcalonita moritur anno 1. Filii, Archelaus Judææ Rex, Herodes Antipas Galileæ, Philippus Itureæ Tetrarchæ dicũtur ab Auguſto 2.

Archelaus an. 6. relegatur.

Judææ Procuratores conſtituuntur.

Herodes Agrippa I. primò per Caligulam Galileæ Rex 38. mox, & Judææ per Claudium 41.

Agrippa II. ſuccedit 43.

Hoc mortuo Judæa iterum Procuratoribus creditur.

Parthorum, Æthiopum, Arabum, Armenorum, Cappadocum Reges à vetuſtis Scriptoribus, Sinarum à Neotericis memorantur.

21 *Bella Clariora.*

Auguſtus Imper. Ducibus Tiberio, & mox Germanico rem Romanam in Dalmatia, Sarmatia, Pannonia, & Germania proſperè gerit.

Corbulo ſub Nerone Parthos, & Armenos bello domat.

Hebræi ob Flori Procuratoris latrocinia, & cædes, à Romanis deficiunt, & hinc horum in eos bellum Veſpaſiano, & Tito Ducibus.

Agricola Dux Romanus ſub Domitiano per Britanniam, & Hiberniam arma circumfert, & plerumque feliciter. *Tacitus in Vita.*

22 *Prælia, & Bellorum Eventus celeberrimi.*

Legiones Romanæ ſub Q. Varrone à Germanis cæſæ 9. *Clades hac Auguſto lacrymas expreſſit.*

Domitius Corbulo, fugato Tiridate Armeniæ Re-

Digitized by Google

Rege, capta Artaxata, comburit & delet ſub Nerone.

Suetonius Paulinus cæſis 80. Britannorum millibus Monam occupat 61.

Subacta eſt à Tito Hieruſalem, ubi undecies centena mortalium millia fame, aut gladio periere, centum millia publicè vendita 70.

Belli Duces Nobiliores. 23

Sentius Saturninus, & Valerius Meſſala Auguſto imperante.

Germanicus Cæſar Druſi filius.

Arminius Cheruſcorum Princeps.

Tacfarinas Numida cum Romanis varia fortuna congreſſus.

Mutianus, & Antonius Veſpaſiani aſſeclæ.

Agricola Hiſtorici Taciti Socer rebus in Britannia geſtis nobilis.

Trajanus bello clarus, mox Imperator.

Galgacus Scotus cum Agricola ſiniſtro plerumque marte congreſſus, ſed ſemper fortis.

Caſus Tragici, Calamitates publicæ. 24

Fidenis, ruente amphitheatro triginta hominum millia obtrita ſunt 27.

Sejanus à Tiberio accuſatus, unco in Tiberim trahitur 31.

Herodes Agrippa Rex, populi acclamatione ſupra humanum faſtigium elatus, manifeſta Divini Numinis ira, fœda vermium tabe conficitur.

Fames dira Romæ, & in Italia, imò per totum ferè Terrarum orbem 42.

Quatuor Imperatores Populi Rom. Nero, Gal-

ba, Otho, Vitellius intra biennium per ludibrium periere.

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Tyberis inundatio Romæ 5. & iterum 15. anno poſt noſtræ ſalutis initium.

Eclypſis, & terræmotus Chriſto Domino moriente 33. *Illius meminit Phlegon apud Euſebium.*

Duodecim Urbes Aſiæ, in quibus Epheſus, & Sardis, nocturno terræmotu collapſæ 33.

Nova inſula inter Theram, & Theraſiam Ægei maris emergit 46.

Ignis è Veſuvio copioſus, & cineres, quibus inter alios obrutus Plinius; Herculanum, & Pompeji urbes ſepultæ 75.

26 *Res memorabiles, ſive Sacra, ſive Prophana.*

Meſſala Corvinus orator celebris, duobus ante obitum annis ſui etiam nominis obliviſcitur.

Phœnicem ſub Tiberio viſum teſtantur Tacitus, & Dio; verùm de anno diſcrepant.

Nero magnam Urbis partem, obſcuris ædibus informem, per ludum incendit, ut ardentis Trojæ imaginem exhibeat.

Joſeph Anani, per ſeptennium lamentabili voce futuras Hieroſolymæ calamitates prænunciat.

Titus Fulonius 150. annum agens Bononiæ ſub Claudio vivebat. *Geneb.*

27 *Schola, Academia, literarum incrementa, & detrimenta.*

Athenæ, quamvis minori jam gloria docerent, præcipuum tamen adhuc doctrinarum emporium erant. Ro-

Rhodum plerique, alii Maſſiliam Græcis florentem artibus, ſtudiorum Magiſtram habere conſueverant.

Publica ſcriptorum recitatio, & mutua inter literatos eorundem emendatio plurimùm ſtudiis proderat.

Auguſtus, & Veſpaſianus Cæſares Mercurialium virorum amantiſſimi.

Poſtremus è Fiſco ſtipendiū Rhetoribus tribuit.

Caligula, bonarum artium oſor, de abolendis literariis ſummorum virorum monumentis Homeri, Livii, & aliorum conſilium cœperat. *Sveton.*

Theologia poſitiva. 28

S. Matthæus Evangelium ſcribit anno poſt Chriſtum natum 40. S. Marcus Evang. D. Petri juſſu an. 43. S. Lucas Evang. 47. Acta Apoſtolor. 57. S. Joannes Apocalypſim 97. Evang. & Epiſtolas 99. S. Petrus Epiſtolas 3. & S. Paulus Epiſt. 14. diverſis temporibus. S. Jacobus Epiſt. 1. S. Judas Epiſt. 1. incerto tempore.

Chriſti Domini ad Abagarum, & Abagari ad Chriſtum Epiſtolæ ſuſpectæ. *V. Theol. contentioſam.*

Theologia contentioſa. Suſpecta Patrum Scripta. 29

S. Barnabæ Epiſtola ſuſpecta.

Prochori Diaconi, S. Lini Papæ, S. Martialis ſcripta omnino ſuppoſititia.

Liber Paſtoris ab Herma D. Pauli diſcipulo ſcriptus, attamen ſuſpectus.

D. Hierothei opuſcula periere.

D. Clementis Epiſtola ad Corinthios genuina, cæteræ ſuppoſititiæ.

Con-

Conſtitutionum Apoſtolic. opus proculdubio antiquum, ſed meliorum judicio Clementem non ſapit. Reliqua Clementi aſſignata apocrypha.

30 *Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores.*

Poſtquam Res Romana ad unius poteſtatem devenit; Romanorum ingenia ſequuta Principatus rationem plus in cognoſcendo jure civili, quàm in proſequendis eloquentiæ ſtudiis opera poſuerunt. Floruere itaque, Attejus Capito, Labeo Antiſtius, M. Coccejus, Nerva pater, & filius, Maturius Sabinus, Caſſius Longinus, à quo Caſſiani, qui illius placita aſſerebant; Cœlius Sabinus, Sextus Pedius, Pegaſus.

De Canonibus Apoſtolorum Antiochenæ Synodo adſcriptis apud eruditos lis eſt.

31 *Philoſophia.*

Athenodorus Tarſen. Stoic. Xyſtus Pythagor. Sotion, & Attalus Senecæ Magiſtri.

Platonici Juniores, inter quos Philo Judæus.

Annæus Cornutus Perſii Magiſter.

Potamon Alexandr. Electricis ſectæ parens.

L. Annæus Seneca, Nicolaus Damaſcenus.

Alexander Ægeus, Euphrates, Cheremon Stoic. Serapion.

Apollonius Tyaneus Philoſ. & Magus.

Plinius Hiſtoriæ naturalis Scriptor ſemper eruditus, non ſemper verax, optimis nuper notis ab Harduino illuſtratus.

32 *Medicina.*

Euphorbus Antonii frater, & Jubæ Mauritani Re-

Regis Medicus; Caſſius, & Scribonius Largus ſub Tiberio.

Cornelius Celſus Latini Hippocratis nomine donatus.

Menecrates Sectæ Rationalis.

Valens, & Xenophon ſub Claudio.

Pedacius Dioſcorides Neronis tempore.

Theſſalus ſub Nerone Themiſonis ſectam ſuam fecit.

Andromachus Theriacæ inventor, Neronis Medicus. Crinas, & Charmis Maſſilienſes.

Evax Rex Arabum. Seleucus Cyzicenus, Stratocles Sidonius.

Mathematica. 33

Strabo Amaſenus Geograph. Strato item Amaſenus, & Geograph. ut aliquibus placet; ſed mihi veroſimilius eſt eundem eſſe cum Strabone, geminoſque ex uno factos librariorum mendo.

Traſyllus, Marinus Tyrius, Hyginus, Mela, Proclus Senior.

Andromachus Cretenſis primus edit Theoricas Planet, ſub Veſpaſiano.

Tiberii Cæſaris edicto Mathematici, hoc eſt damnatæ aſtrologiæ profeſſores, Urbe pulſi.

Hiſtoria, *&* *Chronologia*. 34

Trogus Pompejus Narbonenſis, cujus epitomen habemus à Juſtino.

Titus Livius Patavinus, cujus Hiſtoriæ Rom. libri 35. tantùm ſuperſunt ex 122. quos ut minimùm ſcripſit. *Qui Byzantii deperditos reperiri tradunt, proculdubio nugantur*.

Dionyſius Halicarnaſs. Valer. Maximus, Luc. Feneſtella, Vellejus Paterculus, Q. Curtius, Cremutius Codrus.

Joſeph, & Juſtus Hebræi ſub Veſpaſiano.

Achajæ Presbyteri S. Andreæ Apoſtoli mortem ſcripſere.

Abdias Babylonis ad Tigrim, hoc eſt Bagdati Epiſc., nam teſtibus Strabone, & Plinio Babylon ad Euphratem hoc ævo jam interierat. Hujus Hiſtoria, vel ſuppoſititia, vel corrupta.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

L. Annæus Seneca pater, Cæcilius Collantianus religione Judæus, M. Antonius Liberalis, Statius Surculus, ſiue Urſulus, quem aliqui cum Statio Poeta confundunt, Fabius Quintilianus. Rhetores.

Meſſala Corvinus, Aſinius Gallus, Q. Haterius, Votienus, Montanus, Domitius Afer. Oratores.

Philiſtion Mimographus, Ovidius, Phædrus, Perſius, Juvenalis, Silius Italicus, P. Statius Papinius, Salejus Baſſus, Lucanus, Petronius Arbiter, Valerius Flaccus, Martialis. Poetæ.

Hierotheus primus Poeta Chriſtianus excelluit pangendis ſacris hymnis.

36 *Philologia, & Grammatica.*

M. Verrius Flaccus, Probus Berytenſis, Q. Remnius Palæmon, Demetrius Ixion. Grammatici.

Sextus Pomp. Feſtus, vt aliquibus placet, ſed ejus ætas incerta, certè poſt Martialem, & fortaſſe ſub Imperatoribus Chriſtianis.

Aſco-

Aſconius Pedianus, Ciceron. Scholiaſtes, & L. Jun. Moderatus Columella nobiles Philologi.

Auream Latini Sermonis ætatem ad extrema Auguſti tempora; Argenteam verò ab his ad Neronis mortem eruditiſſimi Grammatici producunt. Videantur hac de re Scioppius in Opuſc. de ſtilo Hiſtorico, & Borrichius de variis Latinæ linguæ ætatibus.

Nova inventa. Artifices nobiles. 37

Theriaca ab Andromacho Cretenſi inventa.

Vitri flexilis temperamentum, Tiberio Principe, excogitatum, ſed ejuſdem juſſu tota cum artifice officina abolita, ne pretium æris, argenti, & auri metallis detraheretur. *Plin.*

Quinquennalia certamina Romæ celebrata Neronis principatu. In his, ut cætera mittantur, Poeta victor æneo vaſe, & corona donabatur, ut liquet ex Nummo apud Triſtanum.

Ludi Capitolini ſub Domitiano 85.

Urbium natales, & alia. Architecturæ opera illuſtria 38

Cæſarea Philippi ad fontes Jordanis condita 12.

Colonia Agrippina Germanici Cæſaris opus 15.

Ratisbona olim Imbripolis 32.

Portus Romanus ad Oſtia Tyberis à Claudio Cæſare 42.

Foſſa Corbulonis inter Rhenum, & Moſam 47. *Hic eſt Canalis à Rheno derivatus per Corbulonem ſpatio 23. m. paſſ. Moſæ congrediens ad Crimpam pagum. Ortel.*

Architecti nobiles; Architectura Romana vices. 39

Auguſtus moriens gloriatur, ſe Romam lateriti-

ritiam inveniſse, marmoream relinquere.

Architecturam hoc ævo majeſtate, & ſoliditate nobiliſſimam floruiſſe docent multa antiquitatis peritis notiſſima, inter quæ

Aquæ Claudiæ, & Anienis novæ ductus inchoati à Caligula, à Claudio abſoluti.

Theatrum Marcelli, cujus extant in Sabellorum palatio reliquiæ.

Amphitheatrum vulgò Coloſſœum.

Templi Pacis à Veſpaſiano conditi reliquiæ.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Pauci hujus ævi Pictores, Amulius, Cornelius, Avius Priſcus; unus fermè Statuarius Zenodorus memorantur, quamvis plures floruiſſe conſtet,

Spectabantur nuper in reliquiis Thermarum Titi umbræ quædam veterum, & optimarum imaginum, quarum delineationes ſervat egregius Antiquitatis indagator Jo. Petrus Bellorius, *Videſis ejus opus de Sepulchris Naſonum.*

Quæ in Sepulchro Ceſtii viſebantur minùs laudantur. *Vide eruditam de his Diſſert. Octavii Falconerii, quem magno rei literariæ detrimento immatura mors nobis eripuit.*

Quæ ſuperſunt in Arcu Titi anaglypha florentiſſimam hoc ævo Statuariam oſtendunt.

SE-

SÆCULUM II.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices. 1

4 S. Clemens. Roman. M. à 91. ad 100. 9 6
5 S. Anacletus Athen. M. à 101. ad 110. 9 3
6 S. Evariſtus Græcus M. à 110. ad 119. 9 3
7 S. Alexander Roman. M. à 119. ad 130. 10 6
8 S. Sixtus Roman. M. à 130. ad 140. 9 10
9 S. Teleſphorus Thurienſis M. à 140. ad 152. 12 9
10 S. Hyginus Athen. M. à 152. ad 156. 4 9
11 S. Pius Aquilejenſ. M. à 156. ad 165. 9 6
12 S. Anicetus Syrus M. à 165. ad 173. 8 9
13 S. Soter Fundanus M. à 173. ad 177. 4 0
14 S. Eleutherius Nicopol. M. à 177. ad 192. 15 1
15 S. Victor African. M. à 192. ad 201. 9 2

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia. 2

Quamvis Anacletum à Cleto diſtinguendum omnino perſuadeant plures Romanorum Pontificum Catalogi, Miſſæ Canon, & cum Card. Baronio eruditiſſimi viri; adhuc ſuperſunt, qui eundem cum Anacleto Cletum eſſe velint. *Videatur Papebroch. loc. cit.*

Quinam ſit inter Pium, & Anicetum temporis ordine præferendus apud probatiſſimos Scriptores nondum planè liquet. *Papebroch. ibidem.*

Ro-

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

S. Irenæus *l.3.c.3.loquens de Rom. Eccleſia*. Ad hanc enim Eccleſiam propter potentiorem principalitatem neceſſe eſt omnem convenire Eccleſiam.

Tertullianus *in Scorpiaco*. Si adhuc clauſum putas Cœlum, memento claves hic Dominum Petro, & per eum Eccleſiæ reliquiſse.

Eodem teſte, quamuis tunc inimico l. de Pudic. c. 1. Pontifex Roman. Maximus, & Epiſcopus Epiſcoporum appellabatur.

4 *Pontificum Romanorum, & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Sub Anacleto Pontifice 72. Cardinales inſtitutos qui tradunt, vix fidem inveniunt.

S. Evariſtus 7. Urbis Regionibus, quot ea tempeſtate numerabantur, ſeptem Diaconos aſſignavit, ut in sua quiſque Regione Sacra procuraret.

Hi Titulum à Regionibus deſumebant, ſcribentes *ex. c. Cyprianus Diaconus S.R.E. Regionis I.*

S. Hyginus Eccleſiæ gradibus ordinatis, Presbyteros, & Diaconos Cardinarios, ſiue Cardinales creditur diſtinxiſſe.

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes.*

Ab Hadriano mitigata, non omnino ſublata.

Sub eo paſſi SS. Getulius, & Symphoroſa cum ſeptem filiis.

IV. Sub M. Aurelio, & Luc. Vero vexati Chriſtiani à 161. ad 174. In ea Martyres SS. Juſtinus, Po-

Polycarpus, Photinus, Blandina, Felicitas ſeptem Martyrum parens 173.

Prorogatur à Commodo, ſub quo coronatur Apollonius Senator genere, & doctrina nobilis 176. circ.

V. Severi ab anno 200. circiter ad 211.

In ea Leonidas Origenis Pater, S. Irenæus E. Lugd. Martyrio claruere.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Cojacenſe in Hiſpania 150.

Cæſarienſe in Palæſtina, & Romanum, de celebratione Paſchatis 196.

Ponticum, Gallicum, Oſrohenum, Achaicum, in eadem cauſa Paſchatis 198.

Aſianum R. 198.

Sanctitate clari in utroque ſexu. 7

S. Oneſimus E. S. Pauli Diſcipul. M. 101.

S. Romulus E. 108. S. Simeon E. & M. 109. S. Titus E. M. 109.

SS. Euſtachius, & Socii MM. 118.

SS. Fauſtinus, & Jovita MM. 122.

S. Sabina Romanar. Matronarum exemplar 132.

S. Praxedes V. 164.

SS. Gervaſius, & Protaſius MM. 167.

S. Benignus Divion. Apoſt.

S. Photius E. 177. S. Andreolus 199.

SS. Ferreolus, & Ferrutius Biſuntinorum Apoſtoli MM.

Propagatio Fidei, & Bella Sacra. 8

S. Barſimæus E. Edeſſæ, & in Syria plurimos Chriſto lucratur. Chri-

Chriſtianam fidem ampleƈtuntur Rheti per Lucium, & Emeritum ibidem Martyres: Nervii, & Morini per SS. Fuſcianum, & alios.

Anglia cum Lucio primo Regum omnium Chriſtiano per Ariſtobulum, Fugatium, & Damianum; Celtæ, Sequani, Allobroges per S. Irenæum, & alios Chriſtianis adduntur.

Pantænus Philoſ. à Demetrio Alexand. ad Indos miſſus, eos Chriſto addicit.

Donaldus Scot. R. à Victore I. R. Pont. Præcones fidei Chriſtianæ petit, & accipit. *Boet. Leslaus*.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati*.

Alexander I. uſum Aquæ luſtralis amplificat.

S. Sixtus I. Sacra vaſa ab aliis, quàm ab Eccleſiæ Miniſtris tangi vetat.

Teleſphorus Quadragenarii jejunii morem ab Apoſtolis inductum lege ſancit; Proparentes in Sacro Baptiſmate inſtituit. *Genebrard.*

S. Soter P. jubet à Sacerdote nuptias conſecrari.

Epiſtolæ inter Catholicos Formatæ, ſeu Patentes, Encyclicæ, Decretales, Paſtorales, Synodicæ, Dimiſſoriæ, Memoriales, Confeſſoriæ inductæ.

Tres Miſſæ in die Domini Natali.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi*.

Plerique, ac pleræque ſexaginta, ac ſeptuaginta annos nati, qui à pueritia ſe in Chriſti fidem tradiderunt, incorrupti permanent. *S. Juſtin. in Apoſt*.

Invenias multos ex noſtris, & viros, & fœminas, qui in cælibatu conſeneſcunt, quòd Deo conjunctiores ſe futuros ſperent *Athenagor. in Apol.*

Ri-

Ritus in Sacris Virginibus velandis, & conſecrandis decreti à Pio I.

S. Narciſſus Hieroſolym. Ep. Anachoreticam vitam degit 199.

Miracula. 11

Quot annis ſtata die mare aperitur, ut Chriſtianis cultoribus adire detur D. Clementis ſepulchrum, ſub undis divinitùs extructum.

Bello Marcomanico Rom. copiis pluviam ad ſitim levandam, in hoſtes fulmina de Cœlo precibus evocat Chriſtiana Legio; indè Fulminatrix dicta.

Floruere hoc ſæculo miraculorum gloria SS. Clemens, Fauſtinus, & Jovita, aliique innumeri.

Teſtes habemus Hegeſippum apud Euſebium, & Ethnicos, qui crebra prodigia Magicis artibus tribuebant.

Schiſmata, Contentiones, Abuſus. 12

Cùm Victor I. in Concil. Romano 198. ad controverſias de Paſchate, inter Chriſtianos exortas tollendas, decreviſſet, ut celebraretur Dominico die poſt Lunam decimam quartam, Aſiaticos, decreto parere detrectantes, Eccleſiaſticis diris devovit. Ex hac agendi ratione, quæ ſeverior nonnullis eſt viſa, ſchiſma conflatum eſt, quod Eccleſiam uſque ad Concil. Nicænum I. exagitavit.

Hæretici. 13

Elxajus, & Jexeus fratres, Saturninus, Baſilides, Carpocrates, Valentinus, Nazaræi, Ophitæ, Cainani, Sethiani, Gnoſtici, Bardeſanes, Baſſus, Ptolemæus,

mæus. Marcus, Heracleon, Cerdo, Marcion, Apelles, Hermogenes, Montanus, Tatianus, Severiani, Aſſotæ.

Prodicus Adamitarum parens, Archontici, Blaſtus, Fiorinus, Quartadecimani.

Lucianus, deſerto Chriſto, factus eſt atheus, impius Divinitatis, Potentiæ, & Sapientiæ deriſor

14 *Imperatores Romanorum.*

14 Ælius Hadrianus adoptatus à Trajano ad 138. 21

15 Antoninus Pius adoptatus ab Hadriano ad 161. 23

16 M. Aurelius Antoninus ab Antonino Pio adoptatus ad 180. 19

17 L. Verus à fratre in ſocietatem Imperii adſcitus ad 169. 9

18 Commodus M. Aurelii Antonini F. ad 191. 13

19 Ælius Pertinax à Senatu invitus accepit Imperium. M. 3

20 Didius Julianus Juriſperitus invaſit Imperium. M. 2

21 Septimius Severus electus à Senatu ad 211. 18

22 * Antoninus Caracalla Septimii f. degener. ad 217. 6

23 Macrinus cum Diadumeno f. ad 218. 1

24 M. Aurelius Antoninus Heliogabalus ad 222. 4

R. Im-

R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ, Principes. 15

Trajanus Daciam ſubigit, Armeniam de Parthis recipit, Perſidem, maximamque Aſiæ partem Romano adjungit Imperio.

Idem ad Indiæ fines progreſſus tres novas in itinere provincias fecit, Aſſyriam, Meſopotamiam, Armeniam; quibus Arabiam adjecit.

Hadrianus pacis avidus, tres dimittit provincias, quas in Aſia Trajanus Romano Imperio adjecerat.

Antoninus Pius iterum profert Imperium.

Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Opes Eccleſiæ Romanæ jam exterorum etiam Chriſtianorum egeſtati ſublevandæ ſufficiebant, quemadmodum tradunt Euſebius, & alii apud Baron.

Non moventia tantùm bona, verùm & prædia, ac ampliſſima latifundia poſsidebant Rom. Pontifices. His alebantur Eccleſiæ Miniſtri, & qui Martyrum acta deſcribebant. *Prædiorum poſseſſionem ad Urbani* I. *tempora differt Genebrardus, ſed aliter viſum Card. Baronio ann.* 57. *&* 387.

Reges Galliæ. 17

Prima igitur Galliæ Regum familia à Meroveo originem, & nomen traxit. Dictaque proinde eſt Merovingiorum, & ab anno 448. ad 751. annos omnino 304. regnavit.

Secunda, quæ in Pipino Brevi cœpit [ſive à Carolo Martello illius patre, ſive à Carolo Magno ejusdem filio cognomen adepta ſit] dicta eſt Ca-

rolinorum, & ab anno 752. ad 987. annos 236. Regnum tenuit.

18 *Hiſpaniæ Reges.*

Duos hoc ſæculo Imperatores Romæ dedit Hiſpania, Trajanum patria Italicenſem in Bætica natum, ac Ælium Hadrianum Trajani conterraneum, & conſanguineum.

Ælius Hadrianus Hiſpaniam in ſex provincias dividit, Bæticam, Luſitaniam, Carthaginenſem, Tarraconenſem, Gallæciam, & Mauritaniam.

Ea ſcilicet Africæ parte Hiſpaniæ contributa.

19 *Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.*

Trajanus, victo Decebalo, Dacorum regno finem imponit 106.

Scotorum Reges hoc ſæculo numerantur, Luctacus, Mogaldus, Conarus, Ethodius, Satrael, & Donaldus I.

Gothi ſive ex Scandia, ſive ex Getarum regionibus erumpentes, multis afflictis provinciis, ad utramque Viſurgis ripam ſedes figunt 184.

Gothorum nomen ſupra quadringentos ante Chriſtum natum annos auditum fuiſſe ſcribit Trithemius; ſed ſine antiquo teſte.

20 *Initia, viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Pacoro apud Parthos regnante, bellis civilibus eorum opes atteruntur, quare facili negotio ſub Coſroe II. à Trajano victi ſunt.

Trajanus victum Coſroem II. in ordinem redigit, Parthiſque Partamaſpatem imponit 112.

circi-

circiter, ſed eo à popularibus pulſo, Coſroes redit, à quo cum Hadriano firmata pax.

Aſsyria, Meſopotamia, & Armenia, revocatis ab Hadriano, qui eas liberas eſse voluit, Præſidibus, Reges eligunt 119.

Bella clariora. 21

Trajanus in Decebalum Dacorum Regem, ac poſtmodum in Scythas bellum gerit.

Idem Trajanus Judæos in Cypro rebelles armis perſequitur. Mox contra Parthos felici, contra Arabes infelici Marte contendit.

Rebelles iterum Judæos bello plectit Hadrianus.

L. Verus contra Parthos; Marcus Aurelius contra Marcomannos, bellum feliciter gerunt. *Marcomanni Cæſari primùm memorati, ſi Sanſoni, & Brietio credimus, fuere ubi nunc Bohemi, vel potius Moravi.*

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Trajanus gemina, ſed cruenta victoria, intra IV. & V. Conſulatum, bellum Dacicum conficit.

Hadrianus Hebræos rebellantes maximis obterit cladibus.

L. Verus, victo Vologeſe Parthorum Rege, Parthicus appellatur 162.

M. Aurelius Antoninus, Chriſtianæ legionis beneficio, de Marcomannis triumphavit 173.

Septim. Severus triennali obſidione Byzantium circumſidet 195.

23 *Belli Duces Nobiliores.*

Artemon Judæorum in Cypro rebellantium Dux, a quo ducenta, & quadraginta hominum millia obtruncata. 114.

Andreas Hebræorum Dux in Ægypto.

Placidus, poſtea S. Euſtachius, Dux ſub Trajano inſignis.

Barchochebas clarus Judæorum Dux.

Julius Severus ſub Hadriano.

Septimius Severus adeò felix, ut nullo congreſſu non diſceſſerit victor.

24 *Caſus Tragici, Calamitates publicæ.*

Hadrianus poſt ſummam vitæ felicitatem gravi, diuturnoque morbo implicitus, expertus eſt quàm miſerum eſſet, cupientem mori non poſſe 138.

Incendium Romæ, quo abſumuntur inſulæ CCCXL. 152.

Pacis Templum cum univerſis Hieroſolymitani Templi ſpoliis, illic à Veſpaſiano repoſitis, igne perduntur 193.

Severus ſupra quadraginta Conſulares, & Prætorianos Feſcennii, & Albini ſectatores occidi jubet 200.

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Antiochia horribili terræmotu corruit cum ingenti civium, aſſeclarumque Trajani tantæ ruinæ ſpectatoris clade. 115.

Terræmotus magni, & crebri, inundationes, lues, aliæque calamitates Antonino Philoſ. imper. *Jul. Capitol.*

Digitized by Google

Tactum de Cœlo Capitolium, & magna Romæ Bibliotheca conflagrat. 188.

Tres circa Solem Stellæ apparent 193.

Res memorabiles, ſive sacra, ſive prophana. 26

M. Antonini Pii tanta fuit Juſtitiæ fama, ut Bactrianos, Hyrcanos, Indos, aliaſque barbaras nationes compulerit, depoſitis armis, eum arbitrum ſumere.

M. Aurelius Antoninus ad belli ſumptus exhauſto ærario, ne cuiquam gravis foret, inſtrumentum omne Imperatorii cultus vendidit, mox parta victoria ex manubiis redemit.

Ælius Pertinax tantæ, ſuſcepto Imperio, modeſtiæ fuit, ut nec uxorem Auguſtam, nec filium Cæſarem ab Senatu appellari paſſus ſit.

Scholæ, Academiæ, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Literarum ſtudiis Alexandria, Cæſarea, Antiochia claræ habentur.

Lugduni, Auguſtoduni, ac Veſontione in Gallia literarum ſtudia tradebantur. *Du Freſnè in Præfat. ad Gloſarium cruditiſſima.*

Romæ concurſus erat literatorum ad Bibliothecas, commentandi, & diſſerendi cauſa, teſte Gellio.

Trajanus, Hadrianus, Antoninus literarum amantiſſimi, literatos fovent, Bibliothecas condunt.

Prima Chriſtianorum Schola Alexandriæ, in qua ſub Commodo docuit Pantænus. *Genebrard.*

28 *Theologia poſitiva*.

S. Dionyſius Areop. E. M. de cujus tempore lis pendet inter peritos antiquitatis.

Aquila, & Symmachus Sacrorum Bibliorum interpretes.

S. Theophilus Antioch. E.

S. Melito Sardicenſis E.

S. Pinitus E. S. Polycarpus E.

S. Dionyſius Corinthius E.

Theodotio interpres Sacrorum Bibliorum, ſed heterodoxus.

S. Jrenæus E. Lugd., & Tertullianus hoc ſæculo floruere.

29 *Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum Scripta*.

S. Ignatii E. & M. ſcripta quædam certa, aliqua ſuſpecta, nonnulla proculdubio apocrypha. *Videatur Caſimirus Oudin. de Scriptor. Eccleſ.*

S. Quadratus, S. Ariſtides, Tatianus, S. Juſtinus M. Athenagoras, S. Apollinarius E. Muſanus, Serapion Antiochen. E. M.

S. Evariſti, & omnium Rom. Pontificum Epiſtolæ uſque ad Syricium, à Cardinalibus Baronio, Bellarmino, & aliis ferè omnibus, habentur ſuppoſititiæ; his exceptis, quas infra memorabimus. Non deſunt tamen, qui pro his adhuc pugnent.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores*.

Juventius Celſus, cognominis Patris filius. Neratius Priſcus Celſi in Conſulatu Collega.

Ulpius Marcellus, Jabolenus.

Domitius Labeo, Voluſius Metianus, Marcus Sal-

Salvius Julianus, cujus extat Edictum perpetuum Archetypon Pandectarum.

Sebidius Scævola, Vindius Verus.

Didius Julianus Salvii Juliani filius ingenio celebris, ſed breui tyrannide infamis.

Philoſophia. 31

Plutarchus, C. Maſonius Rufus.

Sextus Empyricus, Phavorinus Gallus, Epictetus, Arianus.

Philoſophia M. Aurel. Antonino imperante, Romæ maximè floruit.

Maximus Tyrius, Alcinous, Apulejus.

Agathobulus, Oenomaus, Taurus, Berytius Platonici.

Celſus Chriſtianorum hoſtis, Ariſtides Chriſt. Apollonius, & Baſilides Cæſaris Veri magiſtri.

Carpocratiani hæretici Platonem, & Ariſtotelem adorabant.

Medicina. 32

Rufus Epheſius, Soranus Epheſius.

Cœlius Aurelianus Siccenſis.

Hermogenes Hadriani medicus, perperam à Mercuriali l. 1. Var. lect. Archigenes appellatur.

Sextus Empyricæ ſectæ propagator, cui malè tribuitur liber de medicina animalium.

Claud. Galenus Pergamenus inter 12. ſubtiliſſima ingenia à Cardano numeratus, & 200. Voluminum Auctor, Dogmaticæ ſectæ propagator.

Julianus Alexandrin. ſub Antoninis.

33 *Mathematica.*

Menelaus, Dionyſius Halicarnaſs. alius ab Hiſtorico. Phlegon Trallianus Hadriani libertus.

Diophantus Alexandrinus Algebræ inventor, ut Regiomontanus recte monet; quamvis alii Arabi Gebro nobile inventum tribuere malint.

Claud. Ptolemæus Aſtronomiam, & Geographiam feliciùs excoluit, ideoque, & Aſtronomorum & Geographorum princeps eſt habitus.

34 *Hiſtoria, & Chronologia.*

Tacitus, Suetonius Tranquillus, Arianus, Solinus, Ælius Phlegon, Lucius Florus, Appianus Alexandrinus, Juſtinus ſub Antonino, Diogenes Laertius, Ælianus, Pauſanias.

Aildegaſtus Vates Francorum Vitam Sunonis Regis, ut aliqui nullo antiquitatis teſte ſcribunt, literis conſignavit.

Hegeſippus Senior primus Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ Scriptor. *Juniorem Hegeſippum quære ſæcul.* 10.

Juſtinum Trogi Epitomatorem, Antonino imperante floruiſſe cum Voſſio puto; quamvis aliter viſum ſit Scioppio, qui tamen eum probæ latinitatis auctorem agnoſcit.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

Dio Pruſæus, Dio Chryſoſtomus, Aphtonius, Fronto Cornelius, ſive Priſcus Philoſophiæ ſimul, & dicendi præceptor, M. Antonino Imperatori carus. Rhetores.

Plinius Junior ex Senioris Sorore natus, Panætius Cretenſis. Oratores.

Teren-

Terentianus Maurus, Meſomedes, Palladius, Rutilius Senior, Lucius Valerius Pudens 13. annorum puer in Agone Capitolino victor. Poetæ.

Eloquentia, quæ in liberis populis ſemper maximè valuit, Cæſaribus rerum potientibus Romæ priùs à Roſtris, mox, & à foro penè repulſa languet.

Philologia, & Grammatica. 36

Apollonius Alexandrinus, ejuſque filius Herodianus ſub M. Antonino Grammatici celebres apud Græcos. Nicanor Hermiæ fil. Gramm. Græcus.

Aulus Gellius Noctium Atticarum ſcriptor, quem alii Agellium dicunt, floruit Romæ ſub Antonino Pio.

Ænea Latini Sermonis ætas, quæ, Veſpaſiano rerum potiente, cœperat, Hadriano moriente, deſinit. Ferrea ſuccedit æneæ uſque ad initium V. à Chriſto nato ſæculi. Hoc eſt uſque ad tempus, quo Roma expugnata eſt à Gothis, quibuscum loquendi barbaries infuſa eſt Urbi.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Quanti hoc ævo fierent nobiles artes, diſcere licet ex eo, quod de Hadriano narrat Dio in vita ejuſdem.

Hadrianus celebres quoſdam, & excellentes artifices, quos æquare non poterat, ſubvertit, alios ceu ſtudiorum, & artium æmulos interfecit: quippe cupiens omnes in quacumque arte, & diſciplina ſuperare.

Ur-

38 *Urbium natales, & alia. Architecturæ opera illuſtria*

Trajanopolis altera in Prygia, altera in Thracia ſub Trajano.

Hadrianus inſtaurat Hieruſalem, & de ſuo nomine Æliam appellat.

Ponte planè admirando Trajanus Danubium jungit, cujus adhuc manent nomen, & veſtigia.

Murus dividens Scotiam à reliqua Britannia per 80000. paſſus ab Hadriano ductus.

Hadriani apud Tiburtes Villa, cujus adhuc rudera miramur. In ea provinciarum, & locorum celeberrima nomina inſcripſerat, veluti Lycæum, Academiam, Canopum, Pœcilen, Tempe. *Spartianus in Vità.*

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices.*

Appollodorus Pontis, per Trajanum Danubio impoſiti, Architectus, *ut rectè Fabrettus in Syntagm. ad Column. Trajani Triſtanum redarguens, qui Lacero Architecto pariter nobili, hanc laudem tribuit.*

Trajanus Urbem plurimis, & pulcherrimis ædificiis ornavit, quæ artem, & magnificentiam vel è ruinis oſtentant; ſed cum ſtudioſiùs his nomen ſuum inſcriberet, dictus eſt *Herbà parietaria.*

Sepulchro Hadriani ſuperba moles impoſita ab Antonino Pio, artis tùm florentis excellentiam abundè docet.

40 *Pictura, Statuaria, earùmque Romæ vices.*

Hadrianus Imperator venuſtiſſimè pinxit, atque etiam effigies è cera, & creta formavit. *Dio in vita.*

Frag-

Fragmentum Pictura ex Villa Hadriani, nunc in Muſæo Ducis Parmenſis, magno judice Carolo Maratto, Raphaelis Urbin., vel Annib. Caracii manum referre videtur.

Quæ inventæ ſunt in ſepulchro Naſonum picturæ 1674. hoc ſæculum redolent. Pars earum translata eſt in Alteriorum hortos. *V. Fabrettum de Aquaductibus*.

Columna Trajani florentem, Antonini deficientem Statuariam oſtendit.

M. Aurelii Statua Equeſtris in Capitol. magni artificis opus.

SÆ-

SÆCULUM III.

1 *Chriſti Vicarii Romani Pontifices.*

Æra	16	S.Zephyrinus Roman. M.à 201.ad 219.	18	1
Dio-	17	S.Calliſtus Roman. M. à 219. ad 224.	5	1
cletia-	18	S.Urbanus Roman. M. à 224. ad 231.	6	7
ni	19	S. Pontianus Roman. M. à 231.ad 235.	4	5
284.	20	S. Anterus Græcus M.à 235. ad 236.	D.	43
	21	S. Fabianus Roman. M.à 236. ad 250.	15	0
	22	S.Cornelius Roman.M.à 251.ad 253.	2	5
	23	S.Lucius Roman.M.à 253.ad 255.	1	4
	24	S.Stephanus Roman.M.à 255.ad 257.	2	4
	25	S.Sixtus II.Græcus M.à 257.ad 258.	1	0
	26	S.Dionyſius Græcus M.à 258.ad 270.	12	3
	27	S.Felix Roman.M.à 270.ad 275.	4	5
	28	S. Eutychianus Etruſchus M.à 275.ad 283.	8	6
	29	S. Cajus Dalmata M.à 283.ad 296.	12	4
	30	S. Marcellinus Roman. M.à 296.ad 304.	8	0

2 *Præcipuæ in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſiæ.*

Cyracus Pontifex Urſulanus inter Pontianum, & Anterum nullus eſt. *Papebroch. loc. cit.*

Stephanus I. Baptiſmum in Chriſti unius nomine collatum, validum, legitimumque eſſe, nec decrevit, nec decernere potuit. *Ex Theolog.*

Poſt rem totam ſolertiùs inveſtigatam, non pauci ex peritis antiquitatis in dubium revocant, quæ de S. Marcellini lapſu, & Sinveſſano Concilio tradita ſunt. *Roma-*

Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio. 3

Origenes ſupremam Romanæ Sedis authoritatem agnoſcens S. Fabiano R. Pon. ſuæ fidei rationem reddit, datis ad eum literis.

A S. Cypriano Rom. Pontifex dicitur Epiſcopus Epiſcoporum. *Videatur Albaſpinæus lib.* 1. *de Ritibus Eccleſiæ c.* 1.

Pentapolitani S. Dionyſium Patriarch. Alexand. tanquam violatæ fidei reum ad Dionyſii Rom. Pontif. tribunal detulere. *S. Athanaſ. in Epiſtola.*

Pontificum Romanorum, & S. R. E. Cardinalium ritus, & vices. 4

Qui 236. Cardinales Romæ vixiſſe, ſedente Pontiano Pontifice, tradunt, fabulari cenſentur.

Eccleſia domos, & prædia poſſidente, Cardinalium Tituli, vel ab his, vel à donantium nominibus ſumebantur. Hinc vetuſtiſſimi, Lucinæ, Veſtinæ, Paſtoris &c.

Presbyterium, hoc eſt Conſiſtorium, primò memoratur ſub Cornelio.

Oſtienſis Epiſcopi jam tum munus erat electum R. Pontificem ritu ſolemni conſecrare.

Papæ nomen, quo Patrem ſignificamus, commune primò fuit Clericis venerandis, & Epiſcopis omnibus; mox his cœpit eſſe peculiare. *Baron.*

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

VI. Maximini à 235. ad 237. in Sacros Antiſtites præcipuè furit.

VII. Decii, Galli, & Voluſiani à 249. ad 254. in ea S. Agatha V. & M. VIII.

VIII. Valeriani, & Gallieni à 257. ad 260. In ea coronam adepti SS. Sixtus, Laurentius, & Cyprianus.

IX. Claudii II. & Aureliani à 269. ad 275.

X. Diocletiani, Maximiani, & aliorum à 284. Sed præcipuè furit 303. In ea paſſi SS. Mauritius, & Socii, S. Sebaſtianus 286.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

Africanum R. 215. Philadelphienſe contra Berillum 242. Boſtrenſe in Arabia 249. Romana 253. 254. 257. 263. Carthaginenſia 253. 255. Cæſarienſe in Cappad. 256. Iconienſe, & Synadenſe RR. 256.

Carthaginenſia RR. 256. 256. Africana 257. 258.

Anthiochena contra Paulum Samoſat. 264. 270.

Illiberitanum, vel ſub finem hujus ſæculi, vel ſub initium ~~hujus~~ ſequentis ſub Pontif. Marcellino, antequam Diocletianus fureret in Chriſtianos.

Cirthenſe R. 303. Sinveſſanum pleriſque ſuſpectum 303.

Carthaginenſia Donatiſtarum anni incerti II.

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

SS. Perpetua, & Felicitas MM. 205.

S. Barbara V. M. S. Cæcilia V. M. cum SS. Tiburtio, & Valeriano 230. S. Margarita V. M. 250. S. Apollonia V. M. 252.

S. Gregorius Thaumaturg. E. 265. S. Dionyſius Alexandr. E. 265. S. Georgius M. 292. S. Gabinius M. 296.

S. Pontius Diacon. S. Zeno E. S. Victorinus Pictavien. E. M. ſub Diocletiano. *Cal-*

Calviſius in Chronol. ann. 203. SS. Perpetuam, & Felicitatem inter Virgines numerat, ex quo liquet hæretici Scriptoris oſcitantia.

Propagatio Fidei, & Bella ſacra. 8

Gallia ferè univerſa ſub Severo fit Chriſtiana.

Philippi Imperatores, ut multi tradunt, Chriſtianis Sacris initiantur.

Origenes in Arabiam ab Alexandrino Patriarcha miſſus, eam cum Principe Chriſti adjungit Imperio.

Sæculo nondum inclinante, ad omnes ferè cogniti Orbis regiones Chriſtianam Religionem jam perveniſſe, teſtantur Tertullianus, & alii.

Ex barbarorum incurſionibus, quæ pop. Rom. exagitarunt, factum eſt, (Deo bonum è malis eliciente,) ut plures ex illis, ſpectata Chriſtianorum virtute, eorum Religionem amplecterétur. *Baron.*

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

S. Zephyrinus S.Euchariſtiæ ſumptionem circa feſt. Paſchatis imperat.

Calliſtus I. confirmat jejunium, quod quater in anno ex Apoſt. traditione celebratur.

Ritus ſepeliendi M.M. cum colobio.

Cæmeteria, ſive areæ conſecratæ, ubi ſepelirentur fideles.

Decio Imperante, Litaniarum uſus in Orientis Eccleſia frequentatur. *Genebr.*

Templa dedicandi ritus à Felice I.

Racemorum, ac fructuum, juſſu Eutychiani, benedictio uſurpatur.

Eulogiæ, ſivè panes benedictione ſacrati in fine Miſſæ diſtribui cœpti. *Sa-*

10 *Sacer Cœlibatus; Ordines Religioſi.*

Ante omnia Sacerdos, qui Divinis aſſiſtit Altaribus, caſtitate debet accingi. *Origen. Hom. 4. in Levit.*

S. Cyprianus librum ſcribit de Virginum diſciplina.

Paulus Anachoretarum princeps in ſolitudinem ſecedit 253.

S. Dionyſius ex Monacho Rom. Pontifex, 261. docet jam tum Monachos Sacris honoribus donari conſuevisse.

S. Hippolytus Martyr Monachorum meminit. *In Orat. de Conſummat. Mundi.*

Florent apud Scotos Culdæi vitæ ſanctimonia celebres Aſcetæ, ſeu Monachi. *Bœth. Leslaus, Buchanan.*

11 *Miracula.*

S. Gregorius Thaumaturgus precibus montem transfert.

Idem Lycum exundantem baculo coercet.

Mulier auſa indignè ad Sacram Menſam, D. Cypriano operante, accedere, temeritatem ſubita morte luit.

Prodigiis patrandis claruere SS. Felix Nolanus, Gregorius Thaumat. & SS. Agatha, & Chriſtina.

A S. Cypriano aliqua hujus ſæculi miracula traduntur, ſed pleraque ab Actis Martyr.

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

In Romano Concilio, decretorio Cornelii judicio, lapſorum cauſæ finis impoſitus eſt, datæque

certæ

certæ leges de iis ad communionem recipiendis 253. vel 254.

Novatianus, à Novato Hæreſiarcha impulſus, Cornelio P. obſiſtit 254.

Agrippino Carthaginenſi E. per errorem Hæreticorum Baptiſma damnante, gravis in Eccleſia controverſia naſcitur de inſtaurando Hæreticorum Baptiſmate, quæ plura deinde ſæcula tenuit, quamvis non iterandum Stephanus Pontif. Romanus decreviſſet 256.

Alterum ſchiſma conflat Feliciſſimus contra Cyprianum eodem tempore.

Hæretici. 13

Tertullianus, à quo Tertullianiſtæ, teſte S. Auguſtino, Symmachus, Arabici, Agrippiniani, ſive Rebaptizantes.

Origenis lapſus Eccleſiæ luctuoſus, & inde Origeniſtæ.

Elceſaitæ, Valeſii, Novatiani, qui & Cathari, Noetiani, Homouſiaſtæ, Beryllus, Aquarii, Sabelliani, Paulus Samoſatenus, Angelici, Apoſtolici.

Chiliaſtæ, ſeu Millenarii, inter quos Patres aliqui, priuſquam damnaretur error.

Manichæi, Hieracitæ, Abſtinentes.

Imperatores Romanorum. 14

25 Alexander Severus omni genere virtutum nobilis ad 235. 13

26 Julius Maximinus ſine Senatus authoritate Imper. ad 237. 2

27 M. Antoninus Gordianus Senior cum Filio Im-

perat. ad 238. 1

28 Maximus Pupienus, & Cælius Balbinus 238. 1

29 Gordianus Junior patre, & auo Imperat ad 244. 5

30 Philippus Pater, & F. genere Arabes ad 249. 5

31 Decius ab Exercitu dictus Imperator ad 251. 3

32 Gallus, & Voluſianus ejus F. ad 254. 2

33 Valerianus, & Gallienus ejus F. ad 268. 15

34 Claudius II. à Senatu appellatus Auguſtus ad 270. 2

35 Aurelianus è Dacia, ſive Mæſia oriundus ad 275, 5

36 Tacitus inſigni moderatione memorandus ad 276, M. 6

37 Florianus Taciti frater invaſit Imperium, tenuitque. M. 2

38 Probus belli, paciſque artibus clariſſimus ad 282. 6

39 Carus cum Carino, & Numeriano filiis ad 284. 2

40 Diocletianus, & Maximianus fortes, ſed crudeles ad 304. 20

15 *Rom. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ; Principes.*

Gordianus, Perſis devictis, Antiochiam, Carras, Niſibim recipit.

Gallieno per ignaviam, & luxuriam ſedente Romanum Imperium concutitur. Illyricum, Ægyptum, Africam occupant Tyranni. Germani, in Hiſpaniam, Alemanni in Italiam erumpunt.

Græ-

Græcia, Macedonia, Pontus, Aſia à Gothis, Pannonia à Parthis, à Sarmatis, Quadiſque populatur. Dacia, quam Trajanus Imperio adjecerat, in perpetuum amiſſa.

Fanum S. Marini apud Ariminum à D. cognomine conditum, ſæviente in Eccleſiam Domitiano, quam in primo exortu nactum eſt, libertatem, eam per annos pluſquam 1400. ſervat intactam. *Ex Diplom. Pauli III. & Clementis VIII.*

16 *Romæ vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Antoninus Caracalla, Senatorum Principes fortunis exuit, & vita.

Cùm Senatus Gordianum à militibus dictum Imperatorem probaſſet, tanta inter Prætorianos Maximini ſectatores, & populum Gordiani fautorem diſſentio orta eſt, ut omnia cæde, & incendio fœdè complerentur. *Capitol.*

Sub Philippis ingenti ludorum apparatu celebratur annus ab Urbe condita milleſimus, qui fuit à Chriſto nato 247.

Aucti hoc ſæculo Cardinalium Tituli auctas indicant opes Eccleſiæ.

17 *Reges Galliæ.*

Tertia auctorem agnoſcit Hugonem Capetum Hugonis Magni Franciæ, ac Pariſiorum Ducis, & Aurelianorum Comitis filium. Ab eo poſteri Capetorum cognomento appellati, qui ab anno 987. ad hæc tempora annos jam 718. feliciter imperant. De duabus poſtremis Regum familiis egregiè *Labbeus tom. 3. Breviarii Chronol. Introduct. p. 3. c. 7. ac proinde eum omnino mihi ſequendum propoſui.*

 In

In prima Stirpe deſcribenda libenter amplector elucubrata à Godefrido Enſchenio *in Vita* 8. *Sigiberti Kal. Febr. in Exegeſi prælim.* 3. *tom. April.* & *in Diatriba de Epiſc. Tungrenſibus c.* 10. *tom.* 7. *Maii*.

18 *Hiſpaniæ Reges*.

Tetricus ſub Valeriano, & Gallieno Hiſpaniam tenuit, in quam Germanica Natio per Galliam infuſa totis duodecim annis, urbes, agroſque igne, ferroque vaſtavit.

M. Aurel. Carus, Imperio ſuſcepto, Carinum filium in Gallia, & Hiſpania curare mandavit, eodemque tempore M. Aurelius in citeriore Hiſpania rem Romanam gerebat.

19 *Aliorum per Europam Regnorum*, & *Principatuum initia*, & *vices*.

Gothi Thraciam populantur, & poſt Decii cladem 251. plures occupant Rom. Imperii provincias, ſæculis 3. 4. 5. & 6.

Quadi, & Sarmatæ, per Gallieni ignaviam; Pannonia potiuntur.

Dania ſub eodem Gallieno Romanum jugum excutit, nunquam amplius ſubitura.

Probus Baſtarnarum centum millibus ad præſidium contra barbaros in Thracia ſedes aſſignat 281.

Carantius, ſive Carauſius Scotus, Romanis victis, Rex Britannorum appellatur 290. *Leslaus in Hiſt. Scot.*

20 *Initia, viciſſitudines Regnorum extra Europam*.

Abagarus Oſroenorum, ſive Edeſſæ Rex dolo captus

captus à Caracalla 216. *Calviſius perperam putat, eum fuiſse, ad quem Chriſtus literas dediſſe fertur.*

Abagarus, ſive Abgarus nomen commune fuit omnibus Edeſſæ Regibus, ut rectè monet Norius in Epoch. Syro-Macedon.

Zenobia Palmyrenorum Regina Syria potitur, & Phœnicia.

Alexander Severus Hebræos à Præfecto, qui Syrus Archiſinagogus diceretur, regi patitur 224.

Artaxerſes, ter victo Artabano Parthorum Rege, regnum transfert ad Perſas 227.

Bella clariora. 21

Picti, & Scoti mutuis cladibus atteruntur.

Imperatores Sept. Severus, & Caracalla in Parthos, & Britannos fauſto ſucceſſu bellum integrãt.

Artaxerſes Perſarum Rex poſt victum Artabanum, infeliciter movet in Romanos, à quibus ejuſdem Succeſſores plerumque hoc ſæculo victi.

Contra Gothos, hactenus Romanis ignotos, pugnant Gordianus, Decius, & Claudius II.

Sub Diocletiano, & Collegis Cæſaribus Aſia, Africa, Sarmatia, & Anglia in Europa bellis arſere.

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Alexander Severus, inſigni de Artaxerſe Perſa victoria relata, Romæ triumphat 234.

Gordianus Gothos, Sarmatas, Germanoſque Thraciam incurſantes acie delet 239.

Decius Imperator, grandi clade à Gothis accepta, fugiens mergitur in palude.

Valerianus Imperator à Sapore Perſa victus, captuſque 260. Cæſa

Cæſa ſcribuntur à Claudio II. pluribus prælijs CCCXV. Gothorum millia, navium 2. millia ſubmerſa.

Aurelianus, ter devictis acie Gothis, ſervat Italiam 271.

23 *Belli Duces nobiliores.*

Aurelius, & Claudius Duces ſub Gallieno, deinde Tyranni.

Zenobia Palmyrenorum Regina, ſæpe victrix, tandem victa

Odenatus Zenobiæ maritus.

Carantius, ſiue Carauſius Scotus, à quo victi Romani 287.

S. Mauritius Dux Thebeæ legionis.

Fincomarchus Scotorum Rex, qui victis Romanis, Octavium Britanniæ Regem profugum reſtituit. *Leslæus.*

24 *Caſus tragici; Calamitates publicæ.*

Antoninus Caracalla impotens iræ, Alexandrinorum dicacitatem ingenti eorum ſtrage vindicat.

Decium altero principatus anno, clade à Gothis accepta, fugientem obvia palus haurit.

Roma magnam partem accenſa nocturnis ignibus 249. itemque amphytheatrum 254. & Templum Dianæ Epheſinæ 263.

Valerianus à Sapore Perſarum R. captus 259. miſerabili apud hoſtes ſenectute conſeneſcit, ac tandem excoriatus ſale conditur

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Solis eclypſis admodum horrifica 203. Ve-

Veſuvius ingenti fragore, & horrore flammas, & ignitos cineres eructat 203.

In Africa diluvium, ignes nocturni Carthaginis mœnibus proximè imminentes 203.

Horrendi terræmotus, quibus Urbes aliquot cum populis hauſtæ 243.

Res memorabiles, ſive ſacra ſive prophana. 26

Alexander Severus Chriſtum in Deorum numero reponere fruſtra conatus, in larario ſuo privatim coluit.

Idem Magiſtratus nullos venales eſſe voluit, dictitans fieri non poſſe quin vendat, qui emerit, nec poſſe à Principe animadverti in eum, qui vendat, quod emerit.

Plotinus Philoſ. fruſtra petiit à Gallieno, apud quem gratia valeret, ut Urbs diruta inſtauraretur, quæ Platonis legibus viveret, atque inde Platonopolis diceretur.

Urbs Phrighiæ Chriſtiana, imperante Diocletiano, pro Chriſti nomine tota comburitur.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Pantæno in ſchola ſucceſſit Clemens Alexand. Clementi Origenes anno ætatis 18. *Genebrard.*

Eandem poſtea Scholam rexit Pierius Presbyter, Origenes Junior appellatus.

Schola Cæſareæ Philoſophica, & Theologica per Pamphilum inſtituta. Pierii diſcipulus, & martyr Pamphilus.

Alexander E. Hieroſolymit. Julius Africanus Cæſareæ primi apud Chriſtianos bibliothecas inſtruxiſſe leguntur. *Euſeb. l. 6.*

Mirus in Alexandro Severo literarum, & literatorum amor.

Antoninus Caracalla, Magicis artibus addictus, bonas contemnit, magno literarum, & artium detrimento.

28

Theologia poſitiva.

Pantænus Philoſ. Chriſtianus, à quo Brachmanes apud Indos edocti.

Clemens Alexandr. Origenis Magiſter Ammonius, Origenes Adamantius.

S. Cyprianus E. S. Hippolytus E.

Phileas E. Tripho, S. Dionyſius Alexandr. E. S. Zeno E. M. Dorotheus Tyrius ſuſpectus. S. Victorinus Pictavienſis E. S. Gregorius Thaumaturgus E. S. Methodius E. Martyr.

Tetrapla, Exapla, & Octapla Origenis; magno Sacrarum literarum bono. 252.

29

Theologia contentioſa; ſuſpecta Patrum ſcripta.

S. Irenæus, Tertullianus, Clemens Alex. Minutius Felix Rom. Cauſidicus, S. Zoticus, S. Cyprianus, S. Archelaus, S. Malchion.

S. Cornelii Papæ Epiſtola ad Fabium, & alia ad Cyprianum genuinæ cenſentur.

Quæ S. Siſti Pontif. nomine editæ ſunt à Rufino ſententiæ, ad Sextum Ethnicum Pythagoricæ ſectæ Philoſophum ſpectant.

30

Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.

Æmilius Papinianus, ejuſque auditores, Cajus, Marcellus, Ulpianus, Pomponius, Gordianus, Sabinus, Hermogenes, Africanus, Modeſtinus, Celſus,

ſus, Julius, Paulus, Trifonius, Marcellus, Venatus, Alphenus, Florentinus, Calliſtratus, Severus, Severianus, è quorum fragmentis contextæ Juſtiniani Pandectæ.

Proculus, à quo Proculiani dicti ſectatores.

Philoſophia. 31

Alexander Aphrodiſeus, & Ammonius Ariſtotelis interpretes.

Photinus, & Longinus Amelius Apamienſis, Edeſius, Plotinus Platonis ſectator obſcurus, & Magus Porphyrii Magiſter.

Olympius Philoſ. & Magus.

Platonici plurimi, Chriſtianis, alii hoc ævo Magis acceſſere.

Aliis Patrum Ariſtoteles, aliis Plato hoc ſæculo Chriſtianæ religioni opportunior videri cœpit.

Medicina. 32

Q. Serenus Sammonicus, cujus de medicina, & morborum remediis carmen ſupereſt, ſub Severo, & Caracalla, à quo in cœna eſt interemptus.

Serenus filius, Gordianis, & Alexandro Mammeæ gratus; hunc Gyraldus in Poetarum Hiſtoria cum patre confundit.

Naumachius, Philargius Lycius Naumachii auditor, qui Probo imperante, floruit.

Sextus Africanus Chronologus, & medicus; Theodorus Priſcianus.

Mathematica. 33

Cenſorinus ſcripto de Die natali locum inter Mathematicos obtinuit. Ale-

Alexander Aphrodiſ. librum de Muſica emiſit.

Porphyrius ſub Aureliano, & Probo Muſicum opus, & Iſagogen rerum Aſtronom. dedit.

Anatolius Laodicenſis Epiſc. de numeris ſcripſit 283.

34

Hiſtoria, & Chronologia.

Marius Maximus, Dio Caſſius Nicæus, Herodianus, Lollius Urbicus, Cordus, Encolpius, Ælius Sabinus, Volcatius Terentianus, Curius Fortunatianus.

Julius Africanus, D. Pontius Diaconus, & Aurelius ejuſdem Socius, Hiſtorici Eccleſiaſtici.

Anthero Rom. Pontifici plurimùm debet Eccleſiaſtica Hiſtoria, cùm per Notarios res Martyrum impenſiùs ſcribi juſſerit. Succeſſere Notarii, qui nunc Prothonotarii Apoſtolici appellantur.

35

Rhetorica, Oratoria, Poeſis.

Engamus, Porphyrius, qui & Philoſophus, Eumenius. Rhetores.

Tatianus Rhetor, & Orator Chriſtianus, S. Juſtini Martyr. diſcipulus magno cum plauſu in prima ætate Oratoriam docuit, Euſebio teſte: ſed poſtea errorum magiſter factus eſt Encratitarum parens.

Numeriano Imperat. poſita eſt ſtatua in Bibliotheca Palatina cum inſcript. *D. Numeriano Oratori potentiſſimo. Vopiſcus.*

Oppianus Cilix Halieutic. ſcriptor, Nemeſianus, Olympius, qui de Venatione ſcripſit: Poetæ.

Philippus Imperator ad coercendam Poetarum licen-

licentiam eorum nomina delet ex albo Profeſſorum 248

Philologia, & Grammatica. 36

Cenſorinus præter librum de *Die Natali*, de *Accentu* opus edidit Sidonio Apollinari ſæpe laudatum, ideoque Philologis, & Grammaticis rectè adnumeratur.

Lupercus Berythius, Philæmon, Porphyrius Tyrius. Grammat. *Hujus opera ad Grammaticam ſpectantia numerantur a Suida.*

Malchio Presbyt. Rhetoricæ, & Grammaticæ Profeſſor præfuit Scholæ Antiochenæ. *Euſeb. l.4. c.23.*

Latini ſermonis proprietas hoc ævo ſervata eſt a Juris peritis Papiniano, & aliis, qui in ſua Sede numerantur.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Artes omnes, bellis ubique terrarum ſævientibus, languent.

Inſtituta annorum numeratio per annos Imperii Diocletiani, uſque ad annum Domini 532. duravit.

Urbium natales, & alia. Architecturæ opera illuſtria. 38

Brandeburgum in Germania à Brenno poſitum 211.

Sicambria, quæ nunc Hungarorum Buda, conditur 234.

Philippopolis à Philippis Imperat. Boſra in Arabia ab iiſdem inſtaurata 245.

Firmus Tyran. domum è quadratis vitris bitumine

mine, & aliis medicamentis inſertis habuiſſe ſcribitur à Vopiſco.

Aurelia in Gallia ab Aureliano 273.

Severi Vallum inter Scotiam, & reliquam Britanniam 207. A Bodotria ad Glottæ æſtivaria per 132. m. paſs. ubi anteà Agricola provinciam finire decreverat. *Buchanan.*

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices.*

Septimius Severus, & Alexander item Severus, ædes Romæ labentes inſtaurant.

Thermæ Antonini Caracallæ, & Diocletiani magnificentiam florentis adhuc Architecturæ, ſed Gallieni veriùs, ut bene notat Fabrettus, quàm Caracallæ Circus extra portam Capenam, labentis infelicitatem docent.

Aurelianus Urbem muris validioribus, & amplioribus munit; ſed errant proculdubio, qui eos ad ambitum 50. milliarium extendunt. *Minutol. in Antiquit. Roman.*

40 *Pictura, Statuaria, earumque Roma vices.*

Codices duo, Terentii alter, alter Virgilii cum pictis fabularum argumentis, hujus ævi picturam exhibent in Vaticana Bibliotheca.

Arcus Septimii Severi Statuariam declinan tem, ſed celebre Caracallæ caput in Farneſiano Palatio, florentem adhuc videtur oſtendere.

Urna marmorea in Porticu Baſilicæ Liberianæ, Chriſtianæ Religionis myſteriis inſignis, hoc ſæculo inclinante creditur elaborata.

SÆ-

SÆCULUM IV.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices.

				I
31	S. Marcellus Roman. M. à 304. ad 309.	4	2	*Nu-*
32	S. Euſebius Græcus à 309, ad 311.	2	8	*mera-*
33	S. Melchiades Afer à 311. ad 313.	2	12	*tio per*
34	S. Silveſter Roman. à 314. ad 335.	21	1	*Indi-*
35	S. Marcus Roman. 336.	0	9	*ctiones*
36	S. Julius Roman. à 337. ad 352.	15	6	312.
37	Liberius Roman. à 352. ad 367.	15	4	*ſive*
38	S. Felix II. Roman. M. à 355 ad 358.	3	0	313.
39	S. Damaſus Hiſpanus à 367. ad 384.	17	3	
40	Siricius Roman. à 385. ad 398.	13	1	
41	S. Anaſtaſius Roman. à 398. ad 402.	4	1	

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſiæ. 2

Mirum eſt, ab Euſebio ejus ævi ſcriptore Marcellum à Marcellino non fuiſſe diſtinctum.

Acta S. Silveſtri Baronio ſuſpecta, ſuppoſititia pluribus aliis habentur; quare cautè legenda.

Si quis fuit error Liberii in cauſa Athanaſii, quiſquis fuit non officit ei; quia ex Chriſti promiſſo pollent in rebus Fidei aſſerendis nunquam fallaci magiſterio Rom. Pontifices. *Pallav. l. 6. c.* 8.

S. Felix I. quamvis primò Liberii exulis loco intruſus, eo labente legitimus Pontifex eſt effectus. *Pallavic. ibid.*

Roma-

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Eccleſia Rom. ſemper habuit Primatum. *Concil. Oecum. Nican.* 1. *Can.* 6. *Videatur Scheleſtratus in Antiquit. Illuſtr.*

Omnibus ubique terrarum Epiſcopis ad Romanum Pontif. provocare licere Synodus Sardicenſis non docet, ſed confirmat.

Præferri omnibus Apoſtolis meruit, & claves Regni Cœlorum communicandas cæteris ſolus accepit. *Optat. Milevit. loquens de S. Petro Apoſt. lib.* 1. *contra Parmen.*

4 *Pontificum Romanorum, & S. R. E. Cardinalium ritus, & vices.*

S. Marcellus Cardinalium Titulos auget. 309.

S. Silveſter, cùm Conſtantinus nomen Chriſto dediſſet, Thiaræ aureum addidit phrygium.

Idem ſeptem Diaconos Regionarios, ſive revocavit, ſive confirmavit.

Aucto Chriſtianorum, & Regionum Urbis numero, Diaconi Cardinales 24. inſtituti.

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes.*

SS. Agnes, Lucia, Vincentius, Dorothea, &, ut quidam opinantur, Catharina V. & M.

Cæſo deinde per Conſtantinum Licinio pax Eccleſiæ, & otium ubique partum.

XI. Conſtantius Arian. vexat Eccleſiam à 340 ad 361.

Sapor Peſſarum Rex ab an. 340. ad 369. in Chriſtianos barbarè ſævit.

XII.

XII. Julianus 362. crudeliter, ſed callidè furit.

XIII. Valens Arian. in SS. Præſules præcipuè ſævit à 366. ad 378. quo ceſſat Cæſarum furor.

S. Urſula cum 11. Sociarum millibus ab Hunnis cæſa. 382.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Romana 313. 315. 324. 325. 337. 340. 341. 368. 369. 373. 382. 386. Arelatenſe, Ancyrannm Neocæſarienſe 314. Alexandrina 319. 339. 362. 363. 398. Gangrenſe incerti anni.

Nicænum G. I. 325. Tyrium Arian. 335.

Hieroſolymit. R. 335. Conſtantinopolitana Arian. 336. 339. 359. Alexandrlnum Arian. 339.

Antiochenum 341. falsò creditum Arianorum, ſed verè Catholicorum, & Religioni perutile, ut egregiè docet eruditiſſimus Scheleſtrat.

Antiochena Arian. 345. 361. Mediolanenſia 344. 347. 354. 390. Sardicenſe Catholic. 347. Sardicenſe Arian. 347. Carthaginenſia 348. 390. 397. 398. Sirmienſe Catholic. 349. Sirmienſia Arianorum 351. 357. Arelatenſe Arian. 355. Biterenſe 356. Laodicenum incerti temporis, Colonienſe 356.

Ancyranū Arian. 358. Ariminenſe 359. Seleucienſe R. 359. Pariſienſe 362. Anthiochenum 363.

Lampſacenum falsò creditum Arian. 365. Carienſe, & Singedunenſe Arian. 366. Illyricum 367. Tyanenſe 369. Valentinum I. 374.

Conſtantinopol. G. II. 381. Aquilejenſe, & Cæſaraugustanum 381. Conſtantinopolitana 382. 400. Sidenſe 383. Burdegalenſe 385. Trevirenſe 386.

Capuanum 389. Angarienſe 391. Hipponenſe 393. vel circiter. Coplenſe 394. Bagajenſe Conciliabulum 394. Taurinenſe 398. Toletanum I. 400.

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

S. Januarius E. M. 305. cujus ſanguis Neapoli, ſi capiti apponatur, liqueſcit.

S. Nicolaus E. Myrenſis, cujus ex oſſe arido liquor mirabilis perpetuò fluit.

S. Helena Conſtantini mater 327. S. Paphnutius 325. florebat, S. Antonius Abb. 356.

S. Optatus Milev. E. 364. S. Hilarius Pictav. E. 369. S. Euſebius E. 370. S. Athanaſius E. Alexandr. 372. S. Hilarion Abb. 372. S. Juvenalis E. 376.

S. Ephrem 378. S. Baſilius Magnus E. 379. S. Arſenius Abb. 380. S. Liborius E. 386. S. Geminianus E. 387. S. Monica S. Auguſtini Mater, & S. Gregorius Nazian. E. 389.

S. Gregorius Nyſſen. E. 394. S. Ambroſius E. 398. S. Martinus E. 397. 400. vel 401.

8 *Propagatio Fidei, & Bella ſacra.*

Aurea Chriſti imago in Romano Senatu erecta 312.

Frumentius Indis Orient. Chriſti fidem miraculis perſuadet.

Magna Rom. Imperii pars cum Conſtantino Imper. Chriſtum Regum Regem adorat.

Longobardi ſub Agelmundo R. Hunni per Theotimum Scytham, Beſſæ Hemi montis incolæ, Iberi cum Bacurio R. per Chriſtianam ancillam Chriſti ſacra ſuſcipiunt.

Sa-

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Uſus Corporalium ex ſolo lino à S. Silveſtro imperatus.

Hymnus Glorificationis.

Limites Diœceſibus conſtituti in Nicæna Synodo.

Roſarii rudimentum à Paulo Anachor. preces per lapillos numerante. *Sozom. l.6.c.29.*

Congregationes ad ſepelienda corpora.

Pallium Epiſcopale ſub Marco I.

Alleluja cantari cœptum in Eccleſia: Agapæ ferè proſcriptæ.

Interſtitia ad Sacr. Ordines à Syricio inducta.

Pœnitentiarii munus, ad quem pertinebat publicè pœnitentibus pœnas imponere, à Nectario C.P. ſublatum 390.

Sacer Cœlibatus; Ordines Religioſi. 10

In Armenia, Scythia, Nitria, & vtraque Thebaide à S. Antonio Monaſteria condita ſunt. S. Pachomius in Ægypto, S. Hilarion in Palæſtina SS. Baſilius, & Athanaſius in Græcia Cœnobia aperuere.

In Etruſci maris inſulis, Mediolani, Vercellis, Turone floruiſse Monaſteria docent, SS. Hieronym. Ambroſ. Auguſtin. Severus Sulpitius.

Tria erant hoc ævo Monachorum genera, Anachoretæ, Cœnobitæ, Remaboth bini, vel terni ſine Præſide viventes.

Manuum labore vitam omnes tolerabant.

Pueri in S. Baſilii Monaſteriis educabantur.

11 *Miracula.*

Crux Conſtantino Magno è Cœlo apparet cum inſcriptione : *In hoc Signo vinces* 312.

Ignis è fundamentis erumpens, & operarios adurens, vetat locari fundamenta Templi Judaici, quod Julianus Imp. inſtaurare parabat.

Thaumaturgi hujus ſæculi fuere SS. Antonius, & Hilarion Abb. Nicolaus Myrenſis, & Martinus EE.

Teſtantur plura Miracula SS. Athanaſius, Ambroſius, Gregorius Nazianzenus, & Nyſſenus, Theodoretus.

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

Felix Antipapa contra Liberium 352.

Scindunt Orient. Eccleſiam Euſthatiani, & Meletiani Antiochiæ 360.

Occidentalem Lucifer Calaritanus 362.

Urſicinus contra Damaſum inſurgit 366.

Donatiſtæ ſchiſmate ſcinduntur à Cæciliano 396.

Intolerandi abuſus in Agapis Chriſtianorum, Patres ad eas vetandas impellunt.

Qui ex Chriſtianis edicto Diocletiani de tradendis Sacris libris paruere, dicti ſunt *Traditores*,

13 *Hæretici.*

Donatus, Meletius, Arius, cujus peſtiferum dogma toto ferè Chriſtiano Orbe propagatum eſt.

Colluthus, Petilianus, Audæus, à quo Antropomorphitæ, Plotinus, Macedonius, Eunomius, Euſtachius, Meſſaliani, Hypſiſtarii, Theophro-

phronius Agnoitarum progenitor, Paterniani, Apollinaris, Collyridiani, Seleuciani, Antidicomarianitæ, Hermiani, Priſcillianus, Helvidius, Jovinianus, Agapeti, Nudipedes, qui ſiniſtra interpretatione ſibi aptabant præceptum Moyſi datum, *Solve calceamentum de pedibus tuis.*

Imperatores Romanorum. 14

41 Conſtantius Clorus, & Galerius Maximianus à 304. ad 306. 3

42 Conſtantinus Magnus Conſtant. Clori f. ad 337. 31

43 Conſtantinus Junior Magni f. ad 340. 4

44 Conſtans Conſtantini Magni f. ad 350. 13

45 Conſtantius Conſtantini Magni f. ad 361. 24

46 Julianus cognomento Apoſtata ad 363. 2

47 Jovianus, ſeu Jovinianus ab Exercitu dictus Auguſtus ad 364. M. 2

Valentinianus I. adſcito in conſortium fratre Valente Imperium dividit.

IMPERATORES OCCIDENTIS.

48 Valentinianus I. ad 375. 12

49 Gratianus ad 383. 8

50 Valentinianus II. ad 392. 9

51 Honorius à 395. ad 423. 28

IMPERATORES ORIENTIS.

1 Valens ad 378. 14

2 Theodoſius I. ad 395. 16

Mortuo Valentiniano II. ſolus imperat.

3 Arcadius ad 408. 13

R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ, Principes. 15

Conſtantinus Magnus Sedem Imperii Roma Byzantium transfert.

Conſtantinus poſt translatam Roma Conſtantinopolim Imperii Sedem, quatuor inſtituit Prætorii Præfectos, Orientis, Illyrici, Italiæ, & Galliarũ, ac per eos adminiſtrat Imperium à ſe auctum.

Conſtantinus II. Conſtans, & Conſtantius Conſtantini filii, partiuntur Imperium ex præſcripto Patris.

Conſtantino cedunt Galliæ, & quidquid terrarum ultra Alpes jacet: Conſtanti cum Illyrico, & Africa Italia: Conſtantio Græcia, Thracia, Aſia, & Ægyptus.

16 *Roma vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Conſtantinus Baſilicas Lateranenſe, Vaticanam, & D. Pauli, quas à fundamentis erexerat, aureis, argenteiſque vaſis magnificè exornatas, opulentiſſimis latifundiis ditat.

Eodem jubente ab Eccleſiis adiri hæreditates Confeſſorum, & Martyrum, quibus morientibus nullus ſupererat ſanguinis propinquitate conjunctus, non Eccleſiæ tantùm Romanæ, ſed etiam aliarum opes mirum in modum augentur.

A filiis Conſtantini uſque ad Honorium Urbem plerumque regebat Præfectus Imperatoris nomine.

17 *Reges Galliæ.*

Chlogion Francorum Rex, à quo, teſte D. Gregorio Turon. Meroveus originem traxit, in Caſtro Diſpargi ſedit apud Belgas. Id oppidum nunc Diſthemium in Brabantia cenſetur.

Alii Diſpargum malunt eſſe Teucterorum ad Rhenum urbem.

Hiſpa-

Hiſpaniæ Reges. 18

Hiſpaniæ reguntur à quarto Legato Præfecti Prætorii Galliarum ab an. 331.

Sequenti V. poſt Chriſtum natum ſæculo, Svevi, Gothi, Alani, Silingi, Vandali Hiſpaniam invaſere; ſed Alanis, & Silingis eodem ſæculo extinctis, Vandalis fugatis, Hiſpaniæ diviſæ fuere inter Romanos, Svevos, & Gothos, de quibus agendum, quia illorum Reges in Caſtellanis adhuc perſeverant. *Mariana.*

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Rauſimundus Rex Sarmatarum à Conſtantino cæditur 319. Eugenius I. Scotorum Rex moritur.

Romani rerum in Scotia potiuntur; incipit interregnum 386.

Fritigildis Marcomannorum Regina maritum ad Romanorum obſequium adducit.

Alaricus Gothis imperat 381. circiter.

Hunni ſub Balamiro, & Mundifico Attilæ patre 382.

Vandali ad Viſtulæ ripas ſub Modiciſilo, ſeu Gondigiſilo circ. 382.

Initia, viciſſitudines Regnorum extra Europam. 20

Extincta apud Sinas Hana, quæ plura ſæcula Imperium tenuerat, regnat Cyna familia 264.

Servi Sarmatarum Dominos è Sarmatia expellunt, eaque potiuntur 334.

Hannibalianus Conſtantini Magni ex fratre nepos, ab eodem Rex Ponti dicitur 335.

Im-

Imperii Romani finibus ab Ortu ad Indos, à Meridie ad Æthiopes, ab Aquilone ad Sarmatas, ab Occaſu ad Oceanum Britannicum propagatis, plurima Regna in Aſia, Africa, & Europa extinguuntur.

Sapor II. Hormiſdæ II. f. Perſar. Rex, Romanis infeſtus, Perſicas opes auget; potitur Armenia 368.

21 *Bella clariora:*

Romanorum Cæſarum bella Civilia ſub Conſtantino, ejuſque filiis.

Julianus in Gallia, & Germania bellum habet.

Demùm cum Perſis ſub Sapore II. 350. diuturnum, & atrox bellum, quo fractæ Romani Imperii vires.

Iterum bella Civilia inter Romanos, ſive Cæſares, ſive Tyrannos.

Romani pluries cum Hunnis, Alemannis, Gothis ferè ſemper victores ſigna contulere.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Conſtantius 60. Alemannorum millia cædit in Gallia 301.

Conſtantinus Magnus Maxentium ad Pontem Milvium, Cœlo per Crucem oſtenſam favente, profligat 312. Licinium primò 315. mox iterum 324. vincit, Sarmatas 319. Gothos 332. cædit.

Prælium ad Murſam inter Conſtantium, & Magnentium 351.

Sapor Perſarum Rex, victo Conſtantio, Conſtantinopolim pervadit 363.

Theodoſius I. Eugenium, & Arbogaſten Tyrannos, Cœlo, ac tempeſtate favente, victor opprimit 394.

Bel-

Belli Duces Nobiliores. 23

Antemius, poſtea martyr ſub Juliano.

Gallicanus Dux, & Conſul, mox martyr.

Jovinus Magiſter Equitum ſub Valentiniano II.

Sapor II. Perſarum Rex juſſu patris in utero matris coronatus, poſtea bello fortiſſimus, & Romanis formidandus.

Theodoſius Hiſpanus Imperatoris cognominis pater.

Ardaburius Pater, & Aſper filius, Aſpebetus Perſa, Chriſto tandem addictus.

Terentius Dux maximus ſub Valent.

Arbogaſtes Comes, mox proditor 394.

Caſus tragici; Calamitates publicæ. 24

Galerii Maximiani horrenda mors 311, Diocletiani 316.

Lues, fames, & omnis generis calamitates exundant.

Conſtantinus Criſpum filium, falſo Fauſtæ Novercæ crimine circumventum, ſupplicio afficit 326.

Ablavius dictus fortunæ pilâ ruit 337.

Fames poſt hominum memoriam atrociſſima, tum alibi, tum in Cappadocia 367.

Valens in tugurio crematur à Gothis 378. Eos, quos contra Catholicos foverat, cæleſtis iræ miniſtros expertus.

Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo. 25

Luna ſanguinei coloris 302.

Terræmotus horribilis apud Tyrum, & Sido-

 nem,

nem, Urbes multas, populoſque innumeros opprimit 306. *Euſebius*.

Nicomediæ dirus terræmotus, & incendium per dies 50. 358. *Hieronym.*

Terræmotus, quales antea nunquam extitiſſent, Orbem terrarum propemodum univerſum concutiunt, maria intumeſcunt; & urbes hauriunt 365.

Grando inſitatæ magnitudinis Conſtantinopoli 367. *Idatius, & alii.*

In Arteſia pluviæ mixta cadit lana 367. *Hieronym.*

Nicæa per Terræmotum penitus everſa 368. *Idatius, & alii.*

26 *Res memorabiles, ſive ſacræ, ſive prophanæ.*

Ex non ita pridem vulgato Firmiani Lactantii libello de Mortibus Perſecutorum, didicimus, non ſponte, ſed coactos Diocletianum, & Maximianum abdicaſſe anno 364.

Criminoſos diffidentium Epiſcoporum libellos in ignem conjicit Conſtantinus dictitans: *Ego verò Epiſcopum delinquentem ſi viderim, hac purpurâ operirem.*

Tanto honore Conſtantinus in Nicæno Concilio Epiſcopos coluit, ut poſtremus ſederet Auguſtus.

27 *Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Berytenſis Academia per Diocletianum, & Maximianum.

Scholæ Romanæ Profeſſoribus, & Salariis à Theodoſio exornatæ. Bono-

Bononienſis Academia à Theodoſio inſtituta.

Conſtantinus M. liberalium artium profeſſoribus liberales mercedes aſſignat.

Licinius Cæſar propter ſummam inſcitiam, literas peſtem publicam appellabat.

Julianus Apoſtata ſtudia bonarum artium Chriſtianæ juventuti conatus eſt adimere. Quæ res Gregorium Nazian. impulit ad condenda carmina.

Theologia poſitiva. 28

Victorius Petabonenſis, Lactantius Firmianus, Conſtantinus Imper. S. Antonius Ab. Euſebius E-miſſen. S. Athanaſius, Lucifer Calaritanus, S. Cyrillus Hieroſolym. S. Hilarius Pictav. Hilarus Sardus, Titus Boſtrenſis, S. Ephrem, S. Baſilius Magn. S. Gregorius Nyſſenus. S. Gregorius Nazianzen. Gregorius Bæticus E. Didymus Alexandrin. E, S. Pachomius Ab. Oreſienſis, Marcus Eremita ſuſpectus, Aſterius Amaſenus, S. Paulinus Nolanus, S. Diadocus, S. Ambroſius.

Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum Scripta. 29

Arnobius Senior, S. Methodius E. & M. Lactantius Firmianus, Victorinus Rhet. S. Hilarius Pictav. Euſebius Cæſarienſis, S. Turibius E. S. Serapion E. Gregorius Bæticus, S. Athanaſius E. Sebadius, Pacianus E. Didymus Alexandr. S. Optatus Milevit. E. S. Baſilius Magn. S. Gregorius Nazian.

S. Julii P. Epiſt. 1. Liberii I. S. Damaſi opuſcula quædam genuina. *Videatur Scheleſtrat. in Antiquit. Illuſtr.*

Jus

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Editi ſunt Canones Petri E. Alexandrini circa lapſos recipiendos. *Vide Balſamonem*.

Hebræorum Rabbini legum, ſeu potiùs errorum Interpretes, qui Miſnà continentur, & in Talmud concinnando operam poſuere. Rab fil. Nahaman Bereſchit Rab, & cæterarum Rabboht. Rab fil. Joſeph, quem Hebræi jactant numeraſſe 12. auditorum millia.

Hoc, & ſequenti Saeculo inter horrendos armorum ſtrepitus audiri vix potuere legum, earumque Interpretum voces.

31 *Philoſophia.*

Porphyrius dictus à veſte, quà utebatur purpurea; ſed aliis ex Suida Malchus, ex Volaterrano Baſilides appellatur: Ex Judæo Chriſtianus, & tandem apoſtata. *D. Hieronym. in Ep. ad Galat.*

Maximus Epheſius, & Jamblicus Platonici, & Pithagorei, Juliani Cæſaris Magiſtri.

Themiſtius Ariſtotelis interpres, Priſcus Philoſoph. & Magus.

Julianus Cæſar Nicomediæ à Maximo perverſus, Chriſto deſerto, Philoſophiam, ſeu veriùs Magiam adamavit.

32. *Medicina.*

Zeno Cyprius, & Philoſtorgius alius ab Hiſtorico.

Oribaſius Juliani Cæſaris Medicus, qui ſucceſſorum Principum invidià exulare apud Barbaros juſſus, ab iis ob egregia medicinæ experimen-

menta pro Deo quodammodo cultus eſt, teſte Eunapio Sardiano.

Aetius Amydenus ſub Juliano, & Valentiniano.

Alypius Antiochenus. Vegetius auctor Mulomedicinæ. Julius Auſonius Poetæ Pater. Theophilus Alexandrinus. Vindicianus, Theodorus Priſcianus dictus alibi Octavianus Horatianus, Marcellus Burdegalenſis.

Mathematica. 33

Gervaſius Tilberienſis Anglus Geograph. Rabi Adda auctor Kalend. Hebraici. Aetius Amydenus Medicus, & Mathem. Abifelda Syrus. Diodorus Monachus, & Epiſcopus Tarſenſis. Eutocius Aſcalonita. Julius Firmicus. Theon Alexandrinus Geometra Hypatiæ pater.

Ruffus Auienus. Pappus Alexandr. Panodorus Euſebii in Chronologia emendator.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Aſclepiodotus, Claudius Euſthenius, Ælius Spartianus, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio, Jul. Capitolinus, Ælius Lampridius, Flav. Vopiſcus, Sextus Aurel. Hiſtor. Auguſtæ Scriptores.

Lactantius Firmianus mortes Eccleſiæ Perſecutorum libro peculiari deſcripſit.

Ammianus Marcellinus ſub Gratiano, Euſebius Cæſarienſ. Parmenianus Donatiſta mendax, Evagrius Antiochenus E.S. Dorotheus Tyrius, à quo tamen ſcripta non eſt Synopſis de vita, & mor-

morte Apoſtolorum mendaciis referta; Idacius Clarus, Flavius Dexter.

S. Amphilochio falsò tribuitur vita S. Baſilii Magni.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

Minervius Burdigal. Gennadius, Muſonius, Homerius, Libanius, Marius Victorinus, Nazarius, S. Auguſtinus Rhetores.

Eunomia Virgo Chriſtiana eloquentiæ laude par patri Nazario. *Euſeb.*

Prohæreſius, Julianus Imper. SS. Gregorius Nazianzenus, Baſilius, Gregorius Nyſſenus, Hilarius Pictav. Hieronymus, Ambroſius, Oratores.

Triſillius, Juvencus Presbyt. S. Gregor. Nazianzen. S. Paulinus Nolanus, Feſtus Avienus, Symposius Celſus, Palladius Rutilius Jun. S. Damaſus. Poetæ.

Poeſis, & eloquentia, quæ priore ſæculo jacuerant, viſa ſunt refloreſcere.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Prohæreſius, Flav. Vegetius, Macrobius Philol.

Evantius Cretus, Ælius Donatus; qui vetuſtis auctoribus explicandis collapſum Latinum Sermonem conatus eſt inſtaurare.

Gulphilas E. Gothicarum literarum inventor, ut quibuſdam placet. Gramm.

Soſipater Chariſius, & Diomedes hìc à nonnullis locantur; ſed verè de illorum ævo non liquet.

Jam ſub Iuniore Theodoſio Græci Sermonis candor cœperat infuſcari, ut ex inſcriptionibus ejus temporis Philelphus affirmat. Du Freſne. Nova

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Magnus Conſtantinus primus Vexilla notat ſigno Crucis.

Indictiones inſtitutæ, abrogatis Olympiadibus 312. ſive 313.

Aureus numerus excogitatur 325.

Aurea Corona primus inter Cæſares utitur Conſtantinus poſt Imperii ſedem Conſtantinopolim translatam.

Venatio Accipitraria inter Romanos, vel Conſtantini, vel Theodoſii Senioris ævo initium habuiſſe videtur. *Voſſius*.

Flavius Dexter primus annos numerat à Chriſto nato in fine ſæculi.

Urbium natales, & alia. Architecturæ opera illuſtria. 38

Byzantium à Severo exciſum, à Conſtantino Magno inſtauratur, ac nova Roma, & Conſtantinopolis dicitur.

Baſilea ſub Valentiniano II. ex Auguſtæ Rauracorum reliquiis 374.

Templum Antiochenum nobiliſſimum, Dominica Aurea dictum anno 328. inchoatum, 341. dedicatum.

Architecti nobiles; Architecturæ Romanæ vices. 39

Nova ædificia ſub Conſtantino ex veterum partibus ædificari cœpta, ut liquet ex ejuſdem Arcu, & Baſilicis ab eo conditis. Hinc in Chriſtianorum Templis nonnulla marmora Ethnicorum myſteriis ſculpta ſpectantur.

Templa in Crucis formam ædificata, poſt Crucem Conſtantino oſtenſam.

Auro

Auro opulenta hujus ævi ædificia, ut ex D. Hieronymo conſtat, ſed minùs ſolidè ædificata ad nos non pervenere.

Agnoſcuntur tamen tum in Baſilica Liberiana, tum in Templo SS. Joannis, & Pauli, & in Baſilica Seſsoriana quædam antiquitatis veſtigia.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Conſtantinus Byzantium immigrans, nobiliores ſecum Pictores, & Statuarios trahit.

Pius Chriſtianorum ardor multa tum Deorum, tum hominum ſimulacra delet.

Auguſtiſſimæ Virginis imago in æde S. Martini in Montibus, teſsellis compacta dicitur S. Silveſtri juſsu.

Arcus Conſtantino victori erectus, florentem ævo Trajani Statuariam, hoc deficientem oſtendit; nam partes ex arcu Trajani ſumptæ omnino optimæ, poſt Conſtantini victoriam ſculptæ, omnino peſſimæ apparent.

SÆCULUM V.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices. 1

42	S. Innocentius Albanus à 401. ad 417.	15	0
43	S. Zoſimus Græcus à 417. ad 418.	1	11
44	S. Bonifacius Roman. à 418. ad 423.	4	8
45	S. Cœleſtinus Roman. à 423. ad 432.	8	11
46	S. Sixtus III. Roman. à 432. ad 440.	8	0
47	S. Leo Roman. à 440. ad 461.	21	2
48	S. Hilarius Sardus à 461. ad 467.	5	3
49	S. Simplicius Tiburtin. à 467. ad 483.	15	11
50	S. Felix III. Roman. a 483. ad 492.	9	0
51	S. Gelaſius Afer à 492. ad 496.	4	7
52	S. Anaſtaſius II. Roman. à 496. ad 498.	2	0
53	S. Symmachus Sardus à 498. ad 514.	15	7

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſiæ. 2

S. Zoſimus Celeſtium benignitate ad officium revocare voluit, ejus hæreſim numquam probavit, aliquando damnavit. *Baron. & Bellarm.*

S. Cæleſtini permiſſu convocata eſt à Theodoſio Juniore Synodus Epheſina, cui præfuit per Legatos. *Baron. Bellarm. & alii.*

S. Leo I. Calcedonenſi Synodo præfuit per Legatos. *Bellarm. & alii.*

Fabuloſa ſunt, quæ de Anaſtaſii II. cum Photino, & Acacio communione ſcribit Auctor libri Pontificalis. *Baron. ann. 498.*

Ro-

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Nulla unquam Concilia rata leguntur, quæ non ſint fulta Apoſtolica authoritate. *S. Damaſus cap.* 3.

In Romana Eccleſia ſemper Apoſtolicæ Cathedræ viguit Principatus *S. Auguſtinus Ep.* 162.

In Concilio Chalcedonenſi pluries apparet R. Pontificis Primatus, & Magiſterium in univerſa Eccleſia: Illo major S. Leo, quædam ejus decreta irritat. *Ex Epiſtola ad Pulcheriam.*

B. Petrus in propria Sede, & vivit, & præſidet. *S. Petrus Chryſol. ad Eutychet.*

S. Joannes Chryſoſt. C. P. & Joannes Patriarcha Alexandr. ad Rom. Pontificem provocarunt.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Ubi deſæviit Cæſarum in Chriſtianos furor, Templa in domibus, & prædiis Eccleſiæ ædificari cœperunt, & ab iis Tituli inducti ex C. *Specioſus Presbyter Card. S. Laurentii in Titulo Lucinæ.*

Legati à Latere nomenclatura deſumpta videtur à literis D. Leonis Magni ad Julianum.

Cautum eſt in Synodo Romana ſub Hilaro, ne quis ſibi Succeſſorem eligeret.

Sedente Symmacho Cardinalium Tituli 28. Hi per numerum ſeptenarium diviſi quatuor Patriarchalibus Baſilicis adſcribebantur.

S. Felix P. III. primus Imperatorem in Epiſt. Filii nomine compellavit.

Hoc ſæculo Papæ appellatio peculiari quodam modo R. Pontifici tribui cœpit. *Sauſſayus.*

Per-

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes.

Perſæ ab anno 420. ad 450. ſub Iſdegerde, Varane IV. & V. Chriſtianis infeſti.

Genſericus Vandal. R. in Africa, & Sicilia ab anno 437. ad 476. ejuſque Succeſſores ad 499. in Catholicos ſæviunt.

Attila Chriſtianas pleraſque Provincias flagellat ab an. 442. ad 454.

Anaſtaſius Imper. Hæreticos fovens, Catholicos vexat à 493. ad 518.

Concilia Generalia, & Provincialia.

Africana 401. 401. 403. 404. 405. 407. 408. 408. 410. 410. 416. 417. 418. 425.

Milevitana 402. 416. Toletanum 406. Ptolemaidis 411. Cirtenſe 412. Carthaginenſia 412. 416. 418. 419. Macedonicum 414. Dioſpolitanum 415. Hieroſolymitana 415. 454. Romana 417. 430. 433. 444. 445. 449. 465. 483. 484. 487. 494. 495. 499. 500. Teleptenſe 418. Anabarzenſe 423. Orientale 427. Alexandrina 430. 432. Epheſinum G. III. 431. 431. Prædatorium R. 449. Antiochenum 432. Armenum 435. Conſtantinopolitana 439. 448. R. 449. 450. 459. Regenſe 439. Arauſicanum I. 441. Vaſionenſe 442. Hiſpanienſe 447. Tyrium, & Berythenſe 448. Mediolanenſe 451. 451. Arelatenſe II. 452. III. inter 449. & 461. Chalcedonenſe G. IV. 451. Andegavenſe 453. Hieroſolymit. 454.

Synodus S. Patritii 456. Turonicum I. 461. Veneticum I. 465. Cabilonenſe 470. Bituricenſe 472. Viennenſe in Gall. 474. Lugdunenſe 475.

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

S. Epiphanius E. 404. S. Joannes Chryſoſtomus E. 407. S. Hieronymus 420. S. Honoratus Arelat. 426. S. Gaudentius E. 427. S. Alexius, & S. Auguſtinus E. Hippon. 430. S. Paulinus E. Nolanus 431. S. Germanus E. Antiſiod. 448. S. Petrus Chryſol. E. 449. S. Eucherius E. 449. S. Hilarius E. Arelat. 449. S. Petronius E. 450.

S. Pulcheria Imper. V. ejuſque Sorores Placilla, Marina, & Arcadia.

S. Simeon Stylita, qui primus ſuper columnam vixit 461.

S. Maximus E. Taurin. 466. S. Genovefa V. 468. S. Daniel Stylita 489. S. Patritius E. 491. S. Epiphanius E. Ticin. 496.

8 *Propagatio Fidei, & Bella ſacra.*

Burgundiones cum R. Gundiſilo à S. Domitiano E. Genevenſi: Galli cum Clodovæo pleniùs: Scoti à S. Palladio iterum: Hiberni à S. Patritio ad fidem adducuntur.

Tervanus Pictos, S. Servanus Orchades inſulas Chriſto lucratur.

Perſæ cum Iſdegerde Rege: Æthiopes cum Abrahamo R. & Abba fratre: Saraceni cum Alamundo ad fidem accedunt: & Vindelici, Norici, Rugi, per S. Severinum.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Paraboli juvandis peſte contactis.

Primus inter SS. Confeſs. colitur S. Martinus.

Nocturnæ vigiliæ ad Sepulchra MM. ſublatæ, retenta jejunia. Damna-

Damnato Neſtorio adduntur Angelicæ Salutationi, *S. Maria Mater Dei &c.*

Cerei Paſch.benedictio in ſingulis Paræciis conceſſa. Agni cerei conſecrari cæperunt.

Additum Fidei Symbolo, *Filioque*, in Concil. Hiſpan. juſſu S.Leonis celebrato 447.

Triduum Rogationum inductum à S. Mamerco Vienn.E. Triſagium in Miſſa cani cæptum. Evangelio jubet aſſurgere Anaſtaſius.

Sacer Cælibatus, Ordines Religioſi. 10

S. Auguſtinus in Africa religioſas utriuſque ſexus familias inſtituit; ſed fœminis tantùm dediſſe leges videtur.

Joannes Caſſianus Monachorum inſtitutor.

Lerinus à S. Honorato, & Sociis coli cæpta.

S.Alexander parens Acemetarum,qui Conſtantinopoli à celebri Monaſterio Studio dicti Studitæ.

Canonici Regulares à Gelaſio I. quo duce in Italiam venerant, Lateranenſi Monaſterio donantur, & ab eo nomen trahunt.

Monachi, qui ad Sacerdotia, & honores aſſumebantur, Inſtituti ſui leges, & veſtes retinere conſueverant.

Miracula. 11

Puer Conſtantinopoli,ſpectante populo, in ſublime elatus, diſcit ab Angelis comprimendum eſſe terræmotum repetitis his vocibus: *Sanctus Deus, Sanctus fortis &c.*

Ampulla Sacri Chriſmatis de Cœlo coram populo ad inungendum Clodoveum Francor. R. à Columba defertur.

Inclaruere miraculis SS. Simeon Stylita, Patritius, Maurilius.

Miracula hoc ſæculo patrata ſcripſere S. Auguſtinus, & Victor Vitenſ.

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

Eulalius, Schiſma exorſus, gradu dejicitur 419.

Petrus Fullo E. Antiochenus addens Hymno *Sanctus, Sanctus &c. Qui propter nos Crucifixus eſt*, magnas excitat in Eccleſia turbas.

Semina Schiſmatis Conſtantinopolit. Preſulum, Primatum affectantium, jacta ab Acacio 471.

Quamvis Henoticon Zenonis nullam diſertè hæreſim contineret, meritò tamen à piis quibuſque rejectum eſt.

Cœlius Laurentius contra Symmachum P. 499.

13 *Hæretici.*

Vigilantius, ſeu veriùs cum Hieronym. Dormitantius, Secundianus, Felix, Fortunatus, Fauſtus.

Manichæi cum Auguſtino, ſed impares tanto Achilli congreſſi.

Pelagiani, Acephali, Semipelagiani, Ruffinus, Cœleſtius, Maximinus, Abeliotæ, Theodorus Mopſveſtenus, Diodorus Tarſenſis, Neſtorius, Eutyches, Petrus Fullo.

Xenajas Iconoclaſtorum parens, priùs Epiſcopus, quàm Chriſtianus.

Prædeſtinati, Acephali, Hæſitantes, Theopaſchitæ.

Im-

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS.	ORIENTIS.
52 Valentinianus III. à 424. ad 455. 30	4 Theodoſius II. ad 450. 42 *Adjutrice Sorore Pulcheria.*
53 Maximus Avitus ad 457. 2	5 Marcianus maritus S. Pulcheriæ Virginis ad 457. 6
54 Majorianus ad 461. 4	6 Leo I. ad 474. 17
55 Severus ad 465. 4	7 Leo II. cum Zenone ad 475. 1
56 Anthemius à 467. ad 472. 5	8 Zeno ſolus ad 491. 18 *Per an. duos vexatur à Baſiliſco Imperium occupante.*
57 Olybrius .M. 7	9 Anaſtaſius I. ad 518. 27
58 Glycerius ad 474. 1	
59 Julius Nepos ad 475. 1	
60 Momylus, ſive Auguſtulus. 1 *Imperium Occidentis deficit.*	
ITALIÆ REGES.	
1 Odoacer Herulus ad 493. 17	
GOTHI.	
2 Theodoricus ad 526. 33	

R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ, Principes 15

Aetius Dux, quo Galliæ, & Italiæ ſalus nitebatur, manu Valentiniani III. cæditur.

Hinc barbari omni metu ſoluti Roman. Imperium diripere incipiunt.

Sicilia occupatur à Genſerico 440.

Venetiæ conditæ, à Tribunis reguntur uſque ad annum 697. Sya-

Syagrio per Clodovæum interempto Rom. Imperium in Gallia deficit. 486.

Theodoricus per inſidias Odoacrem cædit, & Gothorum I. regnat in Italia.

16 *Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Honorio Principe Romæ ſedente, Urbs, quæ Principem diù non viderat, reſpirare videtur.

Alaricus 409. ab Urbis obſidione auro repellitur; ſed 410. eandem ex improviſo adortus proditione capit. In tecta ſævitum eſt, civibus temperatum, Templis, & ſacris vaſis intactis.

Ataulphus corradit, quod prior clades reliquum fecerat.

Maximus inde Tyrannus Urbem occupat, eoque interfecto Genſericus Vandalorum Rex 455.

Urbem iterum capit Ricimerus Gothus Anthemio Cæſari infenſus 471.

Theodoricus, tandem Odoacre per dolum cæſo, Italia, & Roma potitur 493.

17 *Reges Galliæ.*

Priamum, & Faramundum Reges, quos vulgò Meroveo præmittunt, nulli veterum memoratos, fictos omnino cum Heſchenio, aliiſque puto.

MEROVINGII REGES.

Meroveus à 448. ad 456. 8

Childericus I. fil. ad 480. 24

Chlodoveus I. fil. ad 509. 30

Primus Pariſiis ſedem fixit.

Primus Chriſto nomen dedit 495. *Ex voto, quo ſe Tolbiaca pugna obſtrinxerat.*

Hiſ-

Hiſpaniæ Reges. 18

Initium Gothorum Regno dedit Ataulphus Alarici Regis affinis, qui relicta Italia Hiſpaniam petiit 415.

Ataulphus à 415. ad 416.	1
Sigericus regnat m. 7.	0
Vallia ad 429.	13

Vallia regnante; fugati Vandali, deletæ Alanorum reliquiæ.

Theodoredus ad 451.	23
Theoriſmondus ad 452.	1
Theodoricus ad 467.	15
Euricus ad 483.	17

Romanos ex univerſa pellit Hiſpania.

Alaricus ad 507.	23

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Denied? no.

Fergusſius II. Scotorum Regnum à Romanis everſum inſtaurat 410.

Burgundiones à Rheno ad Occidentem Solem progreſſi, regioni, quam occuparunt ſub Honorio Imper. nomen fecere.

Attila Rex Hunnorum, & Buda frater Hungarorum regno dant initium 442. *Aliis Bleda.*

Caba Attilæ filius cum Hunnis fugatur ab Arderico Gepidarum Rege 454.

Angli Saxonum gens à Britannis adversùs Pictos, Scotoſque acciti, poſt fractam horum audaciam, Britanniam ſubjecere, eamque in ſeptem regna partitam, Angliam appellantes, tenuere ad annum 1017.

20 *Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Iſdegerdes hujus nominis I. apud Perſas, cui Arcadius moriens filii Theodoſii tutelam permiſit 408.

Uſai familia apud Sinas regnat 419.

Bonifacius Dux bellicis laudibus clarus, à Caſtino Valentiniani Duce læſus, ab eo deficit, & Africa occupata, Vandalos, Albanoſque in eam evocat ex Hiſpania. Sic Africa Vandalorum ditionis facta eſt 427.

Colchorum, ſive Lazorum Reges in Aſia hoc ſæculo memorantur. *Genebrardus Lazos malè locat in Perſide.*

21 *Bella clariora.*

Gothi ſub Radagaſio, Alarico, Ataulpho, & Theodorico Regibus latè per Europam arma circumferunt.

Attila Hunnorum Rex, Dei flagellum, cum 400 armatorum millibus Illyrico, & Thraciæ, Mæſiæ, Daciæ, Macedoniæ, Theſſaliæ, Germaniæ, Galliæ, Italiæ bellum, ſeu potiùs vaſtitatem infert.

Odoacer Herulorum Rex Italiam armis petit.

Franci ſub Meroveo contra Gallos, Vandalos, Gothos, ſub Clodoveo contra Germanos, & Viſigothos bella gerunt.

Saracenorum nomen incipit armis in Aſia clareſcere anno circiter 500.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Celebre ad Pollentiam prælium inter Stiliconem, & Alaricum 402.

Radagaſius Rex cum 200 Gothorum millibus ad Feſulas victus 405. Fran-

Franci Modogiſilum cum 20. Vandalorum millibus profligant 405.

Theodorico Hiſpano, Meroveo Franco, & Aetio cum Attila ad Arelatem confligentibus utrinque ad 180 mortalium millia una die cadunt 451.

Ricimerus Alanos in Italia 464.

Clodoveus Alemannos in Gallia 496 inſigni clade atterit.

Belli Duces Nobiliores. 23

Stilico gente Vandalus, Rhadagartus Gothus Cos. & Dux egregius, poſtea proditor ſub Arcadio, & Honorio.

Ferguſius II. R. Scotorum bello inclytus,

Attila Rex Hunnorum, Dei flagellum.

Aetius Patritius, & Romani Imperii columen ſingulari conſilio, ac virtute cum Meroveo Francorum Rege Attilæ impetum repreſſit, atque avertit.

Bonifacius Dux bellicis laudibus clarus, ſed Africæ demum Tyrannus.

Aurelius Ambroſius Brito vir, & morum probitate, & bellicis victoriis admirandus.

Clodoveus bello, & pietate inclytus, Francorum Rex.

Caſus tragici; Calamitates publicæ. 24

Aetius Romani Imperii columen Valentiniani Imperatoris manu cadit 454.

Maximus Imper. lapidibus obrutus, & diſcerptus 455.

Univerſi Orbis opes à Vandalis direptæ, furente mari abſorptæ 455.

Con-

Conflagrat Conſtantinopoli Bibliotheca librorum millia centena vicena continens 476.

Zeno Imperator vivus ſepultus, obſtante Ariadna non extractus miſerè perit 491.

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Cometa ad terram uſque pertingens Conſtantinopoli. *Ricciolus*.

Uticæ terra per annos ſeptem mugiit 410. *Sigebert.*

Terræmotu in Paleſtina Urbes, ac Pagi non pauci ſubverſi 419.

Terræmotus in Oriente Urbes complures, & magnam Byzantii partem ſolo æquat 446.

Toloſæ rivus ſanguinis toto unius diei curriculo defluxit 461. *Genebr.*

Terræmotus in Oriente horrendiſſimus 466.

Ignis maxima eruptio à Veſuvio 472. & iterum inclinante ſæculo. *Marc. & alii.*

26 *Res memorabiles, ſive Sacra, ſive prophana.*

Memorabili Pulcheriæ Sororis prudentia, Theodoſio II. puero ſtetit Imperium.

Eadem, obeunte fratre, Martianum in virum deligit, integra tamen virginitate, Imperii, non thori conſortem.

S. Leo divina planè eloquentia Attilam ab Urbis obſidione deterret 452.

Eccleſia Catholica perſtat, tametſi omnes Principes aut hæretici eſſent, ut Anaſtaſius Imp. Reges Italiæ, Hiſpaniæ, & Africæ: aut Pagani, ut Anglorum, Francorum, & Germanorum Reges.

Scho-

Schola, Academia, literarum incrementa, & detrimenta.	27
Florebat adhuc Athenis Academia, quæ Romam poſtea translata fuit. Bangorienſis Academia in Vvallia antiquiſſima, ut Angli Scriptores tradidere. Academia Conſtantinopolitana à Theodoſio Juniore inſtituta 425. Edeſſæ in Syria, & in Perſide literarum Scholæ florebant. Ferguſius II. Scotorum R. Gothis ſub Alarico ante regnum adeptum militans, è præda Romana vetuſtiſſimos codices, aureis, argenteiſque vaſis præhabitos, in Scotiam defert, eoſque in Jonæ Monaſterio aſſervandos locat. *Boeth.Leslaus.*	
Theologia poſitiva.	28
S. Epiphanius E. S. Jo. Chryſoſt. E. S. Hieronymus, Severianus Gabalitan. Rufinus Aquilejen. S. Gaudentius Brixienſ. E. S. Chromatius, S. Auguſtinus E. S. Iſidorus Peluſiota, Heſychius Presbyt. Hieroſol. S. Nilus Ab. S. Proclus, S. Cyrillus Alex. Caſſianus, Salvianus Presbyt. S. Hilarius Arelat. E. S. Eucherius E. S. Petrus Chryſol. E. S. Baſilius Seleuc. E. Salonius E. S. Valerianus E. S. Proſper. Aquit. E. Arnobius Junior, Fauſtus Regienſis, Theodoretus E. S. Leo Magnus, S. Maximus Taurin. E.	
Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta.	29
S. Epiphanius. S. Philaſtrius, S. Ambroſius, S. Theophilus Alex. S. Jo. Chryſoſt. S. Hieronymus, S. Inno-	

S. Innocentius, S. Auguſtinus, Olympius Tolet. S. Cyrillus Alexandr. Theodoretus, S. Vincentius Lirinenſis hæreſum omnium malleus, S. Leo Magnus, S. Proſper Aquit. Theodorus Presbyter, Mochimus Phrygius, Gennadius Maſſilienſis E. Gelaſius Cyzicenus.

Canticum *Te Deum laudamus* tribuitur SS. Ambroſio, & Auguſtino; ſunt tamen, qui putant fuiſſe compoſitum à Siſebuto S. Benedicti Monacho. *Card. Bona, & alii.*

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Sub initio hujus ſæculi prodiiſſe videtur Collectio vetuſtiſſima Canonum, qua uſa eſt Eccleſia ante Dionyſium Exiguum.

Lex Salica apud Demeram in Brabantia lata, cùm primùm Francis Saliis lingua latina cœpit eſſe familiaris. *Bollandus in Vita S. Sigeber.*

Codex Theodoſianus juſſu Theodoſii Junioris vulgatur 435.

Attila Hungariæ Regnum legibus munit.

Gothi leges habent ab Eurico R.

Talmud Hieroſolymitanum perficitur 469.

31 *Philoſophia.*

Hypatia Theonis Geometræ filia, Iſidori Philoſ. uxor, Philoſophiam, Matheſim, & alias diſciplinas Alexandriæ in frequenti auditorio profeſſa eſt, confluentibus undique diſcipulis; laniata eſt in ſeditione populari 415.

Syneſius Ethnicus Philoſ. Hypatiæ auditor, poſtmodum Ptolemaidis Epiſcopus Claudianus Mamertus, Coluthus Thebanus.

Olym-

Olympiodorus Ariſtotelis, & Platonis interpres, Procli Lycii Magiſter.

Syrianus, quem Alexandriæ docentem Proclus Lycius audivit.

Medicina. 32

Maugantius Genethliacus Anglus Vortirgerni Regis Medicus in Britannia nobilis 470. ſcripſiſſe de naturali magia teſtatur Pitſæus.

Geſius Petræus ſub Zenone arte medica celebris.

Almæon Medicus, & Mathematicus.

Ruſticus Elpidius Theodorici Italiæ Regis Medicus, qui & carminis gloria floruit.

Mathematica. 33

Diocles, cujus ſuperſunt Harmonica, hìc à Raynaudo locatur, ſed verè ejus ætas incerta eſt.

S. Cyrillus Alex., S. Proſper Aquit. ſcripſere de Cyclo.

Victor Aquit. auctor novi Cycli.

Urbicius ſcriptor de Machinis celebris.

Geminus Rhodius, & Philo Thyaneus Geometræ.

Ambroſius Merlinus, alius à Caledonio, Vates Anglor. & Mathem.

Almæon. Mathem. & Medic.

Thius circa ann. à Chriſto 500.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Marcus Gazenſis Diac, Eunapius Sardianus, S. Hieronymus, Zoſimus Chriſtianorum hoſtis, Severus Sulpitius, Palladius Galata E. Helenopolit. Paulus Oroſius, Ruffinus Aquilejenſis, Philoſtorgius,

gius, Gildas Albanicus, anno 512. Poſſidius Calamenſis E. Socrates, & Sozomenus, S. Proſper Aquitan. Theodoretus, Diadocus E. Paulinus Petricordius, Conſtantinus Lugdunenſis, S. Victor Vitenſis, Julianus Pomerius, Gennadius Maſſilienſis Baſilius Cilix.

Heliodorus Tricæ E. Hiſtoriæ, ſeu veriùs fabulæ Æthiopicæ ſcriptor, ſub Theodoſio M. & filiis.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

Symmachus, Auſonius Gallus, Syneſius, Silvius Bonus Auſonii æmulus.

Cl. Marius Victor, Godelbertus, Sidon. Apollinaris, S. Hilarius Arelat. Rhet. & Orat.

Eloquentia, quæ ſuperiore ſæculo ſilere in foro cœperat, hoc maximè tonat in templis.

Prudentius, Proba Falconia, Syneſius, Auſonius, Ruffinus Floridus, Dracontius Presbyt. Claudianus, Rutilius Gallicanus, Silvius Bonus, Cyrus Panoplita, Ruſticus Elpidius Theodorici Medicus. Poetæ.

Claudianus dictus eſt ab Imperatoribus Theodoſio, & Honorio, qui ſtatuam illi poſuere, *Prægloriosiſſimus Poetarum.*

36 *Philologia, & Grammatica.*

Sub initium V. à Chriſto nato ſæculi finitur ætas Latini Sermonis Ferrea, quam Lignea conſequitur ad Juſtiniani tempora. Scioppius.

Hiparchius Alexandrinus Grammat. Græc. Servius Virgilii interpres, ut nonnullis videtur.

S. Auguſtinus Grammatica ſcribit.

Puncta Hebraica, quæ vocalium inſtar eſſent legen-

legenti, primùm excogitata à duobus Maſorethârum principibus 478.

Hi fuere Aaron Ben-Aſer, & Jacob Ben-Nephtali, verùm alicubi diſſidentes. Prioris lectionem Hebræi Occidentales, poſterioris Orientales plerumque ſequuntur. *Genebrard.*

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Ratio glutinis Athenis inventa, Arcadio Principe per Philiſtium; cui, quòd rei literariæ plurimùm profuiſſet, Statua poſita eſt.

Gothi ubi ſemel Italia potiti ſunt, cùm omnia barbaro more in armis ponerent, nobiles ab ea artes eliminarunt: quamvis eas alere Theodoricus Rex, teſte Caſſiodoro, conaretur.

Amalaſuntha Theodorici filia, poſt mortem patris, Amalarici filii tutrix, fruſtra Gothos ſuos ad literarum, & Artium nobilium Studium pellicere conata eſt.

Urbium natales, & alia. Architectura opera illuſtria. 38

Ferraria à vico Ferrajola, & foſſa, quæ in Paduſam ducebat, ubi Forum Arii, mœnibus cingi cæpta 433.

Venetæ regionis incolæ, Attila Galliam Ciſalpinam impunè vaſtante, in paludes Adriatici ſinus confugientes, nobiliſſimæ Urbis Venetiarum fundamenta locant 452.

Aetii juſſu, tertius è ceſpite murus excitatur ad excludendos Scotos, Pictoſque à reliqua Britannia. *Leſlæus, Buchanan.*

Archi-

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana viçes.*

Alarici Gothorum Regis metu Romam novis mœnibus circumdat Honorius Imper. 403.

Sepulchrum, ſive Moles Hadriani, tanquam turris mœnibus adjunctum primo Gothico bello, ut liquere videtur ex Procopio.

Baſilica Liberiana, magna ex parte à Sixto III. inſtaurata, & ornata muſivis picturis. Ædes S. Sabinæ à Petro Epiſcopo Illyrico condita, Sixto ſedente, ut Anaſtaſius tradit, Architecturam hujus ævi adhuc ſpectandam nobis exhibent.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Imagines muſivi operis in arcu Baſilicæ Liberianæ juſſu Sixti III. in Odæo Baſilicæ Paulinæ, jubente Leone I. elaboratæ, aliaque Romæ, & alibi, de quibus copiosè, & eruditè Ciampinus in *Veteribus Monum.* Picturæ decrementa demonſtrāt.

Argenteam D. Laurentii Statuam à Sixto III. in ejus Æde extra muros locatam refert Anaſtaſius; quare non hoc, ſed ſequenti ſæculo Statuariam omnino defeciſſe ſuſpicantur eruditi viri.

Nobiliſſimæ Statuæ, quæ ex præda Romana Genſericus mittebat in Africam mari hauſtæ periere. *Procopius.*

SÆ-

SÆCULUM VI.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices. 1

54	S. Hormiſdas Venafran. à 514. ad 523.	9	1
55	S. Joannes Etruſcus à 523. ad 526.	2	9
56	S. Felix IV. Beneventan. à 526. ad 529.	3	2
57	Bonifacius II. Roman. à 529. ad 532.	2	1
58	S. Joannes II. Roman. à 532. ad 535.	2	4
59	S. Agapetus Roman. à 535. ad 536.	1	0
60	S. Silverius Roman. M. à 536. ad 537.	1	5
61	Vigilius Roman. à 537. ad 555.	17	6
62	Pelagius Roman. a 555. ad 560.	4	11
63	Joannes III. Roman. à 561. ad 574.	13	0
64	Benedictus Roman. à 575. ad 579.	4	2
65	Pelagius II. Roman. à 579. ad 590.	10	2
66	S. Gregorius Magnus Rom. à 590. ad 604.	13	6

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia. 2

Synodus Romana Palmaris judicium in Symmachi cauſa ferre nullo modo potuiſſet, niſi ſe illi ſpontè Symmachus ſubjeciſſet. *Baron.*

Vigilius malis artibus partum Pontificatum, optimis geſſit, poſtquam legitimus Pontifex à morte deceſſoris effectus eſt. *Baron.*

S. Gregorius Magnus Rempublicam difficillimis temporibus gerendam ſuſcepit, idque aliis Epiſcopis etiam faciendum jure præcepit. *Ejus Epiſtolæ.*

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Archimandritæ ſecundæ Syriæ Pontif. Hormiſdam univerſi Orbis terræ Patriarcham, & Caput omnium Eccleſiarum appellant 517. Formulæ Fidei ab eo miſſæ Orientales omnes Epiſcopi ſubſcribunt.

Juſtinus Imper. Joannem II. in terram pronus adorat. 525.

Juſtinianus Imper. Joannem II. Caput omnium ſanctarum Eccleſiarum dicit 533.

Agapitus R. Pontif. Conſtantinopoli degens, pulſo Anthimo, Mennam Patriarcham inſtituit. 536.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Theodoricus Ital. Rex, Pontificis eligendi poteſtatem uſurpat. 526.

Gordianus S. Gregor. M. Pater Cardinalis, ab uxore vivente ſecretus.

Juſtinianus I. Imper. indulgente Vigilio; morem inducit, quo liceret Imperatori electum Pontif. confirmare, accepta ad id certa pecunia. Quod uſque ad Benedictum II. ægrè toleratum eſt.

Pelagius I. eligendi Pontificis modũ præſcribit.

Exarchi Ravennates moniti de electione Pontificis, ſuo decreto ratam habere ſolebant. *Diar. Pontif.*

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes.*

Traſamundus in Africa furit in Sacros Antiſtites ab anno 504. ad 522.

S. Si-

S. Sigiſmundus Burgundiæ Rex, & Martyr. 524.
Theodoricus in Joannem I. P. Boethium, & Symmachum ſævit 526.
S. Placidus Ab. cum Sociis Monachis à Manucha interemptus 541.
S. Hermenegildus Rex juſſu patris Leovigildi obtruncatur 586.
S. Golauduc inſignis Martyr in Perſide 593.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Romana 501. 502. 503. 504. 518. 530. 532. 590. 595. Byzacena 504. 541. Agathenſe 506. Aurelianenſia 511. 536. 538. 541. 549. Sidenſe R. 512. Remenſe 514. Epiroticum 516. Tarraconenſe, Gerundenſe, Epaunenſe 517. Lugdunenſia 517. 519. 567. Conſtantinopolitanum, Hieroſolymitanum, Tyrium 518. Conſtantinopolitana 520. 536. 547. G. V. 553. Ilerdenſe Valentinum in Hiſpan. 524. Arelatenſe IV. 524. V. 554. Carthaginenſe 525. Carpenctoratenſe 527. Arauſicanum II. 529. Valenſe 529. Toletana 533. 539. 597. 597. Africanum 534. Arvernenſe 535. Hieroſolymitana 536. 553. Barcinonenſe 540. Mopſveſtanum 550. Pariſienſia 551. 557. 576. 580. Aquilejenſe 553. Bracarenſia 563. 572. Lucenſia in Hiſpan. 564. 569. Turonenſe II. 567. Cabilonenſe 582. Matiſconenſia 583. 583. Brennenſe 583. Antiſiodorenſe incerti anni. Narbonenſe 589. Pictavienſe, & Hiſpalenſe 590. Cæſarauguſtanum II. & Metenſe 592. Oſcenſe 598.

Sanctitate clari in utroque ſexu. 7

S. Galla Vid. 504. S. Avitus E. 516. S. Brigitta Scota V. 523. S. Maria Ægyptiaca 525. S. Fulgen-

tius E. Ruſp. S. Remigius E. Remen. 533. S. Severinus E. Septemped. 539. S. Cæſarius Arelat. 542

S. Benedictus Monachor. in Occid. Pater 547.

S. Victorinus E. 547. S. Barſanuphius 548. S. Clotildis Regina 548. S. Germanus E. Pariſienſ. 559. S. Maurus Ab. 562. S. Medardus 564. S. Radegundis Regina 590. S. Hoſpitius Nicienſis 595. S. Guntranus R. 598.

S. Simeon Stylita Junior, qui 68 annos ſuper columnam vixiſſe traditur.

8

Propagatio Fidei, & Bella ſacra.

Alamandurus Saracenorum Princeps cum ſuis: Boii, ſive Bavari, per Rupertum: Blemyes agente Juſtiniano, Chriſto dant manus.

S. Columbanus Pictos Chriſto ſubjicit.

SS. Leander, & Fulgentius Hiſpaniam cum Recaredo R. Catholicæ Religioni reſtituunt.

Arium deteſtantur Longobardi cum Adulpho, & Theodolinda RR.

Sardi Barbaricini auſpiciis Magni Gregorii: & Angli per S. Auguſtinum ab eodem miſſum Chriſtianis aggregantur.

9

Sacri Ritus inducti, antiquati.

Beneficiorum origo ſub Symmacho, cùm anteà Clerici ſtipem acciperent.

Euchariſtia in medio Altaris ſervata.

Quadrageſima S. Martini, unde ritus jejunii per Adventum.

Feſtum Purificationis B. V. 545.

Privata Canonicarum Horarum recitatio abſentibus à Choro indicitur à Pelagio I.

Corepiſcopi aboliti 572.

S. Gre-

S. Gregorius templa, & tempora Sacris Stationibus aſſignat.

Idem inducit aſperſionem ſacrorum Cinerum in capite ſolennis jejunii.

Ab eodem alia plura in S. Liturgia addita, quæ Genebrardus recenſet.

Sacer Cœlibatus; Ordines Religioſi. 10

S. Benedictus Ordini ſuo dat initium 520. Pueros in Monaſteriis educandos admittit, iique oblati à parentibus, Monaſticæ vitæ jugum excutere non poterant.

Datas Monachis leges à SS. Cæſario, & Aureliano Arelatenſibus EE. à SS. Ferreolo, & Columbano Abb. in Gallia, à SS. Iſidoro, & Fructuoſo in Hiſpania collegit Holſtenius.

S. Gregorius M. Mauritio Auguſto, qui lata lege vetuiſset, quemquam, niſi bello inutilem, fieri Monachum, acriter reſtitit 592.

Miracula. 11

Piſcina Oſe in Luſitania naturà prorſus arida pridie Paſchatis quot annis redundabat aquis, quæ mox, luſtratis Sacro fonte quotquot ibi Chriſto nomen dabant, evaneſcebant.

Epiſcopi Orthodoxi, poſt reſectas radicitùs à Vandalis linguas, diſertè loquuntur.

Celebres miraculis fuere SS. Benedictus, Severinus, Leonardus, Medardus.

Plura ſcripſere SS. Gregorii Magnus, & Turonenſis, ac Venantius Fortunatus.

Schiſ-

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

Dioſcorus contra Bonifacium II. electus, brevi extinguitur 530.

Felix, & Vigilius aliquandiù ſchiſmatici, tandem legitimi PP.

Theodorus Cæſareæ in Cappadocia Epiſc. Juſtiniano Trium Capitulorum damnationem perſuadet; unde ſeges diſcordiarum in Eccleſia per duo ferè ſæcula.

Acæmetarum, & Scytharum Monachorum contentiones; prioribus damnatis à Joanne II. Pontifice.

Salonius Ebredunenſis, & Sagittarius Vapincenſis in Gallia inter Epiſcopos primi caſtra, militum more, ſequuti ſunt. *Baron.*

13 *Hæretici.*

Deuterius, Angelitæ, Severus Monachus Severianorum, ſeu Acephalorum parens, Julianus Halicarnaſſæus, à quo Phantaſiaſtæ, ſive Aphtardocitæ.

Joannes Grammaticus cognomento Philoponus, à quo Tritheitæ.

Petrus Apameenſis, Monophyſitæ, Monothelitæ, Jacobitæ à Jacobo Zanzalo, Barſaniani, Tetraditæ, Cononitæ, Chriſtolytæ, Contobabditæ.

Ferquardus I. Scotorum R. confeſſionem in aurem Sacerdoti factam irridens, à ſuis habitus eſt hæreticus, & è ſolio in carcerem deturbatus. *Bath. Leslæus.*

Im-

14

Imperatores Romanorum.

REGES ITALIÆ
GOTHI
3 Athalaricus ad 534. 8
4 Theodatus ad 536. 3
5 Vitiges ad 540. 4
6 Hildoaldus ad 541. 1
7 Araricus ad 542. M. 7
8 Totilas ad 552. 11
9 Tejas ad 553. 1
GRÆCI POST GOTHOS ad 568,
LONGOBARDI.
10 Alboinus ad 571. 3
11 Clepho ad 573. 1
Interregnum ann. 12
12 Flav. Antharius à 585. ad 590. 5
Flavii omnes inde Reges dicti.
13 Agilulphus ad 616. 25

IMP. ORIENTIS
10 Juſtinus ad. 527. 9
Primus Oriẽtal. Caſarum à Rom. Pont. Imperatoriis inſignibus decoratus.
11 Juſtinianus ad 566. 39
Rom. Imperii dignitatem inſtaurat legibus datis, & Prouinciis receptis.
12 Juſtinus Jun. ad 578. 12
13 Tiberius II. ad 582. 4
Munificentia, ac felicitate inclytus.
14 Mauritius I. Grçcus ad 602. 20
Sub hoc primùm Turcarum nomen auditum. Genebrard.

15

R. Imperii, & Italia vices; Reſpublica, Principes.

Aliqua Romanorum Magiſtratuum ſpecies in Italia ſub Gothis Regibus perſeverat.

Sicilia recuperatur à Beliſario 535.

Italia cæſo Teja ſub Græco Imper. ad 568.

Alboinus Italiam ingreſsus Nepotem Giſulfum primùm perpetuum Forojulii Ducem dicit 568. *Signonius. Campellus.*

Longinus Exarchus I. à Juſtiniano inſtitutus Ravennæ ſedem ſtatuit 569. Lan-

Longobardi in Italia Regem exoſi 36. Duces inſtituunt 573.

Præcipui ex his Ducibus Spoletinus, Beneventanus 576. *Campellus*.

Reges iterum creantur à Longobardis 585.

16 *Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Beliſarius Romam Civibus dedentibus, de Gothis recipit 536.

Fruſtra oppugnatur à Vitige 537.

Totilas Gothorum Rex, Civibus fame propemodum enectis, Urbem vi captam incendit, ſed incolis parcit, quibus tamen penè vacua facta eſt, aliis aliò dilabentibus.

À Narſete recipitur 553.

Ampliſſimum fuiſſe hoc ævo R. Eccleſiæ Patrimonium docent Epiſtolæ M. Gregorii, è quibus agnoſcuntur ingentes opes, & latifundia illius in Italia, Sicilia, Sardinia, Gallia, Dalmatia, Africa, & alibi. *Videantur Genebrard. & Sigonius.*

Roma per Ducem à Græco Cæſare, cui poſt Narſetis victorias parebat, miſſum regebatur.

17 *Reges Galliæ.*

Quatuor Chlodovei filii regnum partiti regnarunt.

Theodoricus I. Metis, Chlodomirus Aureliæ, Childebertus I. Pariſiis, Chlotarius I. Sueſſione ad 561. 52

Filii Chlotarii regnant.

Charibertus Pariſiis, Gunthramnus Aureliæ, Sigebertus Metis, Chilpericus I. Sueſſione ad 584. 23

Chlo-

Chlotarius II. fil. ad 630. 46

Poſt hos regni diviſio meritò viſa eſt importuna, ut quæ diſcordiarum, & bellorum Civilium ſemen evaderet.

Hiſpaniæ Reges. 18

Geſelaricus ad 511. 4

Amalaricus à 507. ad 531. 24

Sub tutela Theodorici ad 526. Mox ſolus.

Theudus, ſeu Theuda ad 548. 17

Taudegeſillus ad 549. 1

Agila ad 554. 5

Athanagildus ad 568. 14

Romanos auxiliares, quos Euricus ejecerat, vocat in Hiſpaniam.

Limba, ſeu Liuba I. ad 573. 5

Leovigildus frat. ad 586. 13

Galleciam Suevorum regnum armis occupat.

Flau. Recaredus I. ad 601. 15

Ab hoc Flavii cognomentum tulere Caſtellæ Reges uſque ad Mauros.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Theodo Agilolphingus Dux I. Bavariæ 508.

Avarius Hunnorum Rex, Norici partem, quam bello domuerat, Bavariam dicit 525.

Slavi Auſtriam occupant 522. mox Illyricum poſt 587.

Langobardi Pannoniam occupant 549.

Garibaldus I. Rex Bojariæ, ſive Bavariæ 568.

Bulgari gens hactenus ignota, à Borealibus finibus egreſsa, Myſia potitur.

Polo-

Polonici Principatus initia per Lecchum gente Slavum circa annum 600.

20 *Initia, viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Saraceni populi ex Iſmaele originem, à Sara Abrahami conjuge nomen trahentes, ex Arabia erumpunt in Syriam, Palæſtinam, & Phœniciam, hoc ſæculo ineunte.

Turcæ, ut liquet ex Plinio, Scytharum populi, è Portis Caſpiis Armeniam, & Cappadociam invadunt 516.

Beliſarius, victo, & capto Gilimero, Regno Vandalorum in Africa finem imponit 533.

Africa in ſeptem Provincias diviſa, & Imperio ſubjecta 534.

21 *Bella clariora.*

Juſtinianus, Beliſario Duce, Perſas in Aſia, Vandalos in Africa, bello, & cladibus atterit.

Eodem Beliſario, & Narſete Ducibus, Gothos in Italia profligat.

Longobardicum nomen Italicis bellis inclareſcit.

Scoti, & Picti cum Arturo Britannorum Regæ ſæpe confligunt.

Perſæ ſub Cavade, Coſroe I. & Hormiſda III. Regibus, cum Græcis Imperatoribus varia fortuna decertant.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Alaricus Gothus manu Clodovei cadit, exercitus ſtrage immenſa afficitur 507.

Arturus Britonum Rex anno 520. ad Badonis

nis montem Saxones ingenti prælio profligat.

Juſtinianus per Beliſarium Vandalos cladibus atterit 535.

Narſes Totilam ad Buſta Gallorum profligat 552.

Juſtiniani copiæ ad Phaſim à Perſis fractæ 554.

Bucelinus prælio ad Capuam à Narſete vincitur 555.

Belli Duces nobiliores. 23

Elesbaanus Aethiopum Rex, victoriis, & Religione inclytus.

Totilas Gothorum Rex fortis, & aliquando felix, ſed poſtea victus à Narſete.

Beliſarius, & Narſes Juſtiniani Duces celeberrimi.

Joannes, qui, opibus à Juſtiniano ſpoliatus, vitam mendicando ſuſtentavit, *Procop. Hinc fortaſſe nota de Beliſario fabula*.

Priſcus, & Philippicus ſub Mauritio.

Arturus Anglorum Rex nobile fabularum argumentum, cujus orbicularis menſa, & enſis caliburnus celebrantur.

Mummolius Patricius, & Comes Antiſiodorenſis.

Caſus tragici, Calamitates publicæ, 24

Anaſtaſius Imper. fulmine perit 518.

In Italia præ fame filii vorati à matribus 339. *Genebrard.*

Peſtis per malos Angelos immiſſa 544. per annos 50. vexat Orbem terrarum.

Chramnus à Clotario patre intra tugurium cum uxore, & filiabus incenſus 564.

Beli-

Beliſarius Conſtantinopoli obit inglorius 565.

Poſt Tiberis inundationem atrox lues Urbem invaſit, in qua plures alioqui valentes ſternuendo, aut oſcitando animam efflabant.

Romilda publicè palo infixa à Cajano, cujus amore capta, poſt mariti mortem, Forum Julium prodiderat 600.

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Italia flammeos in Cœlo videt exercitus, cum ſanguinis effuſione, magnaque Tiberis inundatione 510. *Palmer.* Antiochia gravi terræmotu everſa 524.

Horrendus per 40. dies terræmotus Conſtantinopoli, & multarum adjacentium urbium æquatio 533.

Terræmotus, ac portentoſus ubique maris æſtus cuncta devaſtat 552.

Mons Rhodano imminens à contiguo monte abjunctus, poſt longos mugitus, domos, ac mortales ingenti numero obtrivit 562. *Genebrard. & alii.*

Diluvium Venetiis, & alibi, mox peſtis Romæ à fœtore ſerpentium in Tiberis ripas ejectorum 589. *Palmerius, & Ciacconius.*

26 *Res memorabiles, ſive Sacræ, ſive prophanæ.*

Alexandriæ plurimi utriuſque ſexus à Dæmone correpti, canum inſtar latravere 515.

SS. Medardus, & Gildardus fratres eodem die nati, eodem Epiſcopi facti, eodem quoque die in Cœlum evolarunt 8. Junii 564.

Romildæ filiæ matri diſſimiles, ut ab Avaribus caſti-

caſtitatem tuerentur, crudorum pullorum carnes inter mamillas putrefaciendas locarunt 600.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Inſtaurata per Juſtinianum Berytenſis Academia terræmotu excisa.

Mauritius Imper. Studiis, & Eloquentiæ præcipuè favet.

Siluiſse Romæ Gymnaſia omnia, neque Pontif. Agapeti authoritate ad docendum quemquam allici potuiſſe, teſtatur Caſſiodorus.

Gothi vetantes literis liberos erudiri, nè ad arma tractanda minùs alacres fierent, literas propemodum perdunt.

Conſequentibus temporibus, cùm graves bellici tumultus inciderent, ſtudia ſatis excoli non potuere.

Theologia poſitiva. 28

Ruricius Senior, S. Fulgentius Ruſpen. E. Boethius, Andreas Cæſarienſis E. Ennodius Ticin. E. Avitus E. Ferrandus Diacon. Eugippius Ab. Caſſiodorus, Juſtus Orgelitanus. Joannes Jejunator. S. Remigius E. Junilius, Primaſius E. Procopius Gazenſis, S. Joannes Climacus, Aretas Cæſarienſis.

S. Agapitus Pontif. R. ut Sacram doctrinam Romæ labentem ſuſtineret, Theologiæ ſcholas aperiri juſſit.

Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta. 29

S. Fulgentius Ruſp. Eugyppius Ab. Ferrandus Dia-

Diacon. Vigilius Tapſenſis E. auctor librorum SS. de Trinit. qui olim D. Athanaſio perperam adſcripti.

Joannes Maxentius, Victor Afric. Zacharia Mitylen. Leontius Byzant. Ruſticus Rom. Diacon. Facundus Hermianenſis, Anaſtaſii Sinaitæ duo, Antiochenus Patriarcha, & alius Monachus.

S. Hormiſdæ, S. Joannis I. Bonifacii, S. Sylverii, Pelagii I. & II. Epiſtolæ ſuppoſititiæ.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Tribonianus Juſtiniani juſſu Digeſtorum Compilator, uſus eſt opera aliorum 16, qui fuere, Patricius, Leontius, Phocas, Baſilides, Thomas, Conſtantinus, Theophilus, Dioſcorus, Præſentinus, Tribonianus, Dorotheus, Iſidorus, Oratinus, Talleteus, Theodorus, Anatolius.

Talmud Babylonicum Hieroſolymitano præſtantius à Rab. Maar abſolvitur 505. Dividitur in Miſchnàm, hòc eſt legem ſecundam, ſeu iteratam: & Gemaràm, hoc eſt ſupplementum.

Dionyſ. Exiguus, Joannes Scholaſtic. Fulgentius, Ferrandus, Martinus Braccarenſis, ſeu Dumenſis Canones collegere.

31 *Philoſophia.*

Proclus Lycius hoſtis Chriſtianorum, Philos. & Mathem.

Boetius Ariſtotelis libros aliquos latina lingua primus donat, & commentariis illuſtrat. hinc apud Latinos magis inclareſcit Ariſtoteles.

Martianus Capella Philoſ. & Philol. Joannes Grammaticus cognomento Philoponus, Simplicius

cius Phrygius, Ariſtotelis interpretes. Æneas Gazæus; Marinus Neapolitanus Procli auditor. Damaſcius Stoicus Platonis Commentator.

Zacharias Mytilin. E. Phil. nobilis.

Medicina. 32

Dioſcorus Alexandri Tralliani pater.

Alexander Trallianus, qui, Juſtiniano imperante, Therapeutica ſingularum corporis partium ſcripſit.

Auſtregilda Gontrani Reg. Aurelianenſis uxor moritura petiit à marito, ut Medicorum fauces, a quibus ſanari non potuerat, juberet elidi; quod pluſquam barbarè factum narrat Gregor. Turon.

Theodorus Mauritii Imper. Medicus, & S. Gregorio Magno addictiſſimus.

Mathematica. 33

Proclus Lycius Philoſophus, & Mathem. Boetius. Hero Senior Mechanic. Martianus Capella., Marinus Neapolitanus. Dionyſius Exiguus Chronol. Antemius Mechan. Priſcianus Grammaticus edito de Ponderibus, & Menſuris libello Mathematicis accenſetur. S. Victor Capuanus ſcripſit de Cyclo Paſchali, Stephanus Byzant. de Urbibus. Hujus Epitomen concinnavit. Hermolaus Grammaticus. *Suidas.*

Heliodorus Lariſſæus Geograph.

Mauritius Imper. Tactica ſcripſit.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Laurentius Mellifluus E. Cogitoſus Monach. Scotus, Jornandes Gothus E. Liberatus Diaconus,

Proco-

Procopius Gazæus, Victor Tonnenſis, Gildas Badonicus, Leontius Byzantinus, M. Aur. Caſſiodorus, Melchicus Avellonius, Agathias, Marius Lauſan. E. Euſthatius Presbyt. Joannes Biclarienſis, S. Gregorius Turonenſis, Evagrius Scholaſticus.

Datius Mediolan. perperam Chronologus habetur, cùm Chronicon illi aſſignatum, ſuppoſitum omnino appareat.

Marcellinus Comes, & Achilles Tatius hìc plerumque locantur, ſed ævi ſunt incerti.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

Boetii Poeſi nihil illuſtrius habuit hoc ævum. Laudatur & Helpis ejus uxor Poetria nobilis.

M. Aurelius Caſſiodorus Rhetor.

Marinus Neapolitan. magiſtri Procli vitam ſolutâ, & vincta oratione deſcripſit.

Theleſinus Ælius, Arator, Alcimus Avitus, Melchicus Avellonius, Merlinus Caledonius Britannorum Vates, S. Venantius Fortunatus E. Pictav. Poetæ.

Coſroes II. Perſarum R. Græcos Scriptores, & Poetas Perſicè vertit. *Agathias* 540.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Luteam ab hoc ſæculo Linguæ latinæ ætatem Grammatici numerant, cùm Longobardis regnantibus, novum loquendi genus ex plebeja Romana, & Germana conflatum invectum eſt. Scioppius.

Orion Thebanus Græc. Grammat. Fulgentius Placiades, Suidas Monachus, Priſcianus. Grammat. & Philol. Græc.

S. Gregorius Magnus l. 6. ep. 9. fatetur ſe Græcè neſci-

neſcire, nec eſſe Conſtantinopoli, qui latinè reddere Græca poſſit. Hinc liquet utriuſque linguæ neglectus.

Nova inventa; Artifices nobiles. 27

Specula ænea uſtoria Procli inventum 514.

Horologium Machinale, his, quibus utimur, haud abſimile, primùm à Boetio in turri Ticinenſi adinventum aliqui ſuſpicantur.

Serici ex bombycum ovis conficiendi ratio innoteſcit per Monachos ex India appulſos 557.

M. Aurelius Caſſiodorus horologia miræ artis, lucernas ſemper ardentes habuiſſe traditur.

Urbium natales, & aliæ Architecturæ opera illuſtria. 28

Antiochia à Juſtiniano inſtaurata Theopolis appellatur 529.

Gneſna in Polonia à Lecho Croata condita 550.

Victoria civitas in Hiſpania à Leovigildo 580.

Ferraria munita à Smaragdo Exarcho 585.

Theodelapius Dux, ſub initium ſæculi, ponte ſimul, & aquæductu planè mirabili, Spoleti duos montes jungit. *Campellus Hiſt. Spolet.*

Templum S.Sophiæ celeberrimum Conſtantinopoli Juſtinianus erigit, eique trecenta ſexaginta quinque ſuburbia pro dote aſſignat, ac mille Clericos conſtituit, qui rem divinam in eo faciant.

Architecti nobiles, Architecturæ Romanæ vices. 29

Moles Hadriani habitatur à Theodorico, hinc aliquando *Theodorici Domus* appellata.

Theodoricus quaſdam mœnium partes ex marmorum cruſtis, & ſilice inſtaurat.

P Quam-

Quamvis magnificis Theodorici operibus antiqua ædificiorum miracula ſuperata ſcripſerit Caſſiodorus, perennare non valuerunt.

A Narſete priùs, mox à Beliſario, poſt Urbem à Totila incendio deformatam, inſtaurata è tophis, cæmentis, lapidibus, & lateribus mœnia.

Architectura Gothica à Gothis inventa, veteri neque ſoliditate, neque elegantia comparanda.

30 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Nullam hujus ævi picturam Romæ licet aſſignare; nam muſivæ inſtauratæ olim D. Gregorii juſſu in D. Agathæ ad Suburram Templo, periere vetuſtate conſumptæ anno 1592. Delineatæ tamen ſervantur in Vaticana Bibliotheca, teſte amantiſſimo antiquitatis Præſule Joanne Ciampino.

Quæ Graſerus in Hiſtoria exotica tradit de Statua Theodorici, affabrè elaborata, & Neapoli erecta ad prænuncianda Gothorum fata, à viris antiquitatis bene peritis fabuloſa cenſentur.

SÆCULUM VII.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices.

67	Sabinianus Tuſcus à 604. ad 606.	1	5
68	Bonifacius III. Roman. 607.	0	9
69	S. Bonifacius IV. Marſus à 608. ad 615.	6	8
70	S. Deusdedit Roman. à 616. ad 619.	3	1
71	Bonifacius V. Neapolit. à 620. ad 626.	5	10
72	Honorius I. Campanus à 626. ad 638.	12	0
73	Severinus Roman. 640.	0	2
74	Joannes IV. Dalmata à 640. ad 642.	1	10
75	Theodorus I. Græcus à 642. ad 649.	6	6
76	S. Martinus Tudertinus M. à 649. ad 654.	6	2
77	S. Eugenius Roman. à 654. ad 657.	2	9
78	S. Vitalianus Signinus à 657. ad 671.	14	5
79	Adeodatus Roman. à 672. ad 677.	5	2
80	Donus Roman. à 677. ad 679.	1	5
81	S. Agatho Siculus à 679. ad 681.	2	6
82	S. Leo II. Siculus à 682. ad 684.	1	7
83	S. Benedictus II. Roman. à 685. ad 686.	0	10
84	Joannes V. Antiochen. à 686. ad 687.	1	0
85	Conon Thrax à 687. ad 688.	1	0
86	S. Sergius Antiochen. à 688. ad 702.	13	9

1 *Hegira 622. Æra Isdegerdis 632.*

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia.

2

Sabinianum ob duritiem in pauperes à deceſſore Gregorio per ſomnium increpitum, & percuſſum obiiſse, tam temere priùs narravit Sigebertus,

 quàm

quàm alii poſtea inconſultò credidere, nullo enim antiquitatis teſte nititur. *Papebroc. loc. cit.*

Honorius I. vel nunquam, vel injuſtè à Sexta Synodo Oecumenica damnatus eſt; quare non minùs verè, quàm piè ab omni hæreſis labe purus aſſeritur. *V. Marcheſii, & Tamagnini opuſcula.*

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Phoca Græco Imper. approbante, Primatus, & Oecumenici nomen ſoli Rom. Pontif. adſcribitur. 608.

Cypri Epiſcopi *in Epiſt.* Romanum Pontificem Patrum Patrem, Archiepiſcopum, & univerſalem Papam appellant. 643.

Sexta Synodus Oecumenica Conſtantino IV. de more plaudens profitetur, in Agathone Rom. Pontifice Petrum eſse locutum 681.

Conſtantinus IV. Imper. *in Epiſt.* Tanquam ipſius Divini Petri vocem, Agathonis relationem ſupermirati ſumus.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vites.*

Bonifacius III. ſancit, nequis demortuo Pontifici ſubrogetur, niſi poſt tertium diem.

Sacrum Chriſma, & Evangelium in ſolemnibus ſupplicationum pompis R. Pontifici Acolythi præferebant.

5 Joannes IV. abjecta cera, plumbo diplomata primus obſignat.

Conſtantinus Pogonat. veterem Comitiorum libertatem Eccl. Romanæ reſtituit.

Joan-

Joannes V. & Sergius I. *Salutem, & Apoſtolicam benedictionem* in Bullis primi præmittunt.

Primus R. Eccleſiæ Theſaurar. ſub Agathone. *Genebrard.*

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

Coſroas Perſ. Rex Chriſtianum nomen variis ſuppliciis affligit ab ann. 607. ad 625.

S. Anaſtaſius cum 700. Sociis obtruncatur in Perſide 628.

S. Eneumundus Lugdun. E. Ebroini fraudibus, S. Argulphus Lerinenſis Ab. per falſos fratres cæſus 664.

S. Maximus in exilio moritur 663.

S. Trudo Presbyt. florebat 670.

S. Dympna ob caſtitatem à patre Hiberniæ Rege interempta 700.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Romana 601. 602. 606. 610. 640. 648. 649. 667. 680. Byzacena 602. 641. Numidicum 604. Toletana 610. 634. 636. 637. 647. 653. 655. 656. 675. 681. 683. 683. 684. 688. 693. 694. Tarraconenſe, ſive Egarenſe, Pariſienſe 614. Matiſconenſe 617. Hiſpalenſe 619. Remenſe 625. Aurelianenſe 645. Cabilonenſe 650. Emeritenſe 656. Glypiacenſe 662. Auguſtodunenſe 670. Erdfordienſe 673. Bracarenſe 675. Anglicanum 679. Mediolanenſe 679. Romano-Britannicum, ſive Hedfeldenſe 680.

Conſtantinopolitanum G. VI. 680. & 681. Rothomagenſe 682. Cæſarauguſtanum 691. Quiniſextum, ſeu Trullanum R. 692. Becanceldenſe 694. Vltrajectenſe 697. Aquilejenſe 698.

San-

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

S. Euſtaſius E. 602. S. Auguſtinus Anglorum Apoſt. E. 604.

S. Joannes Eleemoſyn. E. 616. S. Gallus Ab. 618. S. Rupertus I. Ep. Salisburg. 623. S. Mellitus E. Cantuar. 624.

S. Iſidorus Hiſpal. E. 635. S. Emmeramus E. M. 661. S. Sigebertus Rex Auſtraſiæ 663. S. Gertrudis V. 664. S. Eligius E. 665.

S. Ildephonſus E. 666. S. Audomarus E. 695. S. Claudius E. 696.

S. Fiacrius Scotorum Regis Eugenii IV. f. qui oblatum ſibi à popularibus Regnum recuſavit. *Bœth. Leslaus*.

8 *Propagatio Fidei, & Bella ſacra.*

Heraclius in Oriente, Siſebutus in Hiſpania, Dagobertus in Francia Judæos omnes baptizari jubent, aut exulare.

Perſarum Regina cum viro ſuo Conſtantinopoli Baptiſmo luſtratur.

Olopnemius è Judæa profectus Sinis Chriſtum annunciat 663. *Kircher. ex vetuſtis monumentis ejus gentis*.

Flandria per S. Eligium, Franci Orient. per S. Kilianum, Angli Orient. cum Sigeberto Rege, per S. Mellitum; Germani, Batavi, Friſones, Saxones per SS. Suvibertum, & Vvlfranum Chriſto nomen dare incipiunt.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Vſus Campanarum in Eccleſia per Sabinianum P. Pan-

Pantheon B.V. & omnibus SS. dicatum à Bonifacio IV. 608.

Bonifacius V. in templis, ariſque aſyla reis aperit. Feſtum S. Crucis illuſtrius poſt Heraclii de Coſroe victoriam. Cerei conſecrati die B.V. Purificatæ.

Organa, & alia inſtrumenta muſica à Vitaliano P. primùm in templis adhibita. Oſculum pacis in Miſſa ab Agathone inductum.

Roſæ Aureæ per Pontif. conſecratio ex Ordine Rom. hic ſtatuenda videtur. *Videatur Chartarius in erudito hac de re Opuſculo.*

Sacer Cælibatus, Ordines Religioſi. 10

S. Columbanus Scotus Bobienſe Monaſterium in Italia condit 609.

S. Enemundus E. Lugdunenſ. Sanctimoniales S. Petri inſtituit.

S. Sigebertus Auſtraſiæ Rex, duodecim Monaſteriis extructis, Monachum induit.

S. Joſſæus Regis Britonum fil. Anachoreta in agro Pontiorum 651.

S. Fiacrius Scot. Regis f. Anachoreta in Gallia.

Bamba Hiſpaniæ Rex bellicis operibus inclytus Monaſticam vitam amplectitur 680.

Inclinante ſæculo concedi cœpere à Rom. Pontificibus aliquæ Monaſteriis immunitates.

Miracula. 11

Heraclius Imp. Chriſti D. Crucem ex hoſte receptam, nudipes, & ſacco indutus infert Hieroſolymam, cùm auro, gemmiſque fulgens cœleſti vi repelleretur.

S. Romanus Archiep. draconem agro Rhotomagenſi infeſtum ſtola injecta in urbem trahit, populo ſpectante cremandum.

SS. Amandi, Theodori, Columbani, Joannis Eleemoſynarii, & aliorum miracula celebrantur.

Ab Adelmanno, & Joanne Moſcho plura hujus ſæculi mira traduntur.

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

Conſtans II. Imper. Paulo Patr. C.P. ſuadente, Typum evulgat: ſed improbatur à Theodoro R. P. 648.

Auctior hinc Græcorum à Latinis abalienatio, donec in hæreſim evadat, & Græciam perdat.

Ravennas Eccleſia Exarchi potentia freta, in Romanam aſſurgit 669. ſed opera Theodori Archiep. ad ejuſdem auctoritatem revocatur ſub Agathone.

Schiſma Romæ ex diviſione aſſectatorum Theodori, atque Paſchalis 687.

13 *Hæretici.*

Heicetæ, Gnoſimachi, Bayras Mahometis Magiſter, Cyrus Alexandr. Patriarcha Antioch. Sergius, & Pyrrhus P.P. Conſtantinop. Monothelitæ.

Mahometes patre Ethnico, matre Judæa, idemque Chriſtianus, monſtroſam ex tribus diſciplinis ſectam confecit, ſimulato Archangeli Gabrielis congreſſu, & adjutore Monacho Sergio 620.

Chazinzarii, Almeni, Ecnophrones, Patermencutæ, Lampeſiani, Theocatagnoſtæ, Aginenſes, Maronitæ à Marone Eutychetis ſurculo.

In Sexto Toletano Concilio decretum eſt, ut inter

inter alia Sacramenta hoc præcipuè ſe Rex obſtringeret, antequam ſolium aſcenderet, non paſſurum ſe quemquam non Catholicum in Hiſpania degere.

Imperatores Romanorum.

REGES ITALIÆ LONGOBARDI		IMP. ORIENTIS		14
14 Adalvaldus ad 626.	10	15 Phocas ad 610.	8	
15 Ariovaldus ad 638.	12	16 Heraclius ad 641.	30	
16 Rotharis ad 654.	16	17 Conſtantinus IV. ad 641. m.	3	
17 Rodoaldus ad 659.	5	18 Conſtans II. ad 668.	26	
18 Aripertus I. ad 662.	3	19 Conſtantinus V. Pogonatus ad 685.	17.	
19 Godebertus, & Bertharitus ffr.	0	*Bulgaris tributum pendit.*		
Pelluntur à Grimoaldo.		20 Juſtinianus II. ad 694.	10	
20 Grimoaldus ad 673.	10	*A truncato naſo dictus Rhinothmetus.*		
21 Garibaldus M.	3	*Hoc pulſo*		
22 Bertharitus ſolus ad 691.	18	21 Leontius Patritius ad 697.	3	
23 Cunipertus ad 703.	12	*In Monaſterii detruditur.*		
		22 Tiberius III. Abſimarus ad 705.	7	

R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ, Principes. 15

Saraceni Syracuſis expugnatis totam penè Siciliam populantur.

Longobardi, Rothari regnante, Liguria potiuntur 647.

Iidem novas leges, novos Magiſtratus inducunt, Caſtal-

Caſtaldos, Cataneos, Valvaſores &c. per quos provincias, urbes, & oppida regerent.

Veneti, accepta ab Adeodato Romano Pontif. poteſtate, primum Ducem eligunt Paulutium Anaphæſtum 697.

Romualdus Beneventi Dux tota ferè extrema Italia Græcos expellit.

16 *Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Civilem tamen aliquam poteſtatem exercuiſſe Romæ D. Gregorium liquet, ex ejuſdem Ep. 12. l. 5. ubi jure Civitatis exteros donat.

Antequam Saraceni trajicerent in Hiſpaniam, eamque ſubigerent armis, nobiliſſimum Regnum annuum Romanæ Eccleſiæ tributum ſolvebat.

Calviſius anno 700, ſcribit Baronii Annales ab Hiſpania fuiſſe proſcriptos, quia hoc auſus eſt affirmare; ſed unicum tomum undecimum aliam longè ob cauſam non probatum fuiſſe Hiſpanis, norunt & qui nondum ære lavantur.

17 *Reges Galliæ.*

Dagobertus I. ad 638. 8

Clarus bellis in Saxones.

Reliqui Reges ad Childericum III. degeneres latent, Regia Domus Præfectis, ſive Majoribus omnia permittentes.

Chlodoveus II. ad 656. 18

Chlotarius III. ad 670. 13

Dagobertus II. S. Sigeberti Auſtras. Reg. filius revocatur ex Hibernia in Galliam 661. occiditur anno 680.

Childericus II. ad 675. 5

Theo-

Theodoricus II. ad 693. 18
Chlodoveus III. ad 698. 4
Childebertus II. ad 711. 13

Hiſpaniæ Reges. 18

Limba, ſeu Liuba II. ad 603. 2
Vittericus ad 610. 7
Gundemarus ad 612. 2
Siſebutus ad 621. 8
Recaredus 621. m. 3. 0
Suintilla, & Ricimerus ad 631. 10
Siſenandus ad 636. 5
Ghintila ad 640. 4
Tulga ad 642. 2
Chindaſuindus ad 649. 6
Riciſuindus ad 672. 23
Bamba ad 680. 8
Frvigius ad 687. 7
Ægica ad 701. 14

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Garibaldus II. iterum Dux Bojariæ. 607.
Zeccus Slavus I. Bohemiæ Dux anno fermè 649.
Bulgari Pannoniam, & Thraciam occupant prope annum 680.
Extinctis Lecchi poſteris in Polonia anno ferè 700. XII. Palatinis, quos populi elegerant, in tyrannidem prolabentibus, creatur Dux I. Cracus, à quo Cracovia nomen mvenit.
Raguſa, quæ poſt dirutam à Saracenis veterem Epidaurum, à Polymiro Belo Boſſinorum R. condita fuerat, liberæ urbis more, à propriis Magiſtratibus regi cæpit. *Tubero l. 5.*

Ini-

20 *Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Heutay apud Sinas, diviſo Regno, dominantur 628.

Mahometes, primò ſervus, mox vates, inde Dux Exercitus, in Arabia moritur 631.

Huic ſuccedit Abukara, & poſt eum Omar, ſive Haomar, qui Perſidem ſubigit, mox Syriam, & Ægyptum.

Hic primus dictus eſt Calipha.

Haly Mahometis gener poſt Haomarum.

Muhavias I. Damaſci Calipha.

Abderamus I. Miramolinus in Mauritania Tingitana fuga evaſerat cum aſſeclis Abdallæ Caliphæ Damaſceni interempti. *Miramolinus, ideſt Princeps, ſeu caput Fidelium.*

21 *Bella clariora.*

Coſroes II. Rex Perſ. fœdè lacerat Rom. Imperium ſub Phoca; mox ab Heraclio pluribus cladibus atteritur.

Saraceni circa 637. latè per Aſiam, & Africam victores ſub Heraclio, & Conſtantino filio.

Saraceni inter Halys, & Mahometis aſſeclas diviſi, bellum civile gerunt.

Angliæ populorum bella, quæ narrantur à Beda.

Dagobertus I. Francorum Rex bellum habet cum Slavis 622. 623.

Orientis Cæſares à Conſtantino Pogonato ad Michael. Paphlagon. cum Bulgaris per 6. ferè ſæcula, aut bellum, aut ſuſpectam pacem habuere.

Præ-

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Coſroes II. Perſarum Rex, cùm plures Imperii provincias fœdè laceraſſet, Carthaginem expugnat 614.

Heraclius Coſroem, pluribus victoriis exultantem, divinitùs debellat 622.

Saraceni Conſtantinopolim obſidentes à Chriſtianis profligantur 674.

Conſtantinus Pogonatus per imprudentiam, fœdam accipit à Bulgaris cladem 684.

Tiberius II. cæſis 290. Saracenorum millibus, feliciter auſpicatur Imperium 698.

Belli Duces Nobiliores. 23

Trebellius Dux Bulgarorum fortiſſimus.

Coſroes Perſarum Rex illatis Rom. Imperio cladibus clarus, ſed tandem ab Heraclio victus, & à filio cæſus.

Rotharis Longobardorum Rex victoriis, & aucto regno nobilis.

Omar Arabum Rex, ſeu meliùs Calipha à Mahomete tertius.

Halys à Mahomete V. qui rerum ſucceſſu elatus, Mahomete major dici, credique voluit. Ex eo Saraceni in duas ſectas diviſi.

Bamba Hiſpaniæ Rex, armis, & pietate inſignis

Caſus tragici; Calamitates publicæ. 24

Cajanus Avarum Rex captivos innumeros mactat, quòd eos Mauritius Imper. viritim quatuor ſiliquis redimere noluiſſet 601.

Mauritius Auguſtus à Phoca, poſt conjugem, & fi-

& liberos ante os ejus trucidatos, jugulatur 602. Non alius Auguſtus, aut majorem cladem, aut fortiùs tulit.

Phocæ ſuperbiam in miſeria retinentis collum pedibus calcat Heraclius.

Brunichildis decem Regum trucidatrix equinis caudis alligata diſcerpitur.

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Signum de Cœlo inſtar gladii, & terræmotus triginta dierum 632. *Sigebertus.*

Nicomedia, & Nicæa iterum graviſſimo terræmotu concuſſæ 633.

Cometes 678. quem ſiccitas trium annorum conſequuta eſt, & peſtilentia, quæ funeribus Italiam exhauſit.

Stella per noctem Cœlo ſereno, nubilo inſecta ſub initium Januar. 685. apparuit; mox alia Februar. meridie, cum magno fulgore ad Orientem decurrit. *Sigon.*

Martio verò Veſuvius per dies aliquot ignes evomuit, atque omnia virentia circumquaque aduſſit. *Sigonius.*

Eodem anno Romæ Tiberis inundatio.

26 *Res memorabiles, ſive ſacræ, ſive prophanæ.*

Coſroes Perſarum Rex, argentea ædicula ad id excitata, ſacram Crucem, quam captis Hieroſolymis aſportarat, veluti collegam adſcitam, ad dexteram in aureo ſolio ſtatuit 615.

Pyrrhi C. P. Patriarchæ Monothel. damnationem ſcripturus Theodorus Rom. Pontif. Chriſti ſanguinem è calice miſcuit atramento 648.

Dum

Dum lues horrenda Italiam, & Romam præcipuè popularetur, diabolus, multis ſpectantibus, Urbem cum haſta obiens, ad Angeli imperium cuſpide domorum januas feriebat, & poſtero die mortuorum numerus haſtæ ictus æquabat 680.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Erphordienſis Academia ſub Dagoberto I. Rege.

Scholæ Cantabrigienſes in Anglia 630. Academia tamen ibi multò ſeriùs conſtituta.

Britanniæ, quæ Gothicis excurſionibus non patuerant, veteris doctrinæ reliquias viſæ ſunt conſervaſſe.

Coacto ab Agathone Rom. Pontif. Concilio, in ea primorum capitum frequentia inventum neminem vel mediocri doctrina inſtructum, qui ad Conſtantinum Pogonatum legari poſſet, ejuſdem Pontificis literæ deplorant.

Gnoſimachi hæretici ſcientiam, & doctrinam omnem rejicientes, non parvum literis detrimentum attulere.

Theologia poſitiva. 28

S. Gregor. Magnus, Paterius S. Gregorii diſcipulus, Antiochus Monachus, S. Columbanus Ab. Leontius Neapoleos in Cypro E. S. Iſidorus Hiſpal. E. Cumeanus Scoto-Hibernus. E. cognomento Sapiens, S. Eligius Noviom. E. cujus opuſculum de Rectitudine Catholicæ Converſationis, S. Auguſtino perperam aſſignatum eſt, Theleſius Monachus, S. Martin. I. Papa, Dorotheus Archimandrita, S. Maximus Mart. S. Hildephonſus Toletan. E.

Theo-

29 *Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum Scripta.*

S. Sophronius Hieroſolym. E. S. Iſidorus Hiſpal. Joannes IV. Papa prædeceſſoris Honorii apologiam ſcripſit. D. Euſtratius Presbyt. Conſtantinop.

S. Martini. I. Epiſtolæ probantur omnibus, S. Maximus Monach. & M.

Anaſtaſius Monach. Conſtantinopol.

S. Hildephonſus Tolet. E. S. Julianus Toletan. E.

S. Deusdedit Epiſt. ſuppoſititia.

S. Benedicti Epiſt. ad Petrum Notar. & ad Ervigium Regem ſpuriæ cenſentur à Cardinali Baronio.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legislatores.*

Marculphus Monachus, à quo habemus formularum libros.

Mahometes, Heraclio imperante, Alcoranum evulgat.

Longobardorum leges Rotharius R. in tabulas refert 644.

Mohavia Calipha Babylon. 200. diverſos Alcorani Commentarios conciliare nititur, eoſque ad 6. libros contrahit. Sed inde quatuor Mahometanorum ſectæ ortum habuere. Melichi, Imemiana Halys, Omari, & Odomanni. Prima Arabes, 2. Perſas, 3. Turcas, 4. Tartaros habet Sectatores.

Creſconius E. Canones colligit 696.

Cracus I. Polonis leges tulit 700.

Phi-

Philoſophia. 31

Liber de Natura rerum ſcriptus ad Siburum Principem à S. Iſidoro Hiſpalenſi, vitiatus eſt ab Epiſcopo ſucceſſore Theodicio.

Adelmannus, & Cleofridus Bedæ Magiſtri, Philoſophi, & Theologi nobiles.

Hoc, & conſequenti ſæculo Philoſophia in ſola Britannia viſa eſt floruiſſe.

Medicina. 32

Stephanus Alexandrinus Chymicus. Quamvis in Europa Medicina jaceret, aliquo in pretio fuiſſe apud Arabes ſuſpicari licet; cùm hi ſequenti ſæculo eam inſtaurandam ſuſceperint.

Mathematica. 33

S. Gregorius Magnus Clericos in Muſicis erudiit. Ab eo cantus, quo in Sacris præcipuè utimur, nomen invenit. Quamvis eo fortaſſe priùs uſus fuerit D. Ambroſius.

S. Iſidorus Hiſpalenſis Arithmeticam, & Aſtrologiam in libris Originum attingit.

S. Maximus Monachus, & Martyr ſcripſit de Cyclo, & alia ſub Heraclio.

Hero Junior pariter ſub Heraclio eſus opus certum, & dignius Belopæica; alia ſuſpecta.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

S. Gregor. Magn. Paulus Emeritenſis, Theophilactus Simocata, Fauſtus Monachus, Leontius in Cypro E.

Maximus Cæſarauguſt. cujus extant libri de Geſtis Gothorum in Hiſpania.

Joannes Moſchus Auctor Prati Spirit. Auctor Anonym. Chronici Alexandrini, Paulus Diacon. Neapolitan. S. Iſidorus Hiſpalenſis.

Secundus, cognomento Servus Dei, ſcripſit de rebus Longobardorum.

Jonas Bobienſis Ab.

Nonnus Galfridus Card.

Audoneus E.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

S. Columbanus Ab. Orienſius E. S. Eugenius Toletan. Junior, Gregorius Piſides. Poetæ.

Hoc ſæculo Eloquentia omnino defeciſſe in Italia viſa eſt.

Poeſis verò apud Arabes hujus artis amantiſſimos maximè floruit; quare aliqui inter eos Caliphæ carminum gloria inclaruere. Ex eruditiſſimo Huetio in Diſſert. de fictis Hiſtor.

Alcoranum Mahometes rhytmicis verſibus condidit, ut imperitæ multitudini gratiùs accideret, ſi vera prodit *Genebrardus*.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Deperditam hujus initio ſæculi Linguam Latinam falsò docet Rou in Tabul. Chronol. 606.

S. Iſidorus E. Hiſpal. celebrem de Verbor. Originibus librum ſcribit. Non deſunt qui nobile opus alii tribuant. *Du Freſne.*

Joannes Stobæus, & Nennius Bancherenſis. Philol.

Maidulphus Scotus Græcæ, Latinæque linguæ Scholam in Anglia aperuit, ut apud exteros colerentur, quæ in natali ſolo apud ſuos docto-

rum

rum linguæ negligebantur . *Leslaus* .

Felix Longobardus Grammaticus, quem laudat Paulus Diaconus.

Nova inventa ; Artifices nobiles . 37

Ignis Græcus Callinici inventum.

Sabinianus Papa horas diei, tintinnabuli ſonitu primus diſtinguit.

Mahomete à Mecha fugiente 622. incipit Hegira, hoc eſt annorum lunarium apud Arabes ſupputatio ab ea fuga.

Æra Isdegerdis ab ejus obitu 632.

S. Eligius antequam Noviomenſi Infula donaretur , aurifaber , per Galliam celebris ; Extat adhuc ejusdem opus, nobile Mauſolæum S. Martini Turon. E.

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria. 38

Urbs Sangallenſis in Helvetia conditur 620.

Ferraria amplificata à Rom. Pontifice Vitaliano 657.

Ferraria in oppoſitam Padi ripam translata 673.

Pampilona per Regem Bambam 674.

Praga in Bohemia incipit ædificari 686. & Cracovia in Polonia.

Templum ea ætate nobiliſsimum,nunc vix mediocribus comparandum D. Joanni Baptiſtæ à Theodolinda Longobardorum Regina Modoetiæ ponitur.

Architecti nobiles; Architectura Romana vices 39

Laterum officinas poſt Barbarorum devaſtatio

nem in Urbe abolitas opinatur Ciampinus in *Vetuſt. Monum.*

Itaque plerumque hoc ævo ædificatum eſt ex tophis, ſilicibus, & marmorum cruſtis.

Bonifacius IV. ſive vetuſtis inſtaurandis, ſive novis excitandis ædificiis, inclaruit.

Templum S. Venantii in Regione Montium prope Lateran. Ædem à Joanne IV. inchoatum, à Theodoro perfectum eſt.

Templum S. Georgii in Velabro à Leone II. inſtauratum traditur.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Honorio I. jubente, elaborata eſt opere vermiculato S. Agnetis effigies, quæ in Odæo templi, eidem Virgini dicati, via Nomentana viſitur.

Imagines è teſſellis, quæ ſpectantur in Odæo templi S. Venantio Epiſcopo, & aliis Martyribus Sacro prope Baſilicam Lateranenſem, Joanne IV. & Theodoro Pontificibus, qui ſimili opere ibi picti cernuntur, ſedentibus compactæ feruntur.

SÆCULUM VIII.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices. 1

87	Joannes VI. Græcus à 702. ad 704.	2	2
88	Joannes VII. Calaber à 705. ad 707.	2	8
89	Siſinnius Syrus à 707. ad 708.	D.	20
90	Conſtantinus Syrus à 708. ad 715.	7	1
91	S. Gregorius II. Rom. à 715. ad 731.	15	9
92	S. Gregorius III. Syrus à 731. ad 741.	10	9
93	S. Zacharias Calaber à 741. ad 752.	10	3
	Stephanus II. Rom. 5. Dier. Pontif. non numeratur.		
94	Stephanus III. dictus II. Rom. à 752. ad 757.	5	1
95	S. Paulus Rom. à 757. ad 767.	10	1
96	Stephanus III. Siculus à 768. ad 772.	3	6
97	Hadrianus Rom. à 772. ad 795.	23	10
98	Leo III. Rom. à 795. ad 816.	20	6

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſiæ. 2

Gregorius II. non III. (ut malè Rou in Tabul. Chronol.) Leonem Iſaurum anathemate perculit, popularibus ejus ſacramento ſolutis. *Baronius ex Aliis.*

Zacharias Rom. Pontif. Francis Proceribus poteſtatem fecit, damnata Chilperici ignavia, Pipinum Caroli Martelli filium Regem appellandi. *Galli Scriptores veteres ferè omnes.*

Fictum à Sigiberto jure ſuſpicatur Baronius Decretum, quo Hadrianus I. R. Pontificis electionem Carolo Magno, & futuris poſt eum Cæſaribus dicitur permiſiſſe. *Bellarm. & alii*.

32 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Juſtinianus Imper. Conſtantini Pontif. pedes oſculatur 709.

Zacharias Rom. Pontif. Chilperici Regis ignavia damnata, Pipinum, Francis Proceribus approbantibus, Regem dicit 752. *Papebroch.*

Romana Sedes in toto Orbe terrarum Primatu fungens, Caput omnium Eccleſiarum conſtituta eſt. *In Epiſt. Hadriani I. à Septima Synodo approbata*.

Carolo Magno de criminibus Leoni III. objectis cognituro ſucclamant Epiſcopi: *Rom. Pontificem à nullo mortalium judicari* 800.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

Proſtratio Imperatoris ante Pontificem, ejuſque pedum exoſculatio 709.

Gregorius III. 14. Diaconis Cardinal. 4. addit Palatinos, quorum munus erat Pontifici in Eccl. Lateranenſi miniſtrare.

Sub Stephano III. 769. in Concil. Rom. decretum eſt, ne quis eligeretur in Pontificem, niſi ex Cardinal. Collegio.

Pipinus Galliæ Rex primus equi Pontificii frænum tenens, Stephanum III. pedes deducit in Regiam.

Sex

Sex Cardinal. Epiſcopi ſub Stephano IV. primò memorantur.

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

S. Lambertus E. Trajectenſis, ſive Leodienſ. ob notatum ſcortum cæſus 707.

Infeſti Eccleſiæ Saraceni ab ann. 718.

Leo Iconomach. indignis modis Catholicos vexat 740.

S. Bonifacius E. Mogunt. in Friſia pro Chriſto cæditur 754.

Conſtãtinus Copronymus Martyrũ meſſem cælo infert.

Habdalla Saracenorum Princeps ſurit in Chriſtianos.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Toletanum 701. Romana 705. 721. 724. 726. 731. 732. 743. 745. 761. 769. 800. Anglicanum 705. Conſtantinopolitana R. 712. 754. falsò appellatum VII. Oecumenica Synodus, Ratisbonenſia 742. 792. *Primum quibusdã Germanicum dicitur.* Liptinenſe 744. Sveſsionenſe 745. Germanicum 745. Clavoshovienſe 747. Vermerienſe, & Metenſe 753. Vernenſe 755. Compendienſe 757. Germanicum R. 759. Gentiliacenſe 766. Dinglovingenſe 771. Vormatienſia 772. 776. Genevenſe 773. Marcodurenſia 775. 779. Paderbonenſia 777. 786. Lipſtatenſe 780. Colonienſe 782. Calecutanum 787.

Nicænum II. G. VII. Ingheleimenſe, & Narbonenſe 788. Forojulienſe 791. Francofordienſe 794.

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

S. Irmina Dagoberti II. fil. 701.

S. Bonitus E. 704. S. Vvilfridus E. 709. S. Vvinocus Ab. 717. S. Suvibertus E. 718. S. German. E. C. P. 720.

S. Richardus Anglorum Regul. pater SS. Vvillibaldi, & Vvinibaldi, & S. Vvalburgæ V. conſanguineus S. Bonifatii, S. Joannes Damaſc. 731. Venerab. Beda 735.

S. Vviro Scotus E. 750. florebat.

S. Hubertus E. 754. S. Anthuſa fil. Conſtant. Copron. 775. S. Burchardus E. 791.

8 *Propagatio Fidei, & Bella ſacra.*

S. Vviro Belgis, S. Vvillibrordus Friſiis, aliiſque in utraque Germania Evangelii lumen important.

S. Ludgerus Saxones, S. Corbinianus Alemannos ad Chriſtum adducunt.

Avares cum Rege Trudone ad Criſtum adjuncti.

Brabanti per S. Humbertum, Thuringii, Friſii, Haſſi, aliique Germaniæ populi per S. Bonifatium Chriſti religionem ſuſcipiunt.

Religio in Oriente tollere oculos viſa eſt, Irene ſacra refovente poſt obitum Leonis IV. Porphyro geniti.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Panis, & Vini oblatio pro Miſſa celebranda. Magiſtri Cantorum.

Gregorius II. jejunium in Sabbatis Quadrageſimæ antea vetitum ſervari jubet.

Gal-

Gallia Rom. Liturgiam, Pipino, & Carolo Magno adnitentibus, amplectitur.

Licebat adhuc ſub Carolo Magno cuilibet Sacerdoti plures in die Miſſas celebrare. *Card. Bona Liturg.*

Conſuetudo indiſcretè diſtribuendi Divinam Euchariſtiam pueris Sacro adſtantibus aboletur. *Card. Bona.*

Sacer Cœlibatus ; Ordines Religioſi. 10

Petronax Ab. Caſinenſe Monaſterium inſtaurandum ſuſcipit 720.

Edilredus Merciorum 704. Chenredus item Merciorum, & Offa Saxonum Oriental. in Anglia Reges 715. Ina R. Saxonum Orient. 740. Cleofulus, & Egbertus Northumbriæ Reges; paulò poſt, Carolomannus Caroli Martelli Primogenitus ad Monachos tranſeunt.

Monachi ad Infulas, & graviſſima Eccleſiæ negotia frequenter aſſumebantur.

Fœminis non patebat aditus ad Monachorum templa.

Miracula. 11

Crucifixi imago, Berythi à Judæis perfoſſa, largo ſanguine manavit.

S. Joanni Damaſceno manus amputata, à Deipara reſtituitur.

Acta II. Synodi Nicænæ teſtantur miracula S. Platonis Martyris in ſubveniendis captivis.

SS. Vvinocus Ab. & Suvibertus E. præcipuam in patrandis miraculis gloriam tulere.

Venerabilis Beda, & S. Ludgerus nonnulla hujus ævi miracula memorant.

Schiſ-

12

Schiſmata, Contentiones, Abuſus.

Schiſma ob Theophilactum contrà Paulum electum 757.

Conſtantinus, nec dum ſacris initiatus, Paulo I. moriente eligitur, fratre Duce Nepeſino Romam cum exercitu ingreſſo 767.

Vitiza Hiſpaniæ Rex ſibi ſubjectos Epiſcopos à Rom. Pontificis auctoritate ſemovet.

Leo III. à Romanis injuriosè tractatur, ſed in Carolo Magno præſidium invenit.

13

Hæretici.

Agonyclitæ, Chriſtiano-categori.

Leo Iſaurius Imper. ſacrarũ cultum Imaginum, veluti ex Ethnicorum errore natum, omni vi adniſus eſt tollere, quæ res ei cognomen Iconomachi dedit 723. Iconoclaſtæ.

Aldebertus Gallus, Clemens Scotus, Pauliciani, ſive Atingani.

Felix Vrgeitanus, & Elipandus,

Albanenſes, quorum propago Bagnolenſes, qui Albanenſium erroribus alios addidere.

14

Imperatores Romanorum.

REGES ITALIÆ *LONGOBARDI.*		IMP. ORIENTIS.	
24 Luitpertus ad 704.	1	23 Juſtinianus II. iterũ ad 711.	7
25 Ragumpertus M.	3	24 Philippicus ad 712.	1
26 Aripertus II. ad 712.	8	25 Anaſtaſius II. ad 715.	3
27 Anſprandus M.	3	26 Theodoſius III. ad 716.	1
28 Luitprandus ad 744.	31		

29 Hil-

29 Hilprandus 736. M. 7.
Unà cum Luitprando
30 Rachiſius ad 756. 6
31 Aiſtulphus ad 756. 6
32 Deſiderius cum f. Adalgiſo ad 774. 18
Victo Deſiderio
33 Carolus Magnus ad 800. 26

IMPER. OCCIDENTIS
Reſtituitur 800.
1 Carolus Magnus ad 814. 14
A Leone III. R. Pont. dictus.

27 Leo III. Iſauricus ad 741. 24
28 Conſtantin. VI. Copronym. ad 775. 34
29 Leo IV. vulgò III. ad 780. 5
30 Conſtantinus VII. cum Irene ad 790. 10
Idem ſolus ad 797. 7
Irene ſola ad 802. 5
Saracenis tributum pendit.

R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ; Principes 15

Sardinia poſt domitam Hiſpaniam à Saracenis ſubacta.

Etruriæ Duces, Longobardis regnantibus, mox poſt Carolum Magnum rerum potitum dicti, plerumque Comites, aut Marchiones, Lucæ ſedere conſueverant. *Florentinus in Mathild.*

Aiſtulphus Rex Longobardorum Ravenna potitus, cæteriſque Exarchatus oppidis in ſuam ditionem redactis, huic Magiſtratui finem imponit 752.

Pipinus fil. Caroli ab anno 781. ad 810. R. Italiæ

Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Aripertus II. Longobardorum Rex Alpes Cottias Rom. Pontifici donat 704.

Romani, áliique Italiæ populi à Leonis Iſauri

Sacro

Sacro anathemate percuſſi, Imperio abrupti, ſponte Gregorio II. Rom. Pontifici parere incipiunt 730.

Pipinus Francorum Rex Exarchatum, & Pentapolim Sedi Apoſt. donat 755.

Carolus Magnus Pipini patris donationem cumulat, adjectis Corſica, Sardinia, Sicilia, Benevento, Spoletino, & Tuſco Ducatu 774.

Anglia primò 740. mox pluries, Gallia 782 Rom. Eccleſiæ fit vectigalis.

17 *Reges Galliæ.*

Dagobertus III. ad 715.	4
Chilpericus II. ad 720.	4
Theodoricus III. ad 737.	17
Interregnum 6. annorum.	
Childericus III. ad 751.	15

Merovingiorum ultimus in Monaſterium detruditur cum filio Theodorico.

CAROLINI REGES

Auctoritate Zachariæ Papæ ſuccedunt 752.

Pipinus Brevis ad 768.	16
Carolus Magnus ad 814.	46

Primus è Francis Imperator 800.

18 *Hiſpaniæ Reges.*

Vitiza ad 711.	10
Rodericus ad 712.	2

Mauri 713. Hiſpaniâ ſubactâ, rem Gothicam in plura regna diſtrahunt.

Pelagius à 717. ad 737.	20

E regio ſanguine regnat Oveti in Aſturiâ.

Garzias Aynſa Rex Suprarbienſis 724.

Legio-

Legionenſe Regnum. 737.	
Favila ad 739.	2
Alphonſus I. Catholicus ad 757.	18
Froila ad 768.	11
Aurelius ad 774.	6
Silo ad 783.	9
Maurogatus ad 789.	6
Mauris annuum puellarum tributum pendit.	
Veremundus Diaconus ad 791.	3
Alphonſus II. Caſtus ad 842.	52

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Poſt Cracum II. & Lecchum Craci I. filios, Vanda imperat in Polonia uſque ad 760. Poſt Vandam XII. iterum Palatini, quibus tres Lecchi ſuccedunt, ac deinde poſtremi filius Popielus.

Hunni reduces iterum Pannonia potiuntur 744.

Carolus Magnus victo Vitiloni Bavariæ Duci Taſſilonem II. ſubſtituit, mox hunc rebellem in Monaſterium detrudit, ac ipſe Regem ſe Bavariæ dicit 788.

Flandria antea inculta fit Comitatus 792.

Biornus III. Chriſtianorum I. in Svecia Rex 800.

Initia, viciſſitudines Regnorum extra Europam. 20

Ulit Saracenicæ dominationis fines latiùs extendit, & Imperii ſedem iterum figit Damaſci.

Saracenis Haly, ſectatoribus impellentibus, Mauroſores Chorazami dominos occidunt, Marvanum Calipham cædunt 752.

Indè ſub Muhamad Abubalas Saracenorum Impe-

Imperium in tres partes dividitur, quarum primam Abubalas tenuit in Perſide, Salim Ægypto præfuit, & Abdallæ Syriæ.

Hinc ſtirps Bilæ apud Perſas celebris.

Arrakid Bila, ſive Aaron Carolo Magno amicus.

21 *Bella clariora.*

Saraceni in Hiſpania 713. Indè bella adverſus eos Pelagii, Alphonſi I. Froilæ I. Veremundi I. Alphonſi Caſti Regum integro ferè ſæculo, & plerumque proſperè geſta.

In Gallia bella Civilia Carolo Martello victore; mox ejuſdem contra Saracenos.

Pipini contra Saxones, Aquitanos, & Longobardos bella.

Caroli Magni contra Longobardos in Italia, contra Saracenos in Hiſpania, & Saxones in Germania arma felicia. *Quæ de rebus contra Anglos geſtis narrantur, comentitia cenſentur.*

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Saracenis cum Roderico Hiſpano confligentibus 700. hominum millia utrinque cadunt 713.

Cum Solimano Saraceno 300. hominum millia fruſtra Conſtantinopolim tentant 715.

A Carolo Martello Franciæ Principe, Saracenorum 375. millia uno prælio cæſa 732.

Carolus Magnus Saxones immenſis cladibus afficit.

Saracenorum 700. millia ab Alphonſo Caſto mactata pluribus præliis.

Belli

Belli Duces Nobiliores. 23

Carolus Martellus, Caroli Magni Avus, cui ob res è re Chriſtiana feliciter geſtas à Gregorio III. Chriſtianiſſimi titulus datus eſt.

Pipinus Caroli Magni pater Galliæ Rex.

Carolus verè Magnus Imperator, & Bellator.

Rolandus, quem Itali corrupta voce Orlandum appellant, ſub Carolo Magno.

Pelagius è Regio Gothorum ſanguine Cantabri Comitis fil. Hiſpaniæ reſtitutor.

Azer., cujus virtute Aragones Maurorum jugum excuſſere.

Alphonſus Caſtus Rex Ovetenſis.

Caſus tragici, Calamitates publicæ. 24

Aripertus Longobardorum Rex, ingenti accepta ab hoſtibus clade, fugiens, in trajectu amnis auro degravatus, mergitur 712.

Artemius in Sicilia dictus Imperator, crematur 718.

Peſtis ſæviſſima in Thracia, viciniſque Provinciis furit.

Copronymi claſſis navium 2660. fluctibus hauſta 732.

Conſtantinus Pſeudopatriarcha C. P. inter opprobria trucidatur 767.

Conſtantinus Imper. ab Irene matre excæcatur 797.

Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo. 25

Tanta Solis Eclypſis, ut Stellæ in die apparerent 5. Jun. 718.

Scu-

Scutum nigerrimum in Orbe Solari 733.

Pluvia cineris in Oriente 744.

Tenebræ horrendæ per Orientem à 4. Auguſti ad Kal. Octobris 746.

Prodigioſi terræmotus in Oriente, & peſtis triennis 746.

Tanta fuit hyemis ſævitia, vt Pontus Euxinus gelu coaleſceret, & à Danubio ad Euphratem uſque regiones continua glacie connecterentur 764.

Conſtantino à matre Irene excæcato, Sol per dies 17. viſus eſt latere. *Theophil. & alii*.

26 *Res memorabiles, ſive ſacræ, ſive prophanæ.*

Gregorius III. Luitprandum Longobardorum Regem, ſuum petentem caput, ultrò adit: ille verecundia ſupplicis Rom. Pontificis ſe ſe ad ejus pedes abjicit 739.

Rachiſio Longobardorum Regi Peruſinos obſidenti Zacharias Pontifex cœleſtis Numinis iram intentat. Ille ſubita religione perfuſus, obſidionem ſolvit, ſequè cum uxore, & filia conſecrat Deo 750.

Cùm Leo IV. Imper. coronam auream gemmiſque inſignem ex Æde S. Sophiæ ſacrilegè raptam capiti impoſuiſſet ſuo, ſtatim peſtifera correptus febri miſerè interiit.

27 *Schola, Academia, literarum incrementa, & detrimenta.*

Balbaricenſis Acad. in Arabia ad Medicinam, Aſtrolog. & Philoſ. 713.

Eboraci publicum Sacrarum literarum ſtudium inſtituit S. Egbertus 761.

Oſna-

Oſnaburgenſis, Papienſis, & Patavina Academiæ à Carolo Magno inſtitutæ; Bononienſis renovata.

Academia Athenis Romam attracta, Lutetiam à Carolo Magno translata opera quatuor Monachorum, Rabani, Alcuini, Claudi, & Joannis Scoti, Bedæ diſcipulorum 791.

Leo Iſauricus magno literarum detrimento triginta voluminum millia C. P. Bibliothecæ cum duodecim doctiſsimis eorum Cuſtodibus pluſquàm barbarè flammis abſumit. 726.

Theologia poſitiva. 28

S. Anthelmus, ſive Adelmus E. Adamannus Ab. Scotus. S. Gregor. II. Papa, S. Andreas Cretenſis E. S. Germanus Patriarcha Conſtantin. Venerabilis Beda obiit 735.

S. Joannes Damaſcenus, Chrodegandus E. Ambroſius Autpertus, Dacrianus. *Malè hic à nonnullis locatur Antonius ab opere, quod contexvit, dictus Meliſsa, quærendus ſæculo 12.*

Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta. 29

Vvilfridus Ripanenſis, S. Germanus Patriarch. C. P. Sed operis contra hæreſes vix ſupereſt fragmentum.

S. Joannes Damaſcenus, præter alia, omnium primus Theologiam recto ordine comprehendit. *Bellarm.*

Anaſtaſius Ab. Judæos libello exagitavit.

Beatus Abbas, & Etherius Vxamenſis.

Hadrianus I. Pontif. Rom.

S. Pauli I. Epiſt. ſuppoſit.

Liber de Divinis Officiis, qui Alcuino tribuitur, farrago videtur ex pluribus collecta.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Theodorus Cantuarienſis auctor Pœnitentialis. *Vide Oudin.*

Cûm Juſtinianus Civilem doctrinam inſtauraſſet, vetuit ne cui de Jure ſcribere deinceps liceret.

Quare Romana Jura ſcriptores Interpretes per plura ſæcula non habuere.

Apud Hebræos floruere primi Talmudi Interpretes.

Capitula ſelecta Canonum Hibernenſium apud Dachery. tom. II.

Hadrianus Papa; Angliramnus E. Iſidorus Mercator, Canones collignnt.

Carolus M. leges Boicas novis tabulis auget 788.

31 *Philoſophia*

Artvillus nobiliſsimi reguli in Scotia filius, ſed arcanæ Philoſophiæ cognitione nobilior. *Leſlaus*.

Beda Philoſophiæ libros 4. ſcripſit. *Extant in tom. 2. oper.*

Alcuinus Flaccus, & Joannes Scotus Bedæ diſcipuli Philoſophiam in Academia Pariſienſi profeſsi ſunt, & inde in omnem ferè Europam propagata eſt.

Arabibus ſive Mauris Hiſpaniam occupantibus, Alchimiæ diſciplina ad reliquos Europeos tranſiit. *Voſs.*

Medi-

Medicina. 32

Aegidius Athenienſis Medicus, & Philoſophus nobilis, D. Benedicti Sectator egregius.

Arabes in Academia Balbaricenſi utilem Medicinæ inſtaurandæ dant operam.

Joannes Serapionis filius inter medicos celebratur. *Gaulterius in Tab. Chronogr. transfert ad ſæculum* 11. *cum Genebrardo.*

Mathematica. 33

Hebdius Monachus cognomento Stephanus, Muſicus inſignis teſte Beda.

Beda Venerabilis Syderum etiam ſcientia claruit.

Hemoaldus cognomento Providus Bedæ familiaris.

Flaccus Albinus Aſtrologus Bedæ diſcipulus.

Jacebant hoc ævo apud Europæos Mathematicæ diſciplinæ, quibus interim erigendis in Aſia Arabes operam dabant.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Theophanes Byzantinus, Adamnanus ſeu Adamannus Scotus.

Venerabilis Beda Anglorum ſcripſit Hiſtoriam & Martyrologium; ſed ſuppoſititium eſt, quod inter ejus opera circumfertur: genuinum edidere non ita pridem PP. Bollandi continvatores in tom. 2 Martii.

Hebdius cognomento Stephanus.

S. Marcellinus Presbyter, Iſidorus Pacenſis E.

Gregorius Amartolus Taraſii Patriarchæ Syncellus.

Paulus Diaconus Varnefridi filius.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

S. Adelmus, & Iglacus Rhet. & Poet.

Tatuvimus, Cudbertus, Mageſeus, Mordacus Scotus. Poetæ.

In Bedæ celebri Epitaphio (ſi hoc ævo ſcriptum eſt) *Hac ſunt in foſsa Bedæ Venerabilis oſsa;* Rhytmici carminis initium agnoſcimus.

Carolus M. Hadriani I. Pontif. ſepulchrum carminibus decoravit.

Hymnos cum laude ſcripſere Paulus Diaconus Vvarnefridi f. & S. Coſmas Hieroſolym. Majumæ E.

Rabanus Maurus, & Hilduinus ad IX. Robertus R. Galliæ, S. Odilo, & B. Petr. Damiani ad XI. ſæculum ex X. revocentur.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Beda Venerabilis, ejuſque diſcipulus Alcuinus Grammatica ſcribunt. *Voſsius.*

Hoc, & ſequenti ſæculo inſignis erat nomenclatura Grammaticum appellari. Angelus à Nuce in Notis ad Oſtiens.

Monachi Byzantio à Copronymo pulſi, Romæ à Stephano III. locantur in Monaſterio, quod ab illis, Græcam linguam inſtaurantibus, Grecæ Scholæ nomen invenit. *Mſſ.*

Carolus Magnus Roma Latinos Grammaticos in Galliam vocat. Ex *Vita.*

Vvalid Saracenorum Calipha prohibet Grecè

quid

quid literis conſignari, vultque omnia Arabicè ſcribi. *Miſcell.*

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Qui putant hoc ſæculo inductas ferreas equorum ſoleas, procul dubio cenſentur errare, ut eruditè ſuo more docet Fabrettus in Syntagmate ad Colum. Trajani.

Conſtantinus Copronymus Pipino Regi Organa in Galliis non ante viſa dono mittit 757. *Sigebertus.*

Zacharias Hieroſolymit. Regis legatus Carolo Magno S. Sepulchri, Calvariæ, & Oliveti claves cum vexillo defert 800. *Eginarth. in Vita.*

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria. 38

Ovetenſis civitas in Hiſpania 760.

Viterbium à Luitprando Longobardorum Rege vel ædificatur, vel ſaltem mœnibus cingitur.

Caſinenſe Monaſterium à Petronace 720. cœptum inſtaurari, ad eam amplitudinem, & opes excreſcit, quibus poſtea floruit.

Pons ſuper Rhenum Caroli M. opus decennale.

Templum D. Petri in Cœlo aureo à Luitprando Ticini conditum, & opulentiſsimis auctum donariis, in quo D. Auguſtini corpus collocavit.

Architecti nobiles; Architecturæ Romanæ vices 39

Gregorius III. reficit Urbis muros.

Templum Ss. Petri, & Marcellini nova molitione erigit.

Carolo Magno regnante, viſa eſt refloreſcere

Architectura, & eum ædificandi modum tenere, quem, Gallieno imperante, uſurparant Architecti. *Ciampinus loc. cit.*

Hadrianus I. muros Urbis magnis impenſis reficit, vetera plura ædificia reſtaurat, nova condit.

Idem Confeſſionem, ut ajunt, D. Petri, totam ſolido auro, Altare autem illi impoſitum, & parietes dextra, levaque argento contexit.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Furentibus in Sacras imagines Iconomachis, Pictura, & Statuaria magnum accipiunt detrimentum.

Hoc ſæculo Altarium veſtes Divorum imaginibus ornari cœpere, ut liquet ex Anaſt. in vita Gregorii III. Zachariæ, & Hadriani I.

Quamvis Apoſtolorum imagines in Odæo S. Pudentianæ, Hadriano I. ſedente, teſſellis pictæ, rudem ejus ævi artem oſtendant; Puſſinus magni nominis pictor ſedentis inter eos Servatoris majeſtatem contemplari ſæpè, & laudare ſolebat.

SÆ-

SÆCULUM IX.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices.

99	Stephanus IV. Rom. à 816. ad 817.	0	7	1
100	S. Paschalis Rom. à 817. ad 824.	7	4	
101	Eugenius II. Rom. à 824. ad 827.	3	3	
102	Valentinus Rom. 827.	D.	40	
103	Gregorius IV. à 828. ad 844.	16	0	
104	Sergius II. Rom. à 844. ad 847.	3	0	
105	S. Leo IV. Rom. à 847. ad 855.	8	3	
106	Benedictus III. Rom. à 855. ad 858.	2	6	
107	S. Nicolaus Rom. à 858. ad 867.	9	8	
108	Hadrianus II. Rom. à 867. ad 872.	5	0	
109	Joannes VIII. Rom. à 872. ad 882.	10	0	
110	Marinus, ſeu Martinus II. Galeſinus à 882. ad 884.	1	2	
111	Hadrianus III. Rom. à 884. ad 885.	1	4	
112	Stephanus V. Rom. à 885. ad 891.	6	0	
113	Formoſus Portuenſis à 891. ad 896.	4	7	
114	Bonifacius VI. Rom. 896.	D.	15	
115	Stephanus VI. Rom. à 896. ad 897.	1	3	
116	Romanus Faliſcus à 897. ad 898.	0	5	
117	Theodorus II. Rom. 898.	D.	20	
118	Ioannes IX. Tiburtinus à 898. ad 900.	2	0	

Præcipua in Romanornm Pontificum
Hiſtoria Controverſia. 2

Ludovicus II. Imper. in Epiſt. ab Baſilium Orientis Imper. fatetur, eos tantùm dicendos Impe-

 rato-

ratores, quos R. Pontifex Oleo Sancto perſuderit.

Ineptiſſimam de Joanna Papiſſa fabellam, obſtetricante Mariano Scoto natam, ſtudiosè foverunt Novatores, feliciter confutarunt Orthodoxi, quos inter videndi Allatius, & Labbeus.

Formoſi cadaver effoſſum, & Pontificalibus exutum inſignibus, cum prophano habitu projectũ in Tyberim narrant Scriptores, & plures, & probatiores.

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Carolus Magnus inter filios regna partitus Romano Pontifici teſtamentum ſubſcribendum mittit.

S. Theodorus Studita *in Epiſt.* ad Leonem III. Summum Patrem, & Archipaſtorem Eccleſiæ, quæ ſub Cælis eſt appellat 809.

Ludovicus II. Imper. Sergii II. pedibus oſculum obtulit.

Petrus univerſam adminiſtrare Eccleſiam perpetua ſucceſſione jubetur. *S. Nicol. I. Epiſt. ad Michael. Imper.*

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Lotarius I. amotis iis, quibus jus ſuffragii non erat, à Comitiis Pontificiis turbas arcet, jubetque iis, vel Regem, vel ejus Legatum intereſſe.

Leo IV. Reges, & Cæſares ſacris Comitiis immiſceri vetat.

Nicolaus I. aureo circulo Thiaram exornat.

Joannes VIII. Cardinalium jura primus evulgat.

Cru-

Crucis geſtatio ante Romanum Pontificem, vel inducta, vel illuſtrior reddita.

In fine hujus ſæculi nullus ampliùs Catholicus Epiſcopus Papæ nomine uti ſolebat, propriumque cenſebatur Rom. Pontificis. *Baron.*

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

Saraceni ab an. 812. ad 852. Eccleſiam in Hiſpania, & Oriente vexant.

Bulgari Orientalem Eccleſiam valde affligunt 813. Leo Armenus furit in Orthodoxos.

Monachi 900. è Monaſterio S. Vincentii ad Vulturnum à Saracenis pro Chriſto cæſi 880. Perperam hoc Monaſterium à Bucelino locatur in Gallia.

Dani in Anglia, & Scotia plures pro Chriſto trucidant.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Altinenſe 802. Cloveshovienſe 803. Conſtantinopolitana RR. 809. 814. 858. 859. 879. falsò dictum G. VIII. Aquiſgranenſia 809. 816. 817. 836. 842. 862. Moguntiacum, Remenſe, Turonenſe, Cabilonenſe, Arelatenſe 813. Ad Theodonis villam 814. 835. 844. Noviodunenſe 814. Ingheleimenſe 817. Attiniacenſia 822. 870. Pariſienſia R. 824. 829. 846. 847. Romana 826. 853. 861. 863. 863. 864. 865. 868 879. 879. 881. R. 897. Compendienſe 833. Metensia 835. 838. RR. 863. 869. 893. Lugdunenſe 836. Cabilonenſia 839. 894. Lauriacenſe 843. Vernenſe 844. Bellovacenſe, & Meldenſe 845. Moguntiaca 847. 848. 857. 888. Turonenſe 849. Ticinenſia 850. 855. 876. Cordubenſe R. 852.

852. Sveſſionenſia R. 853. 866. Valeniinum 855. Criſſiacum 856. Tullenſia 859. 860. Confluentinum 860. Sablonenſe 862. Sylvanectenſe, 863. Trecenſia 868. 878. Conſtantinopolitanum IV. Gen. VIII. 869. Vermerienſe 869. Colonienſia 870. 887. Duziacenſia R. 871. 874. Pontigonenſe 876. Neuſtrienſe, & Ravennenſe 877. Remenſia 879. 892. Ad S. Macram 881 Viennenſe in Gallia 892. Triburienſe 895.

7

Sanctitate clari in utroque ſexu.

S. Ludgerus E. 809. S. Plato Ab. 812. S. Benedictus Ab. Anianenſis 821. S. Nicephorus Patriarch. C. P. 828. S. Fridericus E. Trajectenſis M. 838. S. Anſcharius E. 865.

S. Ebba, poſtquàm ſe cum Sociis Monaſterii Virginibus ad tutelam virginitatis denaſaſſet, ſanctiſſimè obiit.

S. Eadmundus R. Angliæ paſſus horrenda, & S. Ignatius Patriarch. C. P. 870. S. Rembertus E. 888.

S. Theocthiſte Virgo planè mirabilis, de qua Card. Baronius 902.

8

Propagatio Fidei, & Bella ſacra.

Harioltus Danorum R. cum pluribus è ſuis Baptiſmo luſtratur 826. & Bogoris Bulgarorum Princeps 845.

Sclavi Dalmatiæ incolæ cum Sueropilo R. ad Chriſtum adjuncti.

SS. Anſcharius, & Rembertus Svecos, S. Radbodus Friſios Chriſto lucrantur.

Baſilius Macedo per egregiæ ſanctitatis Epiſcopum Pruſſos ad Chriſtum traducit. Go-

Gothofredus Nortmannus cum tota ſua gente fit Chriſtianus ſub Carolo Craſſo.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Leone III. ſedente locus honoratior habita eſt dextera locandis ſacris imaginibus : mox iterum ſiniſtra.

Falsò adſcribitur Eugenio II. examen per frigidam. *Papebroch.*

Proſæ Eccleſiaſticæ ſub Sacrum canendæ 840.

Feſtum omnium Sanctorum à Gregorio IV.

Palmæ benedictæ à Joanne VIII. ad Carolum Calvum miſſæ, victoriæ omen 877.

Idem rogante Moravorum Apoſtolo Methodio, Slavonicæ linguæ uſum permittit in Sacris 880.

Sacer Cælibatus, Ordines Religioſi. 10

Poſt viſam decuſſatam in Cælo Crucem Scoti, & Picti Anglos memorabili prælio cædunt. Indè initium cœpit ſingularis apud Scotos S. Andreæ cultus, militari per Achaium R. Ordine inſtituto. *Leslaus, & Buchanan.*

Lotharius I. Imper. Monachus in Monaſterio Prumienſi 855.

Puerorum per parentes in Monaſteriis oblatio diſplicere cœpit, & aboleri.

Monaſteria Clericis, imò & Laicis à Ludovico Pio Imper. primò commendata.

Hoc ſæculo primùm Monachis data facultas Sacramentales criminum confeſſiones excipiendi. *Schelestrat. in Antioch. Concil. fusè, & eruditè.*

Mira-

11 *Miracula.*

S. Jacobus Apoſt. ex equo candido militans in acie pro Ramiro Legionis R. ab exercitu conſpicitur.

Caradignæ in Hiſpania pavimentum, ſub quo ſepulti 200. Monachi à Saracenis cæſi 848. 6. Auguſti, qua die contigit cædes, quotannis ſanguineo ſudore madet.

Miraculis ſæculum illuſtrarunt SS. Anſcharius, Eulogius, Rembertus EE.

Teſtes miraculorum habemus Rembertum, & Bavonem EE. cum Thegano.

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

Synodus Pariſ. 829. execratur audaciam mulierum, quæ in quibuſdam Galliæ provinciis auſæ fuerant Sacramenta populis miniſtrare.

Schiſma adverſùs Eugenium II. 824. contra Benedictum III. 855. contra Formoſum 891.

Joannes VIII. nimis indulgens, Apoſtolicæ ſeveritatis vim primus infregit; unde plurima in Eccleſiam mala fluxere, & nota de Papiſſa fabula. *Baron.*

Schiſma inter Sergium III., & Joannem IX. 897.

Bonifatius Antip. pulſus per Stephanum VII. 897.

13 *Hæretici.*

Claudius Taurinenſis Felicis Urgelitani diſcipulus.

Theoda Pſeudoproph. quæ ſibi notum extremi Judicii diem jactabat.

Gode-

Godeſcalcus Prædeſtinatianorum inſtaurator.

Leo Armenus Sacrarum Imaginum cultui bellum atrox indicit 814.

Photius Græcorum Schiſmaticorum anteſignanus Pſeudopatr. C. P.

Joannes Scotus cum ſociis Fredevardo, & Bertramo, quos aliqui Sacramentariorum præcurſores appellant.

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS

2 Ludovicus Pius ad 840. 26
3 Lotharius I. ad 855. 15
4 Ludovicus II. ad 875. 20
5 Carolus Calvus ad 877. 2
6 Ludovicus III. Balbus ad 879. 2
Vacat Imper. ad 881.
7 Carolus Craſſus ad 888. 7
Vacat Imper. ad 892.
8 Vido Spoleti Dux ad 894. 3
9 Lambertus cum Patre ab 893. ad 910. 17
10 Arnulphus ab 896. ad 899. 4
Simul cum Lamberto.

ORIENTIS.

31 Nicephorus ad 811. 9
Cùm filio Stauratio ab 804. ad 811.
32 Michael I. Curopal. ad 813. 2
33 Leo V. Armenus ad 820. 7
34 Michael II. Balbus ad 829. 9
35 Theophilus ad 842. 12
36 Michael III. cum Theodora ad 855. 12
Solus matre pulſa ad 867. 12
37 Baſilius Macedo ad 886. 18
38 Leo IV. Sapiens ad 911. 25

15 *R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ; Principes*

Sub initium ſæculi Ademarus Genuæ Comes

Bernardo Caroli Magni Nepote mortuo, Regnū Italiæ Imperio jungitur 818.

Salernitani, & Capuani Principatus initia, Lothario I. imperante.

Saraceni Gariliani arce donati, multis circum oppidis potiuntur.

Carolo Craſſo extincto, ſive Cæſares, ſive Reges uſque ad Othonem I. Germaniæ Regem, certaſſe potiùs in Italia, quàm imperaſſe viſi ſunt.

Sigifredus ex Longobardis Etruriæ Principibus pater Atonis, avus Sigeberti, quem poſtea 967. Otho I. Ateſtis Marchionem dixit.

16 *Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Ludovicus Pius Imperator avi Pipini, & Caroli patris donationes confirmat, eaſque Romæ, aliarumque Urbium, & Oppidorum acceſſione amplificat 815.

Salomon minoris Britanniæ Rex annuum denarium à ſingulis regni ſui familiis Romanæ Eccleſiæ ſolvi jubet 869.

Joannes VIII. Saracenis Urbi minitantibus tributum pendere cogitur 877.

Sæculo inclinante, memorantur primò Tuſculani Comites per duo deinceps ſæcula Rom. Pontificibus plerumque infeſti.

17 *Reges Galliæ.*

Ludovicus Pius Imper. ad 840.	26
Carolus Calvus Imper. ad 877.	38

Lu-

Digitized by Google

Ludovicus II. Balbus ad 879. 2

Boſo Comes coronatur Rex Burgundiæ, & Provinciæ. Hinc Regnum Arelatenſe 879.

Andegavenſium Comitum Origo 880.

Ludovicus III. ad 882. 4

Carolomannus cum fr. & ſolus ad 884. 6

Carolus II. Craſſus Imper. ad 888. 6

Regnare cœpit à morte Ludovici III.

Odo, ſeu Eudes Tutoris nomine ad 898. 10

Carolus III. Simplex ad 923. 25

Filius Ludovici II.

Hiſpaniæ Reges. 18

Alphonſus abſtinens ab uxore, Caſti cognomen invenit.

Caſtellæ Comes Ovetenſi Regi parebat.

Enecus I. Navarræ Rex 819.

Ramirus I. ad 850. 8

Ordonius ad 865. 16

Garcias II. ductâ Uracâ, Navarræ Regno Aragoniam jungit 867.

Alphonſus III. Magnus ad 910. 44

Godefridus de Arria Comes Barcinonenſis à Carolo Craſſo inſtitutus.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Carolus Magnus, Saxonibus victis Vvitikindum Ducem imponit 804.

Egebertus Angliæ univerſæ Rex I. moritur 37. Sivardus II. Daniæ Rex à Ludovico Pio riſiam accipit.

In Polonia poſt interregnum 10. annorum igitur Piaſtus Dux gentis 842. Pi-

Pictorum gens univerſa cum regno deleta à Kenneto Scotor. Rege 850.
Auſtraſia à Lothario R. Lotharingia dicitur, Polæmon Dux I. Lithuaniæ 900.
Ingo Suecorum Rex Ruthenos, & Moſchos ſuæ ditionis facit 900.
Raguſei, pulſo Demejano tyranno, Venetorum ope, ab his per aliquot annos annuum Prætorem admittunt. *Tubero l. 5.*

20 *Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Abuezar Matacem inter Saracenos illuſtris, ut pote qui, octo Regibus domitis, principes eorum urbes victor expugnavit.
Creta à Saracenis occupatur 822.
Jacub-Leys celebris apud Saraecenos Perſas regnat. *Poſt hunc diù ſilet Perſarum hiſtoria.*
Celeberrimi erant hoc ſæculo Babylonius, ſeu Baldacenſis, & Ægyptius Calipha. *Hac Arabica voce, qua Succeſſorem, vel Hæredem ſignificat, nempè Mahometis, primò appellatus eſt ſupremus Saracenorum Princeps, mox & alii minores,*

21 *Bella Variora.*

Dani Anglis moleſti in Britannia.
Carolus Magnus bellum Saxonicum conficit, quod annos 33. duraverat.
Græci Cæſares contra Bulgaros bellum habent varia fortuna.
In Francia, & Germania bellum civile filiorum contra Ludovicum Pium, & poſtea inter ſe.
Nortmanni egreſſi è Dania 836. Galliam invadunt.

Sara-

Saraceni in Italia, & Hiſpania bellis furunt. Bella de Imperio certantium in Italia uſque ad Othonem I. Imperat.

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Pipinus Caroli Magni filius Venetorum priùs victor, mox ab iiſdem victus Ravennam migrat inglorius 811.

Celeberrima apud Scotos Kennethi Regis victoria, qua Pictorum gens cum Rege Druskeno ad Taum fluvium penè deleta 838. *Bœth. Leslæus.*

Ramirus I. Legionis Rex, cæſis ad Clavigium ſexaginta Maurorum millibus, Alveldam, & Calagurrim ipſis eripit 846.

Arnulphus Germaniæ Rex Romam diù fruſtra oppugnatam, per occaſionem leporis fortè in eam refugientis capit. *Sigebertus. & alii.*

Belli Duces nobiliores 23

Enechus cognomento Ariſta belli operibus ingens I. Navarræ Rex.

Bonifacius Comes è progenitoribus Mathildis Comitiſſæ, rebus in Coſica geſtis, inclytus.

Regnerus Rex, amorum, & rerum geſtarum ſimilitudine Danorum Hercules.

Robertus Fortis ſui ſæculi Machabæus apud Gallos 866.

Vido III. Spoleti Dux, & Imperator.

Andreas Romani exercitus Dux, à quo cæſi Saraceni ad Padum 886.

Atto, ſeu Actius Mathildis Comit. proavus, bello per ea tempora clarus. *Floren.*

24 *Caſus tragici, Calamitates publicæ.*

Bernardus Ital. R. juſſu patrui Ludovici Pii excœcatus præ mærore obit 818.

Horrenda per locuſtas Galliæ depopulatio, quã conſequuta, peſtis tertiæ mortalium partis exitio 876.

Bardas Cæſar juſſu Michaelis Imper. in fruſta conciditur 866.

Baſilius Macedo cervi cornibus transfoſſus, effuſis inteſtinis efflavit animam 886.

Carolus Craſſus regio nomine exutus, Arnulpho fratris filio in tutelam datus, ab eo victum emendicabat.

Arnulphus veneno ſtolidus effectus, aphtiaſi conſumptus perit. *Friſingen.*

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

In Italia horrendi terræmotus, quibus, & aliquæ Vrbes dirutæ, & montes disjecti 801.

Sunt qui tradunt maculam in Sole viſam per dies octo 807.

In Saxonia terra ad trium millium ſpatium intumuit 823.

Grando ſtupendæ magnitudinis in Gallia, & gelu 15. pedes longum 6. latum cadit è Cœlo 825.

Prodigioſa Solis defectio, qua viſa, Ludovicus Pius ſupremum morbum contraxit 840.

Terra immaniter concuſſa horrendum immugit 862.

Pluvia ſanguinea per triduum in agro Brixiano 869.

Res

Res memorabiles, ſive ſacra ſive prophana. 26

Crunnus Nicephori Cæſaris cæſi calvariam vertit in craterem 811.

Carolus Magnus quidquid moriens in theſauris habuit, pauperibus, & ſacris Ædibus legatum voluit.

Baſilius Macedo quoties judiciis vacaret, per præcones populo denunciabat, adeſſe Auguſtum ejus ope, & opera uti volentibus.

Trebellius filium, cui Monachum induens Bulgariæ regnum reliquerat, effoſſis oculis in cuſtodiam tradit, quia populos ad falſorum Numinum cultum revocabat 880.

Schola, Academia, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

In Dania, & Suecia primus Scholas aperit S. Anſgarius 831.

Scholæ Conſtantinopolitanæ per Bardam reſtitutæ 859.

Oxonienſis Academia in Anglia 872.

Fulco E. Scholas Remis inſtaurat.

Carolus Calvus in Europa, Maimon Saracenorum Amiras in Aſia, egregii literatorum Mecænates.

Ludovicus Pius jubet Monachos, imò, & Moniales deſcribendis veterum libris addici. *Aventinus*.

Michael Balbus, ne pueros ſe doctiores cerneret, erudiri literis vetuit.

28 *Theologia poſitiva.*

Aponius, Albinus Flaccus, ſive Alcuinus Claudius Scotus, Halitgarius E. Agobardus E. Amalarius Fortunatus, Jonas Aurelianen. E. S. Theodorus Studites Ab., Rabanus Maurus F., Strabus Fuldenſis. S. Eulogius Martyr, S. Methodius Patriarcha C. P. Haymo Halberſtadenſis, Druthmarus, Angelomus, Michael Syncellus, Vvalafridus Strabo Ab. Hincmarus Remens. E. Verembertus Curienſis E.

Remigius Antiſiodor. ſcholas Remis reſtituit à Fulcone Archiep. vocatus, S. Odonem poſtea Cluniacenſem Abb. erudiit.

29 *Theologia contentioſa; Suſpectæ Patrum ſcripta.*

Dungallus Diacon S. Methodius Patriarc. C. P. Amalarius. Fortunatus, Paulinus Aquilejenſ. Paſchaſius, Ratbertus Ab. Jonas Aurelian. E. Amalarius Metenſis. S. Theodorus Studites, S. Eulogius E. & M. Nicephorus Patr. C. P. Agobardus E. Amolo Diac. Hincmarus Remenſ. Lupus Servatus, Ratramnus Corbejenſis, S. Remigius Lugdun. Theodorus Abucara.

Formoſi Papæ Epiſtola ſuppoſititia.

Stephani VI. Epiſtolam ad Selvam &c. vel ſuppoſititiam, vel interpolatam conſent eruditi.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legum latores.*

Calorus M. Gallis, Italis, Germanis leges tulit, quæ Capitularibus continentur. Hinc apud Italos Jus Francicum.

Anſegiſus Ab. Capitularia Caroli M. & Ludovici

vici Pii collegit, quibus paulo poſt non pauca Benedictus Diaconus adiecit 845.
Photius C. P. edit Nomocanonem, Iſaac Bonus Collectionem Canonum adornavit.

Flori Lugdunenſis Collectanea Canonum circa 860. *Dachery Tom.* 2.

Kennetus Regnum Scotorum à ſe auctum novis legibus temperat.

Philoſophia 31

Claudius Scotus Bedæ diſcipulus, Alcuini Socius.

Alfredus Rex Anglorum omni doctrinarum genere excultiſſimus, qui diei, noctiſque horas ita dividebat, ut octo primas in lectione, ſcriptione, & meditatione, octo ſequentes in regni adminiſtratione; poſtremas denique poneret in corporis cura. *Gaulter*.

Michael Pſellus Leonis Imper. præceptor. Joannes Scotus Eringena Philoſ., & Math.

Hincmarus E. Remenſis egregia dedit Regibus Philoſophiæ præcepta.

Nanno in aula Caroli Simplicis Philos. nobilis.

Medicina. 32

Mirum eſt poſt Carolum Magnum, qui facultates omnes vel exules revocavit, vel jacentes erexit, nullum inter medicos celebrari.

Vſitatiſſimam hoc ſæculo medendi ratione fuiſſe per balnea ſuſpicamur ex his, quæ ſæculi Scriptores prodidere.

33 *Mathematica.*

Carolus Magn. Abdalla Rex Perſarum, Alfredus Angliæ, Maimones Calipha Baylon. cujus juſſu Almageſtum Ptolemæi Arabicè redditum, Leo filius Baſilii Macedonis Aſtrorum ſcientiam, adamarunt.

Dungallus recluſus Vvandelbertus Diacon. Nortgerus Muſicus, Barlaamus Monach. Algebrà clarus, Joannes Scotus Eringena, Geber, Hugbaldus Muſic. Albategnius, Maſſala, Albumaſar, Alfraganus, ſeu Alferganus.

34 *Hiſtoria, & Chronologia.*

Carolus Magnus de Hiſtoria optimè meritus, ſubjectarum ſibi gentium res geſtas, nondum literis conſignatas, diligenter ſcribi mandavit. *Krantzius.*

Ahyto E. Gildas Sarchorenſis, Tilpinus, vulgò Turpinus fabulator potiùs, quàm hiſtoricus, Theophanes Ab. Nicephorus Patriarcha C. P. Theganus, Eginhardus, Anaſtaſius Bibliothec. Nithardus Caroli M. nepos, Hilduinus Ab. Ferculphus Monach. Rabanus Maurus, Lupus Servatus Ab. Vvandelbertus, Florus Magiſter, Valafridus Strabo, Joannes Diaconus, Uſuardus, Ado Viennen. Petrus Siculus, malè à Baronio Lucas appellatus, Nicetas David Herempertus.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poeſis.*

Epitaphium Bonifacio IV. ſcriptum ſub Gregor. IV. docet jam tum Rhytmica carmina placuiſſe. *Videatur Papebroch. in Propyl.*

The-

Theodulphus E. Aurelian. donatus eſt à Ludovico Pio libertate, & inſulis; poeſis præcipuè merito, ſi vera ſunt quæ aliqui ſcribunt.

Vvandelbertus, cujus eſt metricum Martyrolog. Bedæ falsò adſcriptum.

Hugbaldus Monach. ſcripſit in laudem Calvitii ad Carolum Calvum carmina 300, quorum omnia verba incipiebant a lit. C.

Briſtanus Groylandenſis, Heiricius, Milo, Salomon E. Abo Poetæ.

Philologia, & Grammatica. 36

Photius Patr. Conſtantinop. Philologus eruditiſſimus, ſed vir peſſimus.

Paulinus E. Forojulienſis, & Joannes Scotus Eringena. Smaragdus Ab. S. Michaelis. Grammat.

Rabanus Fuldenſis primus in Germaniam Græcas literas invehit.

Caroli magni Nepotibus imperantibus, Gallicæ, & Italicæ linguæ principia notant plerique Scriptores apud Carolum Du Freſne in Præfat. ad Opus egregium de Vocab. medii ævi,

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Legati Perſarum Regis Carolo Magno Planetarium horologium affabrè admodum conſtructum ferunt, quod ab Eginartho in ejus vita deſcribitur.

Uſus cognominum ſcribendorum apud Arabes cœptus, indè traductus ad Hiſpanos, eiſque ſæculo 10. frequentatus, ac denique ad Francos; Italoſque traductus. *Henſchen. tom. 7. Maii. Pag.* 793.

Viguerat, ut notum eſt, in Italia cognominum uſus, qui à Longobardis ſublatus magno Hiſtoriæ damno, quæ inde facta fuerat obſcurior, undecimo tandem ſæculo reſtitui cæpit.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria.*

Dreſda ad Albim 808. Aquiſgranum 809. per Carolum Magnum conditæ.

Florentia per eundem inſtauratur, opus præcipuè urgente Guillelmo Achai Scotorum Regis fratre. *Leslæus.*

Nobile Templum à Pipino Caroli Magni filio Veronæ D. Zenoni Epiſcopo erigitur, quod integrum adhuc perſeverat.

Alphonſus III. Magnus Compoſtellanum D. Iacobi Templum ingentibus ſumptibus ædificat 881. Zamora in Hiſpania ab eodem condita 850.

Canoſia Caſtrum in Æmilia celebre conditum ab Attone, ſive Actio Mathildis Comit. proavo ſub initium ſæculi *Floren.*

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices*

Ædificandi laude hoc ſæculo in claruere SS. Pontifices Leo III. Paſchalis I. Leo IV.

A Leone III, præter alia, inſtaurata eſt à fundamentis Eccleſia SS. Vincentii, & Anaſtaſii ad Aquas Salvias. Supereſt eiuſdem opus Arcus ingens in Æde D. Pauli magnis columnis impoſitus.

In Templo S. Praxedis à Paſchali I. refecto ſpectatur adhuc ſacellum D. Zenoni dicatum, ubi ſervatur pars columnæ, ad quam Chriſtus flagellandus fertur alligatus,

Urbs

Urbs Leonina Romanæ appendix à Leone IV. condita eſt.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Laudatur inter Pictores S. Lazarus Græcus Monachus, Sacrarum imaginum fortiſſimus propugnator.

Spectatur Romæ in Leoniano Triclinio Muſivum opus, Leonis III. juſſu pictum, peculiari opuſculo illuſtratum ab Alemanno, mandante Franciſco I. Card. Barberino.

Ejuſdem ævi creduntur imagines in Odæo S. Praxedis ſub Paſchali I.

Angelorum argentea ſimulacra, eodem Leone jubente elaborata, ut Anaſtas. tradit, reviviſcentem Romæ Statuariam videntur indicare.

SÆ-

SÆCULUM X.

I

Chriſti Vicarii Romani Pontifices.

119	Benedictus IV. Rom. à 900. ad 904.	4	7
120	Leo V. Ardeatinus 904.	D.	40
121	Chriſtophorus Rom. à 904. ad 905.	0	6
122	Sergius III. Rom. à 905. ad 912.	7	4
123	Anaſtaſius III. Rom. à 912. ad 914.	2	3
124	Lando Eretanus à 914. ad 915.	0	5
125	Joannes X. Rom. à 915. ad 928.	13	2
126	Leo VI. Rom à 928. ad 929.	0	7
127	Stephanus VII. Rom. à 929. ad 931.	2	2
128	Joannes XI. Rom. à 931. ad 936.	4	11
129	Leo VII. Rom. à 936. ad 939.	3	6
130	Stephanus VIII. Germanus à 939. ad 943.	3	5
131	Marinus II. ſeu III. Rom. à 943. ad 946.	3	6
132	Agapetus II. Rom. à 946. ad 956.	9	7
133	Joannes XII. Rom. à 956. ad 963.	7	8
134	Leo VIII. Rom. à 963. ad 964.	1	4
135	Benedictus V. Rom. à 964. ad 965.	0	11
136	Joannes XIII. Rom. à 965. ad 972.	6	11
137	Benedictus VI. Rom. à 972. ad 974.	1	6
138	Donus II. Rom. à 974. ad 975.	1	0
139	Benedictus VII. Rom. à 975. ad 984.	8	7
140	Joannes XIV. Papienſis à 984. ad 985.	0	8
141	Bonifacius VII. Rom. 985.	0	11

142

142	Joannes XV. Rom. à 986 ad 996.	10	9
143	Gregorius V. Saxo à 996. ad 999.	2	9

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia. 2

Joannes XII. à Rom. Synodo 963. Othone I. impellente, illegitimè fuit exauctoratus; ideoque illi ſubrogatus Leo VIII. Pſeudopontifex habendus eſt. *Angel. à Nuce.*

Jus eligendi R. Pontificis, & Sacerdotia deferendi Othoni I. & Succeſſoribus datum Leonis VIII. decreto falsò ſcripſit Sigebertus, à quo deceptus eſt Gratianus. *Baron. & alii.*

Septemviri, penes quos tantùm eſſet Imperatoris eligendi poteſtas, poſt Gregorium V. videntur inſtituti. Ab eo tamen ſuffragii jus in eligendo Cæſare datum omnibus Germaniæ Principibus cum Car. Baronio libenter agnoſcimus.

Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio. 3

Concilia Cabilonenſe 915: Troslejana 921. & 927. Remenſe 995. à Gallis Epiſcopis habita, ſupremam R. Pontificis poteſtatem agnoſcunt, & maximè reverentur.

Stultitiæ quodam elogio notandi ſunt, qui illam Petri Sedem aliquo pravo dogmate fallere poſſe arbitrati ſunt, quæ nec ſe fefellit, nec ab aliqua hæreſi falli unquam potuit. *Regino Abb. in Chron.* 865.

S. Abbo Floriac. Abb. poſtea Martyr in Concil. Remenſi 675. fortiter pugnat pro Romanæ Sedis poteſtate.

Pon-

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

Octavianus Pontificatum adeptus, nomen primus immutat, diciturque Joannes XII. 956.

Septem Cardinales Epiſcopi ſingulis hebdomadis in Lateranenſi Baſilica Pontificis vices explent. Unaquæque reliquarum Patriarchalium Baſilicarum ſeptem Presbyteros Cardinales aſſignatos numerat. Diaconi Card. Regionarii 12. Palatini 6.

Gregorius V. quamvis non Cardin. Pontifex renunciatur. Quod idem poſtea contigit in Victore II. Eugenio III. Urbano IV. Gregorio X. Cæleſtino V. Clemente V. Urbano VI.

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes.*

Habdaragman. Saracen. Rex Chriſtiano nomini infeſtus 923.

S. Eugenia Virgo Cordubæ 923.

S. Pelagius Regii ſanguinis adoleſcens, fidei, & caſtitatis athleta 925.

Sæviunt in Chriſtianos Bohemi 929.

S. Vvenceslaus Bohem. Dux, impia matre impellente, cæditur à fratre Boleslao 929.

S. Eduardus Anglorum R. novercæ inſidiis cadit 978.

S. Adalbertus E. Pragenſis Ruſſorum Apoſtolus ab iiſdem cæſus 997.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

Ovetenſe 901. Romana 904. 949. 963. R. 964. 964. RR. 971. 983. 989. 993. 996. 998. Ravennenſia

nenſia 904. 967. 997. Sueſſionenſia 909. 941. Tresleiana 909. 921. 924. 927. Cabilonenſe 915. Confluentinum 922. Duisburgenſe 927. Erdfordienſe 932. Remenſia 935. 975. 979. 981. R. 995. Narbonense 940. Conſtantinopolitana 944. R. 963. 975. Virodunenſe 947. Aſturicenſe 947. Moſomenſia 948. 995. Ingheleimenſia 948. 958. Trevirenſe 948. Auguſtanum 952. Meldenſe 962. Anglicanum 969. Mutinenſe 973. Ad Montem S. Mariæ in Gallia 973. Vvinceſtrenſe 975. Vvintonienſe 975. Landavenſe 988. Sylvanectenſe 990. Ticinenſe 997. San Dionyſianum 997.

Sanctitate clari in utroque ſexu. 7

S. Odo Clun. Ab. 941.

S. Æditha uxor Othonis Germaniæ Regis 947. S. Odo Cantuar. E. 958. S. Gerardus Ab. 958. S. Bruno E. Colon. 967.

S. Vldaricus E. Auguſtanus 972. S. Mathildis V. 973. S. Nilus Calaber Ab. 976.

S. Duſtanus E. Cantuar. 989.

S. Oſuvaldus E. Eborac. 992. S. Majol. Clun. A. 993

S. Nicon cognomento Metanite. *Pœnitentiam agite* 998.

Propagatio Fidei, & Bella ſacra. 8

Haraldus Rex Danorum Baptiſmo expiatus totum regnum ad Fidem pellicit.

Vandali ſub Joanne XIII. Chriſtum adorant.

Liberius Moſchoviæ, Mieslaus Poloniæ, Viſdomirus Pruſſiæ, Zipitinæus Bohemiæ Duces cũ ſuis Chriſto aggregantur.

In Dania, & Norvegia Fides penè extincta reviviſcit. Hun-

Hungaria per S. Stephanum Regem, & Ruſſia per S. Bonifacium pleniùs ad Chriſtianam Religionem adducuntur.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Campanæ primùm benedictæ, & certo ſacro nomine donatæ à Joanne XIII.

Diaconiſſarum miniſterium incipit aboleri.

Sodalitium pro defunctis piè Romæ coaluit 984.

Joannes XV. in Synodo Lateranenſi S. Uldaricum E. Auguſtanum Sanctis adſcribit ritu non ante uſitato.

Statuitur, ut Sacer Miſſæ Canon ſubmiſſa voce recitetur. *Bona*.

Triduanũ jejunium annuũ ante Quadrageſimam apud Caſinates, à quibus in cæteros derivatum.

10 *Sacer Cælibatus, Ordines Religioſi.*

Berno primò, mox. S. Odo Cluniacenſi Ordini dat initium 903. Cœnobium fundatur 910.

Fortunius Navarræ 905. Alphonſus Legionis 931. Conſtantinus III. Scotiæ 941. Hugo Italiæ Rex 945. Venetorum Duces Urſus 932. Petrus Urſeolus 978. Vitalis Candianus 979. Memmius eorundem Tribunus 991. Monaſticam vitam amplexi ſunt.

Monachi plerumque adhuc Epiſcopis ex communi jure parebant.

D. Benedicti Regula in omnibus ferè Occidentis Monaſteriis dominabatur.

11 *Miracula*

Crucem inter media tela præferente S. Ul-

darico, Otho I. paruà manu immenſis Hungarorum copias delet.

Comes Othonis I. vinculorum S. Petri contactu à Demonis moleſtiis liberatur.

In Synodo Vintonienſi, imago Christi pendentis è Cruce, ad S. Dunſtani preces loquitur, bonis Monachis contra malos Clericos favens.

Imago Christi Domini olim ad Abagarum miſſa Conſtantinopolim translata, & applicata ſimilem eidem imprimit effigiem.

SS. Uldaricus, & Bonifacius EE. SS. Nilus, & Majolus Abb. clarent miraculis.

Multa ſupra vim naturæ patrata ſcribunt Reghino, Flodoardus, & alii.

Schiſmata, Contentiones, Abuſus. 12

Stephanus VII. P. peſſimo exemplo, Formoſi, veluti vitio creati, acta reſcindit.

Infeliciſſimum Romanæ Sedi ſæculum, quo mulierum, & virorum Principum ludibrio viſa eſt proponi.

Manaſſi Arelatenſi primùm plures committuntur Epiſcopatus 935.

Hugo nondum quinquennis eligitur Remenſis Epiſcop. 947.

Leo VII. contra Joannem XII. 956. & contra Benedictum V. 964. Bonifacius VII. & Benedictus VII. contra Joannem XIV. 984. Joannes XVII. contra Gregorium V. 996

Hæretici 13

Novi Antropomorphitæ in Italia.

Manichæorum ſecta Philippopoli reviviſcit.

Lutar-

Lutardus in Gallia Crucis, & Decimarum hoſtis.

Vilgardus Grammaticus Ravennas deceptus à Dæmonibus, illi ſub Horatii, Virgilii, & Juvenalis ſpecie apparentibus, docet Poetarum dictis fidem habendam 1000.

Peculiari Divini Numinis providentia effectum videtur, ut nullo ſaculo pauciores hareſes pullularint, quàm eo, quo plerumque in Rom. Pontificibus probitas, & doctrina deſiderata eſt.

14

Imperatores Romanorum.

11 Ludovicus IV. à 901. ad 902. 2

Vacat Imperium à morte Lamberti ad. 915.

12 Berēgarius ad 924. 9

Ludovicum Arnulphi f. Conradum, Henricum Aucupem Germania Reges Germani inter Caſares numerant; ſed veriùs vacat Imperium ad 962.

13 Otho I. Saxo Magnus à 962. ac 973. 11

Novos Magiſtratus dat Italia: Roncaliarum Convētus inſtituit.

14 Otho II. f. ad 983. 10

Italici populi ſub eo libertatem uſurpant.

15 Otho III. f. ad 1002. 18

39 Alexander ad 912. 1

40 Conſtantinus VIII. ad 959. 48

41 Romanus Iuvenis ad 963. 5

42 Nicephorus Phocas ad 969. 6.

43 Ioannes I. Zemiſces ad 975. 6.

Primus nummos imagine Chriſti ſignat.

44 Baſilius, & Conſtantinus IX. fratres ſimul ad 1024. 50

45 *Baſilius mortuo Samvele Rege, Bulgariam adjecit Imperio.*

Ro-

R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ; Principes 15

Rodulphus Burgundus Italiæ regno, ad quod vocatus fuerat, ſpoliatur 926.

Hugo Arelatenſis illi ſuccedit; ſed pellitur 949.

Berengarius II. regnat ad 962.

Otho I. Magnus victo Berengario.

Comites Albintimilii, Claveſanæ, & Saonæ Marchiones, Fliſci Lavaniæ Comites, Maleſpinæ Marchiones, Othone I. imperante, in tota fere Liguria, & maritimis Alpibus dominabantur. *Sigon.*

Mutilianæ Comes dictus Guido, ex quo claræ per Etruriam, & Galliam Ciſalpinam familiæ 967.

Aleramus Othonis I. gener I. Montisferrati Marchio.

Grimaldus Antipolis in Gallia III. Monæci in Liguria Dynaſta 1.

Sex Minores Alerami filii Gævæ, Salutiarum, Boſchi, Ponzoni, Carrecti, & Buſchæ Marchiones ab Othone III. inſtituti. *Sigon.*

Partem Italiæ poſtremam Græci Cæſares recipiunt.

Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Theodora mater, & mox filia Marotia Feminæ præpollentes forma, & opibus Fœminæ, iis ad opprobrium Romanæ ſedis abutuntur.

Romani, Alberico Marotiæ filio duce veterem Reipublicæ formam revocare nituntur 940.

Otho I. priorum Cæſarum donationes novo decreto ſancit 962. ſed mox in Romanos tumultuantes ſævit 964.

Hungaria à S. Stephano Rege Romanæ Eccleſiæ oblata 1000.

Ptolemæi Comites in Latio, & Romæ præpotentes.

17

Reges Galliæ

Lotharingiam recipit 912.
Robertus Odonis fr. *à Gallis contra Carolum electus 922. mox Carolo in Perona Caſtro clauſo*
Rodulphus à 923. ad 936. 13
Ludovicus IV. Tranſmarinus ad 954. 18
Ab Anglia vocatur; hinc Tranſmar.
Lotharius ad 986. 32
Ludovicus V. ad 987. 1
Lothario Ludov. fr. rejecto, quia Germanis adhæſerat, ſuccedunt

CAPETI REGES

Hugo Capetus ad 997. 10
Robertus cum patre ad 1031. 43
Religione inclytus.

18

Hiſpaniæ Reges.

Sanctius Abarca VII. Navarræ I. Aragoniæ Rex.
Garzias ad 913. 3
Ordonius II. ad 923 9
Sedem Oveto Legionem tranſtulit, dictuſque eſt Rex Legionenſis.
Froila II. ad 925. 2
Alphonſus IV. ad 928. 3
Ramirus II. ad 950 22
Caſtellæ Comitem liberum eſſe jubet ob æs alienum, cui ſolvendo par non erat.
Ordonius III. ad 955. 5
Sanctius Craſſus ad 967. 12

Rami-

Ramirus III. ad 985.	18	
Veremundus II. ad 999.	15	

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Marchiones cuſtodiendis Regionum finibus, Burgravii juridicendo inducti.

Bavaria iterum Ducatus 911.

Sigefridus I. Marchio Brandeburgicus 927.

Leopoldus Auſtriæ Marchio I. 932.

Miſniæ Marchio ab Henrico Aucupe inſtitutus.

Hermantius I. Luneburgi Dux dicitur ab Othone I. 960.

Sigefridus Ardennenſis I. comes Luxemburgi.

Imperium Moſcoviticum 990.

Suetonus Daniæ Rex Sueciam acquirit 998.

Saraceni Creta inſula ejecti per Baſilium, & Conſtantinum Imperatores.

Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam. 20

Muſtaphi, ſive Muſtapha Babyloniorum Calipha, ſive Amiras, victo Ægyptio, totum fere Saracenorum Imperium ſibi ſubjicit 908.

Calecuti apud Indos ſedem habere cæpit Saracenus Amiras 909.

Sunga familia apud Sinas regnare incipit 923.

Perſarum Reges Daules, & Boytes è Stirpe Darii Hyſtaſpis à 936.

Hiſtoria Perſica iterum deficit.

Jngas Peruvianos Cuſchi ſedentes ab hoc ſæculo numerant Americani.

21

Bella clariora.

Hungari Germaniam, Italiam, Gallias populantur.

Nicephori Phocæ de Perſis victoriæ ſub Romano Iuniore.

Orientis Imperatores bellum habent cnm Saracenis, Ruthenis, & Bulgaris.

Saraceni in Italia adverſa plerumque fortuna pugnant.

Rodulphi Burgundi, Hugonis Arelatenſis Regis, & trium Othonum in Italia bella inter ſe, nec non contra Græcos, & Saracenos.

Turcæ, vel in fine hujus, vel ſub initium ſequentis ſæculi Perſas vexant.

22

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.

Saraceni, arce Gariliani pulſi, cæduntur 915.

Cremata per Hugonem Italiæ Regem claſſe, Saraceni deſerunt Fraxinetum 931.

Henricus Auceps voto uuncupato Hungaros prælio victos penè delet 933.

Ramirus II. Rex Legionenſis Mauros ad Septimancas, triginta millibus cæſis, profligat 934.

Petrus Urſeolus Dux Venetus inclytam de Saracenis victoriam refert 976.

Egregia de Saracenis victoria Veremundi Regis Hiſpani 998.

23

Belli Duces nobiliores.

Ferdinandus Conſaluus Caſtellæ Comes, Maurorum malleus.

Alphon-

Alphonſus Caſtellæ Rex verè Magnus.
Vitzereus Suecus ſub Olao I.
Almanſor Saracenorum Dux inclytus.
Petrus Venetorum Dux bello clarus.
Conradus Franco, mox Germaniæ Rex.
Joannes Zemiſces Græcus Imper.
Ezelinus Germanus Onaræ Dynaſta.
Grimaldus I. Monaci Princeps non armis minùs, quàm ſanguine nobilis.
Ericus VII. Suecorum Rex cognomento Segerſelius victoriis clarus.

Caſus tragici; Calamitates publicæ. 24

Genua à Saracenis capta, omnes in ea præter pueros, & fæminas occiduntur 936.

Otho II. Italicis Proceribus Romæ ad convivium invitatis, inter epulas, de ſeditioſis pænas, cæteris inſpectantibus, ſumit. Hinc *Sanguinarii* cognomentum Othoni factum.

Idem, immenſæ claſſis accepta ſtrage, vix natando evadens, mœrore perit 983.

Peſtis atrociſſima in Germania poſt hyemem media æſtate ſubortam 991.

Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo. 25

Genuæ fons ſanguinis futuram ſequentis anni calamitatem prænunciat 935.

Sol per aliquot dies viſus eſt ſanguinem effundere. Prodigium plurimi morbi, & interitus conſequuti ſunt 940.

Gemini Soles per biduum viſi, & acies in Cœlo confligentes 979.

Cruces in veſtibus apparent 979.

Ignis è Rheno exortus ſtrages ingentes edit 991.

Horrenda ignis eruptio è Veſuvio 993.

Terremotus permagnus, aliaque prodigia 1000.

26 *Res memorabiles, ſive ſacra, ſive prophana.*

Joannes Zemiſces Imper. de Bulgaris victor, B. Virginis ſimulachrum triumphare voluit in curru 971.

Robertus Rex Galliæ ob illicitum conjugium ab Epiſcopis ſacris diris devotus à ſuiſmet famulis deſeritur 998.

Auguſta Othonis III. uxor falſi criminis architecta, quo inſontem Mutinenſem Comitem inſimulaverat, igne, de mariti ſententia, libidinis, & calumniæ pœnas exſoluit.

27 *Schola, Academia, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Scholæ Univerſitatis in Brabantia conſtituæ à Joanne Duce 926.

Academia Babilonica Saracenorum ad Medicinam præſertim, & Aſtrologiam tradendam, ſæculo in finem declinante, florebat.

Infeliciſſimum bellis, & ignorantia ſæculum ruebat in præceps, niſi pacem, & literas, quantum per illos fieri potuit, Religioſi viri ſuſtinuiſſent, quod præſtitere preſertim veterum ingeniorum monumentis excribendis.

Apud Græcos tamen, Hebræos, & Arabes literæ feliciter colebantur, teſte eruditiſſimo Genebrardo.

Otho III. favere literis viſus eſt.

The

Theologia poſitiva. 28

Leo VI. Imper. Marcus Eremita, cujus opera corrupta creduntur. S. Rathbodus E. Rutgerus Trevirenſis, Ratherius E. Smaragdus Monach. S. Odo Cluniac. Ab. Radulphus Flaviacenſis, Fridegordus Diacon., Notgerus Leodienſis E. Moſes Barcephas E., cujus opera cautè legenda. *Margarinus de la Bigne in Indice Alphabet. Biblioth. Patrum perperam refert ad ſaculum 16., Gualterius putat ſaculo 9. floruiſſe.*

Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta. 29

Leo VI. Imper. Græc. cujus nobilis extat Epiſtola de Fidei Chriſt. veritate.

Adrevaldus calamo S. Euchariſtiam propugnavit contra Joannem Scotum, qui primus auſus eſt de Divino Myſterio blaterare.

Stephanus Eduenſis E. Aretas Cæſarienſis Presbyter.

Auxilius Formoſi Pontif. Ordinationes defendit, ipſe tamen eget defenſore.

S. Dunſtanus Cantuar. E. Sacri Cœlibatus egregius propugnator.

Ratherius Veronenſ. E. Herigerus Ab.

Jus Canonicum, & Civile; Legum latores. 30

Rhegino Ab. & Atto Vercell. E. Canonum peritiſſimi.

Henricus Auceps Saxoniam legibus, & moribus informat.

Cùm Jus civile Roman. hoc ſæculo vix eſſet Italiæ notum, Otho I. Imper. novas leges, nova inſtitu-

ſtituta in Roncaliarum Conventibus Italis dedit, quorum adhuc aliqua ſuperſunt veſtigia. Hinc Saxonicum Jus apud Italos.

Heriveus E. Remenſis ſcripſit Opuſculum de Pœnitentiis injungendis. *Oud.*

R. Moyſes, dilabentibus in Oriente Hebræorum Academiis, Cordubæ in Hiſpan. Talmud interpretari aggreſſus eſt. 999.

31 *Philoſophia*

Alpharabius Philos. & Medicus Arabs.

Gerebertus Philoſophus, & Mathem. egregius, poſtea Sylveſter II. Rom. Pont.

Raſis dictus Almanſor, ſeu Aluberte Arazi, Philoſophorum, & Medicorum ſui temporis facilè princeps; genere Arabs, ſed educatione Africanus floret. *Dicitur & hiſtoriam Hiſpanicam ſcripſiſſe. Paſchalis Gallus in Vitis Medic.*

32 *Medicina.*

Eutychius Ægyptius Batrici filius ex Medico Patriarcha Alexandr. 933.

Babylone ad Tigrim hoc eſt Bagdati, ſive Baldaci, ut Petrarchæ dicitur, ſæculo inclinante Medicina præſertim excoli cœpit. Babylon ſiquidem ad Euphratem, teſtibus Strabone, & Plinio, antè Auguſti tempora jam interierat.

Raſis magnum Medicinæ columen eodem fere tempore floruit; eum enim docentem Avicenna adoleſcens audivit.

33 *Mathematici.*

Gerebertus, poſtea *Sylveſter* II. Pontifex. Max. quem

quem apud rudes, & inimicos magicarum artium ſuſpectum fecit Matheſis.

Alpharabius Philoſophus, & Aſtronomus celebris 980.

Anonymus Auctor Horti Geographici circa annum 1000.

Hilpericus Monachus S. Galli ſcripſit tractatum de Computo Eccleſ. quem editioni paratum ſervat eruditiſſimus Mabillonius. *Oudin.*

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Rhegino Ab. Conſtantinus Porphyrogenitus, Bertharius Preſbyter, Odo Monachus S. Medardi, S. Odo Cluniac.

Bernerus Monachus, Luitprandus E. Flodoardus Remenſis, Joannes Aſſer.

Rotgerus Monachus, Vvitichindus Corbejenſis, Occo Friſo, Roſuveita Virgo, Notgerus Leodienſ. Dudo S. Quintini Decanus, Hegeſippus Junior, vel in fine hujus, vel ſub initium ſequentis ſæculi.

Hiſtoria hoc tempore facta eſt mendoſior, quia fabuloſæ Hiſtoriæ apud Gallos, & Hiſpanos inclaruere. *Huet.*

Rhetorica, Oratoria, Poeſis. 35

Rabanus Maurus, Hilduinus Ab. Orat. & poetæ.

Leo VI. cognomento Sapiens Imper. & Orat. Conſtantinus Porphyrog. Poeta.

S. Odo Cluniac. Ab. & Roſuvita, ſeu Roſuvintha Sanctimonialis Poeſim adamarunt. B. Petrus Damiani a Muſis non abhorruit.

Sime-

Simeon Junior ſcripſit hymnos.

In Italia nullus eſt habitus, vel Oratoris, vel Poetæ nomini par teſte Sigonio.

Herigerus Ab. Laubienſis Poeta.

Robertus Gall. R. Hermannus Contractus, S. Odilo Ab. Clun. ſcribendis hymnis claruere.

Roberto tribuitur Sequentia, quâ utitur Eccleſia. *Veni Sancte Spiritus.*

36 *Philologia, & Grammatica.*

Salomon Conſtantieus. E. Alphricus Ab. Abindonenſis, *Du Freſne.*

Alfredus R. SS. Dunſtanus, & Athelvaldus Epiſcopi jacentes poſt Danorum irruptionem latinas in Anglia literas excitant. Idem.

Ratherius E. libellum ſuum de Arte Gram. inſcripſit. *Serva dorſum*, quod puerorũ dorſum ſervare poſſet a flagris.

R. Adonim Ben- Tammim Grammaticam Hebraico Arabicam dedit.

Ex Epitaphio Gregorii V. R. Pontificis diſcere licet jam hoc ſaeculo vulgarem, hoc eſt Italicam linguam a latina fuiſſe diſcretam.

Uſus Franciſca, vulgari, & voce latina.

Inſtituit populos eloquio triplici.

37 *Nova inventa; Artifices nobiles.*

Primordia Feudorum, ut loquimur, ſub Carolo Simplici in Francia; & in Germania ſub Conrado I.

Haſtiludia, ſive, ut vulgus dicit, Torneamenta primùm uſurpata ab Henrico Aucupe 938.

Gentilitia familiarum inſignia occaſione dictorũ ludo-

ludorum primò fixa, & certa. *Ita Meneſtrier, ſed Garthurius aliud ſentit.*

Typographiam hoc ſæculo à ſe inventam ſinæ gloriantur.

A Gereberto Monacho, qui poſtea Silveſter II. Horologium Magdeburgenſe conſtructum eſt, in quo conſpicua erat ſtella Polaris.

Urbium natales, & alia Architectura opera illuſtria 38

Calecutum apud Indos initio ſæculi à Saracenis, Monachium Bavariæ Ducum Sedes ſub Othone I. Magdeburgum rogante Æditha Imperatrice 950. Hala in Saxonia 981. Cairum prope veterem Memphim à Johar Saraceno 968. ædificantur.

Nonantulæ, & Farfæ Monaſteriis nihil hoc ævo in Italia magnificentius.

Celeberrimum S. Marci Templum Venetiis inclinante ſæculo plurimum à Græcia Architectorum opera inchoatur.

Architecti nobiles; Architectura Romana vices 39

Decimum hoc, & conſequens undecimum ſæculum incurioſiora operum memoria defluxere.

Adalbertus Etruriæ Marchio, qui molem Hadriani tanquam arcem tenebat, Theodoram nobilem, ſed famoſam Romæ mulierem in communionem ejuſdem recepit, ex qua primùm ipſa, mox, & filia Marotia Urbi leges dare propemodum viſa eſt. Ex his ad Pontifices, ſed brevi ad Populum tranſiit Arcis poſſeſſio, quæ à Creſcen-

tio Nomentano capta, ab eo aliquando eſt appellata.
Hoc ævo ſolis tophis quadrilateris ædificari cœptum eſt.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Servatur in Vaticana Bibliotheca Semeſtris Græci Menologii pars, cum Sanctorum imaginibus, quas hoc ævo pictas putat Allatius apud Ughellum in Ital. Sacra. In eo aliquot Pictorum nomina.

In Sacello S. Thomæ Cantuar. olim Ædis Lateran. Sacrario viſuntur adhuc imagines, Joanne XII. ſedente pictæ. *C. Raſpon. in Baſil. Lateran.*

Hiſtoriæ Chriſti patientis opere anaglypho in Columella ad Baſilicam Paulinam, monſtra, non opera Statuariæ videntur; & quia a Caſinenſibus poſitæ, huic ſæculo tribuendæ, quia hoc tantum ſæculo Paulinum Cænobium tenuerant.

SÆ-

SÆCULUM XI.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices.

I

144	Silveſter II. Aquitan. à 999. ad 1003.	4	1
145	Joannes XVII. Rom. 1003.	0	5
146	Joannes XVIII. Rom. à 1004. ad 1009.	5	4
147	Sergius IV. Rom. à 1009. ad 1012.	2	9
148	Benedictus VIII. Rom. à 1012. ad 1024.	12	0
149	Joannes XIX. ſeu XX. Rom. à 1024. ad 1033.	9	4
150	Benedictus IX. Rom. à 1033. ad 1045.	11	5
151	Gregorius VI. Rom. à 1045. ad 1046.	1	8
152	Clemens II. Rom. à 1046. ad 1047.	0	10
153	Damaſus II. German. 1048.	D.	23
154	S. Leo IX. Gallus à 1049. ad 1054.	5	2
155	Victor II. German. à 1055. ad 1057.	2	4
156	Stephanus IX. Lotharingus à 1057. ad 1059.	0	8
157	Nicolaus II. Sabaudus à 1059. ad 1061.	2	5
158	Alexander II. Mediolan. à 1061. ad 1073.	11	7
159	S. Gregorius VII. Soanenſis à 1073. ad 1085.	11	11
160	Victor III. Beneventanus à 1087. ad 1088.	1	4
161	Urbanus II. Gallus à 1088. ad 1099.	11	5
162	Paſchalis II. Italus à 1099. ad 1118.	18	5

Pre-

2 *Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia.*

Palmare de horrendo Silveſtri II. obitu mendacium manifeſtè diluit Epitaphium illi à Succeſſore Sergio paucos poſt annos in Æde Lateran. poſitum. *Baronius.*

Gregorius VI. legitimus, & optimus Pontifex iniquè juſſus eſt abdicare ab Henrico II. Cæſare in Synodo Sutrina 1046.

Nicolaus II. & Gregorius VII. non induxere primò, ut mentiuntur hæretici, ſed prolapſam Sacerdotum caſtitatem ſeveris legibus adſtrinxere.

Qui Henricum III. Cæſarem à Gregorio VII. exauctoratum docent, refragantibus Patrum doctrinâ, & Dei verbo, temeritatis notam non effugient.

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Clamamus ergo ad Succeſſorem Petri ad Vicarium Crucifixi, qui amator, & patronus eſt veritatis, & cujus miniſterio Spiritus Sanctus totius falſitatis figmenta condemnat. *Joannes Saresberienſis ad Rom. Pontif. in Epiſt. quæ legitur cum illis D. Thomæ Cantuar.*

Henricus IV. Imper. à Gregorio VII. anathemate ictus, Regni jure, ac nomine ſpoliatur.

Alexius Comnenus Græcus Imper. à Paſchali II. per Legatos inſignia Imperii petit, nec impetrat. *Baron. & alii.*

Pont-

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices. 4

Damaſus II. primus Diplomata Incarnationis anno conſignat.

Leo IX. primus ſuo nomine ſignatam pecuniam cudiſſe videtur.

Pallium, & ornamenta Pontificia medio fere ſæculo immutantur. *Videatur Papebrochius in Propylæo.*

Nicolaus II. creandi Rom. Pontificis jus ad Cardinalium ſuffragia revocat. 1059.

Romani Pontificis poſſeſſionem Pontificatus adeuntis ceremonias hoc ſæculo uſurpari ſolitas refert Card. Baron. in Paſchali II. 1099.

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

S. Abbo Floriacenſis martyrio coronatur 1004.

Innumeri Chriſtiani variis in locis à Slavis, Hungaris, Danis, & Ruſſis profide Catholica interfecti.

S. Bruno Ruſſor. Apoſt. cæditur 1008.

S. Olaus R. Norvegiæ, & mart. 1028.

S. Gherardus Venetus in Hung. 1047.

Arialdus Mediolan. Diaconus 1066.

S. Stanislaus Cracovienſis ab impio Boleslao obtruncatur 1079.

S. Canutus R. Daniæ 1080.

Bonizo à Schiſmaticis interimitur 1089

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Dormontenum 1005. Francfordienſe 1006.

Æxha-

Æxhamenſe 1009. Bambergenſe 1011. Legionenſe 1012. Aurelianenſe 1017. Aquiſgranenſe, Salenguſtadenſe 1022. Bituricenſe 1031. Lemovicenſia 1031. 1095. Triburienſe 1035. Sutrina 1047. 1059. Romana 1047. 1049. 1050. 1051. 1053. 1057. 1063. 1065. 1066. 1074. 1075. 1076. 1078. 1078. 1079. 1080. 1081. 1084. 1084. 1089. 1099. Ticinenſia RR. 1049. 1077. Remenſia 1049. 1061. Moguntina 1049. 1069. 1070. 1075. 1085. Rothomagenſia 1050. 1072 1074. 1096. Sipontinum, Vercellenſe, Coyacenſe 1050. Mantuana 1053. 1095. Narbonenſe 1054. Florentina 1055. 1063. Lugdunenſia 1055. 1080. Turonenſe 1055. Colonienſe 1056. Toloſana 1056. 1090. Compoſtellanum 1056. Melphitana 1059. 1089. non Amalphitana, quia in Apulia.

Pariſienſe 1059. Jaccenſe 1060. Baſileenſe R. 1060. Osborienſe 1062. Aragenenſe 1062. Cabilonenſe 1063. Barcinonenſe 1064. Vvinceſtrenſe 1069. Vvintonienſe 1070. Anglicana 1072. 1074 R. 1075. 1095. Erdfordienſe R. 1073. Vermatienſe R. 1076. R. Pictavienſe 1079. Britannicum 1079. Brixienſe R. 1080. R. Juliobonense 1080. Avenionenſe 1080. Meldenſe 1080. Quintiliburgenſe 1085. Capuanum 1087. Beneventana 1087. 1091. Trojanum 1089. Conſtantienſe 1094. Placentinum 1095. Claromontanum 1095. Nemauſenſe 1096. Barenſe 1098. Hieroſolymitanum 1099. Anſanum 1100.

Sanctitate clari in utroque ſexu.

7 S. Heribertus E. Colon. 1021.

S. Henricus Imper. maritus S. Chunegundæ Virginis Virgo 1024. S. Ro-

S. Romualdus Ab. 1027. S. Emericus fil. S. Stephani R. Hung. 1030. S. Dominicus Ab. 1031. S. Stephanus R. Hungariæ 1038.

S. Dominicus Loricatus 1050. quem aliqui cum Abbate confundunt.

S. Eduardus Rex Angliæ maritus, & Virgo 1066. S. Petrus Damiani Card. 1072. S. Joannes Gualbertus 1073. S. Anſelmus E. Lucenſis 1086. S. Arnulphus E. Sueſſionenſis 1087.

S. Margarita Regina Scot. 1097. pauperum mater.

Propagatio Fidei, & Bella ſacra. 8

S. Bruno Ruthenos ad viam ſalutis revocat.

Pomerania per S. Othonem Bambergenſem E. in Chriſti fidem concedit.

Reparatur apud Hungaros Fides per Andream Regem.

Vindi, Sclavi, & Saxones pleniùs, & conſtantiùs Chriſto adhærent.

Sacra expeditio ab Urbano II. indicta 1096. in qua, Gothofredo Bullionio Duce, capta eſt Hieroſolyma 1099.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Symbolum primò cantari cœptum Romæ poſt Evang. poſtulante S. Henrico Imp. 1014.

Uſus, & nomen Diſciplinæ, ſeu voluntariæ verberationis innoteſcunt.

Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum.

Addictum Deiparæ Sabbathum 1095.

Ejuſdem Officium inſtitutum.

Petrus Anachoreta Sacri belli tuba, Sacras preces per globulos numerat.

V Mili-

Militum, quos ad S. Bellum Urbanus II. accenderat, inſigne Crux purpurea humero aſſuta, ex quo Cruciatæ nomen factum.

10 *Sacer Cælibatus, Ordines Religioſi.*

Ordo Canonicorum Regul. inſtauratur à B. Petro de Honeſtis 1015.

Camaldulenſis Ordo per S. Romualdum inſtituitur 1012. Vallis Umbroſæ per S. Joannem Gualbertum 1030. Gradimontenſis per S. Stephanum de Tierno 1076.

Carthuſianus per S. Brunonem 1086. Antonianus per Gaſtonum 1096.

Ciſtercienſis per Robertum Ab. Molmenſem 1098. Fontis Ebraldi per Robertum de Arbiſello 1100.

Michael Stratioticus 1058. Iſaacius Comnenus Orient. Cæſar. 1059. Monachi.

Sæculis 11. & 12. immunitates Monaſteriis liberaliùs indultæ.

11 *Miracula.*

Avalonis urbis muri Roberto R. Gallorum pſallente, concidunt 1005.

S. Stanislaus Cracovienſis Antiſtes Equitem Petrum, à tribus annis ſepultum, teſtem multis ſpectantibus, ad Regis Boleslai tribunal adducit.

Ad S. Guntheri Anachor. preces, pavo aſſatus avolat è menſa S. Stephani Hungariæ Regis.

Clarent miraculis SS. Romualdus, Stanislaus, & Joannes Gualbertus.

Plura miracula referunt Arnulphus Comes, Glaber, B. Petrus Damiani, Adam Bremenſis.

Schiſ-

Schiſmata, Contentiones, Abuſus. 12

Gregorius contra Benedictum VIII. 1012. Silveſter, & Joannes contra Benedictum IX. 1033.

Henricus IV. Cæſar Epiſcoporum, & Abbatum inſtituēdorū jura uſurpat. Hinc lōga malorū ſeries.

Michael Cerularius Patr. C.P. Azymorum uſum Latinis exprobans, novum inter eos, & Græcos odiorum ſemen jacit 1053.

Schiſma contra Alexandrum II. 1061. contra Gregoriū VII. 1073. contra Paſchalem II. 1099.

Puer juſſu Regis eligitur Aurelianenſis E. 1097. die SS. Innoc. ſacra. Hinc illud Leoninum:

Eligimus puerum puerorum feſta colentes:
Non Domini dictum, ſed Regis juſſa ſequentes.

Hæretici. 13

Leutericus Senon. Archiep. Sacramentariorum prima ſemina ſpargit 1004.

Berengarius Sacramentariorum Princeps 1040. Heribertus, & Liſorius novi in Gallia Manichei.

Reordinantes, Michael Cerularius, Simoniaci.

Sacerdotiorum nundinatores, & novi Nicolaitæ Mediolani, contra quos Gregorius VII. acriter, & feliciter decertavit.

Inceſtuoſi, Wecilo Moguntinus, Roſcellinus Sabellianorum renovator.

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS	ORIENTIS.
16 S. Henricus I. ad 1024. 23	46 Conſtantinus ſolus ad 1028. 3
Dux Bavariæ, ſed Saxo	47 Romanus III. cum Zoe

genere. Globus aureus cùm Cruce, inſigne Imperii huic datus à Benedict. VIII. 1013.

Burgundia cedit Imperio.

17 Conradus I. Salicus Franconiæ Dux ad 1039. 17

Sub hoc, uti dicunt, Feudorum initia apud Germanos.

18 Henricus II. Franco ad 1056. 17.

19 Henricus III. Franco ad 1106. 50

Zoe ad 1034. 5

48 Michael IV. Paphlago ad 1041. 7

49 Michael V. Calephates ad 1042. M. 4.

Conſtantin. X. Monomach. ad 1054. 12

50 Theodora Porphyrogenita ad 1057. 2

51 Michael VI. Stratioticus ad 1058. 1

52 Iſaac Comnen. ad 1059. 2

53 Conſtant. XI. Ducas ad 1067. 7

54 Romanus Diogen. ad 1071. 4

55 Michael VII. ad 1078. 6

56 Nicephor. Botoniates ad 1081. 3

57 Alexius I. Comnenus ad 1118. 37

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Reſpublicæ Principes.*

Aliquot Italiæ urbes, quæ, Othone II. imperante libertatem uſurpare cœperant, ſuas opes augent; inter quas præcipuæ Mediolanum, Genua Florentia, Piſæ, Sena.

Arduinus Eporediæ Marchio ab anno 1002. ad 1015. regnum Italiæ nititur inſtaurare. *Theſaur. in Regno Italiæ.*

Robertus Guiſcardus Normannus à Nicolao II. Apu-

Apuliæ, & Calabriæ Dux renunciatur 1059.

Humbertus II. Sabaudiæ Comes, Aviæ Adelaidis jure multis in Italia oppidis potitur 1091.

Sicilia per Nortmannos Saracenis erepta Duce Maniaco Apuliæ Prætore.

Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

S. Henricus I. donata Romanæ Sedi à Pippino, & Imperatoribus rata eſſe jubet 1014. Idem Bambergam donat, mox ejus loco Beneventum reſtituit 1019.

Romanæ Eccleſiæ vectigales ſponte fiunt Polonia 1041. 1045. & 1047. Dania 1062. Bohemia 1073. Sardinia, & Ruſſia 1075. Dalmatia, & Croatia 1076.

Roma capta ab Henrico III. ſub Gregorio VII. 1084. Apoſtolorum Petri, & Pauli Ædes direptæ.

Ptolemæus Comes, Petrus Columna, & Abbas Farfenſis abſente Paſchali II. tumultum excitant 1109. *Baronius Petrum Columnam cum Farfenſi Abbate confundit.*

Reges Galliæ. 17

Henricus I. ad 1060. 29

Rodulphus Ignavus moriens Burgundiam Conrado Germaniæ Regi donat 1032. *In eo deficit Regnum Arelat.*

Philippus I. 1108. 48

Initium Delphinorum Vienneſium à Guigone ſeniore VIII. Gratianopolis Comite 1075.

Hanc poſtea Provinciam Umbertus II. Delphinorum poſtremus Philippo Valeſio, ea lege vendidit, ut Re-

gis primo loco genitus Delphini nomen ſemper ferret. Genebrardus. Alii donatam ſcribunt.

18 *Hiſpaniæ Reges.*

Alphonſus V. ad 1027. 28

Sanctius III. Navarræ, & Aragoniæ Rex, & Comes Caſtellæ, ducta Nunna Sanctii filia.

Veremundus III. ad 1037. 10

Ramirus I. Aragoniæ ſolius Rex.

Ferdinandus Magnus ad 1065. 29

Sanctius II. Fortis ad 1072. 7

Garzias cum fratre ad 1074. 2

Alphonſus VI. ad 1109. 36

Toletum recipit 1085. eòque Sedem transfert.

Henricus Burgundus è Regio Gallorum ſanguine ducta Thereſia, Alphonſi Regis filia, dicitur Comes Luſitaniæ, quam Mauris ademerat 1080.

19 *Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.*

Sabaudiæ Comitatus per Beroldum Saxonem incipit 1010. Dani occupant Angliam 1016. Rege I. Canuto Magno.

Boleslaus I. cognomento Chrobri ex Duce I. Rex Polon. Henrico I. Imper.

Guillelmus Nortmanniæ Dux hæres à S. Eduardo dictus, pulſo Haraldo Dano, Angliam ſubigit 1066.

Bavaria tranſit ad Ateſtinos in Vvelphone Actii filio 1070.

Polonia, ob cædem S. Stanislai Cracovienſis privatur regis titulo 1079.

Vladiſlaus II. per Henricum III. Rex Bohemiæ primus 1087.

Bullionis Ducatus 1096, venditus Leodienſi Epiſcopo à Gothofredo Lotharingiæ Duce.

Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam. 20

Turcæ initio ſæculi Perſis infeſti, mox ab eorum Calipha, ſub quo meruerant, deſciſcentes, & Saracenis debellatis, Tangrolipice Duce, eorum ſectam cum regno ſuſcipiunt 1038.

Turcæ dividuntur in Orientales, & Occidentales 1060.

Hieroſolyma expugnata, Cruce ſignati, ejus Regnum Gothofredo Bullionio, cujus potiſſimum virtute receptam eſſe conſtabat, omnium conſenſu deferunt 1099.

Antiochia Boemundo, Edeſſa Balduino, Gallilæa Tancredo ceſſerunt.

Bella clariora. 21

Germanorum Cæſarum bella in Italia pro R. Pontificis, & Imperii dignitate, in Hungaria pro defenſione Regum.

Nortmannorum in Italia, mox in Græcia, & Sicilia arma felicia.

Græci Cæſares contra Bulgaros feliciter, infeliciter cum Nortmannis, & Turcis bellum habent.

Belli ſemina inter Genuenſes, & Piſanos 1050, cùm hi partem illis Corſicæ ademiſſent.

Subacta per Guillelmum Nortmannum Anglia, Galliæ Regi Philippo I. natus eſt æmulus, bel-

lumque, quod primò Francos, & Anglos commiſit. 1077. circiter.

Hiſpani contra Mauros arma proſperè tractant.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Quadraginta Nobiles Nortmanni Hieroſolymis reduces Salernum ab obſidione Saracenorum liberant 1002.

Maniaces Michaelis Paphlagonis in Sicilia Dux, unico prælio 50. Saracenorum millia cædit 1040.

Sexcenta Scytharum millia, precibus Conſtantini Ducis, & populi divinitus fuſa 1065.

Itali, Victore III. R. Pontif. impellente, Africam ſub Vexillo S. Petri aggreſſi, centum Saracenorum millia interficiunt 1087.

23 *Belli Duces nobiliores.*

Gregorius Maniaces ſub Michaele Paphlagone 1040.

Conſtantinus Monomachus ante adeptum Imperium belli gloria nobilis.

Robertus, & Rogerius in Italia Nortmannorum Ductores, & Principes, bellica virtute clariſſimi.

Gothofredus Bullionius Dux, Hercules Chriſtianus.

Raymundus comes Toloſanus, & Boemundus Notmannus, cum Tancredo, Bullionii in ſacra expeditione ſocii.

Huna Anglorum bellicoſiſſimus.

Rodericus Didaci, vulgò Cid, apud Hiſpanos celeberrimus 1099.

Rober-

Robertus Vviſcardus Nortmannus Dux fortiſſimus.

Caſus tragici, Calamitates publicæ. 24

Creſcentii Nomentani olim uxor, Othonem III. chirothecis veneno infectis, pro munere amatorio ad eum miſſis, extinguit 1002.

Baſilius Imper. 15. Bulgarorum captivorum millibus effodi oculos jubet, unico ſingulis centenariis luſco duce relicto.

Dani per Angliam uno impetu ex condicto cæſi 1011.

Locuſtis, & fame vexati Cappadoces, Armeni, & Paphlagones ſolum vertunt 1040.

Romanus Diogenes Imper, captus à Turcarum Sultano, ei aſcenſuro, & deſcenſuro in Solium pro ſcabello fuit. *Tyrius.*

Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo. 25

Prodigioſa Ligeris inundatio in Gallia 1003.

In Lotharingia fons aquæ ſaluberrimæ in ſanguinem verſus 1011.

Nubes ingens in Belgio ſoluta multos mortales mergit 1014.

Cometes trabis ſpecie per quadrimeſtre 1039.

Tam copioſa nix in Occidente, ut ſyluæ onus non ſuſtinentes, frangerentur 1041. *Sigebert.*

Terræmotus per biennium in Bithynia.

Sereno Cœlo de die viſa Stella 1077.

Ingens ſoli mugitus 1082.

Multis in locis, ac præſentim in Italia eluviones inſolitæ 1086.

26 *Res memorabiles, ſive ſacræ, ſive prophanæ.*

Conradus Salicus morti proximus Imperatoris inſignia ad Henricum Saxoniæ Ducem mittit, à quo nuper ingenti prælio victus fuerat, eum præ cæteris Imperio parem æſtimans 1039.

Caſimirus Regia Stirpe natus ex Monacho Cluniacenſi Rex Poloniæ, annuente Benedicto IX. PP. 1041.

Gothofredus Bullionius Rex Hieroſolymæ renunciatus, nec inſigne, nec nomen regium uſurpare voluit, ubi Chriſtum meminerat Regem per ludibrium appellatum.

27 *Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Alexandrina Academia, in qua Avicenna adoleſcens Raſim audivit.

Salerni ex Arabum præſcripto in fine ſæculi Medicina tradebatur, ut liquet ex libello, cui nomen factum. *Schola Salernitana*; ſcriptus eſt enim verſibus Leoninis à Joanne de Mediolano nomine Collegii Salernitani.

Conſtantinus Ducas literas, & literatos magni facit.

Saraceni peſſimi ſcelerum Magiſtri in Hiſpania Toleti, Hiſpali, & Salmanticæ Magicas artes docere palam exorſi ſunt. *Genebrard. Del Rio.*

28 *Theologia poſitiva.*

Berno Augiens. Ab. S. Fulbertus E. Carnot. S. Odilo Cluniac. Ab. S. Bruno Herbipol. E. Adamus de Perſenna, Theophilactus E. Oecumenius. Samonas Gazenſis. B. Pe-

B. Petrus Damiani, quem aliqui non diſtinguunt, ſed perperam, à Petro de Honeſtis Abb. Ravennate.

Olympiodorus, S. Anſelmus Lucenſis E. S. Bruno Carthuſianorum parens.

Micrologus non eſt Scriptoris ſed Operis nomen, cujus auctor incertus.

Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta. 29

S. Fulbertus Carnot. E. S. Leo IX. Papa, Humbertus Card.

Deoduinus ſeu Theoduinus Leodien. E. inſignem ſcripſit Epiſtolam de Corpore, & Sanguine Domini. Hanc mutilam Card. Baronius, & Chapeaville perperam edidere ſub nomine Durandi Leodienſ. E. qui ante natam Berengarii hæreſim 1024. obierat.

Hugo Lingonenſis E. Durandus Troarnenſis Ab. Lanfrancus Cantuar. E. Guitmundus Averſanus, Adelmannus Brixienſis, Algerus Monachus egregii SS. Euchariſtiæ propugnatores.

Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores. 30

S. Burchardus Vormatiens. E. 1026. Deusdedit Card. 1086. colligendis Canonibus inclareſcunt.

Collectio Canonum, quæ vulgò S. Anſelmo Lucenſi tribuitur, ab eruditis Hildeberto Cenomanenſi adſcribitur, ut in veteri Cod. Biblioth. Barberinæ.

R. Hai Gaon ſummus apud Babylonios Talmudicorum princeps, & poſtremus è Jechoniæ R. familia. *Genebrard.*

S. Olaus R. Norvegiam legibus datis ad meliorem frugem perduxit. Guil-

Guillelmus Nortmannus victor Anglis jura dat, quæ poſtea ab. Eduardo III. temperata ſunt.

31 *Philoſophia.*

Aboalì Abinſceni, vulgò Avicenna, Medic. & Philos. Arabs celeberrimus obiit 1050. Dicitur natus patre Medico ejus ætatis nobiliſſimo in oppido Balac, fortaſſe Baldac, hoc eſt Bagdati.

In fine hujus ſæculi dividũtur Peripatetici in Reales, & Nominales.

Michael Pſellus, alius à Leonis Sapientis præceptore, floruit ab Iſaaco Comneno imperante, uſque ad Michaelem Ducam, quem erudiit.

De Pſellis videndus Allatius in Tract. de hiſtoricis nodis explicandis perutili.

32 *Medicina.*

Iſac Benimiram, Jonas Cordubenſis, Medici apud Hebræos nobiles.

Conſtantinus Afer Caſini Monachus Mathematicus, & Medicus egregius.

Aboalì Abinſcennì. vulgò Avicenna, cui plurimùm Medicina debet. *Hinc ignari omnino temporum apparent, qui eum Averroi æqualem, & æmulum fingunt.*

Joannes de Mediolano, cui tribuitur Scholæ Salernitanæ carmen Leoninum.

33 *Mathematica.*

Conſtantinus Porphyrogenitus.

Osbernus Cantuar. Hermannus Contract. Abomaſus, Serapion, Guido Aretin. Muſicarum notarum inventor Monach. mox Cardinalis, Alhaſen Arabs,

Fran-

Franco Scholaſticus, Conſtantinus Afer. Caſini Monachus, Pandulphus Capuanus, Guillelmus Ab. Muſicus, & Aſtrol.

Erardus Monach. Ben Muſa Arabs.

Novæ Tabulæ Aſtrologicæ à Perſis vulgatæ.

Muſica feliciſſimum ſaculum

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Abbo Floriac. Ab. Aimoinus Floriac.

Harigerus Ab. Megenfridus, Osbernus Cantuar. Dithmarus, Ademarus Monach. Baldricus Dolenſis E. Odorannus, Glaber, Anſelmus Leodienſis, Hermannus Contract. S. Odilo Ab. Drogo E. Vvibertus Tullenſis, Ado Trevirenſis, Benno Card. mendax, Georgius Cedrenus, Joannes Curopalates, Lambertus Schafnaburgenſis, Adam Bremenſis, Bruno Ab.

Marianus Scot. Xiphilinus, Paulus Benriedenſis, Gaufredus à Malaterra, Guillelm. Apulus, Bertholdus Conſtantien. Othlonus, Induiphus Ab. Lupus Prothoſpata.

Rhetorica, Oratoria, Poeſis.

Michael VII. Imper. Græcus Muſarum plus æquo amator, Guillelmus Apulus Poeta hiſtoricus.

Villeramus Ab. ſoluta, & vincta numeris oratione Cantic. illuſtravit.

Alphanus E. Salernitan. Orat. & Poeta.

In nummo Victoris II. Pontif. manus è nube clavem D. Petro porrigit, cum lemmate. *Tu pro me nauem liquiſti, ſuſcipe Clavem.*

Quare hoc ſaltem ſæculo nati latini Rhytmi.

R. Se-

R. Selom-Bem-Ghebirol. Hiſpan. Rhytmicorum apud Hebræos carminum auctor.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Joannes Curopalates Philol. Græcus. *Cognomen Aulæ, ſeu Palatii Miniſtrum notat. Aliis dicitur* Joannes Scylizza.

Papias Longobardus auctor magni Dictionarii latini. *Trithemius perperam tranſtulit in ſacul.* 13. *Du Freſne.*

Apud Italos nullus erat literarum humaniorum cultus.

Apud Hiſpanos literæ Hebraicæ florere incipiebant, ut habet Genebrard.

Hinc R. Juda Davidis F. R. Jonas Cordubenſis, Moſes kimchi Davidis fr. Grammatici nobiles, *Gaulterius.*

37 *Nova inventa; Artifices nobiles.*

Exoleſcente extremi Judicii metu, quo multi deterriti, tanquam in fine decimi ſæculi inſtantis, omnia neglexerant; artes iterum coluntur.

Notæ Muſicæ, ut, re, mi, fa, ſol, la à Guidone Aretino Card. excogitatæ.

Sacchari cocturam, Caſsiæ fiſtularis, Rhabarbari, Mirabolani, & Tamarindæ uſum Medicina debet Avicennæ.

Deſiderius Ab. Caſin. vocatis ex Græcia peritiſſimis, ut ea ferebant tempora, artificibus, curat artes nobiles in Italia reſtitui. *Oſtiens.*

38 *Urbium natales, & alia Architectura opera illuſtria.*

Troja in Apulia à Bubagno, ſeu Bolano Græco ædificatur 1022.

Sca-

Scaphuſiana urbs apud Helvetios conditur 1053.

Plura, teſte Glabro, inſtaurantur, plura conduntur nova per Europam Templa.

Piſani Baſilicam egregiam è Siciliensibus manubiis extruunt 1012.

Piſanorum exemplo excitantur Etruſci, & Florentiæ S. Miniati in Monte 1012. Lucæ S. Martini Templum 1061. ædificatur.

Architecti nobiles; Architectura Romana vices. 39

Buſchettus Græcus Architectus laudatus à Vaſario.

Frequentes in Urbe ſeditiones, & turbæ, vix ullum Romanis Pontificibus ædificandi ſpatium reliquere.

Bis præterea Roma penè conſumpta eſt flammis; primò ſub Leone IX. 1050. fortuito incendio: ſecundo ſub Gregorio VII. 1084. Roberto Guiſcardo, Henricum III. Cæſarem perſequente: Ex eo tempore Roma pluribus in locis vacua facta eſt ædificiis.

Plures hoc ævo in Urbe præcelſæ turres, & nobilium ædes, inſtar arcium munitæ, quæ non ſemel Pontificibus perfugium præbuere.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Stauratius Turchitus, cujus opus Valvæ Baſilicæ Paulinæ.

Equites Paparoni cum gentilitiis inſignibus in pavimento Baſil. Liberianæ, vermiculato opere picti, & alii duo ejuſdem operis in Æde S. Laurentii

rentii extra muros, jacentem Romæ Picturam hoc ſæculo docent.

Idem oſtendunt æneæ Valvæ Paulinæ Baſil. opere diaglypho elaboratæ Conſtantinopoli, juſsu Alexandri II. Pontif.

Jure his præferuntur muſiva in Templo S. Miniatis Florentiæ, & Anagliphæ Alexandri II. Hiſtoriæ, Lucæ in Æde S. Martini.

SÆCULUM XII.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices. 1

163	Gelaſius II. Piſanus à 1118. ad 1119.	1	0
164	Calliſtus II. Burgundus à 1119. ad 1124.	5	10
165	Honorius II. Bonon. à 1124. ad 1130.	5	2
166	Innocentius II. Roman. à 1130. ad 1143.	13	7
167	Cœleſtinus II. Tuſcus à 1143. ad 1144.	0	5
168	Lucius II. Bonon. à 1144. ad 1145.	0	11
169	Eugenius III. Piſanus à 1145. ad 1153.	8	5
170	Anaſtaſius IV. Rom. à 1153. ad 1154.	1	4
171	Hadrianus IV. Anglus à 1154. ad 1159.	4	9
172	Alexander III. Senens. à 1159. ad 1181.	21	10
173	Lucius III. Lucenſis à 1181. ad 1185.	4	3
174	Urbanus III. Mediolan. à 1185. ad 1187.	1	11
175	Gregorius VIII. Benevent. 1187.	0	2
176	Clemens III. Rom. à 1187. ad 1191.	3	4
177	Cœleſtinus III. Rom. à 1191. ad 1198.	6	9
178	Innocentius III. Rom. à 1198. ad 1216.	18	6

Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia. 2

Errare videntur, qui tradunt primum inter Roman. Pontifices Cœleſtinum II. ſinè populi ſuffragiis Pontificem renunciatum: ea namque à Nicolao II. jam pridem abutenti populo adempta fuerant.

Alexandri III. manſuetudo, & æqualium Scriptorum ſilentium, fabuloſa eſſe docent, quæ de proculcato Friderico Ænobarbo, ad ejus pedes provoluto, ſine certo teſte jactantur.

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Tu es, cui claves traditæ, cui oves creditæ ſunt, nec modò Ovium, ſed & Paſtorum tu unus omnium Paſtor. *S. Bernard. ad Eugenium III. l. 2. de Conſid.*

Philippus Auguſtus Gallorum Rex, tutiſſimè ſe regnaturum Apoſtolicæ Sedi obſequendo, ſignificabat celebri inſigni, in quo lilium ſupra rupem fluctibus everberatam pingebat cum lemmate. *In æternum non commovebitur. Maimbourg. in Concion. Quadrageſ.*

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

Gregorius VII. 1073. in Romana Synodo vetat ab alio, quam à R. Pontifice Papæ nomen uſurpari.

Sub Paſchali II. Cardinales 90. numerati.

Alexander III. ſanxit, ne Pontifex electus ratus eſset, niſi minimùm duas tertias ſuffragiorum partes tuliſset.

Gregorius VIII. functus Cancellarii munere dum Cardinalem ageret, ad Pontificatum evectus nullum ex Patribus ſibi ſubſtituit, ſed Moyſem Canonicum Lateran. Cancellarii vice fungi jubet. Hinc ille, & Succeſsores Vicecancellarii appellati. *Ciacconius, Azor, & alii, Saußayo non probatur, ſed ipſe meliora non affert.* *Per-*

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

Quamplurimi à Slavis Aldeburgenſibus, à Folaccis pro Chriſto interfecti. Alii etiam in Hiſpania à Saracenis.

Victo in Oriente Balduino, plures Monachi pro Chriſto tracidantur 1131.

S. Ericus Sveciæ R. Martyrii laurea clarus 1151.

S. Thomas Cantuar. pro Chriſti Eccleſia gladiis impiorum occumbit 1170.

S. Petrus Parentius Urbeveteri à Manichæis trucidatur 1199.

Concilia genrralia, & Provincialia. 6

Lateranenſia 1101. 1112. 1116. G. IX. 1123. G. X. 1139. G. XI. 1179. Londinenſia 1102. 1103. 1107. 1125. 1127. 1138. 1143. 1162. 1175 Trojana 1104. 1107. 1117. 1124. 1127. Florentinum, & Quintilliburgense 1105. Beneventana 1108. 1113. 1117. Remenſia 1109. 1119. 1131. 1148. Hieroſolymitana 1111. 1143. Viennenſia 1112. 1119. Bellovacenſe 1114. Colonienſia 1116. 1119. Romana 1116. 1122. 1123. Capuanum 1118. Toloſana 1119. 1124. Samaritanum 1120. Nannetenſe 1127. Ravennenſe 1128. Stampenſia 1130. 1147.

Claromontanum 1130. Leodienſe, & Moguntinum 1131 Placentinum 1132. Jotrenſe 1133. Piſanum 1134. Northamptonenſia 1138. 1164. R. Vvinceſtrenſia 1138. 1142. Senonenſe 1140. Antiochenum 1142. Vezeliacenſe, & Carnotenſe 1146.

Pariſienſia 1147. 1186. 1188. Trevirenſe 1148.

Beli-

Belicenſe 1151. Ticinenſe R. 1160. Montepeſſulanum 1162. Turonenſe 1163. Clarenſe R. 1164. Caſſelanum 1171. Abrincenſe 1172. Venetum 1177. Lumberenſe 1177. Anglicanum 1188. Eboracenſe 1195. Dalmaticum, Dioclenſe, Divionenſe 1199.

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

S. Bruno Carthus. 1101. S. Anſelmus E. Cantuar. & Hugo Ab. Clun. 1109. S. Godefridus Comes 1126. S. Hugo E. Gratianopolit. 1132. S. Norbertus E. 1134.

S. Malachias E. 1148. S. Hildegardis V. 1148. S. Iſidorus Agric. 1150.

S. Bernardus Ab. 1153. S. Guillelmus Aquitan. 1156.

S. Eliſabetha à Schonaugia V. 1156. S. Homobonus 1199.

S. Hugo E. Lincolnienſis 1200. cujus corpus lacte candidius, & vitro pellucidius poſt mortem viſum. *Raynal.*

8 *Propagatio Fidei, & bella ſacra.*

S. Vicelinus Vandalos, & Sclavos convertit ad Chriſtum 1141.

Sultanus Iconii ab Alexandro III. Fidei formulam petit, & accipit.

Gothia cum ſuo Rege, & Pomerania pleniùs Chriſto adhærent.

Finlandia per S. Henricum E. & M. ad Eccleſiam aggregatur.

S. Menardus Livoniam cum Cobba Rege ad Chriſtnm adducit.

Sacri

Sacri ritus inducti, antiquati. 9

Innocentius II. in Concil. Piſano S. Hugonem E. Gratianopolitanum aris admoturus, ſolemniores ritus primus adhibet. *Bolland.*

Aggregationes ad Ordinum Religioſorum merita cœptæ uſurpari.

Conceptio B. Mariæ Virginis primò celebratur in Eccleſia Lugdunenſi 1136. ſinè publica tamen Romanæ Sedis authoritate.

Ritus duplicis, ſemiduplicis &c. in Horis Canonicis fortaſse in fine hujus ſæculi, vel initio ſequentis inductus.

Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi. 10

Præmõſtratenſes inſtituuntur à S. Norberto 1116. Milites Templarii 1118. extincti à Clemente V. 1312. Hoſpitalarii S. Joannis Hieroſolymit. nunc Melitenſes 1119. Guillelmitæ, ſeu Montis Virginis 1124. Equites Calatravæ. 1158. Humiliati 1170. extincti à B. Pio V. Equites S. Jacobi 1170. Equites Alcantaræ 1175. Theutonici Mariani 1190. Florenſis Ordo 1196. Ordo Trinitariorum, & Sacerdotum Hoſpital. 1198.

Verè hoc ſæculo florere incipiunt Religioſarum Militiarum Ordines.

Miracula. 11

Ingens languentium multitudo paſta panibus, quos S. Bernardus Cruce ſignaverat, repentè convaleſcit, ut ille publicè prænunciarat.

S. Benedictus puer duodennis divino impulſu Rhodanum ad Avenionem ponte conjungit 1177.

Habuit hoc ſæculum egregios mirandorum patratores SS. Bernardum, Norbertum, Malachiam, Iſidorum, Bennonem.

Scripſere Petrus Ab. Clun. Sigebertus, Bertholdus Conſtantienſis.

12 *Schiſmata, Contentiones, Abuſus.*

Henricus V. per vim jus deferendi Epiſcopatus, aliaque munera à Paſchali II. extorquet, qui mox omnia per vim expreſſa irrita declaravit 1105.

Burdinus contra Gelaſium II. 1118. Petrus Leo & Octavianus contra Innocent. II. 1130. & deinde contra Alexandrum III. 1159.

Guido Cremenſis, & Joannes Struma contra Alexandrum III. 1164.

13 *Hæretici.*

Baſilius Bongomilorum caput.

Petrus de Bruis, Durandus de Vvaldach, Petrus Abailardus, Arnaldus de Brixia, Marſilius Patavinus, Patareni.

Pſeudapoſtolici, Henriciani, Adamitæ, Eon.

Vvaldenſes, ſeu Pauperes de Lugduno, quorum reliquiæ in vallibus Alpium Cottiarum.

Inſabbatati, Albigenſes, Correrii, ſeu Cotelli.

Petriohannitæ, qui primi Romanum Pontificem ſtultè auſi ſunt appellare Antichriſtum. *Gaulter.*

Im-

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS

20 Henricus IV. Franco ad 1125. 20

21 Lotharius II. Saxo ad 1138. 13

22 Conradus II. Sueviæ Dux ad 1152. 13

23 Fridericus I. Ænobarbus Suevus ad 1190. 37

Egregia ſanè animi indole Imperator, ſi Othones potiùs in tuenda, quàm Henricos in impugnanda Eccleſia eſset æmulatus.

24 Henricus V. Suevus ad 1197. 8

Philippus Sueviæ, & Otho Saxoniæ Dux de Imperio contendunt uſque ad 1208.

ORIENTIS.

58 Joannes II. Comn. ad 1143. 25.

59 Manuel Comn. ad 1180. 38

60 Alexius II. Comn. ad 1183. 3

61 Andronicus Tyran. ad 1185. 2

62 Iſaacius Angelus ad 1195. 10

63 Alexius III. Angelus ad 1203. 8

64 Alexius IV. Iſaaci fil *à Latinis patrio ſolio imponitur: ſed eodem anno poſt ſextum menſem laqueo perit in carcere.*

R. Imperii, & Italiæ vices, Reſpublicæ Principes. 15

Guido Vicecomes, à quo Spinularum gens, in Porciferæ valle latè Dominus 1102.

Rogerius III. Gibboſi fil. I. utriuſque Siciliæ Rex 1139.

Vicecomites cum Turrianis de Mediolani Principatu contendunt ab anno 1145. ad 1294., quo Mat-

Matthæus Magnus Vicecomes, pulſis Turrianis, & Vicarius Imperialis dictus à Cæſare, rerum in patria potitus eſt.

Rambaldus à Collalto Comes Tarviſinus per Henricum V. 1191.

16 *Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Mathildis Comitiſſa Ditionem ſuam univerſam Apoſtolo Petro moriens legat 1115.

Romani, Arnaldo de Brixia impellente, ab Innocentio II. deſciſcunt, Senatum reſtituunt, ſolam Pontifici Sacrorum procurationem relicturi. Hæ turbæ deinde plures exercuere Pontifices.

Luſitania ſponte fit vectigalis Romano Pontifici 1141.

Innocentius III. Spoletum, Aſſiſium, Picenum feliciter recipit.

17 *Reges Galliæ*

Ludovicus VI. Craſſus ad 1137. 29

Hoc regnante obiit Joannes de Temporibus, quem aliqui fabulantur vixiſſe annos 361.

Ludovicus VII. Junior. ad 1180. 44

Ducta Eleonora Guiennam acquirit 1137.

Lilia, ſive potiùs Lilium ſcuto Francico primò inditum. Alii deinde Reges ſcutum pluribus Liliis conſperſere. Meneſtrier.

Philippus Auguſtus ad 1223. 44

Regnandi laude illuſtris, Coronæ Comitatus plures adjunxit.

18 *Hiſpaniæ Reges.*

Alphonſus VII. Alphonſi VI. Nepos ex Vracca ejuſ-

ejuſdem filia ad 1126. 17
Alphonſus VIII. ad 1157. 31
Alphonſus Henrici Comitis filius, Primus Luſitaniæ Rex ab exercitu ſalutatur 1139. *confirmatur ab Alexandro III.* 1172.
Sanctius III. ad 1157. 1
Ferdinandus II. ad 1188. 31
Alphonſo Comite Barcinonis ad Aragoniæ regnum vocato, Catalaunia jungitur Aragoniæ 1162.
Alphonſus IX. ad 1214. 26

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Sigefridus è Duce Lotharingiæ Moſellanicæ I. Comes Palatinus 1101.

Hermannus è Ducibus Zeringiæ I. Marchio Badenſis ſub Henrico IV. 1120.

Vvelphonibus, ſive Ateſtinis, Auſtriaci in Bavaria ſuccedunt 1138.

Albertus Urſus Princeps Anhaltin. March. Brandemburg. 1142.

Auſtriæ ex Marchione Dux 1154.

Regnum Hiberniæ paret Anglis 1162.

Otho I. Vvitelſpachius 1162. poſt Ateſtinos Dux Bavariæ, in qua imperant ejus poſteri.

Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam. 20

Coraſmii in Perſidè 1139.

Noradinus è Turcis Occidentalibus Syriam occupat 1143.

Saladinus è Turcis Occidentalibus Ægypto potitur 1178.

Eruptio Tartarorum, & plures per eos Provinciæ

ciæ Septentrionis occupatæ 1188.

Rucradinus Turca I. Iconii Sultanus 1189.

Cypri Regnum jure permutatum in Hieroſolymitanum 1191.

21 *Bella clariora.*

Genuenſes, & Piſani, de dando Corſicæ Epiſcopo contendentes ad bellum veniunt, quod ingenti animorum, armorumque contentione multos per annos, eventu vario geſtum eſt.

Græci Cæſares cum Turcis, Scythis, Serviis, Hungaris bellum habent.

Eleonora Guinenſis, à Ludovico VII. Galliæ Rege repudiata, ſecundi ejuſdemque atrociſſimi belli inter Gallos, & Anglos initium fecit 1152.

Turcarum Noradini, & Saladini bella, quibus Syriam, & Ægiptum domuere.

22 *Prælia, & bellorum eventus celeberrimi.*

Calojannes Imper. nobilem de Scythis victoriam reportat 1123.

Ægyptii apud Aſcalonem tanta clade affecti à Dominico Michaele Veneto, ut mare ad duo milliaria ſanguine cæſorum rubeſceret 1124.

Alphonſi I. Luſitani Regis Orichienſis de Iſmaro, & quatuor aliis Mauris Regibus victoria celeberrimis comparanda 1137. *Hiſt. Luſit.*

Idem Alphonſus, & filius Sancius I. innumerabiles Maurorum copias cum Marochiorum Imperatore, & tredecim ſimul Regibus ab Scalabim cædunt 1183. *Ibid.*

Bel-

Belli Duces nobiliores. 23

Henricus cognomento Leo, Dux Brunſvicenſis è gente Ateſtina.

Guillelmus Dux Aquitaniæ ſtrenuiſſimus.

Dominicus Michael Venetorum Dux.

Jacquellinus de Mayli, quem Saraceni S. Georgium, & Chriſtianorum propugnaculum appellabant.

Rainaldus Marchio Ateſtinus 1177.

Sanctius I. Luſitanorum Rex, nobilibus victoriis celeberrimus, contra propinquos Maurorum Reges egregiè rem geſſit.

Caſus tragici, calamitates publicæ. 24

Henricus IV. Regno ſpoliatus, eò mendicitatis, & miſeriæ redactus eſt, ut ab Epiſcopo Spirenſi victum ſibi, ac locum Clerici in Choro nequicquam quæreret.

Latini innumeri cujuſvis ordinis à Græcis cæſi 1183.

Andronicus Alexii nepotis ſtrangulator, altera manu, & oculo mutilatus, ſcabroque camelo præpoſterè impoſitus, ac circumductus, vulgi furore, harpagonibus ferreis fruſtulatim diſcerpitur 1185.

Motus elementorum. & ſigna de Cœlo 25

Viſi gemini Soles 1105. & acies cœleſtes permultæ 1109.

Ravennæ pluvia ſanguinea 1113.

Terræmotus in Italia quadragenarius, villam aliò transfert 1117.

Padus

Padus ex alueo ſublimis extat in fornicis modum, data tranſeuntibus via 1117. In Gallia tellus præ calore flammas emittit 1135.

Ingens mortalium clades ex Belgica Oceani effuſione per 12. millia 1164.

Ætna ſolito vehementiùs deflagrante, tota Sicilia terræmotu concuſſa eſt, magna hominum ſtrage, plura proſtrata oppida, Catana in primis, in qua nulla domus ſuperfuit 1164. *Fazell. Bonſil ex Baron.* 1169.

26 *Res memorabiles, ſive ſacra, ſive prophana.*

Joannes Comnenus Imper. multiplici de Turcis, Scythis. Hungaris parta victoria, Deiparæ, cujus ope vicerat, imaginem pro ſe triumphare voluit.

Manuel Comnenus Auguſtus, poſito genu, afflictum ex caſu generi ſui Balduini III. Hieroſolym. Regis brachium ſua manu curare voluit, amore vincente majeſtatem.

Fridericus Ænobarbus, cùm ab. Alexandro III. ſe totum avertiſſet Gibellinorum, & Guelphorũ nominibus ex veteri Germaniæ diſcordia repetitis, peſtiferas tota Italia factiones excitat. Qui partes Auguſti ſequerentur Gibellini, qui Pontificis Guelphi appellati.

27 *Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Academia Monſpelienſis 1196.

Hoc primùm ſæculo, quaſi quadam literaria Republica inſtituta, Rectores Univerſitatibus dati, aliique veluti Magiſtratus inventi.

Tri-

Tribus diſciplinis honorum gradus conſtituti, Juris Civilis, Medicinæ, ac Theologiæ.

Lothario II. & Conrado III. imperantibus literæ, quæ à Barbaris conculcatæ jacuerant, oculos aliquando tollere incipiunt. *Sub illis enim magni per Europam, doctrinaque nobiles viri extitere, & nata Scholaſtica Theologia, & accuratiùs coli Philoſophia cæpit.*

Theologia poſitiva. 28

Radulphus Ardens, Philippus Solitarius, Berengoſus, S. Anſelmus Cantuar., Eadmerus, Joannes Fiſcanenſis, Odo Camerac. Leo Marſic. Jvo Carnot. E. S. Anſelmus Laudun. E. Herveus Cenoman. Honorius Auguſtod. E. Antonius Meliſſa, Goffridus Vindocin. Hildebertus Cemoman. Rupertus Ab. Hugo de S. Victore, S. Bernardus, Drogo Card. Oſtien. Guillelmus Leodienſis, Guerricus Ab. Aelredus Ab. Iſaac. Ab. de Stella, Richardus à S. Victore, Joannes Saresberien. Petrus Cellenſis, Petrus Cantor, Petrus Bleſenſis, S. Hildegardis V. Alanus Inſulenſis, Philippus Ab. Bonæ Spei, D. Amedeus Lauſan. E. Potho Prumienſis, Zacharias Chryſopolitan. E.

Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta. 29

Stephanus Halberſtatenſis, Rodulphus Ab. S. Trudonis, Ganfredus Antiſiodor. S. Anſelmus Cantuar. S. Bernardus Ab. Theorianus, Petrus Cluniac. Ab. Hugo Etherianus.

Petrus Lombardus Novarienſis, ſed Pariſienſis E. & Bandoinus Scholaſticæ Theologiæ Fundatores.

Guil-

Guillelmus Antiſiodorenſis Scholaſticus, vel Scholaſtico ſimilis.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Lotharius II. jubet Italos omnes uti jure Romano; hinc illud Bononiæ ſuſcipit interpretandum Vvernerus, ſive Irnerus dictus *Lucerna Juris*. Mox poſt illum Pileus Modic. Hugolinus, Placentius Bagarottus, Boſianus, Martinus, Bulgarus.

Innocentius II. Cauſidicis Romanis certas mercedes aſſignat, vetatque clientum patrocinium eſſe venale.

Ivo Carnot. E. Theodor. Balſamon. E.

Stephanus Aurelian E. floret.

Gratianus edit Decretum 1151.

Laborans C. Canones colligit.

S. Ericus R. & M. Svecis, & Gothis jura dedit.

Iuriſperiti rebus intenti in eo ſæculo, quo latina lingua penè defecerat, verba neglexere: & hinc barbaries eorum ſcriptis affuſa.

31 *Philoſophia*

Averroes, ſive melius Avenrhoes Arabs Cordubenſis Philoſ. & Medicus, cujus filii in Aula Aenobardi aliquando vixere.

Baalardus Ab. Arhelardus Ab.

Michael Anchialius Patr. C. P. & Philoſ. nobilis 1172.

Vix nata Scholaſtica Theologia ſui amatores ad acrius Philoſophiæ ſtudium incitavit, illius ope ad progrediendum indiga.

Medi-

Medicina. 32

Joanna fil. Meſuah., ſive, ut Latinè dicimus, Joannes Meſue. *Hic à Bzovio anno* 1198. *perperam confunditur cum S. Ioanne Damaſceno, qui ſæcul. octavo floruit. Tanti eum Superioribus ſæculis Medici fecere, ut Medicorum Evangeliſtam appellarint.*

Rabbi Moyſes filius Maimonidis.

Averroes non minùs inter Medicos, quàm inter Philoſophos nobilis; quarè ab aliquibus dictus eſt, *Stimulus Medicorum.*

Bartholomæus Salivarius, Alpharabius 1200.

S. Hildegardis Virgo librum de Medicina reliquit. *Richer. Monachus.*

Mathematica. 33

Rab. Abraham, Athelardus, ſive Adhelardus, Daniel Morlæus, Abraham Ben-Ezra, Alpetragius, Almæon Almanſorius, Robertus Lincolnienſis, Humenus Aegyptius, Clemens Langtonienſis, Benchore, Omar Tiberiadis. Aſtrol.

Averroes, Alderius vulgò Geographus Nubienſis, Abifelda Geograph. Arabs, & Princeps Syriæ.

Campanus Novarienſis, præter quem cum Voſſio alium inter Mathematicos, ſive hoc, ſive alio ſæculo Campanum non agnoſco.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Osbertus Cantuar. qui perperam cum Osberno confunditur, Leo Oſtiens. Car. Baldricus Noviodun. Alfredus Beverlacenſ. Sigebertus, Turgottus, Florentius Vigornienſis, Zonaras, Pandulphus

phus Piſanus Card. Coſmas Pragenſis, Anna Comnena, Fulco Beneventanus, Albertus Aquenſis, Fulcherius, Eadmerus, Domnizo, Hermanus Ab. Tornacenſis, Guillelm. Malmesburienſis, Baldricus Dolenſis, Anſelmus Gemblacenſis, Henricus Huntidonenſis, Conſtantinus Manaſſes, Helmoldus, Michael Glycas, Joan. Cinnamus, Joannes Saresberienſis, Radevicus, Ottho Morena, Petrus Comeſtor, Godefridus Viterbienſis, Guillelm. Tyrius, Guillelmus Litle.

35 *Rethorica*, *Oratoria*, *Poeſis*.

Galfredus Rhetor, & Poeta.

Baldricus, Guntherus, Joann. Tzetzes, Gotfridus Vinton. Guillelm. Ceſtrenſis, Rupertus Tuitiens. Ab. Petrus Pictaviens. Joſeph. Iſcanus Marbodus E. Poetæ.

Hildebertus E. Poet. & Orat.

Leo ob excellentiam in pangendis carminibus rhytmicis antea inventis, nomen illis fecit. *Papebroch*.

Poetæ Provinciales hoc ſæculo præcipuam Poeſis laudem ferre cœpere.

Italici Rhythmi primò apud Siculos uſurpati; mox ab illis ſequenti ſæculo tranſiere ad Italos. *Petrarcha in Præf. Epiſt. ad Fam*.

36 *Philologia*, & *Grammatica*.

Euſtathius Homeri interpres, & Joannes Saresberienſis Philol.

Rabbi Aben-Eſra, ſive Abraham Ben-Eſra, & R. David Kimchi Hebræi Gramm.

Romanus Populus lingua, quam nunc Italicam dici-

dicimus, hoc avo utebatur, ut liquet ex epiſtola Cleri Rom. ad Ænobarbum data 1160. *apud Baronium, in qua hæc verba adducuntur*: Papa Vittore S. Pietro, l' elegge.

Ante Philippum Auguſtum nullus liber Gallica lingua ſcriptus fuerat, Genebrardo teſte. Nec, ut ego cenſeo, ullus Italica.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Bombycinæ veſtes captivatis Græcis opificibus Orbi occiduo innoteſcunt, agente Roderico Siculo.

Carrocium præcipuum (olim apud Italos in bello Vexillum, à curru, cui ſoleret imponi, appellatum) hoc ſæculo ab Archiepiſcopo Mediolan. Heriberto inventum putat du Freſne, ſed ejus uſus videtur antiquior.

Vino excoqui cœpere cadavera, ut oſsa poſsent à carnibus faciliùs ſeparari. Vetuit id poſtea ſequenti ſæculo Bonif. VIII.

Triboccus militaris machina celebris olim apud Germanos primò apparuit in expeditione Thuringica ſub Othone IV. *Genebrard.*

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria 38

Galitium in Luſitania 1123. Roſtochium 1145. Berlinum 1142. Alexandria à palea dicta 1168.

Mediolanum, Cremona, Placentia ab Ænobardo exciſæ, brevi feliciùs reſurgunt 1168.

Berna, & Friburgum 1180. conditæ.

Templum maximum B. Virgini Lutetiæ ſacrum, quod Robertus Cenalis *lib.* 2. *Hiſtor.* Epheſino Dianæ præferre non dubitavit, inchoatur ab

Epiſcopo Mauritio de Sully. Nunc multis per Europam poſthabetur.

39 *Architecti nobiles; Architectura Romanæ vices.*

Turres hoc etiam ævo, munitaſque Domos, ſibi Romani Proceres parare ſolebant.

Quamvis iam melior ædificandi ratio alibi in Italia floreret, nondum Romæ aſsurgebat.

Veſtigia tamen apparent in Turri Campanaria Seſſorianæ Baſilicæ, addita à Lucio II. eam inſtaurante.

In porticu Baſilicæ Liberianæ ab Eugenio III. ædificata, quamvis poſtea à Gregorio XIII. refecta: & denique in Templo S. Salvatoris ad Cupellas.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Ephrem muſivi operis Pictor, à quo ſub Manuele Comneno ornatum Templum Bethlemiticum B. V. ſacrum.

Innocentio II. Ædem D. Mariæ Tranſtyb. inſtaurante, pictum eſt opere muſivo ejuſdem Ædis Odæum, & imagines è regione Sacrarii.

Imagines anaglyphæ in epiſtylio marmoreo januæ S. Pudentianæ, Statuariam aliquid jam felicius audentem oſtendunt; & ideo ſæculo huic aſſignandæ artem inſtauranti.

Idem præterea ſuadere videntur rythmica carmina, & in ſyllabis, rudis ſæculi more peccantia.

SÆ-

SÆCULUM XIII.

Chriſti Vicarii Romani Pontifices. 1

179	Honorius III. Rom. à 1216. ad 1227.	10	8
180	Gregorius IX. Capuanus à 1227. ad 1241.	14	5
181	Cœleſtinus IV. Mediolan. 1241.	D.	17
182	Innocentius IV. Genuenſis à 1243. ad 1254.	11	5
183	Alexander IV. Anagninus à 1254. ad 1261.	6	5
184	Urbanus IV. Trecenſis à 1261. ad 1264.	4	3
185	Clemens IV. Gallus à 1265 ad 1268.	3	10
186	B. Gregorius X. Placentinus à 1271. ad 1276.	4	3
187	Innocentius V. Gallus 1276.	0	5
188	Hadrianus V. Genuenſis 1276.	0	7
189	Joannes XXI. Luſitanus à 1276. ad 1277.	0	8
190	Nicolaus III. Rom. à 1277. ad 1280.	2	9
191	Martinus IV. Gallus à 1281. ad 1285.	4	1
192	Honorius IV. Rom. à 1285. ad 1287.	2	0
193	Nicolaus IV. Aſculanus à 1288. ad 1292.	4	1
194	S. Cœleſtinus V. Campanus 1294.	0	5
195	Bonifacius VIII. Anagninus à 1294. ad 1303.	8	10

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſiæ. 2

Septemviros Imperatoris Electores ab Innocen-

tio IV. in Concil. Lugdun. inſtitutos cum Card. Baronio cenſeo.

Vicedominum unius diei Pontificem inter Hadrianum V. & Joannem XXI. non agnoſcimus; nullum enim hujus rei ſatis locupletem teſtem habemus. *Papebroch.*

Qui Siculis Veſperis cauſam à Nicolao III. datam opinantur, egregii Pontif. nomini notam proculdubio calumnioſam inurunt.

Bonifacii VIII. R. Pontif. poſt annos 300. expers corruptionis cadaver inventum, calumnias illi ab adverſariis intentatas apertè redarguit. *Raynald.*

3 *Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio.*

Romana Eccleſia ſuper omnes alias ordinariæ poteſtatis obtinet principatum, utpote mater univerſorum Chriſtifidelium, & magiſtra. *Concil. Lateran. IV.* 1215.

SS. Patres in Conciliis congregati nihil ſtatuere poſſunt, niſi auctoritate Summi Pontif. interveniente. S. *Thom. Aquin. contra Impugnantes Relig. c.* 4.

Sola Roma univerſaliter, ſicut Sol ſuper planetas habet plenitudinem poteſtatis ſuper omnes Eccleſias. *S. Bonavent. Serm.* 24. *in Hexam.*

Siciliæ, & Hungariæ Reges frena tenuere aſelli, cui Cœleſtinus V. inſidebat 1294.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

A Gregorio IX. ad Cœleſtinum V. Cardinalium

lium numerus adeò imminutus eſt, ut nunquam plures, quàm 22. aliquando vix 10. aut 8. recenſerentur.

Purpureus galerus Cardinalibus datus ab Innocentio IV. in 2. Concil. Lugd.

Conclavis ad Pontificem eligendum initium Viterbii, S. Bonaventura perſuadente 1270.

Gregorius X. ſeveriores de eligendo Pontifice leges tulit.

Nicolaus IV. dimidiam Pontificiorum vectigalium partem Cardinalibus aſſignat.

Bonifacius VIII. primus duplici corona thiaram circumdat.

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

E D. Franciſci familia ſeptem 1219. totidem 1221. à Mahometanis cæſi.

S. Angelus Carmel. ab Hæreticis in Sicilia 1222. S. Engelbertus Colon. E. 1225. interficitur.

Innumeri Chriſtiani obtruncati à Mindano Lithuanorum Duce, & Chriſti deſertore.

S. Petrus ex Ord. S. Dominici Sacrorum Quæſitorum patronus 1252. Vvernerus puer furtim à Judæis occiſus in oppido Vveſalienſi 1288.

Monaldus Ord. Minor. non tamen Beneventan. Archiep: Arzenghæ in Aſia à Saracenis cæſus anno 1288. ſeu 1289.

Concilia generalia, & Provincialia. 6

Duicenſe, & Senonenſe 1201. Londinenſe 1202. Scoticum 1203. Monslimerienſe 1208. Avenionenſia 1210. 1270. 1279. 1282. Romana 1210. 1228. 1234. Pariſienſia 1212. 1223. 1228. Vaurenſe, &

Murellenſe 1213. Monſpellienſia 1214.1258.Londinenſia 1214. 1237. 1268.1291.1297.

Lateranenſe IV.G.XII.1215.ſub Innoc.III.Oxonienſe 1222.Germanicum 1225.Narbonenſia 1225. 1235. Leodienſe, & Vveſtmonaſterienſe 1226.Toloſanum 1229.Tarraconenſia 1229.1242. 1279.Caſtro Gonteriana 1231.1268.Biterrenſia 1233.1246. Arelatenſia 1234.1251.1260. 1275. Turonenſia 1236.1239.1282.Campinacenſe 1233.Vvorceſtrẽſe 1240.Valle Guidonenſe 1242.

Lugdunenſe I.G.XIII.1245.Valentinum 1248. Salmurienſia 1253. 1276. Albienſe 1254. Burdegalenſe 1255. Danicum 1257.Roſſiacenſe 1258. Colonienſia 1260. 1280.Copriniacenſe 1260. Lãbethenſia 1260. 1261. 1281. Nannetenſe 1264. Viennenſe in Auſtria 1267. Ravennenſia 1269. 1286. Andegavenſia 1269. 1279.Senonenſe 1269. Compendienſia 1270. Redonenſe 1273. Lugdunenſe II.G. XIV. 1274. Saliſburgenſia 1274.1281. Bituricenſia 1276. 1286. Langeſienſe 1278. Pontocomacenſe, Budenſe 1279. Inſulanum 1286. Herbipolenſe 1287. Mediolanenſia 1287. 1291. Aſchaffenburgenſe 1292. Rothomagenſe 1299. Bajocenſe 1300.

7 *Sanctitate clari in utroque ſexu.*

S. Dominicus 1221.

S. Franciſcus Aſſiſias 1226.S. Eliſabetha Hungar. 1230. S. Antonius Patav. 1231. S. Hedvigis Polon. 1243. S. Lutgardis V. 1246. S. Clara V. & B. Roſa Viterbien. 1252. S. Petrus de Nolaſco 1256. S. Hyacinthus 1257. S. Ludovicus R. Galliæ 1270.

SS. Tho-

SS. Thomas Aquin. & Bonaventura Car. 1274. S. Raymundus de Peniaforte 1275. S. Philippus Benitius 1285. S. Albertus Carmel. 1292. B. Margarita Cortonenſis 1297. S. Ludovicus E. Toloſanus 1298. quem ſequenti ſæculo inter Sanctos relatum mater Maria Siciliæ Regina 1317. adoravit. *Raynald.*

Propagatio Fidei, & Bella ſacra. 8

Dominicani, & Franciſcani barbaras Tartarorum mentes Evangelio mitigare ſatagunt.

Bella Sacra varia per S. Ludovicum Galliæ R, & alios.

Judæorum ex Gallia expulſio primùm 1253. tum 1295.

Pruſſi, & Jazyges Chriſto ſubiiciuntur.

Dominicani in Armenia uberes ex divini verbi ſemente fructus efferunt.

Nicolaus Sabellus E. Albanenſis, poſtea Honorius IV. Norvegiæ Apoſtolus.

B. Odericus, & Socii è familia S. Franciſci, Cataii, & Thibeti regnis primi Chriſtum annunciant.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Pulſatio Campanæ in Hoſtiæ Sacræ elevatione, & ſalutatione Angelica.

Roſarium Deiparæ, nobiliſſimum D. Dominici inventum, ab eo, & aſſeclis propagatur.

Scapulare Marianum datur ab ipſamet Auguſtiſſima V. Maria B. Simoni de Stoch Carmelitæ 1261. Feſtum SS. Sacramenti, & Officium, egregium D. Thomæ Aquinatis opus 1264.

Magi-

Magiſterium S. Palatii ab Honor. III. inſtitutum. Initium Confraternitatum Pœnitentium 1270.

Nicolao IV. ſedente denuo Sacrarum Imaginum locus nobilior dextera.

Jubilæi celebratio ritu ſolemniori ſingulis 100. annis renovata 1300.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi.*

Equites Cruciferi in Livonia 1205.

Dominicani 1206. Franciſcani 1209.

Eremitæ S. Pauli in Hungaria 1215.

Ordo S. Mariæ de Mercede Redempt. Captivorũ 1218.

Moniales S. Claræ 1223. Ordo Vallis Scholarium 1215. Servitæ 1216. ſive 1233. Militia Monteſiæ 1233. Equites glorioſæ Virg. Mariæ 1233.

Eremitæ S. Auguſtini in unum coacti 1242. Silveſtrini 1269.

Cœleſtini per S. Petrum Moronum inſtituti 1274. Carmelitæ nova veſte donantur ab Honorio IV. 1286.

Hoc primùm ſæculo Rom. Pontifices jubent, Religioſa Inſtituta Apoſtolica auctoritate ſanciri, atque approbari.

11 *Miracula.*

Innocentius IV. S. Stanislaum Cracov. Sanctis adſcripturus, coram populo, illius ope implorata, mortuum vitæ reſtituit 1253.

Duo è Cœlo pueri Friderico R. Meſſanenſi Antiſtiti, Clero, & populo in Templo ſupplicibus enunciant, in funere S. Alberti Carmel. canendum: *Os Juſti &c.* Mira-

Miraculis fulgent SS. Dominicus, Franciſcus, Antonius Patavinus, Hyacinthus, Albertus.

Scribunt S. Bonaventura, Jacobus à Vitriaco, Thomas Cantiprat.

Schiſmata, Contentiones, Abuſus 12

Fridericus II. Ænobarbi nepos, dolis, edictis, Saracenis in Italiam vocatis, bellis iniquiſſimis, Sacros Antiſtites, Romanos Pontifices, Eccleſiam per annos 30. turbat, & vexat, Imperatoris nomine bis per Rom. Pontificem exutus.

Inter Dominicanos, & Franciſcanos Theologos, magnis utrinque conatibus celeberrima de Conceptu Deiparæ controverſia incipit agitari.

Hæretici. 13

Almaricus Carnotenſis, David Dinantius, Guillelmus de S. Amore, & Deſiderius Longobardus religioſæ paupertatis hoſtes.

Flagellantes, Gerardus Sagarellus.

Hermannus auctor Fraticellorum, qui & Biſochi, Viduarum, Matronarum, & Virginum, quas pelliciebant ad nocturna Sacra, corruptores. *Perperam à nonnullis cum Beguardis, & Beghinis confunduntur. Quietiſtis noſtri ævi cum his multa communia.*

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS	ORIENTIS
25 Otho IV. Saxo ad 1219. 10 *Vacat Imper. ad* 1220.	*Conſtantinopoli expugnata* 1204. *occupant Imperium*

26 Fri-

26 Fridericus II. Suevus ad 1250. 31
Vacat Imperium, dum pro illo contendunt, Guillelmus Hollandus, Richardus Anglus, & Alphonſus Caſtellanus ad 1273.

Imperio vacante initium habuit Societas Civitatum, quæ à Germanica voce Hanſa dictæ ſunt Hanſeaticæ.

27 Rodulphus Auſtrius ad 1291. 19
Armis, & pietate clariſſimus, Auſtria Alberto filio data, inclyta familia nomen fecit.

28 Adolphus Naſſau. ad 1298. 6

29 Albertus Auſtr. ad 1308. 10

LATINI.

65 Balduinus Flander ad 1205. 1

66 Henricus ad 1216. 12

67 Petrus Antiſiodorenſis 5
Vacat Imper. ad 1220.

68 Robertus ad 1228. 8

69 Joannes III. Brienn. ad 1239. 11

70 Balduinus II. ad 1261. 23
Dum Conſtantinopoli Latini ſedent, imperant Nicea in Bithynia Græci, Theodorus Laſcaris I. Joannes Ducas Vatacius, Theodorus Laſcaris II.

Pulſis Latinis 1261. redeunt

GRÆCI.

71 Michael Paleologus VIII. ad 1283. 23

72 Andronicus II. Paleologus. ad 1332. 49

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Reſpublicæ, Principes.*

Gherardeſchæ Comites in Etruria opibus præpollentes.

Paſ-

Paſſani Domini, poſtea Comites memorantur.

Fridericus II. Suevus jure matris Conſtantiæ Rex utriuſque Siciliæ 1209.

Marchiones à Monte S.Mariæ beneficio Friderici II.Cæſaris pluribus oppidis potiuntur.

Ubertus Marchio Pallavicinus Brixiæ, & Cremonæ Dynaſta, Parmæ, Placentiæ, Ticini, & Mediolani rerum arbiter. 1259.

Maleſpinæ Luca pelluntur ab Obiziis, quibus Cives ultrò ſe dedunt 1260.

Carolus Andegavenſis R.utriuſque Siciliæ 1263.

Mantua ſibi Conſulem creat 1274.

Piſanorum opes, accepta ad Lamellam à Genuenſibus clade, concidunt 1284.

Florentini, Lucenſes, aliique per Italiam populi, empta à Rodulpho Cæſare libertate, Magiſtratus eligunt 1286.

Sub Carolo II. Andegavenſi Regna Neapolis, & Siciliæ dividuntur; hæc Aragoniis cedit 1288.

Obizo II. Ateſtinus Mutinæ, & Regii Dominus 1288.

Theodorus Paleologus, jure Jolandæ matris Mõtisferrati Marchio 1293.

Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Joannes R. Angliæ, & Hiberniæ ſuprema jura in Rom. Pontificem transfert 1213.

Hoc, & ſequenti ſæculo Senator Urbis, vel Rex, vel è regio plerumque ſanguine deligebatur.

Inſula Mona vectigalis Eccleſiæ Rom. 1219. Feretranus Comitat. Eccleſiæ Rom. relictus 1236.

Urbinum Friderico Feltrio à Cœleſtino V. 1240.

Camerinum Gentili à Varano donatur ab Alexandro IV. 1261. Fride-

Fridericus II. Cæſ. Flaminiam, & Æmiliam occupat 1241.

Picenum, cæſo Manfredo notho, recuperatur à Clemente IV. 1266.

Rodulphus I. reſtituit quæ Fridericus rapuerat 1275.

Guido Feltrius I. Comes Urbini 1295.

Traverſariis aut pulſis, aut extinctis Polentani Ravennæ dominatum uſurpant 1300.

17 *Reges Galliæ*

Ludovicus VIII. ad 1226. 3

S. Ludovicus IX. ad 1270. 44

Carolus Andegavenſ. S. Ludovici fr. Uxoris jure Provinciæ Comes, Raymundo Berengario Socero ſinè prole maſcula obeunte 1245.

Robertus S. Ludovici f. tertio loco genitus, ducta Borbonii Ducis hærede cognomen in Regiam familiam cum hæreditate transfert.

Philippus III. Audax ad 1285. 15

Philippus IV. Pulcher ad 1314. 29

Tres hujus filii, Regnum adepti, magnis afflicti cladibus, ſinè ſtirpe periere.

18 *Hiſpaniæ Reges.*

Henricus I. ad 1217. 3

Alvarus Laræ Comes turbas excitat.

Ferdinandus Sanctus filius Alphonſi Legionenſis ad 1252. 35

Alphonſo patre extincto, Legionenſe Regnum Caſtellano addit, 1230.

Cordubam, Hiſpalim aliaque oppida Mauris eripit. Regium Caſtellæ Senatum inſtituit, Regnum Granatenſe recuperat 1237. Alphon-

Alphonſus X. Sapiens ad 1284. 32

Carthaginem, Silvam, Pacium de Mauris recipit.

Sanctius IV. Strenuus ad 1295. 11

Fratris primogeniti filiis Alphonſo, & Ferdinando dejectis.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Valdemarus II. primus Danorum, & Vandalorum ſimul Rex 1203.

Nerius, ſive Rainerus Acciajolus Achajæ Princeps, Athenarum Dux.

Otho Parvus è gente Ateſtina I. Dux Brunſvicenſis, & Luneburgenſis 1230.

Ducatus Brabātiæ ex Lovaniēſi Comitatu 1247.

Eduardus I. ab Henrico III. patre primus è Primogenitis Regum Anglorum dictus Vvalliæ Princeps cæſo Leolino 1254.

Chios à Michaele Paleologo donatur Genuenſibus 1260.

Islandi Naquino Norvegiæ Regi ſe ſpontè tradunt 1265.

Auſtria, Stiria, Tirolis, & Carinthia, Rodulphi Imper. familiæ cedunt 1282. moxque etiam Burgundia, & Bohemia.

Primislaus Polonus Regiũ nomen repetit 1295.

Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam. 20

Alexius Comnenus Trapezuntini Imperii fundamenta jacit 1203.

Capta Conſtantinopoli Balduinus Imp. Venetis Cretam, Ionii, & Ægei maris inſulas, Bonifàcio Montisferratenſi Theſſaliæ Regnum, aliis alia præmia virtutis attribuit 1204. Chin-

Chingiſcamus Tartarus, Choraſmiis domitis, regnat in Perſide 1227.& poſt eum Zagathay,ſive Hallon.

Mamelucchi in Ægypto regnant 1245.

Tartari Sinas occupant 1278.

Aladino Sultanorum Iconii ultimo extincto 1290. Turcarum Regnum in ſeptem Dynaſtias dividitur.

Caſſanus Tartarus 40.Saracenorum millibus in Syria cum Sultano Ægyptio profligatis, redit in Perſidem 1291.

21 *Bella clariora.*

In Anglia bella civilia inter Eboracenſes, & Lancaſtrenſes Duces, ſub Albæ, Rubræque Roſæ nomine; quibus poſt 30. prælia, trium Regum, & plurimorum Principum cædes, Henricus VII. Angliæ Rex anno 1485. finem imponit.

Tartarorum contra Perſas, & Saracenos toto ferè ſæculo bella proſperè geſta.

Fridericus II. Cæs. bello plerumque inglorio, Guelforum, & Gibellinorum factionibus revocatis, ab anno 1234. ad 1250. fœdum in modum Italiam lacerat.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Theodorus Laſcarus parva manu ingentes Turcarum copias delet, obtruncato Sultano 1209.

Miramolinus cognomento Viridis cum 600. Saracenorum millibus profligatur à Regibus Alphonſo Caſtellæ, Petro Aragoniæ, Sancio Navarræ 1212.

Octingenti Cruce ſignati, Duce Simone Monfortio

fortio Toloſanorum, & Aragonum 100. millia fundunt 1213.

Pugna Bovienſis, in qua à Philippo Auguſto Galliæ R. victi Otho Cæſar, Joannes Anglus, Ferdinandus Flander, qui certi propemodum victoriæ, catenas captivis vinciendis attulerant 1214.

Belli Duces nobiliores 23

Simon Comes Monfortius bellica laude, & pietate clariſſimus.

Nicolaus Spinula, Anſaldus, & Andreolus Marii ſub Friderico II. Cæſare.

Actius IX. Ateſtinus Italiæ, & Eccleſiæ propugnaculum.

Matthæus Montmorantius Mars Gallicanus.

Guillelmus Vallaſæus Scotiæ Columen.

Alphonſus Perez Guſmanus Tariffæ Præfectus.

Farinata de Ubertis Florentinus.

Ezelinus à Romano Patavii Tyrannus.

Ubertus Auria, Lambas Auria Genuenſium Claſſium Præfecti celebres.

Caſus tragici, Calamitates publicæ. 24

Otho IV. Imperio dejectus, multis tum in Italia, tum in Germania attritus cladibus, in Saxoniæ latebram ſe recepit, ubi haud ita multò poſt obiit ex mærore 1218.

Lue abſumpta pecorum vis immenſa, in Gallia, & Germania 1223.

Conradinus Suevus, & Ferdinandus Auſtriæ Dux ſecuri percuſſi Neapoli 1268.

Veſpe-

Veſperæ Siculæ, in quibus ad condictum Veſperarum ſignum Galli omnes in Sicilia cæſi 1282.

25 *Motus elementorum. & ſigna de Cœlo*

Cometa inſignis 1211.

In Friſia mare effuſum centum hominum millia mergit 1218.

Ob horrendam Solis Eclypſim 6. Octobris Stellæ in die viſæ 1241.

Mons in Burgundia à reliquis dehiſcens, multa ruſticorum millia opprimit 1241.

Saturni Stella in die apparvit 1283.

Piſcis marinus Leoni ſimilis captus in mari Thyrreno 1281.

Horrendus in Italia terræmotus 1298.

Cometes planè prodigioſus, qui tres ante menſes ardere cæperat, Urbano IV. moriente evaneſcit. 1264.

26 *Res memorabiles, ſive ſacræ, ſive prophanæ.*

S. Ludovicus Galliæ Rex oblatam ſibi à Rom. Pontif. Sacerdotia conferendi poteſtatem non admittit, ſatis ſibi curarum, & periculi dictitans in prophanis adminiſtrandis 1268.

Natalis Deiparæ domus, deficiente cultu, ex Aſia in Europam Cœleſtium miniſterio tranſit, ac primò in Dalmatia, mox in Italia conſidet; à loci domina Laureta, Lauretana dicta 1294.

Factiones Alborum, Nigrorumque Piſtorii exortæ tota penè Italia propagantur. Prò Gibellinis Albi, prò Guelphis Nigri appellati.

Schola, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Pariſienſis Academia à S. Ludovico inſtaurata 1232.

Viennenſis in Auſtria 1239. Salmanticenſis 1240. Aberdonenſis in Scotia 1240. Cantabrigenſis 1277. Neapolitana, & Peruſina por Fridericum II. 1290.

Robertus Sorbona celeberrimo Pariſiis Theologorum Collegio initium, & nomen dedit 1265.

Alphonſus X. Caſtellæ Rex literis favet, nimium tamen Aſtrologiæ addictus.

Theologia poſitiva. 28

Innocentius III. S. Franciſcus Aſſiſ. S. Antonius Patav. B. Jordanus de Saxonia Or. Prædic. Stephanus Langton. Jacobus de Vitriaco Card. S. Edmundus Cantuar. E. Hugo de S. Caro Card. Humbertus Vienn. Vincentius Bellovac. E. Robertus Sorbona, B. Albertus Magnus, S. Thomas de Aquino, Thomas Cantiprat. S. Bonaventura Card. Durandus Mimatenſis E. Guillelmus Peraldus E. Richardus à S. Laurentio, S. Mechtildis V. Petrus de Tarantaſia, poſtea Innocentius V. David de Augusta, Petrus Peckam, S. Gertrudis V. Alanus de Inſulis.

Concordantiæ Bibliorum editæ, Biblia Sacra Capitibus diſtincta. 1240.

Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta. 29

Nicetas Choniates, Lucas Tudenſis, Guillelmus Diaconus, cujus opus Ms. contrà Judæos Poſſe-

vinus perperam tribuit Petro de Palude.

B. Albertus Magnus, S. Thom. Aquinas. S. Bonaventura Card. Raynerus Sacconus Ord. Prædicat. quem falsò nonnulli *Pantheologiæ* Scriptorem agnoſcunt.

Raymundus Martini, cujus *Pugio Fidei* meritò laudatur.

Pantaleo Diaconus Græcus contra præcipuos Græcorum errores ſcripſit.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores*

Petrus Pictavienſis, Guillelmus Pariſienſis, Robertus Pullanus, Præpoſitus, quem S. Thomas aliquoties laudat.

Alexander Hallenſis falsò creditus D. Thomæ præceptor.

Petrus Alvernus, Petrus de Tarantaſia, poſtea Innocentius V. Aegidius Columna, Uldaricus de Argentina, Henricus Gandavenſis, Richardus de Media Villa.

Azzo *fons legum*, Sinibaldus poſtea Innocentius IV. Jacobus de Belloviſu, S. Raymundus de Peniaſorte, Henric. Card. Oſtienſis, Guillelmus Durantes Speculator Caſtri Cognominis in Umbria conditor, nunc ab Urbano VIII. cum Epiſcopi honore nobilius Urbaniæ nomen nacti. Accurſius Odofredus, Guido de Bayſo, Joannes de Blanasco, Franc. Accoltus, Alexius Ariſtinus Græc. Canones colligit.

Gregorius IX. vetat in Academia Pariſienſi tradi Jus Civile. *Genebrard.*

Alphonſus X. leges, quas *Partitas* vocant, Hiſpanis dedit.

Boni-

Bonifacius VIII. Decretal. VI. evulgat 1297.

Philoſophia 31

Alfredus, Theodorus Metochita, Kilvarbius, Petrus Hiſpanus, ſeu potiùs Luſitanus, qui poſtea Joannes XXI. Pontif. Rom.

Alexander Hallenſis, B. Albertus Magn. Vincentins Bellovacenſis, Robertus Capito.

Hallenſis, Albertus, & S. Thomas præcipuè Ariſtotelem, quo Arabes contra nos abuti conſueverant, Chriſtianæ veritati ſervire docuerunt.

Michael Scotus, Alexander de Villa Dei, Raymundus Lullus mirabilis artis inventor, ſed plerumque fallacis.

Pariſiis 1210. non Ariſtotelis opera, ſed falsò Ariſtoteli adſcripta, damnata, & combuſta ſunt, ut Labbeus rectè monet.

Medicina. 32

Hugo de Arato, Demetrius Pepagomenus, Nicolaus Myrepſus aliquod inter Medicos nomen tulere.

Rigordus Philippi Auguſti Regis Galliarum Medicus.

Joannes de S. Ægidio Theologus familia S. Franciſci, & arte medendi nobilis. Joannes XXI. P. R. cujus opus eſt liber Medicis notus; *Theſaurus pauperum*.

Cæterùm quæ ſuperiore ſæculo viſa erat aſſurgere, hoc iterum ſæculo cecidit ars medendi.

Addam hic, quoniam locus patitur, nobiles ævi incerti Medicos.

Paulus Ægineta, Agapius Alexandr. Stephanus Athenienſis.

33

Mathematica.

Jordanus Nemorarius, Hali filius Alben regalis, Joannes de Sacroboſco, Alexander de Villa Dei, Jacobus Alkindus, Alphonſus X. R. Caſtellæ, Vitellio, Rogerius Bacconus, Guido Donatus.

Albuaſſin, ſive Alboazen, Henricus Baten. Rab. Iſaacus Hazan, qui in Tabulis Alphonſinis conſiciendis deſudavit. Aſtrol.

Joannes Murſia muſicum Aretini Guidonis inventum 300. circiter poſt annis perfecit.

Ptolemæi Magna conſtructio Latinè vertitur 1230.

Tabulæ ab Alphonſo Rege Alphonſinæ dictæ 200000. numm. ſumptu à pluribus elaboratæ 1270.

34

Hiſtoria, & Chronologia.

Saxo Grammat. Nicetas Choniates, Helinandus, Guntherius, Rogerius de Hoveden.

Rigordus, Colmannus Sapiens, Rodulphus Coggeſtal, Arnoldus Lubecenſis, Cæſarius Heiſterbacensis, Abbas Urſpergenſis, Rodericus Ximenius, Lucas Tudenſis, Jacob. de Vitriaco Card. Matthæus Paris, Albertus Germanus, Joannes de Columna auctor Matris Hiſtoriar. Cantipratanus, Brocardus, Georg. Logotheta, Martinus Polonus, Guillelm. de Nangis.

Provinciales in Gallia fictas hoc ævo hiſtorias ſcribendo delectant, & nocent; quia verè Hiſtoriæ peccare docentes.

Rhe-

Rhetorica, Oratoria, Poeſis. 35

Cyrus Prodromus, Silveſter Gyraldus, Matthæus Vindocinenſis. Poeæ.

Poetis Provincialibus hoc ævo plaudit Europa. Inter eos præcipuè laudatur Arnaldus Daniel, ex quo Dantes, & Petrarcha plurimùm profecere.

Joannes de Meung Gallicæ Eloquentiæ parens, & Poeta.

Stephanardus de Vico Mercato Chronicon Metricum edidit, Engelbertus Ab. Poeta.

Guito Aretinus, & Entius Rex Sardiniæ Poetæ Itali.

Dantes Aligerius Poetarum Italorum doctiſſimus.

Philologia, & Grammatica. 36

Vgutio Ferrarienſis E. auctor Diction.

Alexander de Villa Dei Grammat.

Arnaldus Daniel Poeta Provincialis patriam linguam perfecit, ex qua deinde Etruſca, ſive Italica ditata eſt. *Vellutel. in Dantem.*

Græca vulgi lingua, imperantium Francorum vocibus pluribus admiſſis, à literata omnino deſcivit.

Dantes Poeta Etruſcæ linguæ nitori plurimum contulit, uſque ad 1321. quo Ravennæ deceſſit.

Nova inventa, Artifices nobiles. 37

Inſigne tentorii inventum ad Fridericum Imper. à Sultano miſſum, in quo Solis, & Lunæ imagines artifici motu curſum ſuum certis ſpatiis peragebant, & diei, noctiſque horas deſignabant.

Conradus Schirenſis Chronologus, ex Mabillonio in Germanico Itiner. aliorumque ſuſpicione, aliquem Optici tubi uſum videtur habuiſſe.

Conſpicilla ad oculorum laborantium ſubſidium, vel inventa, vel oſtenſa ab Alexandro Spina Dominicano. *Ex Epiſtola elegantiſſimi Redi. Qui veterum inventum ex Plauto putant, proculdubio falluntur.*

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria.*

Strausbinga in Bavaria, Stokolmium in Svecia 1259. Bilbaum in Hiſpania conditur 1300.

Templum Ambiani maximum, Galliæ totius nitidiſſimum 1220. circiter inchoatur 1270. abſolvitur. *Gallia Chriſtian.*

Pons Londinenſis mirabilis ſub Joanne Angliæ Rege.

Turris Cremonenſis Italicarum maxima perficitur à Guelphis 1290.

Urbevetanum Templum opere ſemigothico, ſed planè nobiliſſimum, & illo ævo admirabile 1290.

39 *Architecti nobiles, Architecturæ Romæ vices.*

Tuccius, Nicolaus Piſanus, Marchion, Arnulphus, Lupus. Architecti illuſtres.

Rudis adhuc, ſed ſolidior hujus ævi Architectura, ex his, quæ Romæ ſuperſunt jure cenſetur.

Turris, quæ Comitum nuncupatur in Suburra, ab Innocentio III. Turris Militiarum in Quirinali jugo à Gregorio IX. extructæ.

S. Urbani Templum in regione Montium, ſub Urbano IV. ædificatum.

Super-

Superſunt ad S.Sabinam veſtigia ædium ab Honorio IV. conditarum.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Cimabovis, Taphius, Gaddus, muſivi operis artem, & Picturam, ſupra Græcos artifices aſſurgentes reſtituunt, ſivè potiùs ad vitam revocant penè extinctam.

Abellenatus, Aliprandus, & Nicol. Piſanus Statuarii laudantur à Vaſario; ſed Romæ rudem adhuc, & jacentem utramque artem oſtenduut imagines, teſſellis expreſsæ in Odæo Baſilicæ Liberianæ, & ſepulchrum Guillelmi Card. Fliſci in Æde S. Laurentii extra muros, & hiſtoriæ anaglyphi operis in urna, & imagines in pariete omnino infelices.

SÆCULUM XIV.

1 *Christi Vicarii Romani Pontifices.*

196	Benedictus XI. Tarviſinus à 1303. ad 1304.	0	9
197	Clemens V. Vaſco à 1305. ad 1314.	8	11
198	Joannes XXII. Caturcenſis à 1316. ad 1334.	18	4
199	Benedictus XII. Toloſanus à 1334. ad 1342.	7	4
200	Clemens VI. Lemovicenſ. à 1342. ad 1352.	10	7
201	Innocentius VI. Lemovicenſ. à 1352. ad 1362.	9	3
202	Urbanus V. Lemovicenſ. à 1362. ad 1370.	8	2
203	Gregorius XI. Lemovicens. à 1370. ad 1378.	7	3
204	Urbanus VI. Neapolitan. à 1378. ad 1389.	11	6
205	Bonifacius IX. Neapolitan. à 1389. ad 1404.	14	11

2 *Præcipua in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia.*

Joannes XXII. quamvis ex veteri quorundam errore ſenſerit, Beatorum animas uſque ad extremum Judicii diem felici Divinitatis aſpectu carere, nunquam tamen id Eccleſiæ credendum propoſuit. *Raynald.*

Qui

Qui in ea, qua fruimur, temporum luce, de legitimo Urbani VI. Pontificatu dubitat, cœcutire videtur. *Videatur Papebroch.*

Annatæ à Bonifacio IX. impoſitæ, non piè tantùm, ſed jurè ſolvuntur.

Indictas tamen priùs ab aliis Pontificibus Genebrardus docet ex Oſtienſi.

Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio. 3

Orientalium Patriarcha Benedicti X. 1304. Chaldæorum Patriarcha 1316. Joannis XXI. poteſtatem ſupremam agnoſcunt.

Clemente VI. jubente à Septemviris renunciatur Imperator Carolus IV. Ludovico Bavaro exauctorato 1346.

Durandus de S. Portiano, & Paludanus doctiſſimi inter Gallos Epiſcopi, poteſtatem jurisdictionis, quæ eſt ad regendum populum, totam & in ſuo fonte datam fuiſse ſoli Petro, & Succeſſoribus ejus affirmant. *V. Gaulterium hoc ſæculo.*

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices. 4

Clemens IV. in Vienn. Concil. decernit R. Pontificem poſſe abdicare.

Clemens VI. ſeveras Pontific. Comitiorum leges, à Gregorio X. latas temperat.

Idem primus Diplomata gentilitiis inſignibus munit. Qua in re vix habuit imitatores.

Annulus Piſcatorius per hæc tempora cœptus adhiberi.

Urbanus V. primus triplicem coronam induxit.

Sub

Sub Gregorio XI. Euchariſtiæ R. Pontifici iter habenti præferendæ certus uſus apparet. *Angelus Roccha*.

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis fidei teſtes.*

Saraceni Chriſtianos plurimos variis in locis pro Chriſti fide necant.

Jacobus è Minorum familia, qui ad Orthodoxæ fidei veritatem aſſerendam illæſus in igne perſtiterat, cum ſociis tribus clam necatur à Saracenis 1319.

Cathalanus, & Paſchalis Minoritæ ab impiis, in quos de fide ſuſpectos inquirebant, Cabioli in agro Lugdunenſi trucidantur 1321. *Raynald.*

In Scythia Aſiatica 6. è Franciſcana familia pro Chriſto interempti 1341.

Alii plures è familia pariter S. Franciſci, quos enumerat Bozius *de Signis Eccleſiæ l. 7. c. 3.*

6 *Concilia generalia, & Provincialia.*

Compendienſia 1301. 1304. 1329. Romanum 1302. Toletana 1302. 1324. 1339. 1347. 1355. Nugarolenſia 1303. 1315. Auſcitanum 1308. Salisburgenſia 1310. 1386. Colonienſe 1310. Ravennenſia 1310. 1311. 1314. 1317. Moguntinum 1310.

Viennenſe G. XV. 1311. Salmurienſe 1315. Senonenſe 1320. Pariſienſia 1323. 1346 Valliſoletanum 1324. Avenionenſia 1326. 1327. Marcianenſe 1326. Rothomagenſe 1335. Caſtro Conterienſe 1336. Anglicanum 1341. Londinenſia 1342. 1382. 1391. 1396. Noviomenſe 1344. Biterrenſe 1351. Lambethenſe 1362. Andegavenſe 1365.

1365. Vaurenſe 1368. Palentinum 1388. Cantuarienſe 1399.

Sanctitate clari in utroque ſexu. 7

S. Ivo Cauſid. 1303.

S. Nicolaus de Tolent. 1306. B. Angela Fulgin. 1309. B. Agnes Politiana 1317.

S. Eleazarius Comes maritus, & Virgo 1323. S. Rochus 1327. S. Eliſabetha Luſit. Reg. 1336. B. Petrus Thomas E. falsò diu creditus Martyr. 1366.

B. Joannes Columbinus 1367.

S. Andreas Corſinus E. & S. Brigitta Sveca Vidua 1373.

S. Catharina Senenſis V. 1380. S. Margarita Vidua 1390.

Propagatio Fidei, & bella ſacra. 8

Boſnia cum Principe Stephano ad Fidem adducitur.

Benedictus XII. miſsis divini verbi præconibus, rem Chriſtianam inter Tartaros promovet.

Cumani, Betzenenſes, Lipnenſes, Patrini, & vicini adnitente Ludovico Hungaro ad Chriſtum perducuntur.

Jagello Lithuaniæ Princeps Chriſtianis Sacris initiatus, dictuſque Vladislaus, Lithuaniam, & Samogitiam ſubjicit Chriſto.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Chriſtianiſs. Regi data facultas Euchariſtiæ ſub utraque ſpecie ſumendæ.

Deipara jubente, Scapulare Marianum Joannes XXII.

XXII. ſua auctoritate munit 1316.

Solẽnes ſupplicationes ĩ Feſto Corporis Chriſti.

Jubilæi contracta celebratio in ſingulos 50. annos per Clementem VI. & in ſingulos 30. per Urbanum VI.

Feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis 1334.

Angelicæ Salutationis recitandæ initio concionis morem S. Vincent. Ferrerius primus inducit. Id tamen aliqui D. Dominico tribuunt.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi.*

Joannes Rex Armeniæ Minoribus 1310. Humbertus II. Delphinus Viennæ Dominicanis nomen dat 1349.

Olivetani per B. Bernardum Ptolemæum inſtituti 1320.

Milites Jeſu Chriſti in Luſitania 1325. Ordo Eremitarum S. Pauli in Hungaria 1328. confirmatur.

Ordo Periſcelidis, vulgò *la Gartiera* in Anglia 1344. Ordo Fratrum Charitatis B. V. vulgò *Billette* 1347.

Jeſuati à B. Joanne Columbino Senenſi 1356. extincti 1669.

Eremitæ S. Hieronymi per B. Petrum Gambacurtam Piſanum 1380.

11 *Miracula.*

S. Rochus ſalutari Crucis ſigno graſſantem per Italiæ urbes luem illico fugat.

Cœleſtis lux diù, noctuque ſuperfulgens Sacram Euchariſtiam, in paludem à furibus projectam indicat. Rei tantæ monumentum à Caſimiro

R. no-

R. nobile templum erigitur 1347. prope Cracoviam.

SS. Nicolaus Tolent. Ivo, & alii, operibus ſupra vim naturæ patratis inſignes fuere.

B. Raymundus Capuan. Joannes Villanus, Ayto Armenus plura memorant miracula.

Schiſmata, Contentiones, Abuſus. 12

Diſſidium graviſſimum inter Bonifacium VIII. & Philippum Pulchrum Franciæ Regem, in quo Pontifex poſt carceris deformationem ex mœrore obiit.

Nicolaus V. Antipapa contra Joannem XXI. ſeu XXII. 1316. Robertus contra Urbanum VI. 1378.

Petrus de Luna contra Bonifacium IX. ejuſque Succeſſores ab anno 1394. uſque ad 1424.

Inter Rom. Pontifices poſt D. Petrum nullus Pontificatus annum 25. attigit, hic unus trigesimum Pſeudopontifex exceſſit.

Hæretici. 13

Beguardi, & Beguinæ, auctore Bogonato, Dulcinus à quo Dulciniſtæ, Templarii, Barlaamus, & Acyndinus, Michael de Ceſena, Lolhardus Vvalterus, Joannes de Poliaco, Raymundus Theophitus.

Petrus de Cugneriis hoſtis juriſdictionis, & libertatis Eccleſiaſticæ, Richardus Armacanus, Bertoldus de Borbach, Bartholomæus Janovezius, Turelupini, ſive Cynici ſecta planè ferina, & agreſtis.

Joannes Vvicleffus, qui, Vvigornienſi Epiſcopatu non impetrato à Rom. Pontifice, ingenium & ſti-

& ſtilum in Sedem Apoſtolicam convertit 206. voluminibus ſcriptis. *Æneas Sylvius*.

14 *Imperatores Romanorum*.

OCCIDENTIS

30 Henricus VI. Luxemburgicus ad 1313. 5

Clemens V. illi Auguſtalia inſignia ultrò detulit, qui honos antè id tempus eſſet habitus nemini.

31 Ludovicus V. Bavar. ad 1346. 33

Romana Eccleſia hunc inter Cæſares non agnoſcit.

32 Carolus IV. Luxemburg. ad 1378 33

Auream Bullam condidit 1356.

33 Venceslaus Luxemburg. ad 1400. 22

Huic ob inertiam abregatur Imperium.

ORIENTIS

73 Andronicus III. Jū. Paleol. ad 1341. 9

74 Joannes IV. Paleol. ad 1383. 43

75 Joannes V. Catacuzenus unà cum IV ab an. 1347. ad 1355. 8

76 Manuel II. Paleolog. ad 1423. 40

Creſcunt hoc ſæculo Turcarum opes, regnantibus Orchane ab anno 1326. ad 1359. & poſt illum deinceps, Amurathe I. Bajazethe I. uſque ad 1402.

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Reſpublicæ, Principes.*

Carrarienſes Patavii Domini 1308.

Manfredus Pius Carporum Dynaſta 1319. Brancas Auria in Sardinia latè Dominus, & rerum arbiter, brevi à Cæſare Rex appellandus, fato fungitur. *Folietta*.

Guido Gonzaga, cæſo Paſſerino tyranno, Mantuæ

tuæ I. Vicarius 1327. Poſteri Marchiones.

Simon Bucca Nigra Genuæ Dux I. 1339. Florẽtiæ pulſa nobilitate Plebs dominatur. Maſtinus Scaliger I. à Veronenſibus Populi Dux eligitur 1368.

Joannes Galeatius Vicecomes Mediolani Dux à Venceslao Imper. dicitur 1386.

Lucæ hoc ſæculo Domini Huguccio Faggiuola, Caſtruccius Caſtracanus, Gherardus Spinula, qui eam unà cum Dertona à Ludovico Bavaro dato pretio acceperat. Inde à Cardinali Gallo, quem Carolus IV. illi præfecerat, libertate donata, turbatur iterum brevi Pauli Guiniſii tyrannide.

Nicienſes Sabaudiæ Comiti ſe, ſuaque ſponte tradunt 1386.

Jacobus Appianus, cæſo Petro Gambacurta, Piſarum Tyrannus 1392. Filius Gherardus Plumbini Dominus 1399.

Genuenſis Reſpublica domeſticis diſcordiis agitata ab anno 1396. ad 1528. aliquando Ducibus ſuis, ter Galliæ Regi, ter Mediolani Duci, ſemel etiam Montisferrati Marchioni paret.

Boſius Sforzia S. Floræ in Etruria Comes 1400. Poſteri Duces.

Romæ Vires, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Romanis Pontificibus Avenione ſedentibus, Joannes de Vico, Galeottus Malateſta, Franciſcus Ordelaffus, Gentilis de Moliano, & alii Sedis Apoſtolicæ Patrimonium lacerant: ſed mox ab Ægidio Car. Albernotio Legato pelluntur ab oppidis, quæ occupaverant.

Roma deformatur, ac penè deſeritur.

Sciar-

Sciarra Columna Romæ rerum arbiter 1329.
Romæ turbatum per Nicolaum Laurentium 1347.
Ferraria cedit Ateſtinis 1329. Avenio emitur à Clemente VI. 1350.
Bononia Joanni Archiep, Mediolan. vend.tur à Pepulis 1350.
Malateſtæ Ariminum, & alia circum oppida tenent.
Urbanus V. abrogatis Populi Rom. Septem viris, Urbis regimen Bandereſiis tradit 1367.
Gregorius XI. Romam ſuo reditu recreat 1377.
Peruſia occupatur à Briordo 1393. recuperatur 1394.
Alexander Sfortia Piſauri Dominus 1400.

17 *Reges Galliæ.*

Ludovicus X. Hucinus ad 1316. 2
Lugdunum, ex permutatione cum Epiſcopo cui parebat, Regi cadit 1322.
Joannes fil. vixit dies 8. 0
Philippus V. Longus ad 1322. 5
Carolus IV. Pulcher ad 1328. 7
Philippus VI. Valeſius ad 1350. 22
Valeſius à Comitatus titulo ante Regnum adeptum dictus, cognomen poſteris dedit.
Joannes II. ad 1364. 14
Toloſa Comitatus redit ad Regem 1361.
Carolus V. Sapiens ad 1380. 16
Carolus VI. ad 1422. 42
Rem Gallicam propemodum perdidit.

Hiſpa-

18

Hiſpaniæ Reges.

Ferdinandus IV. ad 1312. 17
Alphonſus XI. Juſtitiarius ad 1350. 38
Bello clarus Mauros cladibus attrivit.
Diſſidiis Civilibus lacerata Reſpublica.
Petrus Crudelis ad 1369. 19
A fratre notho victus, & interfectus, crudelitatis pœnas dedit.
Henricus II. Petri fr. ad 1379. 10
Poſt Henricum II. Guſmanæ filium ex Ordine S. Dominici conſcientiæ Moderatores eligunt Caſtellæ Reges.
Joannes I. ad 1390. 11
Henricus III. ad 1407. 16

19

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.

Nicolaus Acciajolus Magn. Regni Neapolit. Seneſcallus, Corinthi Dynaſta.

Dux Geldriæ ex Comite 1306.

Libertatis Helveticæ Tabulæ 1315.

Albertus ſub Carolo IV. Dux I. Megalopolitanus.

Franciſc. Cataluſius Patrit. Genuenſ. Lesbi Princeps 1350.

Caſimiro Magno Piaſtorum poſtremo extincto, eligitur à Polonis Ludovicus Rex Hungariæ 1370.

Robertus II. primus è Stuartorum Sanguine regnat in Scotia 1370. Juſtiniani Genuenſes patritii Inſula Chio donantur à Joanne IV. Paleologo 1374.

Jagello, poſtea è Sacro fonte Uladislaus V. ducta Hedvige Rex Polon. 1386.

20 *Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Othomanus Ortoguli filius, domitis aliis Turcarum Dynaſtis, Pruſam, magnamque Aſiæ partem ſubigit 1301.

Manſit deinde omnibus Turcarum Regibus Othomani cognomen.

Gempſa I. Parthorum Sultanus, victo Carbandare Tartaro, potitur Perſide ab anno 1350. ad 1390.

Ta Iminga familia, pulſis Tartaris, regnat apud Sinas 1368. *Martinius.*

Tamerlanes Tartarus 1391. fugatis Parthis, ſuos reducit in Perſidem.

21 *Bella clariora.*

Bellum Anglogallicum tertium, quo Gallia tantùm non periit per annos ferme ducentos, oritur 1336.

Bellum inter Venetos, & Genuenſes per plura luſtra vario eventu geſtum, cœpit anno 1350.

Rodulphus bellum cum Ottocaro Boherno, Helvetiis, Burgundiſque feliciter gerit.

Sicilia poſt crudeles Veſperas à Petro Aragonio occupata, illorum jacta ſunt inter Gallos, & Hiſpanos bellorum ſemina, quæ ſopita ſæpiùs, nunquam extincta, per tria ſæcula adhuc dolemus.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Philippus Pulcher Galliæ Rex gravem paſſus eſt jacturam in pugna ad Curtracum edita 1302. ubi temeritate Roberti Atrebatum Comitis, flos Gallicæ nobilitatis à Flandris exciſus.

Alphonſus XI. Caſtellæ Rex, 450. Saracenorum mil-

millia cædit, 20. duntaxat è ſuis deſideratis 1340.

Clades Gallorum per Anglos ad Creſſiacum 1346.

Veneti à Genuenſibus, quos pacem flagitantes rejecerant, ad Sapientiam inſulam gravi clade funduntur 1354.

Pugna Pictavienſis inter Anglos, & Gallos, horum clade funeſtiſſima 1356.

Petrus Auria Genuenſis claſſis Præfectus, Venetos pacem orantes, propoſitis duriſſimis conditionibus, ad deſperationem adigit; mox ipſe fame ad deditionem compellitur 1379.

Belli Duces nobiliores 23

Robetus Bruſæus Scot. Rex inclytus.
Amedeus V. Sabaud. Comes, Rhodo à Turcis liberata clariſſimus.
Amedeus VI. Sabaud, Italiæ Achilles.
Matthæus Gripho Florentinorum Ductor.
Hilarion Græcus Monachus, Luchinus Vermius à Petrarcha laudatus.
Paganus Auria victoriis illuſtris.
Canis Scaliger pater, Maſtinus filius, Petrus Rubeus Parmenſis Venetor. Ductor.
Huguccio Faggiuola, Caſtruccius Caſtracanus.
Ægidius Card. Albernotius, Petrus Farneſius.
Joannes Acutus Anglus, rebus in Italia geſtis celebris.

Caſus tragici, Calamitates publicæ, 24

Hugolinus Gherardeſchæ Comes, duo ejus filii, totidemque Nepotes Piſana turri clauſi, dira fame necantur 1289.

Andreas Rex Neapolit. Joannæ conjugis malignitate ſtrangulatur 1344.

Carolus Dyrrachinus Joannam Neapolitanam regno exutam, pulvillo ſuffocat; & mortuæ ſpolium thronum inſcendit 1382.

Peſtis triennis Oecumenica, mediam hominum partem perdit 1345.

Amurathes trigeſies & ſepties victor, à ſervo confoditur 1390.

Carolus II. Navarræ Rex, cùm ad excitandam libidinem, aqua, quam ardentem dicimus, corpus perfudiſſet, ambuſtus eſt.

Morbus, qui à Gallis nomen invenit, ex America in Europam advectus.

25 *Motus elementorum. & ſigna de Cœlo*

Eruptio pumicum, & cinerum horrenda ex Ænaria inſula, vulgò *Iſchia* 1303.

Viſæ ſimul in Cœlo tres Lunæ 1314.

Ætna vomit plurimum ignem 1323.

Terræmotus qnadragenarius Urbes viginti ſex proſternit in Pannonia 1348.

Mare Flandricum ruptis aggeribus multa oppida mergit 1377.

26 *Res memorabiles, ſive ſacra, ſive prophana.*

Genuenſes Matronæ, inſigni pietatis, & religionis exemplo, ad comparandam in Saracenos claſſem muliebrem mundum ſponte diſtrahunt 1301.

Veneti Ducem electum, ſed majeſtatis reum ſecuri percutiunt 1354.

Tamerlanus ex paſtore latro, ex latrone militum ductor, ex ductore ſummus Imperator, ac terror Orbis terrarum. Mar-

Margarita Hollandiæ Com. unico partu 363. liberos parit; qui omnes Sacro Fonte luſtrati periere. *Genebrard. ex Annal. Holland.*

Scholæ, Academiæ, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Aurelianenſis Acad. 1302. Firmana per Bonifacium VIII. 1304. Ferrarienſis 1306. Piſana 1339. Heidelbergenſis 1346. Pragenſis, Cracovienſis, Andegavenſis 1361. Senenſis 1380. Colonienſis, Erfordienſis 1392.

Magnus Actus Sorbonicus inventus à Franciſco de Mayronis 1315.

Buyrus in Britannia nullis parcens ſumptibus libros diligenter congregat.

Carolus IV. Imper. Carolus V. R. Gall. Robertus R. Neapol. Joannes Card. Columna, fauſta literis nomina.

Theologia poſitiva. 28

Joannes à S. Geminiano, Nicolaus Trivetus, Ægidius de Columna E. Petrus Aureolus E. Jacobus de Lauſanna E. Auguſtinus Triumphus, Joannes Vitalis à Furno; Aſteſanus alius ab auctore Summæ, Ludolphus Carthuſ. Nicol. de Lyra, Alu. Pelagius, Joannes de Bacone, Simeon à Caſſia, Robertus Holkot, Nicolaus Cabaſilas, Nicolaus Gorram, Adamus Goddam, Joan. Taulerus, Joannes Cypariſſiota, B. Henricus Suſo.

S. Birgitta Sveca, Joannes Rusbrochius, S. Catharina Senenſis, Petrus Berchorius, Nicolaus Eymericus, Raymundus Jordanus vulgò Idiota.

29 *Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta.*

Jacobus de Termis Ab. Nicol. Trivettus, Victor Porchettus de Salvaticis, Andronicus Comennus, Guido Carmelita, ſeu de Perpiniano.

Alvarus Pelagius, Theophanes Nicææ Archiep.

Nilus Cabaſilas, & Nicol. Cabaſilas Nili nepos, Latinorum hoſtes.

Thomas de Bravardina, cujus Opus de Cauſa Dei contra Pelagium celebratur. Manuel Calecas, Nicolaus Oreſmius, Petrus Paludanus, Joannes Cypariſſiota, Nicolaus Eymericus.

Theologi Scholaſtici.

Joannes Pariſienſis, Joannes Duns Scotus, Petrns Aureolus, Joannes de Neapoli, Antonius Andreas, Durandus de S Portiano, Guillelmus Okam, Herbæus Natalis, Franciſcus de Mayrone, Henricus de Urimaria, Auguſtinus Triumphus, Adamus Goudam, Robertus Holkot, Gregorius Ariminenſis, Petrus Paludanus, Joannes Bacconus, Thomas Argentinas, Alphonſus Vargas.

Theologi Morales.

S. Raymundus de Peniaforte, quem Jure Theologiæ Moralis parentem poſſumus appellare; nulla enim agnoſcitur Summa, ut ajunt, Raymundina vetuſtior.

Joannes de Friburgo S. Raymundi Commentator, quem perperam aliqui in ſæcul. 15. reiiciunt Angelus de Clavaſco Baptiſta Trovamara.

Monaldus Patria Picens, ſed vulgò Juſtinopolitanus auctor Summæ, quæ per errorem tributa eſt

ta eſt

ta eſt Monaldo Martyri ab his, qui ex tribus Monaldis unum efficiunt. *Videatur Martyrol. Franciſcan. 16. Martii 9. Novembr. & 11. Decembr.*

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Richardus de Malis Umbris, Bertrandus Gothus, poſtea Clemens V. à quo Clementinæ, Dinus Mugellanus, Petr. Bertrand. Card, Jacobus de Arena, Oldradus de Ponte, Jacob. de Butrigariis, Bartolus de Saxo ferrato, Joannes Andreas, Lapus de Caſtellione, Bellamera, Alberic. Roſciatus. I. Radulphus de Rivo, Nicol. Eymericus, Arſenius Monach. Græcus Canonum Collector.

Carolus IV. ordinata re judiciaria, Bohemis jura deſcripſit.

Philoſophia. 31

Joannes Duns Scotus Sectæ celeberrimæ princeps moritur 1308.

Galterus Burlæus, Robertus Crucius, Ægidius de Columna, Godefridus Cornubienſis, Antonius Andreas, Joannes Baſſolis.

Franciſcus Petrarcha moritur. 1350. Marſilius de Inghen primus Academiæ Heidelbergenſis Rector obiit anno 1394.

Nicolaus Eymericus Philoſ.

Jacobus Gualterius ſcriptor alioqui eruditiſſimus, perperam ſæculo 13. Ægidium Columnium alium putat à Romano.

Medicina. 32

Simon Bredonus, Marcus Beneventanus, Thomas de Galbo, Bonominus Permunenſis, Joannes

Gatiſ-

Gatiſdenus, Thadæus Florentinus, Joannes Baſſolis Theologus, & Medicus.

Petrus de Apono cognomento Conciliator. Hic ab ægrotante Honorio IV. Rom. Pontif. vocatus, centum in dies florenos exegit; poſt recuperatam valetudinem mille donatus eſt.

Ab hoc ſæculo ad noſtra tempora, Medicina magnis aucta eſt incrementis.

33 *Mathematica.*

Thebit Arabs primus in Aſtronomia motum trepidationis notavit.

Profatius Iudæus, Petrus de Apono, Iſmael Abifelde, Rab Levi, Gerardus Gremonenſis, Joannes Cantuar. Barlaam Monachus Calaber, Joannes Eligerus, Marcus Beneventanus, Joannes de Saxonia, Joannes de Lineriis, Henricus de Haſſia, Iſaacius Argyrus Monach. ſcriptis inclytus.

Barbaris numerorum notis 1. 2. 3. &c. per Arabes, vel Indos inventis, hoc ſœculo uti cœpit Italia.

Maximus Planudes Diophanti Arithmeticam commentariis illuſtravit.

34 *Hiſtoria, & Chronologia.*

Matthæus Vveſtmonaſterienſis, Nicolaus Trivettus Simeon Metaphraſtes. *Vid. Allat. in Opuſc. de Simeonibus.*

Bernardus Guido, Henricus Stero, Siffridus, Ederardus Altahenſis, Ludolphus Carthus, Nicephorus Calliſti mendax, Theodorus Anagnoſtes, Nicephorus Gregoras, Pachymeres, Radulphus Baldaccus Volumnus Ab. Pto-

Ptolæmus Lucenſis, Joannes, Matthæus, Philippus Villani, Ranulphus Hygden, Radulphus Marhan, Albertus Argentinas, B. Raymundus Capuanus, Henricus Knygton, Aito Armenus.

Rethorica, Oratoria, Poeſis. 35

Maximus Planudes Poeta.

Franciſcus Petrarcha Rhetor, Orator Poeta Latinus, & Italus, laurea donatur in Capitolio 1341.

Fatius de Ubertis, & Franciſcus Barberinus Poetæ Etruſci.

Franciſcus Petrarcha, excuſſis Italiæ bibliothecis, neglectos veterum Scriptorum Codices in medium legendos protulit. Hinc. Poeſis, & Eloquentia apud Italos caput aliquàndo extulere.

Philologia, & Grammatica. 36

Petrarcha Provincialium vocibus ad Italicam formam inflexis, linguam patriam amplificavit.

Nicolaus Oreſimus Philol. Emanuel Chryſoloras Philol. & Grammat.

Leonardus Aretinus Philol.

Latina lingua apud Hiſpanos hoc ævo propemodum extincta eſt, cùm nullus in foro illius eſſet uſus; juſſerat enim ſeculo ſuperiore Alphonſus Sapiens, ut Hiſpanica lingua res forenſes agerentur.

Emanuel Chryſoloras 1395. in Italiam quaſi poſtliminio reducit Græcas literas, quæ per annos ferè ſeptingentos exulaverant. *Palmerius.*

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Utiliſſimum Acus Nauticæ inventum per Flavium Giojam Amalphitanum 1303. *Ferperàm Joannes*

annes Gojas, vel Giras Melphenſis appellatur ab his, qui Melphim ab Amalphi non diſtinguunt, ut Voſſius, Labbeus, & alii.

Æera in Aragonia abrogata, inducta à Chriſto numeratione 1358., ut mox in Caſtella 1383. in Luſitania 1415.

Bombardæ à Bertholdo Nigro Germano adinventæ. 1380.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria.*

Navale Venetum toti Europæ mirabile 1304. inchoatur.

Mexicum urbs Americæ Septentrion. maxima 1322.

Lymia, & Pons Oblivionis Hiſpanienſium celeberrimus à Petro Luſitano conditur.

Ulmæ Templum totius Germaniæ maximum cœpit ædificari 1377. perficiendum poſt ann. 100.

Anno 1386. Templum Cathedrale Mediolanenſium, quo nihil habet Gothica Architectura nobiliùs: ſed poſt immenſos planè ſumptus nondum abſolutum.

39 *Architecti nobiles; Architecturæ Romanæ vices.*

Andreas Organa, Calendarius, Bonus Prothus S. Marci Architecti.

Pontificibus Rom. Avenione ſedentibus, vetuſta Romæ ædificia paſſim ruunt, ut in epiſt. teſtatur Petrarcha.

Moles marmorea in Æde Lateranenſi Urbani V. juſſu imponitur Altari, in quo ſervantur SS. Petri, & Pauli capita.

Poſt Pontificum in Urbem reditum, ædes plerum-

rumque informes quales adhuc nonnullæ ſpectantur ex veterum ædificiorum fragmentis excitantur.

Turris in facie Baſilicæ Liberianæ, jubente Gregorio XI. erigitur.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Gaddus, Margaritonus, Buffalmacus, Duccius Pictores nobiles; ſed his longè nobilior Joctus, Picturæ renaſcentis parens.

Muſivum ejus opus, ubi Petrum incipientē mergi liberat Servatoris manus, in Vaticano ſpectatur.

Margaritonus, Andreas Piſanus, Petrus Cavallinus Statuarij.

Hujus opus lignea Crucifixi imago in Æde D. Pauli celeberrima.

Pontificibus Avenione ſedentibus, tantus erat Romæ artium elegantiorum neglectus, ut urnam Agrippinæ marmoream, quæ adhuc ſervatur in Capitolio, metiendo tritico adhiberent.

SÆCULUM XV.

1 *Chriſti Vicarii Romani Pontifices.*

206	Innocentius VII. Sulmonens. à 1404. ad 1406.	2	1
207	Gregorius XII. Venetus à 1406. ad 1415.	8	7
208	Alexander V. Candienſis, ſive Cretenſis à 1409. ad 1410.	0	10
209	Joannes XXIII. Neapolitan. à 1410. ad 1415.	5	1
210	Martinus V Roman. à 1417. ad 1431.	13	3
211	Eugenius IV. Venetus à 1431. ad 1447.	15	11
212	Nicolaus V. Sarzanens. à 1447. ad 1455.	8	1
213	Calliſtus III Hiſpanus à 1455. ad 1458.	3	4
214	Pius II. Senenſis à 1458. ad 1464.	6	0
215	Paulus II. Venetus à 1464. ad 1471.	6	11
216	Sixtus IV. Savonenſis à 1471. ad 1484.	13	0
217	Innocentius VIII. Genuenſ. à 1484. ad 1492.	7	11
218	Alexander VI. Hiſpanus à 1492. ad 503.	11	0

2 *Pracipua n Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſia.*

Decreta Seſſionis IV. & V. in Conſtantienſi Cõcilio Gen. contra ſupremam R. Pontificis poteſtatem, nec ab Eccleſia recepta unquam fuere, nec à Sede Apoſtolica approbata; quare ab omnibus ferè Orthodoxis nationibus rejiciuntur *Videatur Man-*

Mantiſſa Academ. Lovanienſis edita 1683.

Baſileenſe Concilium, ſui Capitis depoſitionem iniquè moliens, Eugenius IV. jure diſſolvere potuit, & prudentiſsimè diſſoluit. *Bzovius, Raynal. & alii.*

Alexander VI. non repentina morte per venenum extinctus, ſed naturali morbo, Sacramentis ritè munitus diem extremum obiit *V. Raynald.* 1503.

Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio. 3

Concil. Oecumenicum Florentinum Seſs. ultima fatetur, Rom. Pontificem totius Eccleſiæ Caput, & omnium Chriſtianorum Patrem, ac doctorem exiſtere, & ipſi in B. Petro paſcendi, regendi, & gubernandi univerſalem Eccleſiam plenā poteſtatem traditam eſſe.

Sigiſmundus Imper. 1419. Martino V. Fridericus Imper. 1452. & iterum 1453. Nicolao V. Stratoris munus exhibet.

Te Principem totius Eccleſiæ, Antiſtitem Sacrorum, Te Dominici Gregis Paſtorem profitemur, & ſcimus. *Ludovic. XI. Rex Gall. ad Pium II. ſcribens.*

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices. 4

A Martino V. leges Cardinalibus datæ. Idem 1. in arcano pectoris ſervat nomina lectorum in Patrum Senatum; ita tamen, ut Senatui nota eſſe velit.

Eugenius IV. uſum tacendi lectorum Cardinalium nomina rejicit. Poſt

Poſt mortem Eugenii IV. primò habitæ ſun orationes duæ, altera de mortui Pontif. laudibu ab Auditore Rotæ, altera de Succeſsore eligend à Cardinali. *Papebroch.*

Paulus II. purpureas veſtes Cardinalibus inſi gne tribuit.

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis fidei teſtes.*

In Oriente 32. ex familiis SS. Dominici, & Franciſci à Turcis pro Chriſto interfecti.

Vir egregius ex Ordine S. Dominici crematu in rogo, quem Huſſitæ è ſacris imaginibus i templo ſtruxerant 1430. *Raynaldus.*

S. Simeon puer Tridenti à Judæis ſæviſſim trucidatus 1475.

Hydrunto à Turcis capto 1480. Archiepiſco pus, & octingenti cives fortiſſimè pro Chriſt obiere.

B. Petrns de Arbues, Sacræ Fidei Quæſito cæſus 1482.

6 *Concilia generalia, & Provincialia.*

Sylvanectenſe 1402. Aragonenſe R. 1406. Ox nienſe 1408. Perpinianenſe R. 1409. Auſtrium ſive Utinenſe 1409. Piſannm G. nec P. nec I 1409.

Conſtantienſe G. R. P. cœptum 1414. fin. 141 *Videantur Acta ejuſdem, quæ ex pluribus authe ticis Codicibus edidit Schelestrat. Antuerp.* 168 Salisburgenſe 1420. Senenſe, & Lancitianum 1423. Colonienſia 1423. 1452. 1470. Dertuſanu & Pariſienſe 1429. Baſileenſe G. R. inchoat. 143 fin. 1443.

Flo-

Florentinum G. XVI. inch. Ferrariæ 1438. fin. Florentiæ 1439. Friſingenſe 1440. Andegavenſe 1448. Lugdunenſe 1449. Avenionenſe 1456. Eboracenſe 1466. Toletanum 1473. Senonenſe 1485.

Sanctitate clari in utroque ſexu. 7

S. Liduvina V. 1433. B. Angelina V. 1435. B. Petrus Regalatus 1436.

S. Franciſca Rom. 1440. B. Nicolaus Albergatus Card. 1443. S. Bernardinus Senens. 1444. B. Coletta 1447. S. Laurentius Juſtinianus 1455. S. Joannes de Capiſtrano 1456.

S. Antonius E. 1459. S. Didacus Complut. 1463. B. Catharina Bonon. 1463. B. Amedeus Dux Sabaudiæ III. 1471. S. Joannes à S. Facundo 1479.

S. Caſimirus R. Poloniæ fil. 1489. *Adnumerari etiam poſſet Scriptoribus Eccleſ. ob Hymnum in laudem B.V. Mariæ ſcriptum.*

Propagatio Fidei, & Bella ſacra. 8

Res Chriſtiana in Epiro refloreſcit, muniente Caſtrioto.

Calliſtus III. & Pius II. Turcis bellum illaturi, nihil nec divinæ, nec humanæ opis prætermittunt.

S. Didacus Complutenſis Evangelium apud Canarienſes propagat.

Guinenſes, Angolani, Congenſes in Africa, Chriſtiana Sacra complectuntur.

Familiarum Judaicarum 24. millia ex Hiſpania pulſa.

Sacri

9 *Sacri ritus inducti, antiquati.*

Annatæ, ut ajunt, Sacerdotiorum omnium à Bonifacio IX. indictæ, 10. Pontif. anno.

Feſtum Transfigurationis Chriſti Domini à Caliſto III.

Nomen Jeſu ab imagine ejuſdem ſejunctum primò productum à D. Bernardino Senenſi.

Jubilæi ad annum 25. reductio per Paulum II. & Sixtum IV.

Feſtum Præſentationis Deiparæ in Occidente cœptum 1475.

Inquiſitio Hiſpanica inſtituta 1492.

Mos pius Salutationis Angelicæ in meridie repetendæ inſtauratur 1500.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi.*

Equites Lilii in Navarra 1403. Canonici S. Laurentii Juſtiniani 1404. ſub Clemente IX. extincti.

Congregatio Canonicorum S. Salvatoris 1408.

Fratres mendicantes S. Hieronymi 1415. extincti 1669.

Ordo S. Benedicti refloreſcit in Italia per Congregationem S. Juſtinæ, ſive Caſinenſem.

Ordo Annunciatæ in Sabaudia 1420.

Equites Velleris Aurei 1430. Ambroſiani 1433. S. Mauritii in Sabaudia 1434. S. Michaelis in Gallia 1469.

Minimorum Ordo per S. Franciſcum Paulanum 1474. Equites S. Georgii in Carinthia 1493.

Mira-

11

Miracula.

S.Franciſcus Paulanus à nautis rejectus, Siculum fretum, ſtrato ſuper fluctibus pallio, cum ſocio tranſmittit.

Taurini in area publica, Hoſtia Sacroſancta è pyxide ſpontè reſiliens, in ſublime fertur, radiis circumſepta: mox ad preces Epiſc. Cleri, & frequentis populi in ſuppoſitum calicem deſcendit 1453.

Grandia patrant miracula SS.Franciſ. Paulanus, Vincent. Ferrerius. Joannes de Capiſtrano.

Scripſere S. Antoninus, Philippus Bergomas, & alii.

12

Schiſmata, Contentiones, Abuſus.

Cùm tres eſsent dubii Pōtifices, inſurrexit opinio docens, R. Pontificem, etiam certum Oecumenico ſubeſse Concilio. *Hanc inter eas, quæ tantùm tolerantur, locat Petrus de Marca Archiep. Pariſ. in Diſert. de Infallib. Papæ.*

Ægidius, ſeu Clemens VIII. contra Martinum V. 1424.

Pragmatica Sanctio in Conventu Gallicorum Epiſcoporum Bituricis 1438.

Amedeus VIII. Dux Sabaud. I. ſive Felix V. contra Eugenium IV. 1439. Sed agnito electionis vitio ſponte abdicavit.

13

Hæretici.

Joannes Hus, à quo Huſſitæ, Hieronymus de Praga.

Joannes Ziſcha Dux Thaboritarum, Joannes

Roatius, Pikardus. à quo Pikardini, Bedricus auctor Crebitarum, Orphani, Joannes Betharim, Tympaniſtæ, Petrus de Oſma, Jacobellus, Procopius, Petrus Dreſdenſis, Hermannus Riſvich.

Joannes de Rochezana, Joannes Monachus, Nicolaus Galerus.

Matthæus Palmerius Chronologus Florent. ſed hæreſis manifeſtus ob librum de Angelis ſcriptum flammis addictus eſt. *Gaulter.*

14 *Imperatores Romanorum.*

OCCIDENTIS

34 Robertus Palatin. ad 1410 10

35 Jodocus Moraviæ March. M. 6

36 Sigiſmundus Luxemb. ad 1437. 27

37 Albertus II. Auſtriacus ad 1439. 2

38 Fridericus III. Auſtr. ad 1492. 53

39 Maximilianus I. Auſtr. ad 1519. 26

Princeps eximius, Cameræ Imperialis inſtitutor, ſed venator impotens.

ORIENTIS

GRÆCI.

77 Joannes VI. Paleol. ad 1449. 26

78 Conſtantinus XII. Paleol. ad 1453. 4

Regnant apud Turcas Muſa, Mahometes I. Amurathes II. pater Mahometis II.

Conſtantinopoli capta 1453. *Orientis Imperium occupant*

TURCÆ.

1 Mahometes II. ad 1481. 28

Magnus à ſuis appellatus, cùm duo ſubegiſſet Imperia, Regna quatuor, Provincias 20. *Urbes* 200.

2 Bajazethes II. ad 1512. 31

R.Im-

15

R. Imperii, & Italiæ vices, Reſpublica, Principes.

Carrarienſium Patavinorum, & Scaligerorum Veronenſium ruinis Venetæ opes creſcunt. Vercellæ Sabaudiæ Duci à Philippo Maria Vicecomite 1427. & Bobium Ludovico Vermio 1436. ab eodem donantur.

Coſmus Mediceus I. Pater patriæ, Petrus fil. & Laurentius Nepos Florentiæ rerum arbitri.

Sena civilibus diſcordiis implicita, externorum dominationem aliquando, mox & civium tyrannidem pati cogitur.

Florentini Piſas ad deditionem compellunt.

Franciſcus Sfortia, Philippo Maria Vicecomite ſine virili Stirpe obeunte, Dux Mediolani 1450.

Borſus Ateſtinus Dux Mutinæ 1452. à Friderico III. dictus.

Joanna Regina Neapolitana Alphonſum Aragoniæ Regem adoptat, qui Regni potitur; mox eo exhæredato Ludovicum Andegavenſem vocat ad Sceptrum.

Hinc bellum inter Francos, & Aragonios victores, quibus Auſtriaci poſtea ſucceſſere.

Medicei Florentia pulſi 1494.

Petrus Soderinus novo exemplo perpetuus Florentiæ Vexillifer ad 1512.

Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Bononia à Martino V. recuperatur 1420.

Franciſcus Sfortia Piceni Marchio à Pontifice. dictus 1434 Aſſiſium, aliaſq; urbes occupat, ſed pellitur ab Alphonſo Aragonio 1442.

Valentinenſis, & Dienſis Comitat. in Gallia à

 Ludo-

Ludovico XI. vel dati, vel reſtituti Rom. Eccleſiæ 1460.

Borſius Ateſtinus ex Marchione Dux Ferrariæ à Paulo II. appellatus 1471.

Nicolaus Vitellius Tipherni Principem agit.

Fridericus Ubaldinus I. Dux Urbini 1478. Bononia à Bentivolis, Peruſia occupatur à Bracchio 1488.

Ferrerii Maſſerani Dynaſtæ 1490.

Cæſar Borgia Æmiliam, & Flaminiam ferè omnem, Columnenſium, Urſinorum, Cajetanorum oppida, quà vi, quà fraude occupat.

Julius II. Borgiam raptis exſpoliat 1502.

17 *Reges Galliæ*

Carolus VII. ad 1461. 39

Henricus VI. Anglus Caroli VI. ex filia nepos, adhuc bimulus Pariſiis coronatur Galliæ Rex, qui Titulus adhuc ab Anglo R. uſurpatur.

Tria Lilia in ſcuto Francico primò apparent. Meneſtr.

Nortmannia, & Aquitania ad Regem redeunt 1450. 1451.

Ludovicus XI. ad 1483. 22

Burgundiæ Ducatus recuperatur 1476.

Carolus Meduanius Provinciæ Comes ſine prole moriens, Regem ſcribit hæredem.

Carolus VIII. ad 1498. 15

Ludovicus XII. ad 1515. 17

18 *Hiſpaniæ Reges.*

Hujus frater Ferdinandus jure matris Eleonoræ 1410. Martino obeunte, Regnum Aragoniæ adeptus eſt.

Joan-

Joannes II. ad 1454. 47
Henricus IV. ad 1474 20

Turba in Caſtellæ, aliis Joannæ Henrici filiæ, aliis Iſabellæ ejuſdem ſorori Regni ſucceſſionem deferentibus, ad ann. 1479.

Ferdinandus Catholic. Aragonum Rex *Iſabellæ uxoris jure ad* 1506. 26

Aragoniam. & Caſtellam jungit.

Huic ſive datus, ſive reſtitutus eſt Catholici titulus à Julio II.

Filia Joanna *nupſit Philippo Auſtriaco, & hinc in Hiſpania Auſtriaci Reges.*

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Dania, Svecia, Norvegia uni Regi ferè ſemper parent ab anno 1296. ad 1523.

Amedeus VIII. ex Comite Dux I. Sabaudiæ à Sigiſmundo Cæſare dicitur 1416.

Adolphus Dux I. Cliviæ 1417.

Fridericus Burgravius Nurimberg. à Sigiſmundo Cæſare 1417. donatur Marchia Brandemburg. quam poſteri tenent.

Rhætorum fœderatio cœpta 1424. ſtabilitur 1471.

Norvegia hæreditario jure obnoxia Daniæ ab anno 1448.

Ducatus Vvitembergens. initia 1470.

Navarræ Regnum 1483. tranſit ad Albretos, Franciſco Phœbo ſine prole obeunte.

Initia, Viciſsitudines Regnorum extra Europam. 20

A duobus Tamerlanis filiis, Mogolis, & Samar-

chandæ Regna initium habent 1406.

Gempſa II. victis Tamerlanis filiis, Parthos iterum Perſis imponit 1407.

Uſſumcaſſanus I. Turcarum potitur Perſide 1458.

Mehemetes II. Trapezunte, univerſaque Chalcide armis domita, Trapezuntinum Imperium evertit.

Luſitani Braſiliam, Americi Veſpucii induſtria luſtratam, armis occupant.

21 *Bella Clariora.*

Florentini cum Piſanis, Veneti cum Mediolani Ducibus, Andegavenſes cum Aragoniis armis decertantes Italiam deformant.

Angli cœlitus priùs ab Aurelianenſe puella fracti, mox à Carolo VII. Rege pluries victi, tota ferè Gallia pelluntur.

Ferdinandus Hiſpanus, Granata per vim potitus, Maurorum in Hiſpania regnum exſcindit 1485.

Tamerlanis in Aſia, Turcarum Regum Amurathis II. Mahometis II. & Bajazethis item II. in Aſia, Græcia, & Pannonia bella memorantur.

22 *Prælia, & bellorum eventus celeberrimi.*

Tamerlanes Tartarus ductis duodecies centenis militum millibus, Bajazethem Turcam profligat, cæſis 140. millibus 1402.

Claſſis Hiſpana, vivæ calcis beneficio à Genuenſi victa, captique duo Reges, Aragoniæ, & Navarræ 1435. *Blondus.*

Uladislaus Poloniæ, & Hungariæ Rex ad Varnam

nam pugnans cum Amurahte, obtruncatur à Turcis. Perit, & Julian. Card. Cæſarinus Legatus 1444.

Joannes Hunniades, Stephanus Vaivoda, & Bathoreus celebres de Turcis victorias referunt.

Belli Duces nobiliores 23

Paulus Sabellus, Paulus Urſinus, Joannes Ziſca.

Joanna Darcia vulgò Puella Aurelianenſis, Nicolaus III. Ateſtinus, Joan. Franc. Gonzaga.

Albertus, Brandeburg. Achilles, & Ulyſſes à Pio II. dictus. Blaſius Axeretus Genuens. Albericus Agidarius Cunii Comes.

Brachius à Montone, Jacobus Caldora, Mutius Attendolus cognomento Sfortia, Franciſcus Carmaniola, Joan. Card. Vitelleſchus.

Matthias Corvinus, Joannes Hunniades, Stephanus Vaivoda, Caſtriotus vulgò Scanderbechus, Stephanus Battoreus.

Fridericus Ubaldinus, Eraſmus vulgò Gattamelata.

Robertus, Joannes Antonius, & Virginius Urſini Proceres.

Petrus Navarra, Conſalvus vulgò Dux Magnus.

Nicolaus, Camillus, Paulus, & Vitellotius Vitelli.

Robertus Sanſeuerinus, Pandulphus, Sigiſmundus, & Robertus Malateſtæ.

Caſus tragici, calamitates publicæ. 24

Bajazetes Rex Turcarum à Tamerlane victus, captuſque, in ferrea cavea ad ludibrium reſervatus, infeliciſſimus obit 1403.

Alvarus de Luna apud Joannem Caſtellæ Re-

gem maximè gratioſus, ejuſdem juſſu obtruncatur 1453.

Ludovicus Luxemburgenſis Comes S. Pauli Magiſter Equitum Galliæ, capite plectitur 1475.

Carolus Burgundiæ Dux cognomento Audax, in prælio ad Nanceium, vulgaris militis manu cadit 1497.

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Per plures leucas conſtrictus frigore Pontus impunè calcatus 1420.

In Hiſpania Terræmotus multa oppida evertit 1431.

Mare ad Dordracum ruptis aggeribus, hominum ſupra centum millia, & pecorum greges infinitos perdit 1446.

Cometæ bini in Italia viſi 1456.

Ignea Pyramis, ſeu columna in aere ſuper Mexicana Urbe diù ſuſpenſa, proximam Evangelii lucem viſa eſt indicare. *Florim. Remond. l. 1. c. 2.*

26 *Res memorabiles, ſive Sacræ ſive prophanæ.*

Mulier Marima nuda, & muta, in lacu Purmerio capta, veſtem induere, panem, & lacticinia edere, ac honorem exhibere Deiparæ diſcit. *Spondan.* 1403.

Gregorius XII. concordiæ cauſa, Pontificia inſignia deponit 1415. & à Martino V. Pontif. Piceni Legatus conſtituitur 1417.

Joannes XXII. coactus abdicat, & Florentiæ ab eodem Martino in numerum Patrum cooptatur; quare eadem ætas duos vidit ex Pontificibus Cardinales.

Novus

Novus Orbis detectus à Chriſtophoro Columbo Ligure 1492.

Vaſcus Gama Luſitanus ſuperato Bonæſpei promontorio Indos Orientis patefacit 1497.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Herbipolenſis Acad. 1403. Lipſienſis 1408. Sanctandreana 1411. Roſtochienſis 1415. Ingolſtadienſis 1416. Cadomenſis 1418. Lovanienſis 1427. Pictavienſis 1431.

Glaſquenſis 1454. Griſuvaldenſis 1456. Baſileenſis 1459. Friburgenſis 1467. Valentina 1470. Tubingenſis 1477. Haffnienſis 1478. Moguntina 1482.

Typographia inventa literas promovet.

Eugenio IV. Nicolao V. Sigiſmundo Imperat. Alphonſo Aragonum, & utriuſque Siciliæ, Jacobo I. Scot. Regibus, Coſmo & Laurentio Mediceis literæ plurimùm debent.

Nicolaus V. ut Bibliothecam Vaticanam inſtruat, Magnorum Scriptorum Codices undique per eruditiſſimos viros conquirit. *Aeneas Sylu.*

Ludovicus XI. Gall. R. Literarum oſor, filium vetuit latina noſse.

Theologia poſitiva. 28

Michael Aiguanus vulgò Incognitus, S. Vincentius Ferrer. Petrus de Alliaco, Thomas Anglicus, Joannes Dominici Card. Joannes Gerſon, Henricus de Haſſia, Paulus Burgenſis, Richardus Pampolitanus, S. Bernardinus Senenſ. S. Laurentius Juſtinianus, Auguſtinus de Roma, Alphonſus Toſta-

Toſtatus Abulenſ. E. Antonius Rampelogus, Leonardus de Utino, S. Joannes de Capiſtrano, S. Antoninus Florent. Nicolaus de Cuſa Card. Henricus Harphius, Dionyſius Carthuſ. Thomas Malleolus à Kempis, Jacobus de Valentia, Hieronym. Savonarola, Gabriel Biel.

29 *Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta.*

Raynerius Piſanus auctor Pantheologiæ, Hieronymus de S. Fide, Joſeph Methonenſis, Petrus de Alliaco Card. Gregorius Scholarius, qui & Gennadius dici voluit, Nicol. de Clemangis, Alphonſus Toſtatus Abulenſ. E. Raymundus Sebundus, Thomas Valdenſis, Turrecremata Card. Beſſarion Card. Gregorius Protoſyncellus, Iſidor. Theſſalonic. Card. Ægidius Carlerius, Joannes Gerſon, Joannes de Monte Nigro, S. Joannes de Capiſtrano, Nicolaus de Cuſa Card. Alphonſus à Spina, cujus eſt *Fortalitium Fidei*, Ambroſius Camaldul. Finus Hadrianus, Joannes Picus Mirandulanus, Hieronym. Savonarola.

Theologi Scholaſtici.

Henricus de Haſsia, Marſilius de Inguen. Joannes Capreolus, Petrus de Allliaco, Dionyſius Richelius, ſeu Carthuſianus, Joannes Baſsolis, Ægidius Carlerius, Conradus Summebart, Nicolaus de Orbellis, Gabriel Biel,

Theologi Morales.

Joannes Nider, Joannes Tabienſis, ſive Cagnatius, Ægidius Carlerius, Franciſcus de Platea, S. Antoninus, Silveſter de Prierio.

Jus

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Salicetus, Joannes de Imola, Zabarella Card. Jacobatius Card. Anton. de Butrio, Nellus à S. Gemin. Petrus Ancharanus, Baldus de Ubaldis, Paulus de Caſtro, Ludovicus Romanus, Troilus Malvitius, Nicolaus de Tudeſchis vulgò Abbas Panormitanus, Bartholomæus Socinas, Petrus Philippus Corneus, Andreas Barbatius, Alexander de Imola, Bartholom. Cepolla, Joannes Franciſcus Panvinus, Turrecremata Card. Nicaſius Vvoldanus.

Philoſophia. 31

Petrus de Alliaco Card. Paulus Venet. Joannes de Marliano, Joannes Picus Mirand. Marſilius Ficinus, Beſſarion Card. Georgius Gemiſtius Pletho, Paulus Soncinas, Joan. Franciſcus Picus Mirand. Joannis ex fratre nepos.

Beſſarion Card. & Marſilius Ficinus jam diù jacentem Platonis ſectam erigere niſi ſunt. Sed conatu parum felici, ſemper enim à pluribus ſæculis doctrinæ, & Religioni, ſummorum virorum judicio, Ariſtoteles viſus eſt oportunior.

Medicina. 32

Paulus Venetus, Hugo Senenſis cognomento de Benciis, Marſilius Ficinus, cujus aureus libellus de *Triplici Vita* jure laudatur.

Hieronymus à S. Fide ex Judæo Chriſtianus, Pſeudopontificis Petri de Luna Medicus.

Jacobus Forolivienſis, Abioſus Medicus, & Mathematicus, Rabbi Abraham Zacuti Senior.

Clementius Clementinus Amerinus ſuo ævo apud Italos celebris. Ludo-

Ludovicus Scarampus ex Medico E. Florent, Pontificii Exercitus Ductor egregius, & Cardinalis. *Raynaldus*.

33 *Mathematica.*

Ulugh Beigh Tamerlanis nepos.

Gazulus Raguſeus, Petrus de Alliaco, Regiomontanus, Purbachius, Joannes Blanchinus, Leo Baptiſta Albertus, Dominicus Maria Bononienſis Copernici præceptor, Nicolaus de Cuſa Card. Paulus de Middelburgo.

Nicolaus Sophianus Geograph..

Abraham Zacutj Math. & Medicus.

Copernicus, qui jam pridem ſepultam Aſtronomiæ ſectam revocavit ad vitam, *Eam nimirum, quę Solem in mundi centro ſtatuit, ut ſacris literis repugnantem Roma damnatam.*

34 *Hiſtoria, & Chronologia.*

Froiſſartus, Theodor. Niem, Poggius, Georgius Phranza, Joannes Brando, Petrus de Duisburg, Leonardus Brunus, vulgò Aretinus, quem Jo: Rou cum Aretino Satyrico Poeta malè confundit.

Longinus, Vvalſinghamius, Vvernerus Veſtphalus, Palmerii duo, Valla, Joannes Antonius Campanus, Blondus, S. Antoninus, Platina Æneas Silvius, Gobelinus Perſona, Monſtreletus, Trapezuntinus.

Fulgoſus, Corius, Ambroſius Camaldulenſis, Vvimpelingius, Bonſinius, Annius Viterb. cujus Beroſus commentitius habetur, Laonicus Chalcondylas, Gaguinus.

Rhe-

Rhetorica, Oratoria, Poeſis. 35

Jovianus Pontanus, Hermolaus Barbarus, Nicol. de Clemangis. Rhet. & Poetæ.

Triſiodorus, Petrus de Roſenheim. Poeta.

Rodulphus Agricola Rhetor.

Æneas Sylvius, poſtea Pius II. Orator ævo ſuo quotquot in Europa viverent, omnium eloquentiſſimus.

Jacobus I. Scot. R. patrii carminis gloria nulli ſecundus. *Leslaus.*

Jacobus Vvimpelingius, Angelus Politianus Leonis X. præceptor. Rhetor. Philol. Poeta.

Maximilianus I. Imper. Germanicè Poemata ſcripſit.

Philologia, & Grammatica. 36

Georgius Trapezunt. Volaterranus, Fulgoſius, Polydorus Virgilius, Leo Baptiſta Albertus, Rodulphus Agricola, Robertus Valturius, Pomponius Lætus, Jovianus Pontanus, Hermolaus Barbarus, Angelus Politianus, Cœl. Rhodiginus, Alexander ab Alexandro. Philol.

Poggius Florentin. Laurentius Valla, Gaſparinus Bergom. Gaza, Perottus, Theodorus Laſcaris, Joannes de Janua, Quintianus Sara, Ambroſius Calepinus, Marius Nizolius. Grammat.

Nova inventa, Artifices nobiles. 37

Artem per æra cælata multiplicandi imagines invenit ſub initium ſæculi Thomas Finiguerra Aurifex Florentinus, quem imitatus eſt Baccius Baldinus, ſed utrumque ſuperavit Antonius Pul-

Pullajolus. *Baldinuccius in erudito opuſculo hac de re edito.*

Typographia inventa Argentinæ 1440. à Joanne Guttembergio, ſeu, ut alii malunt, Moguntiæ à Joanne Fauſtlo 1452.

Cuſi primùm Auguſtinus de Civit. Dei, & Lactantius Firmian, ut multis placet.

Typographi inter primos floruere Zellius, Jenſon, Amerbacchius, Frobenius, Oporinus, Vvechelii, Jodocus Badius Aſcenſ.

Petrus Navarrus cuniculos nitrato pulvere primus replet, ſæculo 15. in finem inclinante.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria.*

Templum Cathedrale Hiſpalenſe magnificentiſſimum, nobiliſsimi Capituli ſumptibus cœpit ædificari 1401.

Florentini egregiis operibus urbem ſuam exornant. Hinc illi ſpecioſum *Pulchra* cognomentum inditum.

Florentiæ S. Mariæ de Flore tholus primus erigitur à Brunelleſcho Statuario, & Architecto prænobili 1446.

Ex eo plurimùm profecit Bonarota Vaticanum erecturus.

Carthuſia Ticinenſis à Galeatio Sfortia magnificentiſsimè condita.

39 *Architecti nobiles, Architecturæ Rom. vices.*

Leo Baptiſta Albertus nobilis Florentinus ſui ſæculi Vitruvius, & Brunelleſchus pariter Florentinus Architectus.

Nicolaus V. mœnibus Vaticanum cingit, Urbem

bem inſignibus monumentis illuſtrat, & Aquæ Virginis ductum vetuſtate collapſum reſtituit.

Palatia Columnenſium, Capranicarum, & S. Marci, Templa SS. Auguſtini & Hieronymi Dalmatarum (melioris oppidò, ſed nondum defæcatæ Architecturæ opera) ſæculo inclinante, conduntur.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Dellus, Ucellus, Pinturichius, Ghirlandinus, Pullajolus, Mantegna, Pictores. Antonellus Meſſanenſis primus in Italia colores oleo miſcuit, quod à Belgis didicerat.

Maſſacius tantùm addidit Picturæ, ut ab eo Bonarota, & alii plura didicerint.

Jacobus à Quercu, Donatellus, Pullajolus, Bruncleſchus, Statuarii.

Imagines vivaciſsimis expreſsæ coloribus in Odæo Baſilicæ Seſſorianæ, hujus ævi, ſed incerti Pictoris.

Antonius Philaretus, Eugenii IV. juſſu, æneas D. Petri Valvas opere anaglypho 12. annorum ſpatio elaborat.

S Æ-

SÆCULUM XVI.

1

Chriſti Vicarii Romani Pontifis.

219	Pius III. Senenſis 1503.	D.	27
220	Julius II. Savonenſis à 1503. ad 1513.	9	9
221	Leo X. Florentinus à 1513. ad 1522.	8	9
222	Hadrianus VI. Belga à 1522. ad 1523.	1	7
223	Clemens VII. Floren. à 1523. ad 1534.	10	10
224	Paulus III. Rom. à 1534. ad 1549.	15	1
225	Julius III. à Mōte Sabino à 1549. ad 1555.		2
226	Marcellus II. à Monte Politiano 1555.	D.	22
227	Paulus IV. Neapolitan. à 1555. ad 1559.	4	3
228	Pius IV. Mediolan. à 1559. ad 1565.	5	11
229	B. Pius V. à Boſco à 1566. ad 1572.	6	4
230	Gregor. XIII. Bonō. à 1572. ad 1585.	13	11
231	Sixtus V. à Mōte Alto à 1585. ad 1590.	5	4
232	Urbanus VII. Genvens. 1590.	D.	13
233	Greg. XIV. Mediolan. à 1509 ad 1591.	0	11
234	Innocentius IX. Bonon. 1591.	0	12
235	Clemēs VIII. Floren. à 1592. ad 1605.	13	1

2

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſiæ.

In cæde Hugonotorum Gallicana 1572. habuit quod jure lætaretur Gregor. XIII. ſervatam ſcilicet Religionem Catholicam, & Regiam familiam ab excidio, quod utrique moliebantur, Deo Regique perduelles. *Ex Mſs. quæ ſervat Gregorius Boncompagnus Soræ Dux V. tanti Pontificis egregius abnepos.* Emen-

Emendatio Kalendarii juſſu Gregorii XIII. promulgata, Orbi Chriſtiano non utilis tantùm, ſed omnino neceſſaria fuit.

Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio. 3

Carolus V. Imper. Clementi VII. Stratoris munus præſtat 1529.

Concilium Trident. Oecumen. Rom. Pontificis poteſtatem ubique veneratur.

Petrus de Soto è Dominic. familia, vitæ ſanctimonia, & doctrina clariſſimus, morti proximus per literas Pium IV. monet, e re Chriſtiana futurum, ſi declaretur, Romanum Pontificem omnibus Conciliis eſſe ſuperiorem. *Raynald. Ann.* 1563.

Epiſcoporum Conventus Meloduni in Gallia habitus 1579. *Sanctam Romanam Eccleſiam Magiſtram, Columnam, & Firmamentum veritatis appellat.*

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices. 4

Julius II. iterum retinet in arcano pectoris Card. lectorum nomina, & nulli revelat.

Leo X. numerum Patrum auget, lectis in Sacrum Senatum 31. 1517.

Idem, & Paulus III. duobus Cardinalibus e Sacra S. Benedicti familia purpureæ veſtis uſum alicubi permittunt.

Pius IV. etiam Oecumenico, ſedente Concilio Romani Pontificis electionem à Cardinalibus faciendam decernit.

Sixtus V. numerum 70. Cardinalium præfigit.

 Pur-

Purpureus Pileus Cardinalibus Regularibus datur à Gregorio XIV.

De Veſte iiſdem purpurea concedenda aliquoties actum; ſed irrito ſucceſſu.

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes.*

Capta per Turcas Rhodo, Zemiſces Bajazethis II. ex fr. Nepos, qui ea in urbe Equitum liberalitate ſuſtentabatur, in Chriſtianæ religionis confeſſione conſtantiſſimus, cum duobus filiis Solimani juſſu obtruncatur 1522. *Raynal.*

Apud Indos, tum Orientales, tum Occidentales obiere pro Chriſti nomine ex Dominicanis, Franciſcanis, & Soc. Jeſu hominibus plurimi.

In Anglia ſub Henrico, & Eduardo Regibus, ac Eliſabetha Regina ſævitum in Catholicos, & præſertim Sacerdotes, ac Religioſos.

Gorcomii novendecim pro S. Euchariſtiæ, & Pontificii Primatus defenſione à Calvinianis interempti 1572.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

Turonenſe R. 1510. Piſanum G, R. 1511.

Lateranenſe G. XVII. inchoat. 1512. fin. 1518. Andegavenſe 1522. Bituricenſia 1528. 1584. Senonenſe 1528. Colonienſia 1536, 1549. 1559.

Tridentinum G. XVIII. inchoatum 1545. ſub Paulo III. fin. 1563. ſub Pio IV. Auguſtanum 1548. Trevirenſe, & Moguntinum 1549. Narbonenſe 1551. Remenſe 1564. Cameracenſia 1565. 1581. 1583. Mediolanenſia ſub D. Carolo Borromæo 1565. 1569. 1573. 1576. 1579. 1582. Toletanum 1565. Conſtantinopolitanum 1565. Mechli-

chlinienſe 1570. Dertuſanum 1575. Turonenſe 1583. Rothomagenſe 1583. Bituricenſe 1584. Aquenſe 1585. Mexicanum 1586. Toloſanum 1590. Avenionenſe, & Breſtanum 1594. Aquilejenſe 1596. Diamperanum prope Goam 1599.

Sanctitate clari in utroque ſexu. 7

S. Franciſcus Paulanus 1507. B. Franciſcus Solanus 1510. S. Cajetanus 1545. S. Joannes Dei 1549.

S. Franciſcus Xaverius 1552. S. Thomas de Villanova E. 1555.

S. Ignatius Loyola 1556. S. Petrus de Alcantara 1562. B. Stanislaus Koſtka 1568. S. Franciſcus Borgia 1572.

S. Ludovicus Beltrandus 1581. S. Tereſia V. 1582.

S. Carolus Borromæus Card. 1584. B. Felix Capuccinus 1585.

B. Aloyſius Gonzaga 1590. S. Paſchalis Baylon 1592.

Propagatio Fidei, & Bella ſacra. 8

Indiæ Orient. & Occident. ac Manicongo in Africa per variorum Ordinum Religioſos viros Chriſti fidem ſuſcipiunt.

Japoniæ, & ſex aliis Regionibus per S. Franciſcum Xaverium lux Evangelii affulget.

S. Ludovici Beltrandi eximia charitas in lucrandis Chriſto Americæ populis eniteſcit.

Bellum contra Turcas feliciter geſtum à fœderatis Chriſtianis, B. Pio V. impellente.

Penetrat Chriſti Fides ad Sinas per Patres Soc. Jeſu 1582. Stabilitur à P. Matthæo Riccio Maceratenſi 1583.

9 *Sacri ritus inducti, antiquati.*

Pragmatica Sanctio Gallorum cum Concordatis mutatur 1516. Feſtum S. Joſephi.

Sodalitates piæ ad cultum Deiparæ inductæ à Joanne Leonis Soc. Jeſu 1560.

Feſtum S. Mariæ de Victoria, ſive Roſarii 1573.

Triduanæ per horas 40. preces, ineunte Quadragenario jejunio Maceratæ initium habent.

Uſus conſecrandi Sacra Sigilla Pontificia benedictione.

Lunæ dies apud PP. Theatinos, ut olim ſæculo 11. apud Monachos Gamungenſes, juvandis per piaculares preces defunctorum animis deſtinatur 1592. *Silos in Hiſtoria Theatin.*

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi.*

Theatini 1524. Capuccini 1525. Clerici Regul. S. Pauli 1538.

Societas Ieſu 1540. Equites S. Stephani 1562. Congreg. Orat. S. Philippi Nerii 1564. Militia S. Lazari renovata, & Equitibus S. Mauritii conjuncta 1563. Clerici Regul. de Somaſcha 1568. Ordo fratrum S. Ioannis Dei 1572. Equites S. Spiritus 1579.

Carmelitæ Excalceati 1580. Fulienſes 1586. Clerici Regulares Minor. 1588.

Ordo Miniſtrantium infirmis 1591.

Eremitani Excalceati 1599.

Religioſa Profeſſio vetita ante an. 16. completum à Concil. Trident. Et Regularium privilegia imminuta.

Mira-

Miracula. 11

Imago Crucifixi lapidum ictibus petita, ſanguinem emittit circa 1556. *Ex Brentio Lutherano.*

Sylvæ Ducis in Belgio quidam S. Antonii imaginem per contemptum concidentes, ſacro igne, repentè correpti, poſtridiè moriuntur. *Res fuit oppidò nota, & in publicas tabulas relata.*

Innumera ſunt, & planè maxima, quæ de S. Joanne Dei, Franciſco Xaverio, Ludovico Bertrando, Philippo Nerio, Paſchale Baylonio ab Hiſtoricis ferè æqualibus producuntur.

Schiſmata, Contentiones, Abuſus. 12

Henricus VIII. Angliæ Rex Defenſor Fidei appellatus, poſt propugnatam Catholicam Religionẽ defecit ab Eccleſia, ob negatam à Romano Pontif. ritè conſtantis Matrimonii ſolutionem 1534. Hinc Anglicanum Schiſma.

In Comitiis Auguſtanis 1546. *Interim* promulgatur, in quo religionis forma, uſque ad Oecumenici Concilii definitionem præſcribitur, magno Chriſtianæ pietatis detrimento.

Colloquium Piſſiacum in Gallia 1561. quod civilia bella, & ingentia mala conſequuta ſunt. *Gaulter.*

Hæretici. 13

Martinus Lutherus, Anabaptiſtæ, Petrus Vermillus cognom. Martyr, David Georgius, Caroloſtadius, Libertini, Oecolampadius, Antichriſtiani, Zuinglius, Brentius, à quo Ubiquetarii Melancton, Bucerus, Jonas Lutheri coquus, qui ſe juſtum Jonam dicebat. Cal-

Calvinus, Servetus, Beza, Deiſtæ, ſive Trinitarii, Bruniſtæ, Puritani, Sabbatarii, Arrabonarii, Metamorphiſtæ, Antilutherani, Matthias Flaccius, Infernales, Inviſibiles, Pharellus, Bibliſtæ, Pſeudopropheta Peruvianus, Sociniani; quorum peſſima ſecta, & vix Chriſtiana, ſectatores tamen plurimos habet.

Proteſtantium nomen, quo plerique novatorum gaudent, natum Spiræ 1529. à proteſtandi voce, & conſuetudine. *Surius*, & *Genebrard.*

14 *Imperatores Romanorum.*

OCCIDENTIS	ORIENTIS TURCÆ
40 Carolus V. Auſtr. ad 1558. 39	3 Selimus I. ad 1520. 8
Imperio fortiter adminiſtrato, & piè depoſito Magnus.	*Hujus vox illa Turca Tyranno digna: Nihil jucundius eſſe in vita, quàm ſublato proximorum metu regnare.*
41 Ferdinandus I. Auſtr. ad 1563. 6	4 Solimanus ad 1566. 46
42 Maximilian. II. Auſtr. ad 1576. 12	5 Selimus II. ad 1574. 8
43 Rodulphus II. Auſtr. ad 1612. 35	6 Amurathes III. ad 1595. 20
Turca magnam Hungariæ partem occupante, ſub tribus poſtremis Cæſaribus Auſtriacorum opes imminutæ.	7 Mahometes III ad 1603. 8

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Reſpublicæ, Principes.*

Medicei Florentiam redeunt 1512.

Genua, authore Andrea Auria, Francorum excutit

cutit jugum, & Cæſari adhæret 1528.

Fridericus Gonzaga Dux Mantuæ à Carolo V. dictus 1530.

Alphonſus Ateſtinus Dux Regii 1530.

Landi, Caroli V. munificentia, poſt Joan. Aloyſii Fliſci caſum, plurium oppidorum in Tari Valle Dynaſtæ.

Laurentius Cybo 1530. Maſſæ Carrarienſis Marchio; Poſteri Principes, mox Duces.

Mortuo Franciſco Sfortia II. Mediolanum occupatur à Gallis, ſed brevi tranſit ad Auſtriacos 1535.

Cæſo per inſidias Alexandro Mediceo, quem Florentinis Carolus V. impoſuerat, ſubrogatur à Republ. Coſmus 1537. Ejus poſteri feliciter imperant.

Sena in poteſtatem Caroli V. redacta, & mox Mediceis conceſsa à Philippo II. 1555.

B. Pius V. Coſmum Mediceum, aucto tituli honore Magnum Ducem appellat 1569.

Auriæ Oneliam, accepto pretio, Sabaudo tradunt 1575.

Genuæ concordia, & libertas tandem firmatur opera Gregorii XIII. 1575. *Ex Mſſ. ejuſdem Vita.*

Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Roborei poſt Ubaldinos Urbini Duces 1509. Julius II. Bentivolos pellit Bononia 1506.

Roma vaſtata à Cæſareis 1527.

Ravenna, quæ fugatis Polentanis, Venetis ſe ultrò tradiderat, ab his reſtituitur 1530.

Parma, & Placentia Petro Aloyſio Farneſio à Paulo III. donatæ, Camertes Apoſtolicæ Sedi redditi 1545.

Ferraria redit ad Apoſtolicam Sedem 1597.

17 *Reges Galliæ.*

Britanniam minorem Regno adjungit, ducta Anna Franciſci II. Ducis hærede.

Franciſcus I. ad 1547.	32
Henricus II. ad 1559.	12
Franciſcus II. ad 1560.	1
Carolus IX. ad 1574.	14
Henricus III. ad 1589.	15

Hugonotorum hæreſis ſub tribus poſterioribus magnas excitat turbas.

Deficientibus in Henrico III. Valeſiis, Borbonii ſuccedunt in Henrico IV. contra quem Gallicorum Principum fœdus, religionis ſive cauſa, ſive obtentu. Victor tamen, & Catholicus regno potitur.

Fridericus Mauritius Turenius, Dux Bullionius, & Sedani Princeps 1591.

Henricus IV. ad 1610.	21

18 *Hiſpaniæ Reges.*

AUSTRIACI.

Philippus I. Auſtriac. 1506. vix	1

Caſtella magnis motibus agitatur.

Ferdinandus iterum ad 1516.	10

Joanna impare ob mentis defectum Navarram occupat 1513.

Carolus V. Imper. Hiſpan. I. ad 1556.	40
Philippus II. ad 1598.	42

Nemo fortaſſe ab Orbe condito latiùs imperavit.

Matriti Sedem figit. Henrico Rege obeunte, Luſitania potitur 1580.

Philippus III. ad 1621.	23

Alio-

Aliorum per Europam Regnorum , & Principatuum initia , & vices . 19

Svecia ſeparatur à Dania, electo in Regem Guſtavo 1523. Hungaria, & Bohemia tranſeunt ad Auſtriacos 1526.

Capta Rhodo, Melita Hieroſolymitanis Equitibus dono datur à Carolo V. 1530. Navarræ jura Antonio Borbonio cedunt 1553. Batavica defectio ab Hiſpanis 1572. ex qua nova, potenſque Reſpublica.

Deficiente in Sigiſmundo Auguſto virili Jagellonum Stirpe 1572. primò Henricus Gallus, mox Stephanus Battoreus , inde Sigiſmundus Svecus à Polonis eligitur 1587. Hujus diadema Svecicum rapitur à Patruo Carolo 1589.

Initia , Viciſſitudines Regnorum extra Europam . 20

Iſmael Sophi Turcas pellit è Perſide, eamque ſibi ſubigit 1501.

Amether Saracenus Monachus, aſsumpto Seriphii nomine, Feſsæ, Marochii, & alia Mauritaniæ Regna occupat religionis obtentu ,

Selimus Turca, Sultano debellato, Syriam occupat; mox victo Tomumbejo, Mameluchorum in Ægypto regno finem imponit 1517.

Mexicum per Corteſium ſubigit Caſtellanus 1519. & Peruvia potitur Petrus Pizzarus 1525.

Lomellini Genuenſ. patritii Tabracæ inſulæ ad Africæ oram Domini, anno circ. 1540.

Arabia Felix à Solimano occupatur 1570.

Abdemelechus Marochii, & Feſsæ regna ſuæ ditionis facit 1575.

Bel-

21 *Bella Clariora.*

Caroli V. Imper. cum Gallis, cum Turcis, cum Mauris, cum Germanis Proteſtantibus bella eventu vario.

Bellum Belgicum atroci contentione gerendum oritur anno 1576.

Galli in Italia priùs, mox inter ſe civilibus armis contendunt.

Henricus VIII. Angliæ, & Iacobus IV. Scotiæ Reges: Poloni, & Moſchi bello decertant.

Turcæ in Aſia contra Perſas, in Africa contra Ægyptios, in Europa contra Hungaros Marte plerumque felici belligerant.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Jacobus IV. Scot. R. & flos nobilitatis ad Floudonium montem cæſus ab Anglis, Duce Thoma Hauvarto 1513.

Vienna à Solimano fruſtra obſidetur 1526. Sophi Turcarum 400. millia cædit 1557. Gallorum clades ad S. Quintinum 1557. Moſchus Turcarum 600. millia delet 1560. Melita à Turcis obſeſſa, ſed fortiſsimè defenſa 1565.

Victoria Chriſtianorum de Turcis ad Echinadas 1571.

Sebaſtianus Luſitaniæ Rex in Africa pugnans, cum flore Regni perit 1578.

Pariſii ab Alexandro Farneſio liberati 1590. Antuerpia ab eodem capta 1595.

23 *Belli Duces nobiliores.*

Campſon Gaurus Ægyptius, Joannes Medice-

us, Gaſto Fuxius, Jacobus Trivultius, Bartholomæus Alvianus, Ludovicus Gonzaga vulgò Rodomontius

Proſper, Fabricius, Marcus Antonius Salerni Princeps, Stephanus, Marcus Antonius Paliani Dux, clariſſima Columniæ gentis lumina.

Thomas Havvartus Anglus.

Petrus de Terraſil Balardus, Alphonſus Albuquercius, Villerius Rhodius, Ferdinandus Corteſius, Andreas Grittus, Guido Rangonius.

Joannes Baptiſta Sabellus, Andreas Auria celeberrimus, Antonius de Leva.

Marchio Vaſtii, & March. Piſcariæ Avali.

Joan. Jacob. Mediceus March. Mariniani.

Emanuel Philibert. Sabaudus, Ferdinand. Toletanus, Petrus Strozza, Camillus Urſinus.

Alexander, & Chiappinus Vitellii, Cæſar Neapolitanus, Joannes Auſtrius, Franciſcus, & Henricus à Lotharingia Guiſiæ Duces, Alexander Farneſius Dux Parmæ, Zamoſcius Polonus.

Georgius Baſta, Martinus Schenchius, Petrus Erneſtus Mansfeldius, Chriſtophorus Mondragonius.

Flaminius Delphinus, Camillus, & Blaſius Capizucchii, Appius de Comitibus.

Caſus tragici, calamitates publicæ. 24

Sultanus Ægyptius poſt multa probra, à Selimo ferreo unco ſuſpenditur 1500.

Chriſtiernus Danus, tribus regnis ſpoliatus in cavea clathrata moritur 1522.

Ludovicus II. Hungariæ, & Bohemiæ Rex à Solimano poſt captum Belgradum victus, fugiens perit in palude 1526. Su-

Sudor Anglicus primò innoteſcit 1529.

Thomas Volſæus ex Iro Cræſus, denuo Irus infeliciſſimus.

Locuſtæ Solem inumbrant in maxima Europæ parte 1542.

Peſtis, cui nomen Arietis factum, quòd præcipuè caput urgeret, totam penè peragrat Europam 1580. 1581.

25 *Motus elementorum. & ſigna de Cœlo*

Cruces ſanguineæ veſtibus ſubitò inſperſæ 1501.

Eclypſis horrifica 1518. Tres Soles Annonæi 1524.

Ad Nicæam Salyum vici aliquot ſubito terræmotu abſorpti; & ad Oeni ſalinas igne aliqui de Cœlo tacti 1524.

Maris in Anglia retroceſſio magna, & mons loco motus evulſis arboribus 1571.

Pluvia triticea in Quadis 1571.

Nova Stella in ſigno Caſsiopææ ab anno 1572. ad 1574.

Quinque ſimul Soles 1588.

26 *Res memorabiles, ſive ſacra, ſive prophanæ.*

Henricus VIII. poſt raptas tota Anglia Cœnobiorum, & Sacr. Ædium opes, ipſa præda factus eſt pauper.

Eodem ferè tempore, quo Chriſtiana religio invecta eſt per Monachos in Americam, turbata per Lutherum Monach. in Europa, in Mahometica ſuperſtitione novæ Sectæ excitatæ ſunt per Monachum Saracenum Techellim in Aſia apud

Per-

Perſas, & per Ametherem pariter Monachum Saracenum in Africa inter Mauros. *Florim Remond. l.* 1. *c.* 4.

Regii tres juvenes à Chriſtianis Japoniæ Regibus ad Gregorium XIII. Pontif. miſſi.

Scholæ, Academiæ, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Vvitembergenſis Acad. 1502. Uratislavienſis 1505. Francofordienſis 1506. Complutenſis 1517. Oſumenſis, & Gandenſis 1549. Maceratenſis 1549. Remenſis & Conimbricenſis 1550. Dilingana 1552. Eborenſis 1559. Taurinenſis 1565. Taraconenſis 1572. Duacena 1574. Cæſarauguſtana 1583. Parmenſis 1599.

Franciſc. C. Ximenius, Franciſc: Galliæ R. Leo X. Alphons. Ateſtinus D. Ferrariæ, literis, Muſiſque fauſtiſsimi.

Gregorius XIII. erectis ubique terrarum educandæ Jvventuti Collegiis, & præſertim Romano, Religioni, & bonis artibus mirè prodeſt.

Capta Buda periere nobiliſsimi codices, quos colligi juſſerat Matthias Corvinus.

Theologia poſitiva. 28

Ximenius Card. Thomas Morus, D. Thomas de Villanova E., Sadoletus Card. Didacus Stella, Eugubinus, Joannes Avila, Sasbout, Ribera, Contarenus Card., Faber Vienn. E. Catharinus E. Franciſcus Turrianus, Cornelius Janſenius Concordiæ Evang. auctor., Titelmannus, Caniſius, Salmeron, Augerius, Durantius, Ludovicus Granaten-

natenſis, Genebrardus E. S. Tereſia Virgo. S. Franciſcus Borgia, Joannes Maldonatus, Arias Montanus E. Franciſcus Toletus Card.

29 *Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta.*

Thomas de Vio Cajetan. Card. Ekius, Cochlæus, Joannes Faber Vienn. Joannes Driedo à Tornout, Jacobus Sadoletus Card. Joannes Franciſcus Picus Mirandul. Stanislaus Hoſius Card. Contarenus Card. Joannes Medina, Alphonſus à Caſtro, Roffenſis Card. Catherinus E. Dominicus Soto, Titelmannus, Sancteſius E. Galatinus, Ruardus Tapper, Latomus, Glitovæus, Claud. Seyſellus, Edmund. Campianus, Petrus Caniſius, Stapletonus, Pighius, Demochares, Eſpencæus, Augerius, Alanus, Lindanus.

Theologi Scholaſtici.

Joannes Major, Thomas de Vio Cajetanus, Franciſcus Lychetus Hadrian. VI. Franciſcus de Sylveſtris, Joannes de Medina, Conradus Koelin, Franciſcus Victoria, Alphonſus de Caſtro, Dominicus Soto, Joannes Viguerius, Melchior Canus, Petrus Sotus, Martinus Ledeſmius, Antonius Cordubenſis. Franciſcus Toletus Card. cujus Mſſ. Commentarii in Summ. D. Thomæ ſervantur in Coll. Roman. Soc. Jeſu.

Theologi Morales.

Thomas de Vio Cajetanus, Bartholomæus Fumus, Martinus Azpilqueta, vulgò Navarrus, Emanuel Rodericius, Emanuel Sà, Franciſcus Toletus, Henricus Henriquez.

Jus

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Pariſius Card. Alciatus, Bolognettus, Sanderus, Mainus, Decius, Petr. Rebuffus, Ferrettus, Zazius, Tiraquellus, Simancas, Franc. Baldninus, Niguſantius, Hotomannus, Cervantes, Covaruvias, Mart. Navarrus, Proſper S. Crucius Card. Durantius, Briſſonius, Molinæus tandem Catholicus, Donellus, Caſſaneus, Paleottus Card. Revardus, Purpuratus, Cujacius, Craveтta, Ugolinus, Antonius Auguſtinus E. Garcias Loyaſa.

Aliqui ex his, inter quos Alciatus, Briſſonius, Cujacius, veteres Juriſperitos imitati, latinum ſcribendo candorem adamarunt.

Philoſophia. 31

Niphus, Jacobus Olivarius, J. Cæſar Scaliger, Cardanus, Mutius Juſtinopolit. Antonius Trombetta, Carpentarius, Pendaſius, Theophraſtus Paracelſus novæ, ſuſpectæque ſectæ parens, Javellus, Bernardinus Teleſius novarum opinionum inventor, quibus poſteriori ſæculo viſus eſt adheſiſſe Campanella.

Petrus Ramus, Ariſtotelis, & Cathol. Religionis hoſtis, Joannes Baptiſta Porta auctor Magiæ naturalis.

Jacobus Zabarella Patavinus.

Emanuel Goes author Collegii Conimbricenſis.

Franciſcus Toletus Card. obiit 1596.

Medicina. 32

Joannes Fernelius, Oliverius, Fracaſtorius, Rondeletius, Argenterius, Fallopius, Veſſalius, Geſnerus, Capivaccius. Theo-

Theophraſtus Paracelſus, omiſsa conſueta medendi ratione, novam profeſsus eſt Chymicam, qua cùm aliis ſæcula polliceretur, ipſe ætatis anno 48. interiit, Magus ne, an Medicus?

Inciſio corporum hoc, & ſequenti ſæculo tractata feliciùs, multa & Medicos, & Philoſophos docuit.

33

Mathematica.

Milichius, Vvernerus, Lindauth, Buteo, Stoeflerus, Joachimus, Junctinus, Renzovius, Finæus, Gauricus, Gemma Friſius, Schonerus, Munſterus, Pitatus, Maurolicus, Gyraldus, Moeſtlinus, Sixtus ab Heminga, Tycho Brahe, Glareanus, Nonius, Comandinus, Ramus, Petrus Appianus, Ortelius, Guillelmus Lantgravius, Aloyſius Lilius, Scaliger.

Ut in Ptolemaeo Copernicus, ita in hoc Tycho plura correxit. Hinc tertia, & media inter Ptolemaicã, & Copernicanam Aſtronomorum ſecta enata eſt, quam Tychonianam appellant.

34

Hiſtoria, & Chronologia.

Sabellicus, Jac. Philip. Bergomas, Collenutius, Comineus, Leander Albertus, Nauclerus, Petrus Crinitus, Simonetta, Guicciardinus, Ritius, Langius, Rivallius, Joannes Magnus, Olaus Magnus, Krantius, Volaterranus, Polydor. Virgilius, Paulus Aemilius, Boethius, Aventinus, Trithemius, Panvinus, Dubranius, Lazius, Fazellus, Bembus Card. Jovius, Cromerus, Ferdinandus de Caſtello, Morales, Surita, Folieta, Flamma, Lippomanus Car. Surius, Sigonius, Leslæus, Sanderus,

Digitized by Google

rus, Belforeſtus, Genebrardus, Oſorius, Buchananus, Ciacconius, Florim. Remundus, Petrus Opmeerus.

Rhetorica, Oratoria, Poeſis. 35

Majoragius, Muretus, Amaſæus, Robertellus, Beroaldus, Longolius, Perpinianus, Panigarola, Cavalcantius, Bentius. Rhetor, & Oratores.

Baptiſta Spagnolus vulgò Mantuanus, Sannazarius, Fracaſtorius, Vida, Navagerius, Amalthei ffr. Buchananus, Poetæ Latini. Ronſardus Poeta Gallus.

Laudantur inter Italos Bojardus, Casa, Bembus, Pulcius, & Alamannus. Areoſtus, & Taſſus Græcorum, & Latinorum maximis pares habentur.

Selimus I. Turc. Imper Poeſis cultor apud ſuos.

Poſt interitum Latinæ linguæ, nunquam feliciùs cultæ hæ facultates.

Philologia, & Grammatica. 36

Volfang. Lazius, Petrus Crinitus, Beroaldus, Leonicenſis, Budæus, Valerianus, Turnebus, Dalecampſius, Gyraldus, Victorius, Goropius, Eraſmus, Natalis Comes, Manutii tres, Fulvius Urſinus, Jul. Cæſ. Scaliger, Faber, Ciacconius, Sigonius, Geſnerus, Vignereus, Mazonius. Philol.

Demetrius Chalcondilas Græcus, Zenobius Acciajolus, Deſpauterius, Varchius, Doletus, Clenardus, Alvarus, Grammat.

Hoc tandem ævo Latina lingua viſa eſt reviviſcere.

37 *Nova inventa; Artifices nobiles.*

Navigatio univerſum Orbem terrarum circundans primò facta 1519. navi Victoria, cui præerat Ferdinandus Megellanus Luſitan. eoque mortuo navem reduxit Joannes Sebaſtianus Canutus Cantaber 1522. *Opirius.*

Ejuſdem navigationis gloriam hoc eodem ſæculo alii tres tulere, Angli duo Franciſcus Draceus, Thomas Candiſcius, & Batavus Oliverius Vandernort.

Orichalchum factitium excogitatur. Aquæ fortes, ut dicunt, inventæ.

Reperta cupella, ſeu vaſculum ex oſſe bubulo ad auri, & argenti purgationem.

Florent inſignes Typographi Manutii tres, Griphi, Plantini, Stephani tres.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria.*

Lima in Peruvia 1535. à Pizzaro.

Anneburgum in Miſnia 1561.

Agra Mogolenſis Imperii Metropolis à Rege Acabar. & Palma nova à Venetis conduntur 1595.

Venetiis abſolvuntur Areæ Marcianæ porticus, quibus nil perfectiùs habere dicitur Architectura..

Ibidem Pons Rivi alti marmoreus, operis omnino mirabilis.

Templum, & Monaſterium D. Laurentii in Eſcuriali à Philippo II. conditur.

Sacel-

Sacellum materia, & opere ſpectandum in primis Florentiæ, in quo Magnorum Ducum ſepulchra.

Architecti nobiles; Architectura Romana vices. 39

Bramantes, Raphael Urbinas, Bonarota, Fontana, Baroccius vulgò Vignola, Architecti nobiliſsimi.

Baſilica D. Petri auguſtiſsima in Vaticano 48. ferè millionum ſumptibus nondum abſoluta, Palatium Farneſiorum, Templum item Nomini Jeſu ab Alexandro Card. Farneſio dicatum, Obeliſci à Sixto V. feliciter erecti, ejuſdem Sacellum in Baſilica Liberiana, refloreſcentem ad omnium ſæculorum invidiam Architecturam docent.

Lateritiam ſtructurã vetuſtæ ſimilem, induſtria recentiorum reſtitutam agnoſcimus: ſoliditatem ædificandi vetuſtæ parem adhuc deſideramus.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Bellinus, Francia, Giorgionus, Petrus Peruſinus, Signorellus, Pictores egregii. Verùm Durero, Leonardo à Vincio, Raphaeli Urbinati, & Bonarotæ Pictura debet ſummum, ad quod venit, incrementum.

Poſt hos laudantur Corregius, Titianus, Parmegianinus, Sartius, Polydorus Monocromatis celebris, Jul. Romanus, Paulus Veronenſ. Joannes Utinenſis novæ Plaſticæ inventor, Perinus à Vaga, Sodoma, Beccafumus, Zuccari duo, & Baroccius.

Paulus Romanus, Baccius Bandinellus, & longè antè hos Bonarota ſcalpro nobilis.

SÆCULUM XVII.

1 *Chriſti Vicarii Romani Pontifices.*

236 Leo XI. Florentin. 1605. D. 26
237 Paulus V. Roman. à 1605. ad 1621. 15 8
238 Gregorius XV. Bonon. à 1621. ad 1623. 2 5
239 Urbanus VIII. Florent. à 1623. ad 1644. 21 0
240 Innocentius X. Rom. à 1644. ad 1655. 10 3
241 Alexãder VII. Senenſ. à 1655. ad 1667. 12 2
242 Clemens IX. Piſtorienſ. à 1667. ad 1669. 2 6
243 Clemens X. Rom. à 1669. ad 1676. 6 2
244 Innocentius XI. Novocom. à 1676. ad 1689. 12 11
245 Alexander VIII. Venetus à 1689. ad 1691. 1 4
246 Innocentius XII. Neapolit. à 1691. ad 1700. 9 2

2 *Præcipuæ in Romanorum Pontificum Hiſtoria Controverſiæ.*

Cum certiſſimis monumentis conſtet, Urbanũ VIII nunquam ad ſuæ familiæ incrementum Urbinatem Principatum deſtinaſſe, quinimò Principum id ſuadentium conſilia rejeciſſe; veritati, & egregio Pontifici cenſendi ſunt injurii quicumque alia prodidere.

Juſſa Alexandri VII. Sacro fonte luſtratum Marochi Regem, confidētiſſimè ſcribunt Hoffman in

in Lexico, Morerius in Dictionario, Joannes Rou in Tabulis Chronolog. & tamen hoc ne per ſomnium quidem unquam Romæ auditum eſt, ubi certè primò innoteſcere par erat.

Romani Pontificis in Eccleſia Poteſtas, Magiſterium, Veneratio. 3

Generalis Eccleſiæ Gallicanæ Conventus 1626. 20. Janu. Rom. Pontificem appellat *S. Petri Succeſſorem, cui Chriſtus Cœli claves, & fidei infallibilitatem dedit.*

Literæ 85. Epiſcoporum Galliæ ad Innocent. X. 1653. hæc habent.

Majores cauſas ad ſedem Apoſtolicam referri ſolemnis Eccleſiæ mos eſt, quem fides Petri nunquam deficiens perpetuò retineri pro jure ſuo poſtulat.

Petrus de Marca Archiep. Paris. extremo vitæ anno Gallicè Diſſertationem de Summi Pontificis infallibilitate compoſuit, quam Baluzius de ore dictantis excepit, ut ipſe teſtatur in Vita illius.

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices. 4

Clemens VIII. miſſis per Maphæum Barberinum Ludovico XIII. Henrici IV. recens nato filio ſacris faſciis, eum honorem Regum primogenitis, ſceptro deſtinatis habendi morem induxit 1601.

Hieronymus Card. Ruſticuccius novo exemplo duos retinet Titulos.

Gregorius XV. edita Conſtitutione Pontificia, Comitia novis legibus munit.

Urbanus VIII. Eminentiſsimi titulum Cardinalibus attribuit.

Conſtitutio moderatrix donationum, & diſtributionis redditnū Eccleſiaſticorum in conſanguineos, & affines R. Pontificis, editur ab Innocentio XII. 1692.

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis fidei teſtes.*

Multi Catholici in Gallia, & alibi Calvinianorum rabiem experti.

Japonum furor, & ad eos commeantium ex Europa Hæreticorum fraudes in Chriſtianos debacchantur.

Catholici Hiberni atrociter vexantur ſub Tyranno Cromuelo.

Chriſti Fides apud Sinas ſæva quinque annorum tempeſtate jactatur à 1664. ad 1669.

In Coccincina barbari Chriſtianos tormentis, & cædibus perſequuntur.

Anglia in Catholicos, ac præcipuè Sacerdotes acerbiſſimè ſævit 1679.

6 *Concilia generalia, & Provincialia.*

Ebredunenſe 1605. Pariſienſia 1605. 1612. Mechlinienſe 1607. Narbonenſe 1609. Senonenſe 1612. Aquenſe 1612. Amadanenſe in Meſopot. 1616. Petricovienſia in Polon. ſub Paulo V. Gregorio XV. & Urbano VIII. Burdegalenſe 1624. Varſavienſe 1634.

Conſtantinopolitana à Schiſmaticis celebrata cōtra Calvini dogmata 1639. 1642. *Ex Synodicis Parthenii literis, & Leon. Allatii de Occid. & Orient. Eccleſ. conſenſu.*

San-

Sanctitate clari in utroque ſexu. 7

B. Turibius E. Limanus in Peruvia 1606.

S. Maria Magdalena Pactia V. Carmel. 1607.

B. Andreas Avellinus Theatin. 1608.

S. Roſa de S. Maria Tertii Ordinis S. Dominici, prima è novo Terrarum Orbe in Album Sanctorum relata 1617.

S. Franciſcus Saleſius E. Genevenſis 1622.

Propagatio Fidei, & bella ſacra. 8

Auguſtiniani, & Carmelitæ in Perſide, Capuccini, & Jeſuitæ in nova Francia Evangelium propagant.

PP. Theatini apud Georgianos fidem Chriſtianam amplificant ab an. 1628.

Dominicani egregiam operam in Sinis Chriſto conciliandis navant.

Jeſuitæ in Aſia Thibeti, & Laorum regnis Chriſtum annunciant.

Ferdinandus II. & Maximilianus Bavar. in Germania, Ludovicus XIII. & XIV. in Gallia Cathol. fidem reſtituunt.

Marianis inſulis à Patribus Soc. Jeſu Chriſti Fides infertur.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Perpetua Quadragenarum horarum ſupplicatio Romæ in ſingulis deinceps templis à Clemente VIII. inſtituta.

Feſtum, & Officium S. Angeli Cuſtodis.

Romæ menſtruus populi ad Sacram Sinaxim concurſus ſub Paulo V.

Demandatam à Clemente VIII. Agnos cereos conficiendi provinciam Patribus Fulienſibus Paulus V. dato Diplomate confirmat 1608.

Arabicæ linguæ uſus in Sacris ab Urbano VIII. Carmelitis apud Perſas agentibus conceſſus 1624.

Pius uſus precum pro felici morte impetranda per Vincentium Caraſam Soc. Jeſu Præpoſitum Generalem 1648.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religioſi.*

Pœnitentes III. Ordin. S. Franciſci refloreſcunt 1600. Clerici Doctrinæ Chriſtianæ 1603. Novarũ Monialium examina.

Equites SS. Sanguinis Chriſti Mantuæ 1608.

Congregatio Oratorii Jeſu in Gallia 1608.

Ordo Scholarum Piarum 1621. Clerici Lucenſes Matris Dei 1622.

Presbyteri Miſſionarii 1622.

Clerici in commune viventes reſurgunt 1640.

Ordo Equitum S. Andreæ in Scotia inſtauratur à Jacobo II. Magnæ Britanniæ Rege 1687.

11 *Miracula.*

An. 1608. 25. Maii in Templo Lavernenſi Burgund. Sacra Euchariſtia, ſpatio 30. horarum, omnibus circa igne conſumptis, in aere perſtat. Interfuere ſpectaculo plurimi teſtes.

Neapoli 1634. è lethali perfracti capitis vulnere Marcellus Maſtrillus Soc. Jeſu ope S. Franciſci Xaverii repentè convaluit. Res fuit urbi, & Italiæ notiſſima.

Ictus, qui è Sepulchro S. Paſchalis audiuntur, tota Hiſpania celebrantur.

Edi-

Edidere miracula SS. memorati.
Scribunt Gaulterius, Bredembachius, & alii.

Schiſmata, Contentiones, Abuſus. 12

Solemnes inter Patres Dominicanos, & Soc. Jeſu de Auxil. Divinæ Gratiæ concertationes temperantur per Paulum V. nil definiendo, & interim nota alienam ſententiam inurendi facultate ſublata.

Ob amplificata, ut appellant, Regaliæ jura, gravis inter Roman. Pontificem, & Gallos controverſia.

Declaratio quinque Propoſitionum in Gallicano aliquot Epiſcoporum Conventu 1682. magnã Rom. Pontifici præbet offenſionis cauſam. Alexand. VIII. 30. Januar. 1691. morti proximus, Conventus acta reſcindit.

Hæretici. 13

Antipuritani, Joannes Piſcator, Arminius, Chamerius, Vorſtius, Sibrandus, Illuminati, Lubertus, Fratres Roſeæ Crucis, Tilenus, Francis David cum reliquis Miniſtris Tranſilvanis, Fanatici, & Trementes in Anglia.

Quinque Janſenii dogmata 1653. ab Innocentio X. damnata; & iterum ab Alexandro VII. 1657.

Simon Morinus, qui ſe Spiritum S. prædicabat, Pariſiis comburitur 1663.

Cantores Iſraelis in Scotia 1681.

Michaelis Molinos, & Quietiſtarum errores damnantur 1687.

14 *Imperatores Romanorum.*

OCCIDENTIS	ORIENTIS TURCÆ.
44 Matthias Auſtr. ad 1619. 7	8 Achmates ad 1617. 14
Bohemica Defectio 1619. in qua Comes Palatinus Rex dictus, ſed intra annum pulſus.	9 Muſtapha fr. M 2
45 Ferdinandus II. Auſtr. ad 1637. 18	*Ob inertiam cogitur abdicare.*
Guſtavo Sveciæ Rege per Germaniam arma victricia circumferente, res Auſtriaca in magnū diſcrimen adducta.	10 Oſmanes Nepos ad 1622. 4
46 Ferdinādus III. Auſtr. ad 1658. 21	11 Muſtapha iterum 1
47 Leopoldus Ignat. Auſtr. ad 1705.	*Rursùs deponitur.*
Poſt Viennam à formidabili Turcarum obſidione liberatam 1683. ope fœderati Poloniæ Regis, Joannis IV. & Caroli V. Ducis Lotharingi virtute, Turcas tota ferè pellit Hungaria, magnis exercitibus deletis, & munitiſſimis Urbibus expugnatis.	12 Amurathes IV. ad 1640. 17
	13 Ibrahim ad 1649. 9
	14 Mahometes IV. ad 1687. 38
	Ob res infeliciter contra Chriſtianos Hungarico bello geſtas depoſitus.
	15 Amurathes V. ab anno 1687.

R. Imperii, & Italiæ vices, Reſpublicæ, Principes. 15

Sabaudiæ Dux Sebuſianos Galliæ Regi tradit, ut Salutiis liberè potiatur 1600.

Mirandula ex Comitatu Ducatus 1615. Buxeti Marchionatus à Pallavicinis ad Farneſios Parmæ Duces transfertur.

Nicolaus Ludoviſius Plumbini Princeps 1634. poſt Appianos, qui jure ſucceſſionis exciderant.

Corrigium vetuſtis poſſeſſoribus ablatū à Cæſare, donatur Franciſco Mutinæ Duci 1635.

Genuenſis Reſpublica Regiam coronam aſſumit 1637.

Pinarolium Galliæ R. Montisferrati pars Sabaudiæ Duci cedit 1637. Apuam vulgò *Pontremoli* M. Dux Etruriæ Ferdinandus II. emit ab Hiſpanis.

Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Conſentiente Duce Franciſco Maria II. qui Filium ſucceſſurum amiſerat, Urbanus VIII. Ducatum Urbinatem Apoſtolicæ Sedi reſtituit 1626. *Hoffman. tom. 4. Lexici ſcribit id factum poſt mortem Victoriæ Roboreæ, quæ Ferdinando II. M. Etruriæ Duci nupſerat: ſed Princeps egregiis animi, corporiſque dotibus inclyta in vivis feliciter agens docet, quàm turpiter hic Scriptor erraverit.*

Urbanus VIII. Roboreis Urbini Ducibus 1631. extinctis, qui Urbis Præfecturam à Sixto IV. gentili tenuerant, Thadæo Barberino fratris filio eundem honorem ritu ſolemni confert, ad tertiam Stirpem in ejus poſteris natu majoribus permanſurum.

Innocentius X. Caſtrenſem Ducatum recuperat 1640.

Reges

17 *Reges Galliæ.*

Ludovicus XIII. Juſtus ad 1643. 33.

Rupella domita 1628. hæreſis opes fractæ, Regnum firmatum, Pinarolium in Italia Francis additum 1631.

Sedanum Bullionio Duci eripitur à Ludovico XIII. ea tamen lege, ut nomen, & honos principatus Duci, poſteris que ſervetur 1642.

Ludovicus XIV. Magnus ab an. 1643.

Comitatus Burgundiæ bis expugnatus, & à Francis 1680.

Arauſicanus Principatus ereptus Naſſaviis, plures Urbes in Belgio, & Germania captæ, & Regni fines prolati.

18 *Hiſpaniæ Reges.*

Philippus IV. ad 1665. 44

Luſitani Brigantiæ Ducem Joannem Regem eligunt 1640.

Catalaunicæ turbæ 1640. Neapolitanæ 1647.

Carolus II. ab. anno 1665.

Pater moriens, matri optimæ Mariæ Annæ, ſimulque ſex Conſiliariis, Carolo impubere, regnum adminiſtrandum reliquit.

19 *Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.*

Jacobus Scotiæ Rex VI. poſt obitum Eliſabethæ Reginæ Magnæ-Britanniæ, & Hiberniæ I. 1603.

Bavariæ Dux inter Septemviros 1625.

Provinciæ Fœderatæ in Belgio ab Hiſpanis liberæ declarantur 1648.

Britannia 1649. ex Regno Reſpublica ſub Tyranno Cromuelo. Reſtituitur Carolo II. Regi 1660.

Abdicante Chriſtina, Sveciæ Regnum Carolo Palatino cedit 1655.

Caſimiro V. e Sueca Vaſarum familia poſtremo abdicante 1668. Michael Coributus Poloniæ 1669. Rex eligitur, eoque obeunte 1673. Joannes Sobieski prudentia, & bellica gloria clariſſimus.

Veneti Cæſari, & Polono fœderati Peloponeſum de Turcis fortiter, & feliciter recipiunt.

Anglia 1689. deficit à Jacobo II. Rege ad Auriacum Principem. Scotia aliquandiu nutat; mox cedit; Hibernia bello ſubigitur 1691.

Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam. 20

Batavi in Oriente magnas inſulas, & plures Regulos armis ſubigunt.

Buſſerius, & Xequus Marochi, & Feſſæ regis filii, Hametis patris regna dividunt 1603.

Tartari ex familia Tai Scinga, Sinarum regno potiuntur 1644. *Martinius.*

Batavi à Luſitanis Braſilia pulſi 1654.

Tafilettus Feſſæ, & Marocchi regna iterum ungit.

Æthiopum Reges numquam interrupta ſerie dhiic perſeverant, omnium fortaſſe antiquiſſimi.

Bella Clariora. 21

Germani Cæſares contra perduelles, & Svecos in Ger-

in Germania, contra Turcas in Hungaria: Gallorum Reges contra Calvinianos in Gallia, contra Hiſpanos in Hiſpania, Italia, & Belgio: Poloni cum Coſacchis, Svecis, Moſchis, Tartaris: Turcæ cum Perſis, Moſchis, Polonis, Hungaris bellum gerunt.

Sinæ à Tartaris domiti 1644. poſt bellum 20. ferme annorum.

Hungaricos tumultus, Tekelio incentore, ſequutum eſt Turcicum bellum in Hungaria, & Græcia 1683.

Ab anno 1688. magna Europæ parte in Gallos fœderata, Chriſtiana Reſpublica bellico ardet incendio.

22 *Prælia, & bellorum eventus celeberrimi.*

Oſtenda expugnatur à Spinula 1604.

Celebris de Oſmane Turca Polonorum ad Chocimum victoria 1621. Rupella à Ludovico XIII expugnata 1628.

Sveci ad Nortlingam victi ab Auſtriacis 1634. Caſimirus Polonus Tartaros memorabili clade cædit 1669. & Joan. Sobieskus, poſtea Rex, Turcas ad Chocimum 1672.

Vienna à Turcis fruſtra oppugnata 1683.

Buda de Turcis recepta 1686. Belgradum Maximiliani Eman. Bavari virtute fortiter expugnatum 1689., ſed anno ſequenti iterum amiſſum.

Galli de Fœderatis primùm in Oceano Britannico, mox in Campis Fleuriacis iterum victores 1690. Montes in Hannonia, Nicæa in Liguria, Mommelianum in Sabaudia Gallis cedunt 1691.

In Oceano victi à Fœderatis Galli, paulò poſt Namurcum expugnant 1692. *Balli*

Belli Duces nobiliores. 23

Mauritius Naſſovius, Carolus Eman. Sabaudus, Ambroſius March. Spinula, Ladiguerius Galliæ Comeſtabilis.

Carolus Comes Buquojus, Torquatus de Comitibus, Forcia, & Toiraſius Mareſcalli, Guſtavus R. Sveciæ, Vvalſtainius, Tyllius, Poppenaimus, Bernardus Veymarus, Joannes Vvertius, Uladislaus IV. Polonus, Andreas Cantelmus, Comes Arcurtius, Chiuperlius Viſirius, Vicecomes Turenius Mareſcallus, March. Montecucolus, Armandus Princeps Condæus.

Carolus V. Dux Lotharingiæ, Chriſtianorum columen, Turcarum terror.

Caſus tragici, calamitates publicæ. 24

In Anglia peſtis horrenda, Londini præſertim 1603.

Demetrii Magni Moſchorum Ducis caſus 1606.

Capta per Tartaros Regia Peking, Zungchinius Sinarum Imperator nubilem filiam obtruncat, ipſe, & Regina ſe ſuſpendunt. *Martinius*.

Rebelles in Anglia Carolum I. Regem, inaudito exemplo, carnificis manu in foro obtruncant 1649.

Peſtis in Italia, ſed Neapoli præcipuè, & Genuæ furit 1656. ac deinceps per Aſiam, & plures Europæ Provincias à 1678. ad 1680.

Spira, & Vormatia ferro, flammiſque à Gallis excinduntur 1689.

Motus

25 *Motus Elementorum, & ſigna de Cœlo.*

Terremotus ingens in Helvetia 1601. in Peruvia 1604. in Brutiis, ubi everſa Siberina 1627. In Sinis quindecim magnis urbibus dejectis 1618. Herbipoli 1638. in Brutiis 1659. à Pyreneis ad Lemovicum in Gallia 1660. qualis non ante auditus in nova Francia 1663. Raguſium concutit 1669. Ariminum 1672. Peruviam 1686. Smyrnam, ubi periere 40. hominum millia 1688. Neapolim, Beneventum 1689. Siciliam ferè totam 1693. vel omnino, vel magna ex parte deletis Pagis, Oppidis, Urbibus pluribus, inter quas Syracuſæ, Catana, Leontini. Sepultiſque, ut fama fert, centum fermè hominum miliibus.

Araris eluvio in Gallia 1602.

Iris ſanguinea Strigonii per noctem 1604.

Plurium Rhætorum oppidum propinqui montis ruina cum inculis opprimitur 1618.

Veſuvianum incendium horribile 1631. Ætna circumjectum agrum torrentibus igneis latè vaſtat 1669.

Cometes Arcus ſpeciem præferens, tantunque occupans Emiſpherium, qualis vix fortaſſe ab orbe condito nnuquam antea viſus 1682.

26 *Res memorabiles, ſive Sacra ſive prophana.*

Chriſtina Svecorum Regina Catholicæ Religionis agnita veritate, ut eam amplectatur, Regno valedicit 1653.

Jacobus II. Magnæ Britanniæ Rex nobiliſſima legatione ad Innocentium XI. Rom. Pontificem vetuſta ſuæ gentis erga Apoſtolicam Sedem obſequia renovat 1687.

Inno-

Innocentius XII. Apoſtolicæ Cameræ Magiſtratus vetat eſſe venales 1692.

Idem pauperes, quos Nepotes ſuos appellat, tota Urbe collectos, alendos ſuſcipit, illiſque Lateranẽſes Põtificũ ædes habitãdas tribuit 1692.

Schola, Academia, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Madritenſis artium Academia aucta à Philippo IV. Gieſſena 1607. Mantuana 1625.

Collegium, & Bibliotheca Ambroſiana Mediolani à Friderico Card. Borromæo inſtituta, magno literarum bono.

Diaria literatorum in Gallia, Italia, Anglia, Germania, perutili eruditionis compendio.

Fridericus Card. Borromæus, Urbanus VIII. P. M. Franciſcus Barberinus Card. Urbani ex fratre Nepos, Ludovicus Magnus R. Gall. Ferdinandus Furſtembergius Epiſc. Monaſterienſis, Coſmus III. Magn. D. Etruriæ, literis, & bonis artibus impensè favent.

Hoc ævo fortaſſe literis obeſt nimia librorum copia, quæ nos inopes facit ſapientiæ; quia dum novorum multitudine occupamur, optimos veterum plerumque negligimus.

Theologia poſitiva. 28

Franciſcus Arias, Robertus Bellarminus Card. Hieronymus Mantinus vulgò Narnienſis, Barradius, Jacobus Alvarez de Paz, Thomas Bozius, Serrarius, Fevardentius, Pererius, Delrio, Sancius, Juſtinianus, Cornel. à Lapide, Bonfrerius, Scribanius, Ducæus, Salazar, Mendoza, Ludov:

de Ponte, Fernandez, Dionyſ. Petavius, Eſtius, Alphonſus Rodericius, S. Franciſcus Saleſius, Malvenda, Nicol. Riccardus, Hallier, Cauſinus, Corderius, Sauſſay, Nierimbergius, Joannes Steph. Menochius, Tyrinus, Allatius, Raynaudus, Joannes Rho, Sfortia Pallavicinus Card. Bona Card. Joannes Paul. Oliva, Poſſinus, Daniel Bartolus.

29 *Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta.*

Robert. Bellarminus Card. Perronius Card. Thomas Bozius, Fevardentius, Coeſtettau, Serrarius, Gretſerus, Coccius, Arcudius, Florimundus Raymundus, Gordonus Huntlæus, Malvenda, Gravina, Valentia, Petrus Cottonus, Pelletarius, Boverius, Sirmondus, Dionyſius Petavius, Tyrinus, Richelius Card. Spondanus E. Annatus, Allatius, Petrus de Marcai, Michael de Elizalde, Honoratus Faber, Raymundus Capizucchius Card. qui præter editos libros, alios penè paratos prælo moriens reliquit.

Theologi Scholaſtici.

Ludovicus Molina, Bartholomæus Medina, Frãciſcus Suarez, Michael Medina, Gabriel Vaſquez, Dominicus Bannez, Gregorius de Valentia, Didacus Alvarez, Jacobus Granado, Franciſcus Albertinus, Hieronymus Faſolus, Leonardus Leſſius, Theodorus Smiſingh, Martinus Beccanus, Petrus Arrubal, Valentinus Herrice, Adamus Tannerus, Philippus Faber, Didacus Ruiz de Mõtoya, Andreas Duvallius, Franciſcus Sylvius, Nicolaus Iſambertus.

Philippus Gammachæus, Ludovicus Meratius,

Fran-

Franciſcus Amicus, Joannes à S. Thoma, Joannes Martinez de Ripalda, Joannes Martinon, Joannes Poncius, Angelus à Monte Piloſo, Bartholomæus Maſtria, Franciſcus de Arauxo, Antonius Perez, Joannes de Lugo, Collegii Salmanticenſis P.P. Carmelit. Excalceatorum Auctor, Joannes Caramuel, Rodericus de Arriaga, Marcus Serra.

Petrus de Godoy, Martinus de Eſparza, Jóannes Baptiſta Gonet, Vincentius Contenſon, Vincentius Ferre, Nicolaus de Arnù, Nicolaus Martinez, Silveſter Maurus, & alii plures.

Theologi Morales.

Joannes Azorius, Thomas Sanchez, Thomas Malvenda, Valerius Regmaldus, Vincentius Filliucius, Baſilius Poncius, Martinus Bonacina, Stephanus de Avila, Gregorius Sayrus.

Paulus Layman, Baptiſta Fragoſus, Ferdinandus Caſtropalao, Stephanus Fagundez, Vincentius Candidus, Joannes Baptiſta Lezana, Nicolaus Baldellus, Stephanus Bauny, Franciſcus Bordonus, Antoninus Diana, Franciſcus Pellizarius, Joannes Ægydius de Trullench, Petrus Marchant. Leander à S. Sacramento, Joannes de Dicaſtillio, Joannes Boſsius, Joannes Caramuel, Sebaſtianus Salelles, Hurtado, Andreas Mendo, Mattheus de Moya, Joannes Cardenas, & alii plures.

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Tuſcus Card. Petr. Gregor. Toloſanus, Maſcardus, Farinacius, Mantica Card. Olivarius Card Surdus, Alexander Ludoviſius poſtea Gregorius XV. P. Merlinus, Penia, Coccinus, Bichius, Du-

 noze-

Dunozetus, Altogradus, Barboſa, Tondutus, Zipæus, Fremoſinus Altaſerra, Pax Jordanus, Gōzalez, Tellez, Joannes Deluca Card. Nicolaus Severolus, cujus lucubrationes pluribus tomis cōprehenſæ, prælo adornantur ab eruditiſſimo F. Marcello.

Petrus Otthobonus Pontificii Juris Oraculum, poſtea Alexander VIII. R. Pontif.

31 *Philoſophia.*

Hurtad. D. Mendoza, Ovjedo, Rubius, Carteſius novæ ſectæ parens, Gaſſendus, Bacconus, Campanella, Maſtrius, Fromondus, Reſta, Cabæus, Craſſotius, Montagna, Gallutius, Aldovrandus, Arriaga, Licetus, Averſa, Sfortia Pallavicinus Card. Robertus Boil, Silveſter Maurus inſignis Ariſtotelis Paraphraſtes, Alphonſus Borellus, Honoratus Faber.

Philoſophia Carteſiana, & Experimentalis multos numerant ſectatores.

Academiæ ad Philoſophiam experimentis promovendam in Italia, Gallia, Anglia, Germania.

32 *Medicina.*

Daniel Senertius, Riverius, Mercurialis, Harvæus, Rioiani duo, Valleſius, Mercatus, Bartholinus pater, & filius, Janfortes, Thomas Vvillis.

Harvæus, aſſerta in humano corpore ſanguinis circulatione, magnum Medicis lumen attulit.

Transfuſio ſanguinis ad vires reparandas, infeliciter in Gallia, & Italia tentata eſt.

Dogmatica ſecta, novis inventis ita profecit, ut immu-

immutata aliquantulum videatur .

Mathematica . 33

Clavius, Vieta , Stevinus, Lydiat, Snellius , Hadrianus Rom. 1615. Langius , Neperus, Goclenius, Lucas Valerius , Baranzanus , Maginus , Pitiſcus, Longomontanus, Galilæus , Blancanus, Gaſſendus, Kepplerus , Argolus , Lansbergius , Griembergerus ; Hevelius , Metius , Guldinus , Merſenius , Cavalerius, Scheinerus ; Ghetaldus , Claramontius, Bettinus , Gregor. à S. Vincentio , Petavius, Zucchius, Billy , Torricellius , Ricciolus , la Lovera, Tacquet , Kircherus, Borellus , Millietus .

Poſt inventum Theleſcopium ingentes Aſtronomia progreſſus habuit .

Anglorum , Gallorum , Batavorum navigationes Geographiæ emendandæ plurimùm contulere.

Mathematicorum Academia Pariſiis à Ludovico Magno inſtituta .

Hiſtoria , & Chronologia . 34

Cæſar Baronius Card. Maffejus, Mariana , Orlandinus , Vinandus Pighius , Thuanus , Sacchinus , Avila , Gratianus , Roſueydus, Paruta, Bzovius , Boverius , Bentivolus Card. Famianus Strada , Capriata , Turtura , Grotius , Gramontius , Bollandus , Luſinianus , Ughellus, Samarthani fratres , Alphordus , Labardæus , Baptiſta Nanus , Sfortia Pallavicinus Card.

Raynaldus , Labbe , Gallutius , Dondinus, Căpellus , Henſchenius , le Coint , Oldoinus , Daniel Bartolus .

Retho-

35 *Rethorica, Oratoria, Poeſis.*

Stephonius, Strada, Voſſius pater, Gallutius, Petiot, Petavius, Cauſinus, Oct. Ferrarius, Gradius, Sfortia Pallavicinus C. Dondinus, Favoritus. Rhetor. & Oratores.

Galli veram hoc ævo veteris Eloquentiæ ſpeciem cœpiſse videntur.

Stephonius, Pulcharellus, Torrentius, Sarbievius, Barlæi, Grotius, Balde, Hoſchius, Dondinus, Vallius, Favoritus, Rapinus, Poetæ. Quibus præſidium, & decus addunt Urbanus VIII. & Alexander VII.

Itali verò Poetæ, Guarinus, Marinus, Tanſillus, Chiabrera, Teſtius, Cæſarinus, Bonarelli, Ciampolus, Julius Roſpilioſius Sydus Olorum, & Rom. Pontifex.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Lipſius, Goltzius, Caſaubonus, Scaliger fil. Jacobus Pontanus, Raderus, Pancirolus, Sirmondus, Gretſerus, Emmius, Majolus, Bertius, Kekermanus Schottus, Salmaſius, Bulengerius, Scioppius, Gerardus Joannes Voſſius, Dionyſ. Petavius, Cerda, Abrahamus, Octav. Ferrarius, Montchalus, Leo Allatius, Donatus, Joannes Baptiſta Ferrarius, Nardinus, Du Freſne, Huetius. Philol.

Sanctius Brocenſis, Voſſius, Monetus, Golius, Scioppius, Menagius, Gaudinus. Grammat.

Galli, & Angli patriæ linguæ expoliendæ dant operam.

Nunquam ſolertiùs, & feliciùs antiquitas illuſtrata eſt.

Nova

Nova inventa, Artifices nobiles. 37

Teleſcopium ſub initium ſæculi inventum à Galilæo, qui Veneto Senatui primus oſtendit.

Maculæ in Sole deprehenſæ 1611. à Scheinero. *Vide Roſam Urſinam.*

Circulatio ſanguinis aſſerta ab Harvæo.

Magno Nauticæ commodo Angli aquam è ſalſa dulcem facere cœpere, artificio cæteris gentibus adhuc ignoto.

Acuſtica tuba ad vocis propagationem.

Typographi inſignes, Blaeu, Janſonius, Elzevirij, Regia Pariſiis Præla nobiliſſima.

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria 38

Arx Caſalenſis in Italia, Philippoburgum in Germania excitantur.

Plures ab Hiſpanis in America, à Luſitanis in Braſilia, à Batavis in Inſulis Orientalis Oceani conduntur urbes.

Amſtelodamum, Londinum, Taurinum, Pariſii exornantur.

Foſſa, ſeu Canalis inter Atacem, & Garumnam per Ludovicum XIV. Galliæ R.

Celebrantur invalidorum militum ædes Pariſiis, Hoſpitium Pauperum Genuæ, D. Pauli Templum Londini, Prætorium vulgo *Stathuys* Amſtelodami.

Verſaliæ immenſis ſumptibus à Ludovico XIV. ad Regias delicias conditæ.

Architecti nobiles; Architecturæ Romanæ vices. 39

Martinus Longus, Petrus Berretinus, Carolus Mader-

Madernus, Laurent. Berninus, Borrominus, egregii Architecti,

Sacellum Burgheſianum Pauli V. in Baſilica Liberiana, Ludoviſianum S. Ignatii Loyolæ Templum, Moles ænea ab Urbano VIII. DD. Petri, & Pauli Sepulchro impoſita, Ædes Barberinæ in Quirinali, Fons Pamphilianus in Area Agonali ab Innocentio X. inductus, Porticus Areæ Vaticanæ ab Alexandro VII. circumpoſitæ, opera cenſentur Architecturæ Auguſtæo ævo ferè paria.

Urbanus VIII. non exiguam Urbis partem novis mœnibus, & Arcem S. Angeli novis munitionibus circumdat.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Auguſtinus, Ludovicus, & præcipuè Annibal Carracii ffr. labentem Picturam ſuſtinent. Ex horum Schola Dominichinus, Lanfrancus, Guercinus, Guido Renus.

Florent præterea Rubenius, Albanus, Joſeph Arpinas, Cæſar Nebbia, Vandikius, Saccus, Petrus Berettinus Corton. Poſsinus, Romanellus, Cyrus Ferrus.

Marcellus Provenzalis Muſivi operis Apelles. Huic proximus Calandra.

Statuarii Antonius Lombardus, Franciſc. Belga, Algardus, Berninus; quorum opera plurima Romæ miramur.

FINIS.

99 153407

Digitized by Google

Digitized by

Digitized by Google